C. TISCHENDORF

ATTOKPY96C ATTOKAZYY6IC

PKAOTIKOE OIKOE K. ETIANOY

លាយពេលបញ្ជាន់សម្រាប់សមានជំនាំ<u>ងពីនិងនេះគេជាបា</u>នា

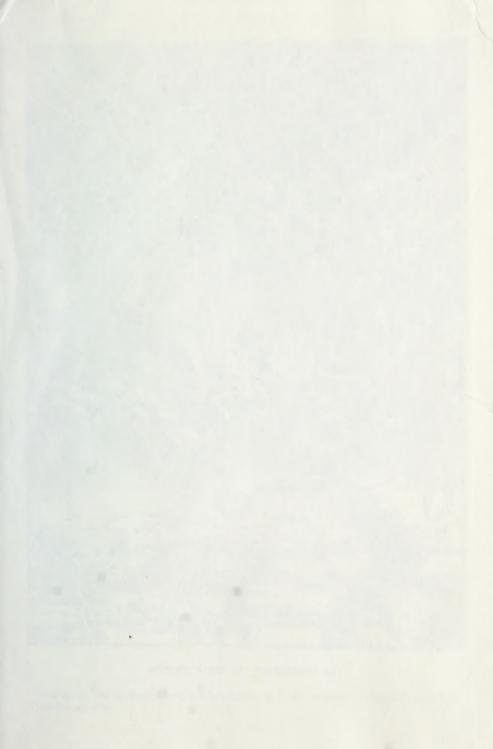

Presented to the LIBRARY of the UNIVERSITY OF TORONTO

from

the estate of

George Thaniel

MICHAELS RAMPF MIT DEM DRACHEN. 1498

ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ. Οἱ ἄγγελοι πολεμοῦν τούς δράκοντες — αἰώνιος ἀνταγωνισμός καλοῦ καί κατοῦ (Α. Dürer, 1498).

JOHANNES VERSCHLINGT DAS BUCH. 1498

'Αποκρυφιστική ξρμηνεία τῆς 'Αποκάλυψης στόν 'Άγιο 'Ιωάννη, (Α. Dürer, 1498).

APOCALYPSES APOCRYPHAE

MOSIS, ESDRAE, PAULI, IOHANNIS,

ITEM

MARIAE DORMITIO,

ADDITIS

EVANGELIORUM ET ACTUUM APOCRYPHORUM

SUPPLEMENTIS.

MAXIMAM PARTEM NUNU PRIMUM EDIDIT

CONSTANTINUS TISCHENDORF.

PHIL. ET THEOL. D. LEGG. D. HONOR. CANTABR. IUR. CIV. D. HONOR. OXON. THEOL. ET PALAEOGR. BIBL. PROF. P. O. LIPS.

LIPSIAE
HERMANN MENDELSSOHN.
MDCCCLXVI.

I. APOCALYPSIS MOSIS.

Διήγησις καὶ πολιτεία 'Αδὰμ καὶ Εὔας τῶν πρωτοπλάστων, ἀποκαλυφθεῖσα παρὰ θεοῦ Μωϋσῆ τῷ θεράποντι αὐτοῦ, ὅτε τὰς πλάκας τοῦ νόμου τῆς διαθήκης ἐκ χειρὸς κυρίου ἐδέξατο,

διδαχθείς ύπὸ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ.

¹ Αῦτη ἡ διήγησις 'Αδὰμ καὶ Εὕας. Μετὰ τὸ ἐξελθεῖν αὐτοὺς ἐκ τοῦ παραδείσου ἔλαβεν 'Αδὰμ Εὕαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἀνατολήν. καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἔτη δέκα ὀκτὼ καὶ μῆνας δύο, καὶ ἐν γαστρὶ εἰληφεν ἡ Εὕα καὶ ἐγέννησεν δύο υίούς, τὸν Διάφωτον τὸν καλούμενον Κάϊν καὶ τὸν 'Αμιλαβὲς τὸν καλούμενον "Αβελ.

² Καὶ μετὰ ταῦτα έγένοντο μετὰ άλλήλων 'Αδὰμ καὶ Εὖα · κοιμωμένων δὲ αὐτῶν εἶπεν Εὖα τῷ κυρίῳ αὐτῆς 'Αδάμ · κυρίὲ

2 Καΐ μ. τ. έγένοντο (C -νετο) μετά (ita A; CD μετ') -- εἶπεν Εὕα cum Apocalype. apocryph. ed. Tischendorf.

^{*} Διήγ. κ. πολ. 'Αδ. κ. Ευ. τ. πρωτοπλ. (C om τ. πρωτοπλ., D om κ. Ευ. τ. πρωτ.) cum ACD.. Β Διήγησις τοῦ μεγάλου θεόπτου Μωυσέως περὶ τῆς πολιτείας 'Αδὰμ καὶ "Εβας (sic B plerumque, item passim C et A) τῶν πρωτοπλάστων | ἀποκαλυφθείσα (ita BCD; Α -φθέν) παρὰ (C υπὸ) θεοῦ (Β τοῦ θε.) Μωυσῆ (CD Μωσῆ, B om) τῷ θερ. αὐτ. (haec om B) cum ADCB | ὅτε τὰς πλ. τ. νόμ. τῆς διαθ. (B om τ. διαθ.) ἐκ χ. κυρ. ἐδ. (Β ἐδ. ἐκ χ. αὐτοῦ) cum AB.. CD om | διδαχθείς (ABD -χθής, C -χθῆσα) υπὸ (D παρὰ) τ. ἀρχαγγ. (Β ἀγγέλου) Μιχ.

¹ Αῦτη -- Εὕας cum ACD .. B om | αὐτούς ἐχ τοῦ cum ACD .. B τὸν 'Αδὰμ ἀπὸ τοῦ | ἔλαβεν -- ἀνῆλ∃εν (C τἦλ∃εν) -- ἀνατολήν cum AC .. D ἔγνω δὲ 'Αδὰμ τὴν Εὕαν καὶ ἔξῆλ∃αν πρὸς ἀνατολήν .. B ἀπῆλ∃ον δύο ἀμφότεροι κατὰ τὴν ἀνατολήν | καὶ ἔμεινεν (D -ναν) -- δύο cum ACD .. B καὶ ἦσαν πενΦοῦντες χρόνους λ | καὶ (B add μετὰ ταῦτα) ἐν γ. εἴλ. ἡ (ita BCD; A om) Εὕα (B Ἑβα) κ. ἐγένν. δύο υἱ. (B υἱ. δύ., A om κ. ἐγ. δ. υἱ.) | τὸν (ita ACD; B δν μὲν) Διάφωτον (ita A, C διάφατον, B διάφορον; D ἀδιάφωτον) τὸν καλ. (D λεγόμενον) Κά. (A Κα. τ. καλ.) κ. τὸν (B κ. τόνδε) 'Αμιλαβὲς (ita AD; B ἀμηλαβές, C ἀμιλαβέστατον) τ. κ. "Αβ.

μου, ίδον έγω κατ' ὅναρ τῆ νυκτὶ ταύτη τὸ αίμα τοῦ υἰοῦ μου 'Αμιλαβὲς τοῦ ἐπιλεγομένου "Αβελ βαλλόμενον εἰς τὸ στόμα Κάϊν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔπιεν αὐτὸ ἀνελεημόνως. παρεκάλει δὲ αὐτὸν συγχωρῆσαι αὐτῷ ὀλίγον έξ αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ οὐκ ῆκουσεν αὐτοῦ, ἀλλὰ ὅλον κατέπιεν αὐτό καὶ οὐκ ἔμεινεν ἐπὶ τὴν κοιλίαν αὐτοῦ, ἀλλὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. εἰπεν δὲ 'Αδὰμ τῆ Εὕᾳ ἀναστάντες πορευθῶμεν καὶ ιδωμεν τί ἐστιν τὸ γεγονὸς αὐτοῖς, μή ποτε πολεμεῖ ὁ ἐχθρός τι πρὸς αὐτοῦς.

³Πορευθέντες δὲ ἀμφότεροι εύρον πεφονευμένον τὸν "Αβελ ἀπὸ χειρὸς Κάϊν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. καὶ λέγει ὁ θεὸς Μιχαὴλ τῷ ἀρχαγγελῳ : εἰπὲ τῷ 'Αδὰμ ὅτι τὸ μυστήριον ὁ οἰδας μὴ ἀναγγείλης Κάϊν τῷ υίῷ σου, ὅτι ὀργῆς υίος ἐστιν. ἀλλὰ μὴ λυποῦ : δώσω σοι γὰρ ἀντ' αὐτοῦ ἔτερον υίον, ρύτος δηλώσει σοι πάντα ὅσα ποιήσης αὐτῷ : σὺ δὲ μὴ εἴπης αὐτῷ μηδέν. ταῦτα ὁ θεὸς εἶπεν τῷ ἀγγελῳ αὐτοῦ, 'Αδὰμ δὲ ἐφύλαξεν τὸ ρῆμα ἐν τῆ καρδία αὐτοῦ, μετ' αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ Εὕα, ἔχοντες τὴν λύπην περὶ "Αβελ τοῦ υίοῦ αὐτῶν.

⁴ Μετά δὲ ταῦτα ἔγνω 'Αδάμ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐν γαστρὶ ἔσχεν καὶ ἐγέννησεν τὸν Σήθ. καὶ λέγει ὁ 'Αδάμ τῆ Εὖα '
ἰδοῦ ἐγεννήσαμεν υἱὸν ἀντὶ "Αβελ, ὅν ἀπέκτεινεν Κάϊν ' δώσωμεν δόξαν καὶ θυσίαν τῷ θεῷ.

* Β Καὶ πορευθέντες ἀμφ. καὶ εύρον | C ἐκ χειρός | C τὸν ἀρχάγγελον (sie) αὐτοῦ εἰπεῖν τῷ | B οιπ ὅτι τὸ μ. ὁ οἶδ. | C ἀναγγείλοις | Κάϊν cum BC (C καὶ pro Κάϊν) . Α τῷ Κά. | ὀργῆς υἰ. ἐστ. cum B. Α ὀργίς (ὀργίλος?) ἐστιν . C ὀργίσθη ὁ ἀδελφός | B μὴ λυπ. δέ· δώσω σοι | C οιπ ἔτερον | οὕτος (B add δέ) . C ὅστις | Α οιπ σοι | C ὅσα ἄν ποιήσεις | αὐτῷ cum Α.. B οιπ, C αὐτόν | ταῦτα -- ἀγγέλω (C ἀρχαγγέλω) etc. cum Α, similiter C.. B καὶ ταῦτα πρὸς τὸν ᾿Αδὰμ λαλήσας ὁ ἀργάγγελος, ἐφύλαξε τὸ ρῆμα etc.

4 C 'Αδάμ "Εβαν τὴν γυν. αὐτ. | καὶ ἐν γαστρ. ἔσχ. κ. ἐγένν. cum A. . Β καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν, C καὶ ἔτεκεν | Β 'Ιδού γεννήσαντες | Β om κ. Δυσίαν

5' Εποίησεν δὲ 'Αδάμ υίους τριάχοντα καὶ θυγατέρας τριάκοντα. καὶ περιπεσών εἰς νόσον, καὶ βοήσας φωνή μεγάλη εἶπεν . ελθέτωσαν πρός με οί υίοι μου πάντες, ὅπως ὄψομαι αὐτούς πρίν η άποθανείν με. καὶ συνήχθησαν πάντες ήν γάρ οἰκισθείσα ή γη είς τρία μέρη και ήλθον πάντες έπι την θύραν τοῦ οἴκου έν ὧ εἰσήρχετο εύξασθαι τῷ θεῷ. εἶπεν δὲ Σὴθ ὁ υίὸς αὐτοῦ: πάτερ 'Αδάμ, τί σοί έστιν ή νόσος; καὶ λέγει τεκνία μου, πόνος πολύς συνέγει με. καὶ λέγουσιν τί έστιν πόνος καὶ νόσος: 6 Καὶ ἀποκριθεὶς Σήθ λέγει αὐτῷ: μὴ ἐμνήσθης, πάτερ, τοῦ παραδείσου έξ ών ήσθιες, καὶ έλυπήθης έπιθυμησαι αὐτῶν; ἐάν ούτως ἐστίν, ἀνάγγειλόν μοι, καὶ ἐγώ πορεύσομαι καὶ ἐνέγκω σοι καρπόν ἀπό τοῦ παραδείσου. ἐπιθήσω γὰρ κόπρον ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου καὶ κλαύσομαι καὶ προσεύξομαι, καὶ εἰσακούσεταί μου κύριος καὶ ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκω σοι [να άποπαύση ὁ πόνος ἀπὸ σοῦ. λέγει αὐτῷ ὁ ᾿Αδάμ · οὐχί, υίέ μου Σήθ, άλλα νόσον και πόνον έχω. λέγει αὐτῶ Σήθ και πῶς σοι έγενοντο; Είπεν δε αὐτῷ ὁ Αδάμ. ὅτε ἐποίησεν ἡμᾶς ὁ θεός, έμε καὶ τὴν μητέρα ὑμῶν, δι ἦς καὶ ἀποθνήσκω, ἔδωκεν ἡμῖν

6 Καὶ ἀποκρ. (Β ᾿Αποκρ. οὖν) -- αὐτῷ c. AB .. C καὶ λέγει αὐτῷ Σ. τῷ περὶ (lege πατρὶ) αὐτοῦ | ἐξ ὧν c. AC .. B ἀφ᾽ ὧν | ἐπιζ. αὐτῶν (cod. αὐτόν, praestare videbatur αὐτῶν) c. A . . BC om | ἐστίν c. AC .. B ἔχει | ἀνάγγ. μοι .. B praem ἐρωτῶ σε πάτερ | καὶ ἐγώ c. A .. C κάγώ, B καί | πορεύσομαι c. C .. AB πορεύομαι | C om τόν | ἐνέγκω -- ἀπὸ σοῦ c. AC .. B ἐνέγκει (sic) μοι ἀπὸ τοῦ ξύλου ἐν ῷ ρέει (cod. ἐνὸ ρέοι) τὸ ἔλεος, καὶ ἀναπαύσει ὁ πόν. ἀπ. σ. | πόνον ἔχω .. B add πολύν | λέγ. αὐτ. (C καί φησι πρὸς αὐτὸν) Σήβ ... B om | πῶς σοι .. B πόσοι

ταύτῷ ὁ (haec om B) ᾿Αδάμ .. C ᾿Αδ. πρὸς αὐτόν | Β ἀποΣνήσκομεν | ἔδωκ.

πᾶν φυτόν ἐν τῷ παραδείσῳ, περὶ δὲ ἐνὸς ἐνετείλατο ἡμῖν μὴ ἐσθίειν ἐξ αὐτοῦ, δι' οὖ καὶ ο ποθιήσκωμεν. ἤγγισεν δὲ ἡ ὥρα τῶν ἀγγέλων τῶν φυλασσόντων τὴν μητέρα ὑμῶν τοῦ ἀναβῆναι καὶ προσκυνῆσαι τὸν κυριον: ἔῖ ικεν δὲ αὐτῆ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔφαγεν ἀπὸ τοῦ ξύλου, ἐγνωκὼς ὅτ οὐκ ἤμην ἐγγὺς αὐτῆς οὕτε οἱ ἄγιοι ἄγγελοι: ἔπειτα ἔδωκεν κ μοὶ φαγεῖν. ὅ "Οτε δὲ ἐφάγομεν ἀμφότεροι, ὀργίσθη ἡμῖν ὁ θε : καὶ ἐλθών ἐν τῷ παραδείσῳ ὁ δεσπότης ἔθηκεν τὸν θρόνον αὐ ὑ καὶ ἐκάλεσεν φωνῆ φοβερᾳ λέγων: ἀλδάμ, ποῦ εἰ; καὶ ἵνα ἐ κρύβεσαι ἀπὸ τοῦ προσώπου καὶ λέγει: ἐπειδὴ ἐγκατέλιπες τὴν παθήκην μου, ὑπήνεγκα τῷ σώματί σου ἐβδομήκοντα πληγάς. πρώτης πόνος πληγῆς ὁ βιασμός τῶν ὀφθαλμῶν: δευτέρας πλη ῆς τῆς ἀκοῆς ὁ πόνος καὶ οῦτως καθεξῆς πᾶσαι αἱ πληγαὶ παρακολουθήσουσίν σοι.

Ταύτα δὲ λέγων ο ᾿Αδὰμ τοῖς υίοῖς αὐτοῦ ἀνεστέναξεν μεγάλως, καὶ εἰπεν τί ποιήσω: ἐν μεγάλη λύπη εἰμί. ἔκλαυσεν

Tαῦτα δὲ (C om) - - ἀνεστ. μεγ. καὶ (haec om B) εἶπ. (C λέγει) c. ABC ἐν μεγ. λύπη εἰμί c. AC .. B ἐν μεγ. ἀνάγκη καὶ Σλίψει ἡμῖν (corrigendum)

ημίν -- ποραδείσω .. C έδ. ήμ. έξουσίαν ἐσδίειν ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παρ. πλὴν ἐνός, Β ἔδ. ήμ. φυλάσσειν καὶ ἐσδίειν ἀπὸ πάντος φυτοῦ | περὶ δὲ ἐνὸς (Β ἐνὸς δὲ) ἐνετ. ήμὶν (Β οπ) μὴ ἐσδ. ἐ. αὐτοῦ .. C ἐκείνου γὰρ τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου φυτοῦ παρήγγειλεν ήμὶν μὴ ἄψασδαι | C οπ δι' οῦ κ. ἀποδυ. | ἤγγισεν -- ἀναβ καὶ (Β οπ) προσκ. τ. κύρ. c. AB .. C καὶ ὅτε ἐνέβησαν (ἀνέ-?) οἱ ἄγγελοι οἱ προσμένοντες μετὰ τῆς μητρὸς ἡμῶν (lege ὑμῶν) προσκυνῆσαι τὸν κύρ. καδωὶς ἡν αὐτοὶς τύπος ἔδωκεν δὲ (Β καὶ ἔδ.) -- ξύλου (Β add οῦ ἐνετείλατο ἡμὶν ὁ δεός: his ipsis addiderim μὴ ἐσδίειν ἀπ' αὐτοῦ) -- ἐγγὸς (Β ἐγγύδεν) αὐτῆς οῦτε οἱ ἄγ. ἄγγ. (Β οπ οῦτε ete) c. AB .. C ἤμην δ' ἐγώ μακρὰν ἀπ' αὐτῆς. γνοὺς δὲ ὁ ἐχδρὸς ὅτι μόνη ὑπάρχει. δέδωκεν αὐτῆ, καὶ ἔφαγεν ἀπὸ τοῦ ξύλου οῦ παρηγγέλδη μόνον μὴ ἐσδίειν ἔπειτα ἔ. κάμοὶ (ita Β, Α ἡμῖν) φαγ. (Β εἰς φαγεῖν) .. C κάκείνη πάλιν μετέδωκεν ἡμῖν, καὶ ἔφαγον.

^{8 &}quot;Ότε -- οργίστη (ita A et B, item C) -- εκάλ. (B add ήμας) φωνή φοβερα (Β - νήν - ράν) λέγων ... C καὶ οργίστη ήμιν κύρ. ο τεός · παρουσιαστείς εν τῷ παραδ. ἐλάλησεν φωνήν φοβεράν λέγων ... καὶ ἴνα τι κρύβεσαι (Β - βησαι) -- αὐτήν (Β αὐτοῦ) κρυβήναι c. AB ... C εγώ δὲ δειλιάσας καὶ κρυβητείς, εἶπεν · ἵνα τί κρύβεσαι ἀπὸ πρ. μου; μή οὐν δυν. κρυβήναι οἰκία τῷ οἰκ. αὐτήν | καὶ λέγει (Β add μοι) · επ. ἐγκατέλιπες Β -τείλιπας sic) -- ὑπένεγκα (Β - γκας) -- πληγάς · πρώτης (cod. -τος) -- δευτέρας (cod. δεύτερον) -- ὁ πόνος (Β post πληγάς pergit scriptura perquam corrupta: προστάσο σοι ὁδῶντας καὶ βιασμόν τῶν ὀφτ. πονήν δεύτερον πληγάς καὶ τῆς ἀκ. τὸν πόνον) c. A(Β) ... C ἀλλ' ἐπειδή παρέβης τὴν ἐντολήν μου, προσάξω τῷ σώματί σου πληγάς δ · ἀφ' οὖ α΄ ὁ πόνος τῶν ὀφταλμῶν · δευτέρα τῆς ἀκοῆς · ; καὶ οὕτως -- παρακολουθήσουσιν (Α -λουτώσιν) σοι (Α οπ) cum BA ... C καὶ καθεξῆς ετεραι πληγαὶ τοῦ σώμ.

δέ καὶ ἡ Εἴα λέγουσα κύριέ μου 'Αδάμι ἀνάστα, δός μοι το ῆμισυ τῆς νόσου σου, καὶ ὑπενέγκω αὐτήν, ὅτι δι' ἐμὲ τοῦτό σοι γέγονεν, δι' ἐμὲ ἐν καμάτοις τυγχάνεις καὶ πόνοις. εἶπεν δὲ 'Αδάμ τῆ Εἴα ἀνάστα καὶ πορεύου μετὰ τοῦ υίοῦ ἡμῶν Σὴθ πλησίον τοῦ παραδείσου, καὶ ἐπίθετε γῆν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ὑμῶν καὶ κλαύσατε, δεόμενοι τοῦ θεοῦ ὅπως σπλαγχνισθῆ ἐπ' ἐμέ, καὶ ἀποστείλη τὸν ἄγγελον αὐτοῦ εἰς τὸν παράδεισον καὶ δώση μοι ἐκ τοῦ δένδρου ἐν ῷ βέει τὸ ἔλαιον ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκης μοι, καὶ ἀλείψομαι καὶ ἀναπαύσομαι, καὶ δηλώσω σοι τὸν τρόπον ἐν ῷ ἡπατήθημεν τὸ πρότερον.

10' Επορεύθη δε Σήθ καὶ ή Εὕα εἰς τὰ μέρη τοῦ παραδείσου. καὶ πορευομένων αὐτῶν ίδεν Εὖα τὸν μίὸν αὐτῆς καὶ θηρίον πολεμοῦντα αὐτόν. ἔκλαυσεν δε Εὕα λέγουσα οἰμοι οἴμοι οἴμοι ἔκλαυσεν δε Εὕα λέγουσα οἰμοι οἴμοι ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως, πάντες οἱ άμαρτήσαντες καταράσονται με, λέγοντες ὅτι οὐκ ἐφύλαξεν ἡ Εὕα τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ. ἐβόησεν δὲ ἡ Εὕα πρὸς τὸ θηρίον λέγουσα τὸ ἀν θηρίον πονηρόν, οὐ φοβήσει τὴν εἰκόνα τοῦ θεοῦ πολεμῆσαι; πῶς ἡνοίγη τὸ στόμα σου; πῶς ἐνίσχυσαν οἱ ὁδόντες σου; πῶς οὐκ ἐμνήσθης τῆς ὑποταγῆς σου, ὅτι πρότερον ὑπετάγης

ημην vel potius εἰμί) | ή Εὕα λέγουσα c. AB ... C εβα καὶ εἶπεν | B om μου τῆς νόσου ... C τοῦ πόνου | καὶ ὑπενέγκ. (ita C, A επενέγκω) αὐτήν (C αὐτὸν) .. B om | γέγονεν ... B εγένετο | εν καμάτοις (C καμμ.) τυγχάνεις (A -ννοις) κ. πόν. (ita B, C πόν. καὶ ante καμάτ., A om κ. πόν.) | Ανάστα ... B add μόνον | επίσετε c. A ... B επίσεσβε, C επιδήσατε | γῆν c. BC ... A τὴν γῆν | κλαύσατε ... A κλαύσεται | τοῦ θεοῦ ... A τὸν θεόν | δώση μοι ... C δώση τἰμῖν (corrige ὑμῖν) | B εκ τὸ δένδρον | εν ώ ρεί τὸ ελαιον (B τὸ ελειον είς αὐτοῦ ... C οῦ τὸ ελαιον ρ. ἀπ΄ κύτοῦ | ἀλείψ. (B add εξ αὐτοῦ) κ. ἀναπαύσομαι (B ἀναστήσω με i. e. ἀναστήσομαι) καὶ δηλώσω - - ἡπατή C. (C ὑπατ.) τὸ πρότερον ... C ἀλείψ. καὶ λυτρωθώ εκ τοῦ πόνου.

¹⁰ Έπορεύ \Im η (C - \Im ησαν) δὲ (B om, C οὖν) -- παραδείσου c. ABC | καὶ πορ. (Β πορ. δὲ) -- Εὖα (B add Σ ηζ) τὸν νὶ. α. καὶ (B om) \Im ηρ. πολεμοῦντα (sic, constructione ad sensum): αὐτόν. ἔκλ. δὲ (B καὶ ἔκλ.) Εὖα (B om) λέγ. c. AB . C καὶ μακρόβεν \Im εωρήσασα (cod. \Im εώρησα) η Εὖα, τὸν νιὸν αὐτης πολεμούμενον ὑπὸ \Im ηρίου ἔκλαυσεν , καὶ στενάζουσα εἶπεν | B om cἴμρι alterum | B ὅτι ἄν | τῆς ἀναστ. c. AC . B τῆς κρίσεως | B om οἱ ἀμαρτ.| B καταρ. μοι | B ὅτι ἡ Εὕα οὐκ ἐφ., C οὐκ ἐφ. Εὕα | ἐβό. - λέγουσα . C καὶ ἐλάλησεν πρ. τὸ \Im ηρ. | ὧ σύ (B om) c. AB .. C Οὐαὶ σοί | C om πονηρόν | οὐ φορήσει (ita ABC) -- πολεμῆσαι . B οὐδὲν φορήσει; τὴν εἰκ. τ. \Im πολεμεῖς; | πῶς ἡνοίγη (C εἰνίκει corrupte) -- πῶς ἐνίσχ. οἱ οδ. σ. (C om πεξνίσχ. οἱ ἀ. σ.) . B πῶς ἐνίσχυσεν τὸ στ. σου: | τῆς ὑποταγῆς σου -- Σεοῦ c.

τῆ εἰκόνι τοῦ θεοῦ: ¹¹ Τότε τὸ θηρίον ἐβόησε λέγον · ὁ Εὕα, οὐ πρὸς ἡμᾶς ἡ πλεονεξία σου οὕτε ὁ κλαυθμός σου, ἀλλὰ πρὸς σέ, ἐπειδὴ ἡ ἀρχὴ τῶν θηρίων ἐκ σοῦ ἐγένετο. πῶς ἡνοίγη τὸ στόμα σου φαγεῖν ἀπὸ τοῦ ξύλου περὶ οῦ ἐνετείλατό σοι ὁ θεὸς μὴ φαγεῖν ἐξ αὐτοῦ; διὰ τοῦτο καὶ ἡμῖν ἡ φύσις μετηλλάγη. νῦν οῦν οῦ δυνήσει ὑπενεγκεῖν, ἐὰν ἀπάρξομαι ἐλέγχειν σε. ¹² Λέγει δὲ ὁ Σὴθ πρὸς τὸ θηρίον · κλεῖσαί σου τὸ στόμα καὶ σίγα, καὶ ἀπόστηθι ἀπὸ τῆς εἰκόνος τοῦ θεοῦ ἔως ἡμέρας τῆς κρίσεως. τότε λέγει τὸ θηρίον τῷ Σήθ · ἰδοῦ ἀφίσταμαι, Σήθ, ἀπὸ τῆς εἰκόνος τοῦ θεοῦ. τότε ἔφυγεν τὸ θηρίον καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν πεπληγμένον, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ.

18' Επορεύθη δὲ Σήθ μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Εὔας πλησίον τοῦ παραδείσου · καὶ ἔκλαυσαν ἐκεῖ, δεόμενοι τοῦ θεοῦ ὅπως ἀποστείλη τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ δώσει αὐτοῖς τὸ ἔλαιον τοῦ ἐλέου. καὶ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς πρὸς αὐτοὺς Μιχαήλ τὸν ἀρχάγγελον, καὶ εἶπεν αὐτοῖς τοὺς λόγους τούτους · Σήθ, ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, μὴ κάμης εὐχόμενος ἐπὶ τῆ ἱκεσία ταύτη περὶ τοῦ ξύλου ἐν ῷ βέει τὸ ἔλαιον, ἀλεῦψαι τὸν πατέρα σου 'Αδάμ· οὐ γὰρ γενήσεταί σοι νῦν, ἀλλ' ἐπ' ἐσχάτων τῶν καιρῶν. τότε ἀναστήσε-

Δ .. C τῆς ὑπ. ἡς ὑπετάγης τῆ εἰκ. τ. Δ., Β τῆς προτέρας σου ὑπακοῆς, ὅτι

πρ. ήπάγης (corrupte) τὴν εἰχόναν τ. 3.

 19 Λέγει δέ .. C τότε λέγ. | C τὸ στ. σου | B σιγησάτω | εως (C add τῆς) -- τότε λέγ. (C καί φησι) -- τῷ (C πρὸς τὸν) -- ἀφίστ. Σ. ἀπὸ τῆς εἰκ. (C ἀφίστ. τῆ εἰκόνι) τ. Σεοῦ c. A(C) .. B om | τότε ἔφυγ. -- πεπληγμ. c. A ..

BC om | σκηνήν c. AB .. C κοίτην

¹¹ έβόησεν .. C add τῆ Εὕα | λέγον (ita C, A -γων) .. B om | C om ω Εὕα | C οὐ παρ' ήμᾶς | C om bis σου | οὕτε c. BC .. A οὐδέ | BC χλαθμός | πρὸς σέ .. C παρὰ σοῦ | ἐγένετο .. C γέγονεν | ἀπὸ τ. ξύλου c. BC .. A om | περὶ οὖ c. AB .. C om περὶ | μὴ φαγ. (C ἐσθειν) ἐξ (C ἀπ') αὖτ. (B om ἐξ αὖτ.) | διὰ τοῦτο -- μετηλλάγη (cod. -γησαν, quo admisso αὶ φύσεις scribendum) c. A .. C διὰ ταύτην σου τὴν παράβασιν ἡ φύσ. ἡμῶν μετηλλάγη .. B om | νῦν οὖ οὖ δυνήσει (sic) ὑπεν. (cod. ἐπεν.) -- ἐλ. σε c. A .. B σχοτισθήσει χαὶ οὖ δυνήσει ὑπενεγχαῖν · ἐὰν ἀπάρξομαι λέγειν, οὖ δυνήσει (cod. δυνάσει) βαστάζειν .. C ἐὰν ἀπάρξωμαι ἐλέγχ. σε, οὖχύσεις ὑπενεγχεῖν.

¹⁸ C. σm τῆς μητρ. αὐτ. | ἔκλαυσαν ... C -σεν | Β τὸ ἔλεος τοῦ ἐλέου (sic) | πρὸς αὐτ. c. A .. BC οm | Μιχ. τ. ἀρχ. (B add αὐτοῦ) .. C τ. ἀρχ. Μιχ. | κ. εἶπ. αὐτ. τοὺς λό. τούτ. (B οm τ. λόγ. τούτ.) Σήθ .. C κ. ἐλάλησεν τῷ Σήθ | C μὴ κάμνε | περί .. C praem δεόμενος | ἐν ῷ ρ. τὸ ἔλαιον (Β ἔλεος) -- .ὸν (B οm) πα. σ. ᾿Αδάμ ... C τοῦ ρέοντος τὸ ἔλαιον εἰς τὸ ἀλεῖψαι τ. π. σ. ᾿Αδ. | γάρ c. BC .. A οm | γενήσεταί σοι (C om) c. AC .. Β γένηταί σοι | ἀλλὶ ἐπὶ ἐσχ. τῶν (B om) -- ἡμέρ. ἐκείν. τῆς μεγ. (Β ἡμέρ. τῆς συντελείας) ὅσοι

ται πάσα σάρξ ἀπὸ 'Αδὰμ εως τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης, ὅσοι ἔσονται λαὸς ἄγιος τότε αὐτοῖς δοθήσεται πάσα εὐφροσύνη τοῦ παραδείσου, καὶ ἔσται ὁ θεὸς ἐν μέσω αὐτων καὶ
αὐκ ἔσονται ἔτι ἐξαμαρτάνοντες ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι ἀρθήσεται
ἀπ' αὐτων ἡ καρδία ἡ πονηρά, καὶ δοθήσεται αὐτοῖς καρδία
συνετιζομένη τὸ ἀγαθὸν καὶ λατρεύειν θεῷ μόνω, σὺ πάλιν πορεύου πρὸς τὸν πατέρα σου, ἐπειδὴ ἐπληρώθη τὸ μέτρον τῆς ζωῆς
αὐτοῦ, ἴσον τριῶν ἡμερῶν. ἐξερχομένης δὲ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ
μελλεις θεάσασθαι τὴν ἄνοδον αὐτῆς φοβεράν.

¹⁴ Εἰπών δὲ ταῦτα ὁ ἄγγελος ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῶν. ἦλθεν Σὴθ καὶ ἡ Εὕα εἰς τὴν σκηνὴν ὅπου ἔκειτο ὁ ᾿Αδάμ. λέγει δὲ ὁ ᾿Αδάμ τῆ Εὕα τί κατηργάσω ἐν ἡμῖν καὶ ἐπήνεγκας ἐφ' ἡμᾶς ὀργὴν μεγάλην, ῆτις ἐστὶν θάνατος κατακυριεύων παντὸς τοῦ γένους ἡμῶν; καὶ λέγει πρὸς αὐτήν κάλεσον πάντα τὰ τέκνα ἡμῶν καὶ τὰ τέκνα τῶν τέκνων ἡμῶν, καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς τὸν τρόπον τῆς παραβάσεως ἡμῶν.

15 Τότε λέγει ή Εὔα πρὸς αὐτούς. ἀκούσατε, πάντα τὰ τέκνα μου καὶ τὰ τέκνα τῶν τέκνων μου, κάγὼ ἀναγγελῶ ὑμῖν πῶς ἡπάτησεν ἡμᾶς ὁ ἐχθρὸς ἡμῶν. ἐγένετο ἐν τῷ φυλάσσειν ἡμᾶς τὸν παράδεισον ἐφυλάττομεν ἕκαστος τὸ λαχὸν αὐτοῦ μέρος ἀπὸ τοῦ θεοῦ : ἐγὼ δὲ ἐφύλαττον ἐν τῷ κληρῷ μου νότον καὶ

⁽Β add αὐτοῖς) ἔσονται -- καὶ οὐκ ἔσ. ἔτι (Β vitiose ὅτι αὐτὸς ἔσται) ἐξαμαρτάνοντες (Α -τάννοντες) -- ἀρθ. ἀπ' αὐτ. ἡ καρδ. (Β ἀρθ. ἡ καρδ. αὐτῶν) ἡ πον. -- αὐτοῖς καρδ. (Β ομ ἡ πον. usq αὐτ. καρδ.) συνετιζομένη (Β - μενοι) -- βεῷ μόνῳ (Β μόνον βεῷ) c. A(B). C om omnia | σὺ πάλιν (Β οὐν) -- ἡμερῶν .. C ἀλλ' ἐπίστρεψον πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐπληρώθησαν αὶ ἡμέραι τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ ζήσει ἀπὸ τὴν (sic) σήμερον γ΄ ἡμέρας καὶ ἀποθανεῖται

¹⁴ ταῦτα .. Β αὐτά | C ὁ ἀρχάγγελος ἀνῆλθεν | ἀπ' αὐτῶν c. AC .. Β ἀπ' αὐτοῦ | ἡλθεν Σήθ - - ἔκειτο .. C ὑπέστρεψεν Σ. μετὰ τῆς Εὕας ἐν τῆ σκηνῆ εἶ (corrige ἐν ἡ) ἔκ. | λέγ. δὶ (Β καὶ λέγ.) - - Εὕα c. AB .. C καὶ φησι 'Aδ. πρὸς τὴν Εὕαν | τί .. Β praem & Εὕα | κατηργάσω: ita AC, item B ut videtur | ἐν ἡμῖν .. C εἰς ἡμᾶς | ἐφ' ἡμᾶς .. BC om | ῆτις c. AC .. Β ὅτι | C om κατακυρ. παντός | καὶ λέγει c. BC .. A λέγ. ὁ 'Αδάμ | πρ. αὐτ. c. C .. Β αὐτοῖς, A τῆ Εὕα | C Κάλ. ἄπαντας τοὺς παῖδας ἡμ. | καὶ τὰ - - τέχν. ἡμῶν c. A .. Β praetermisit, C καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν | Β καὶ ἀπαγγείλω

δύσιν. ἐπορεύθη δὲ ὁ διάβολος εἰς τὸν κλῆρον τοῦ ᾿Αδάμ, ὅπου ήσαν τὰ άρσενικὰ θηρία: ἐπειδή τὰ θηρία ἐμέρισεν ὁ θεὸς ήμῖν, καὶ τὰ μέν ἀρσενικὰ πάντα δέδωκεν τῷ ππτρὶ ὑμῶν, καὶ τὰ θηλικά πάντα έδωκεν έμοί, καὶ έκαστος ήμων το έαυτοῦ έτήρει. 16 Καὶ ἐλάλησεν τῷ ὄψει ὁ διάβολος λέγων · ἀνάστα ἐλθὲ πρός με καὶ εἴπω σοι ξῆμα ἐν ὧ ἀφεληθῆς. τότε ἦλθεν πρὸς αὐτον ἡ ἄφις, καὶ λέγει αὐτῷ ὁ διάβολος ἀκούω ὅτι φρονιμώτερος εἶ ὑπέρ πάντων των θηρίων. έγω δε ήλθον κατανοήσαί σε εύρον δε σε μείζονα πάντων τω θηρίων, καὶ όμιλοῦσί σοι "όμως προσκυνεῖς τὸν έλαχιστότερον. δι τί έσθίεις έκ τῶν ζιζανίων τοῦ 'Αδάμ καὶ τῆς γυναικός αύτου, κ λ ούγλ έκ του καρπού του παραδείσου; άνάστα καί δεύρο καί πυήσωμεν αύτον έκβληθήναι διά τής γυναικός αύτοῦ ἐκ τοῦ παραδείσου, ώς καὶ ἡμεῖς ἐξεβλήθημεν δί αὐτοῦ. λέγει αὐτῷ ὁ ὅφις · φοβοῦμαι μήποτε ὀργισθῆ μοι κύριος. λέγει αύτῷ ὁ διάβολος. μή φοβοῦ, μόνον γενοῦ μοι σκεῦος, κάγι λαλήσω διά στόματός σου έῆμα ἐν ὧ δυνήση ἐξαπατῆσαι αὐτόν.

έγω γὰρ έφύλ. | έπορεύθη δέ .. C καὶ πορευθείς | ὅπου ήσαν (ita BC, A ήν) τὰ ἀρσ. (ita C, AB om) θηρία (ab hoc B transilit ad sequens θηρία | έπειδή τ. β έμι ὁ δε. ήμι (B ήμι ὁ θε.), καὶ τὰ μὲν (ita B, A om καί et μέν) - - πα υμῶν (A ήμῶν) - - θηλικ. πάντα (B om) - - τὸ (B τὰ) ἐαυτ. ἐτήρει c. AB .. C τὰ μὲν ἀρενικὰ (sie) θηρία δέδωκεν ὁ θεὸς τῷ πατρὶ ἡμῶν (corrige ὑμῶν) καὶ τὰ θύλη (sie vitiose) ἐμοί

¹⁶ Καλ -- ὁ διάβ. c. ΑC .. Β εἰσελθών ὁ διάβ. ἐλ. τῷ ὄφει | ἀνάστα ... C add καί | καὶ (Β ὅπως) εἴπω -- ἐν ωρ ἀφελημῆς (Β ἐνὸ μέλος ἀφελημῆναι i. e. ἐν ῷ μέλλεις ὀφ.) c. AB . . C om | τότε -- ὁ διάβ. c. AB . . C καὶ ἀναστὰς ήλθεν πρός αὐτόν. καί φησι πρός αὐτόν ὁ διάβ. | ἀκούω ὅτι (Β om) c. AB .. C μανθάνω ότι | ύπερ π. τ. βηρίων (cf. Steph. Thes. sub ύπερ) c. AC . . Β ύπερ πάντα τὰ ὑηρία | ἐγώ δὲ c. A .. BC καὶ διὰ τοῦτο | ηλίσον (B add πρός σὲ τοῦ) καταν. σε c. AB .. C συμβουλεύομαί σοι | εύρον -- όμιλοῦσι (ita B; A όμιλῶ) σοι· όμως (B add διά τί) προσχυνείς (ita B, A - νήσεις: tum interrogationis signum post έλαχιστ. ponendum videtur) τ. έλαχ. (B add σου) δια τί έσβίεις c. AB .. C nil nisi διά τί οὖν ἐσὸ. | C om xal τ. γυν. αὖτ. | xal οὖγὶ ἐκ c. AC ... Β κ. ούκ έχεις έκ | C οπ τοῦ καρπ. | άνάστα -- ποιήσωμεν c. A . . Β άλλά δεῦρο επάχουσόν μου κ. ποι., C εί θέλεις, διανάστηθι καὶ ποιήσομεν | C om διά τ. γυν. αύτ. | C ἀπὸ τοῦ παραδ. | C ἐκβλή τημεν | δι' αὐτόν: ita B, A δι' αὐτοῦ, C ἀπ' αύτοῦ | λέγει -- ὄφις c. AB .. C λέγ. οὖν ὁ ὄφ. πρὸς τὸν διάβολον | μήποτε .. C μήπως | όργ. μοι χύρ. c. BC . . Α μοι όργ. χύρ. | C λέγει ὁ διάβ. πρός αὐτόν | μόνον c. BC (post μοι ponit) .. A om | C καὶ ἐγώ | Β κάγώ λαλ. αὐτῆ | Β διά στ. σου post όῆμ ponit | όῆμα (B praem έν, AC ἡήματα sed A pergit έν ψ) | έν ψ δυνήση (Α - σαι) έξαπ. (Β άπατ.) αὐτόν (Β αὐτήν) .. C τοῦ έξαπ. αὐτόν

17 Καὶ ἐκρεμάσθη εὐθὺς διὰ τῶν τειχέων τοῦ παραδείσου περὶ ώραν όταν άνηλθον οί άγγελοι τοῦ θεοῦ τοῦ προσκυνήσαι. τότε ό σατανᾶς ἐγένετο ἐν είδει ἀγγέλου καὶ ὕμνει τὸν θεὸν καθάπερ οί άγγελοι και παρακύψασα έκ τοῦ τείγους ίδον αὐτὸν ὅμοιον άγγελου. καὶ λέγει μοι σύ εἶ ἡ Εὔα; καὶ εἶπον αὐτῶ ἐγώ είμι. καὶ λέγει μοι τί ποιεῖς έν τῷ παραδείσω; καὶ εἶπον αὐτῷ. ό θεός έθετο ήμας ώστε φυλάσσειν και έσθίειν έξ αύτου. ἀπεκρίθη μοι δ διάβολος διά στόματος του όφεως καλώς ποιείτε, άλλ' ούκ ἐσθίετε ἀπὸ παντὸς φυτοῦ. κάγω λέγω αὐτῷ ναί, ἀπὸ παντός φυτοῦ ἐσθίομεν παρέξ ένὸς μόνου, ὅ ἐστιν ἐν μέσφ τοῦ παραδείσου, περί οδ ένετείλατο ό θεός ήμιν του μή έσθίειν έξ αύτου, ἐπεὶ θανάτω ἀποθανεῖσθε. 18 Τότε λέγει μοι ὁ ὄφις: ζηῖ δ θεὸς ὅτι λυποῦμαι περὶ ὑμῶν, ὅτι ὡς κτήνη ἐστέ. οὐ γὰρ θελω ύμᾶς άγνοεῖν αὐτό, άλλὰ άνάστα δεύρο, ἐπάκουσόν μου καὶ φάγε, καὶ νόησον τὴν τιμὴν τοῦ ξύλου. ἐγώ δὲ εἶπον αὐτῷ. φοβούμαι μήποτε όργισθη μοι ό θεός, καθώς εξπεν ήμιν. και λέγέι μοι μή φοβού άμα γάρ φάγης, άνοιχθήσονταί σου οί όφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ώς θεοὶ ἐν τῷ γινώσκειν τί ἀγαθὸν καὶ τί

¹⁷ Και έχρ. εύθ. c. A . . Β και κρεμασθείς εύθέως, C εύθέως οὖν ό ὄφις έκρεμάστη | C ἀπὸ τοῦ τείχους | περί ώρ. ὅταν (Β ἐνάτην omisso ὅταν) -- τοῦ (Β om) προσκ. (B add αὐτόν) c. A(B) .. C έτε δὲ ηλθον οἱ ἄγγ. τ. Β. προσκ. | τότε ό σα. έγ. c. AB .. C γέγονεν καὶ ό σα. | έν εἴδ. άγγ. c. AC .. Β όμοῖος άγγέλου | καὶ παρακύψ. (Β παρακ. δέ) έ. τ. τ. cum CB . . Α καὶ ἐπαρέκυψα έ. τ. τ. καί: ίδον c. BC .. A οἶδα | καὶ λέγ. μ. Σύ εἶ ή (B om εἶ ή) -- εἰμι c. CB .. A om | κ. λέγ. μοι .. Β add ὁ έγπρὸς πέλων έξαπατησαί με | έπετο ήμας .. Β add ένταθύα | C φυλάττειν | έξ .. C ἀπ' | ἀπεκρίθη μοι -- ὄφεωσ (cod. -οσ, sed infra -ωσ) c. A .. Β αποκριβείς δε δ -- όφεος λέγει μοι, C αποκριβείς δ -ὄφεως (sie, non addito λέγει μοι) | καλῶς - - φυτοῦ c. AC . . Β καλ. ποι. καὶ καλώς έργάζεσσε και καλώς έσσιετε | val et έσσιομεν c. AC . . Β μή et φάγομεν | παντές φυτοῦ c. BC .. Α πάντων | ένός .. C om | μόνου .. C add τοῦ ξύλου | έν μέσω . . C μέσον | περί ού (C τοῦτον δε) έ. ο (B om) με. ήμ. (B om, C ante ο Δε.) τοῦ (ita BC, A om) μη ἐσδ. (Β φαγεῖν) | ἐπεὶ Δα. ἀπ. c. AB ... C είπεν γάρ ήμιν (cod. εί μήν) ήν δ' αν ήμέραν φάγεσθε έξ αὐτοῦ, Σαν. άπο Σαν.

¹⁸ B ζῆ Σεός | ὅτι λυπ. c. <math>AC ... B λύπη μοι ἔστιν | ὅτι ως κτ. ἐστε ... C om | αὐτό c. A ... B περὶ τοῦ τοιούτου φυτοῦ ... C om | άλλ. ἀν. δεῦρο ἐπάκουσόν μου κ. φάγε cum B ... A άλλ. ἀν. καὶ δεῦρο οὖν κ. φάγε ... C δεῦρο οὖν φάγε | τιμήν ... B add καὶ γλυκύτηταν | αὐτῷ c. BC ... A om | μήποτε ... C μήπως | όργ. μοι (C ήμιν) ὁ Σε. c. AC ... B όργ. ὁ Σε. ἐπ΄ ἐμοί | εἶπεν c. AC ... B προεῖπεν | κ. λέγ. μοι c. AC ... B κ. λέγ. ὁ διάβολος | ἄμα - - φάγης C0 add ἀπ΄ αὐτοῦ) ... C ᾶμα C1. τοῦ φαγεῖν C2 | καὶ ἔσεσC3 - εν τῷ γιν. C3

πονηρόν. τοῦτο δὲ γινώσκων ὁ θεός, ὅτι ἔσεσθε ὅμοιοι αὐτοῦ. έφθόνησεν ύμιν και είπεν ού σάγεσθε έξ αύτου. σύ δε πρόσεχε τῶ συτῶ, καὶ ὅψει δόξαν μεγάλην περί αὐτοῦ. ἐγώ δὲ προσέσγον τῶ φυτῶ, καὶ ίδον δόξαν μεγάλην περὶ αὐτοῦ. εἶπον δὲ αύτῶ ὅτι ὁραῖὸν ἐστιν τοῖς ὀφθαλμοῖς κατανοῆσαι, καὶ ἐφοβήθην λαβείν ἀπό του καρπού. καλ λέγει μοι δεύρο δώσω σοι, άκολούθει μοι. 19 "Ηνοιξα δέ αύτῷ, καὶ εἰσῆλθεν έσω εἰς τὸν ταράδεισον, καὶ διώδευσεν έμπροσθέν μου. καὶ περιπατήσας βλίγον έστράφη και λέγει μοι : μεταμεληθείς ού δώσω σοι φαγείν. ταύτα δε είπεν θελων είς τέλος δελεάσαι και άπολέσαι με. καί λέγει μοι . ὅμοσόν μοι ὅτι δίδεις καὶ τῶ ἀνδρί σου. ἐγὼ δὲ εἶπον αύτῶ ὅτι οὐ γινώσκω ποίω ὅρκω ὁμόσω σοι, πλήν ο οίδα λέγω σοι μά τὸν θρόνον τοῦ δεσπότου καὶ τὰ γερουβίμ καὶ τὸ ξύλον της ζωής, ότι δώσω καὶ τῷ ἀνδρί μου φαγείν. ότε δὲ ελαβεν άπ' έμοῦ τὸν ὅρκον, τότε ἡλθεν καὶ ἐπέβη ἐπ' αὐτόν · ἔθετο δὲ έπὶ τὸν καρπόν, ον έδωκέν μοι φαγείν, τὸν ἰὸν τῆς κακίας αὐ-

γινώσκοντες) τί (C τὸ) - τί (C τὸ) πον. c. A(C) . B καὶ ἔση ὡς θεὸς γινώσκουσα ἀγαδὸν κ. πο. | γινώσκων c. A . B ἔγνω . C διαγινώσκων | δτι ℓ . ὅμ. αὐτοῦ . . C οm | ἐφθ. ύμ. c. A . BC οm | καὶ (B add διὰ τοῦτο) εἶπεν -- ἐξ (B ἀπ΄) αὐτ. c. AB . C παρήγγειλεν ὑμὶν λέγων μὴ φαγεῖν ἀπ΄ αὐτ. | πρόσεχε τῷ φυτῷ καί c. A . C πρόσσχου τὸ φυτὸν καί, B προσελθών καί | δόξ. μεγ. πε. αὐτ. (C οm πε. αὐτ.) . B τὴν δόξ. αὐτοῦ | ἐγὼ δὲ -- καὶ (cod. om) τον -- πε. αὐτοῦ c. A . B Εὕα δὲ ἀκούσασα τοὺς ἀπατηλοὺς λόγους αὐτοῦ προσεῖχον (sic) τὸ φυτὸν καὶ τὸν τὴν δόξ. αὐτοῦ . C plane om | εἶπον -- ἀπὸ τ. κ. αὐτοῦ c. A . B καὶ κατανοήσασα (-σας cod.) αὐτῷ (scribe αὐτό) ὅτι ὁρ. ε. τ. ὀφθ. καὶ διανοήθεῖσα (cod. -ηθήσοι) -- ἐκ τοῦ κ. αὐτοῦ . C φορηθεῖσα δὲ κάγὼ λαβεῖν ἀπὸ τ. καρπ. | καὶ (C. om) λέ. μοι c. ABC . B add ὁ ἐχθρός | δεῦρο (B add καὶ) -- ἀκολ. (B μόνον ἀκ.) μοι (C, AB) . (C δεῦρο ἀκολούθει μοι καὶ δώσω σοι

^{19 &}quot;Ηνοιξα δὲ αὐτῷ, καί c. A .. B ἤνοιξεν καὶ αὐτός, καί, C καὶ ἀνοιξάσης μου τὸν παράδεισον | ἔσω ε. τ. παρ. c. AB .. C οm | A ἐδιόδευσεν | C ὀλιγ. περιπ. | ἐστρ. x. λ. μοι c. A .. B στραφεὶς λέγ. μοι, C στραφεὶς ἔφησε πρὸς ἐμέ | μεταμεληβεὶς -- φαγεῖν c. A .. B ἐμετεμελήβην οὐ (cod. τοῦ) δώσω σ. φ., C μετεμελήβην, καὶ οὐ βέλω σοι δοῦναι φαγεῖν | ταῦτα δὲ (B μοι) εἶπεν -- δελεάσαι καὶ ἀπολέσαι (ita B, A οm x. ἀπολ.) -- ὅμοσόν μοι (B ὅμωσε με: sic) δ. δίδεις (AB δίδης) -- σου c. AB .. C ἔως ὀμόσης μοι δοῦναι καὶ τῷ ἀνδρί σου | εἶπον c. AB .. C ἐλάλησα | ὅτι (B οm) οὐ -- ὀμόσω (B ὁμώσε: ὀμόσαι?) -- λέγω σοι c. AB .. C ποῖον ὅρκον οἰμόσω σοι; ὅμως ὡς ἐπίσταμαι είπω σοι | καὶ τὸ ξύλον .. C x. τοῦ ξύλου | ὅτι δώσω .. C ἐπιδώσω | φαγεῖν .. B οm | ὅτε δὲ -- τὸν ὅρκον .. C ἄμα δὲ τοῦ λαβεῖν ἀπ΄ ἐμοῦ τὴν πληροφορίαν | τότε ἡλθεν -- ἐπ΄ αὐτόν (sic uterque) -- τὸν (A τὸ) ἰὸν -- τῆς ἐπιβ. αὐτοῦ c. AB .. C ἐλβων ἐπέβετο τὸν Ιὸν (cod. ἐπαίβε τὸν υίὸν) τῆς κακ. ἐπὶ τὸν καρπόν, ἤγουν

του, τουτ' έστιν της επιθυμίας αύτου · επιθυμία γάρ έστιν νεφαλή πάσης άμαρτίας. και έκλινα τον κλάδον έπι την γην και ελαβον ἀπό τοῦ καρποῦ καὶ ἔφαγον. ²⁰ Καὶ ἐν αὐτῆ τῆ ῶρα ήνεώγθησαν οί όφθαλμοί μου, καὶ έγνων ότι γυμνή ήμην τῆς δικαιοσύνης, ής ήμην ένδεδυμένη. καὶ ἔκλαυσα λέγουσα τί τοῦτο έποίησάς μοι, ότι άπηλλοτριώθην έχ της δόξης μου, ής ήμην ένδεδυμένη; έκλαιον δέ καὶ περὶ τοῦ ὅρκου. ἐκεῖνος δέ κατῆλθεν έχ τοῦ φυτοῦ καὶ ἄφαντος ἐγένετο. ἐγώ δὲ ἐζήτουν ἐν τῷ μέρει μου φύλλα όπως καλύψω την αίσχύνην μου, καὶ ούχ εὖρον ἀπὸ τῶν φυτῶν τοῦ παραδείσου, ἐπειδή, ἄμα ἔφαγον, πάντων τῶν φυτῶν τοῦ ἐμοῦ μέρους κατέρρεον τὰ φύλλα παρέξ τοῦ σύκου μόνου. λαβούσα δὲ φύλλα ἐξ αὐτοῦ ἐποίησα ἐμαυτῆ περιζώματα, καὶ ἐστὶν παρ' αὐτῶν τῶν φυτῶν ἐξ ὧν ἔφαγον. 21 Καὶ έβόησα φωνῆ μεγάλη λέγουσα ' Αδάμ ' Αδάμ, ποῦ εἶ; ἀνάστα έλθε πρός με, και δείξω σοι μέγα μυστήριον. ότε δε ήλθεν ό πατήρ ύμῶν, είπον αὐτῷ λόγους παρανομίας, οίτινες κατήγαγον ήμᾶς ἀπὸ μεγάλης δόξης. ἄμα γὰρ ήλθεν, ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ὁ διάβολος ἐλάλει, καὶ ἠρξάμην νουθετεῖν αὐτὸν λέ-

τήν ἐπιθυμίαν | κεφαλή . . C ρίζα καὶ ἀρχή | καὶ ἔκλινα - - ἔλαβον . . C καὶ κλίνας (sie) τὸν κλ. ἐπὶ τῆς γῆς ἔλαβον

^{**} ήνεώχ ... c. AB ... C ἀνεώχ ... | Β μου οἱ όφ ... | C κ. εὐθὺς ἔγνων | ης c. AC .. Β ην | C καὶ κλαύσασα λέγω πρὸς αὐτόν | C οπ μοι | ὅτι ἀπηλλοτρ. έκ της c. A .. Β πλάνε, καὶ ἀπηλλοτριωσάς με ἐκ της , C καὶ ἀπηλλοτριωσάς με της | C οπ ης ήμ. ἐνδ. | ἔκλαιον δὲ καὶ c. AB .. C ἐπὶ τοῖς δάκρυσι δὲ δάκρυα ἐκίνουν καὶ | ὅρκου .. C add δν ιμοσα | ἐκεῖνος (C κἀκεῖνος) δὲ c. AC .. Β ἐκ. δὲ ως μόνην ἐθεάσατό με κλαίουσαν καὶ περιθρηνουμένην | κατηλθεν ἐκ τ. φ. καὶ ἄφ. c. AB .. C κατελθών ἀπὸ τ. φ. ἄφ. | ἐγω δέ .. C add γυμνωθεῖσα | Β πᾶσαν την αἰσχ. μου | καὶ οὐχ εῦρ. ἀ. τῶν φυτῶν (ita B, A ἀπὸ τὰ φυτά. Vide etiam C) - - κατέρρεον (A κατερρην, si abesset ν, 'scribendum esset κατέρρει, vide etiam B) - - μόνου (B corrupte - - καὶ ἐκαρτέρη ᾶπαξ τὰ φύλα τοῦ σύκου) c. A(Β) .. C καὶ οὐχ εῦρισκον ἀπὸ πάντων γὰρ τῶν φυτῶν τοῦ ἐμοῦ μέρους τὰ φύλα καταρυέντα οὐκ ην φύλα (corrupte) | λαβοῦσα δὲ -- ἔφαγον .. Β καὶ μόνον τὰ φύλα λαβοῦσα ἐξ αὐτῶν ἐποίησα ημάτην (pro ἐμαυτη) περιζωματα· καὶ ἐστιν παρὰ τῶν φυτῶν ἐξ οὐ ἔφαγον .. C ἐποίησα δὲ περιζωματα (omnino plura exciderunt)

^{**} Καὶ ἐβόησα .. C add αὐτῆ τῆ ώρα | φωνῆ μεγ. (haec C om) λέγουσα .. Β φωνὴν μεγάλην λέγων | Β alterum 'Αδάμ om | ἀνάστα .. Β δεῦρο | ὁ πατ. υμῶν (ΑΒC ἡμῶν) .. Β add πρός με | εἶπον αὐτῷ .. C ἐλάλησα | οἵτινες -- ἄμα γὰρ ἦλθεν (Β τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν πρός με) .. C om | ἤνοιξα: ab hac inde voce cod. Β deficit usque sect. 25. Excidit folium. | ἤνοιξα -- ἐλάλει c. Α .. C ἀνοίξησεν (sic) γὰρ τὸ στ. μου ὁ διάβ. | καὶ ἡρξάμην -- ὡς θεός: ita A et C |

γουσα δεύρο, κύριε μου Αδάμ, ἐπάκουσόν μου καὶ φάγε ἀπὸ τοῦ καρπού τοῦ δένδρου, οὖ είπεν ήμιν ὁ θεὸς τοῦ μή φαγείν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔση ὡς θεός. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ πατήρ ὑμῶν εἶπεν · φοβούμαι μήποτε όργισθη μοι ό θεός. έγω δε είπον αὐτω · μή φοβού . άμα γάρ φάγης, έση γινώσκων καλόν καὶ πονηρόν. καὶ τότε ταχέως πείσασα αὐτόν, ἔφαγεν, καὶ ἡνεώγθησαν αὐτου οί ότθαλμοί, καὶ έγνω καὶ αύτος την γύμνωσιν αύτου. καὶ λέγει μοι : ο γύναι πονηρά, τί κατηργάσω εν ήμιν; άπηλλοτρίωσάς με έκ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ. 22 Καὶ αὐτῆ τῆ ώρα ἡκούσαμεν του άρχαγγελου Μιχαήλ σαλπίζοντος έν τῆ σάλπιγγι αύτοῦ, καλών τους άγγελους λέγων τάδε λέγει κύριος έλθατε μετ' έμοῦ εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἀκούσατε τοῦ βήματος ἐν ι κρίνω τον 'Αδάμ. καὶ ώς ήκούσαμεν του άρχαγγελου σαλπίζοντος, είπαμεν · ίδου ό θεός είς τὸν παράδεισον έρχεται κρίναι ήμᾶς. έφοβήθημεν δέ καὶ έκρύβημεν. καὶ ἀνῆλθεν ὁ θεὸς εἰς τὸν παράδεισον έπιβεβηκώς έπὶ ἄρματος Χερουβίμ, καὶ οἱ ἄγγελοι ὑμνοῦντες αύτόν. ἐν ιμω εἰσηλθεν ὁ θεὸς εἰς τὸν παράδεισον, ἐξήνθησαν τὰ φυτὰ τά τε τοῦ κλήρου τοῦ ᾿Αδὰμ καὶ τοῦ κλήρου τοῦ ἐμοῦ πάντα καὶ ἐστηρίζοντο, καὶ ὁ θρόνος τοῦ θεοῦ ὅπου ἦν τὸ ξύλον τῆς ζωῆς εὐτρεπίζετο. 23 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸν ᾿Αδάμ λέγων · 'Αδάμ. ποῦ ἐκρύρης, νομίζων ὅτι σύχ εύρίσκω σε; μὴ κρυβήσεται είκος τῷ οἰκεδεμήσαντι αὐτόν; τότε ἀποκριθεὶς ὁ πατήρ ύμων είπεν ούχί, χύριε, χρυβόμεθα ώς νομίζοντες ότι ούχ εύρι-

ό πατ. ύμων . . ΑC ό π. ήμ. | μήποτε . . C μήπως | ἔση . . C ἔσει (etiam ante) | και τότε - - ἔφαγεν c. Α . . C και πεισβείς τοις λόγοις μου ἔφαγεν | C κ. εὐβὸς ἀνεωχβ. | και αὐτός: ita C, Α οm | τί κατηργάσω - - ἐκ τῆς c. Α . . C τί ἐποίησά σοι και ἀπηλλοτρίωσάς με τῆς

²² C om ἐν τῆ σάλπ. αὐτ. | καλῶν c. A .. C καὶ καλῶν | ἔλθατε -- παράδεισον c. A .. C ἔλθετε -- ἐν τῷ παραδείσω | ρήματος c. C .. A κρίματος | κρίνω: ita A et C, non κρινῶ | καὶ ὡς ἡκούσαμεν -- ἐκρύβημεν c. A .. C om καὶ ἀνῆλθεν -- ἐξήνθησαν c. A .. C καὶ παρουσιάσαντος τοῦ θεοῦ ἐν τῷ παραδείσω, ἐπιβεβηκώς ἐπὶ ἄρματος χερουβικοῦ, προπορευομένων ἔμπροσθεν αὐτοῦ τῶν ἀγγέλων καὶ ὑμνούντων, ἐξήνθησαν | τὰ φυτὰ τὰ τε -- εὐτρεπίζ. c. A .. C τὰ φυ. ὅλα τοῦ παραδείσου καὶ τοῦ κλ. τοῦ πατρ. ὑμῶν κ. τ. κλ. τ. ἐμοῦ. καὶ ὁ θρόν. τ. Σε. ἐστηρίζετο ὅπου -- τῆς ζωῆς

σχόμεθα παρά σου, άλλά φοβούμαι, ὅτι γυμνός εἰμι, καὶ αίδέσθην το χράτος σου, δέσποτα. λέγει αὐτῷ ὁ θεός τίς σοι ὑπέδειξεν ότι γυμνός εί, εί μη ότι έγχατελειπας την έντολήν μου ήν παρεδωκά σοι τοῦ φυλάξαι αὐτήν; τότε Αδάμ ἐμνήσθη τοῦ λόγου ον ελάλησα αὐτῶ, ὅτε ήθελον ἀπατῆσαι αὐτόν, ὅτι ἀχίνδυνόν σε ποιήσω παρά τοῦ θεοῦ : στραφείς δὲ πρός με εἶπέν μοι : τί τοῦτο ἐποίησας; ἐμνήσθην δὲ κάγώ τοῦ ἐήματος τοῦ ὄφεως, καὶ είπου ότι ό όφις ήπάτησεν με. 4 Λέγει ό θεὸς τῷ 'Αδάμ. έπειδή παρήκουσας την έντολήν μου καὶ ήκουσας τῆς γυναικός σου, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου · ἡνίκα γὰρ ἐργάζη αὐτήν, καὶ οὐ δώσει τὴν ἰσχύν αὐτῆς, ἀκάνθας καὶ τριβόλους άνατελεί σοι, καὶ ἐν ύδρότητι τοῦ προσώπου σου φάγει τὸν ἄρτον σου. έση δέ έν καμάτοις πολυτρόποις καμή καὶ μή άναπαύου, θλιβείς ἀπό πικρίας, καὶ μή γεύση γλυκύτητος, θλιβείς άπὸ καύματος καὶ στενωθείς ἀπὸ ψύξεως καὶ κοπιάσεις πολλά καί μή πλουτήσεις, καί παχυνθήσει καί είς τέλος μή ύπαρξεις, καί ων έκυρίευες θηρίων έπαναστήσονταί σοι έν άκαταστασία, ότι την έντολην μου ούκ έφυλαξας. 25 Στραφείς δέ πρός με δ χύριος λέγει μοι : ἐπειδή ἐπήχουσας σύ τοῦ ὄφεως καὶ παρήχουσας την έντολην μου, έση έν ματαίοις καὶ έν πόνοις άφορήτοις. τέξη τέχνα έν πολλοῖς τρόμοις, καὶ έν μιᾶ ῶρα έλθης καὶ ἄπολέσεις την ζωήν σου έκ της άνάγκης σου της μεγάλης και των

ούχ (cod. ούκ) εύρ. π. σ. c. A .. C ούκ ἀποκρυβούμεδα (sic) κύριε ως νομ. λασεῦν σε | φοβοῦμαι c. A .. C φοβούμενος | C ὑπέδ. σοι γυμνὸς εἶναι | εἶ μὴ ὅτι -- αὐτήν c. A .. C εἰ μὴ παροργίσδης (sic) τὴν ἐντ. μου | τότε -- με (cod. μοι) c. A .. C τότε μνησδεὶς ὁ ᾿Αδ. τοῦ -- ἐλάλ. πρὸς αὐτόν, ὅτι ἀκίνδ. σ. π. π. δεοῦ (sic. ut A), στραφεὶς λέγει μοι τί τ. ἐπ. κάγω εἶπον ὁ ὅφ. ἡπάτησέν μοι (sic)

²⁴ ἐπικατάρ. ἡ γῆ -- καὶ (sic) οὐ δώσει c. A.. C ἐπικ. ἡ γῆ ἔνεκά σου ἐργάσει δὴ αὐτήν, καὶ οὐ δώ. | ἀνατελεῖ c. A.. C περιπατεῖ: fortasse περιποιεῖ | φάγει: ita A; C φαγεῖς | καμῆ κ. μ. ἀναπαύου: ita prorsus A.. C om | γεύση c. A.. C -σει | C om 5λ. ἀπὸ καύμ., item καὶ κοπιάσεις usque ὑπάρξεις

²⁸ C om σὰ τοῦ ὅφεως (h. l. A - εως, sect. 23. - εος) χ. παρήχ. | τέξη ε. A .. C τέξης | τρόμοις ita scribendum videbatur pro τρόποις quod habent AC | τόξης .. C add τοῦ τεχεῖν | Uterque cod ἀπολέσης, sed -λέσεις praestare videbatur. | έχ τῆς -- μεγάλης c. AC .. Β έχ (ab hac voce rursus incipit) τ. μεγ. σου ἀνάγχ.

όδυνων. ἐξομολογήσει δὲ καὶ εἴπης, κύριε κύριε, σωσόν με, καὶ οὐ μτ ἐπιστρείμω εἰς τὴν αμαρτίαν τῆς σαρκός, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸν λόγον σου κρινώ σε, διὰ τὴν ἔχθραν ῆν ἔθετο ὁ εἰνοῦτο εἰς τὸν λόγον σου κρινώ σε, διὰ τὴν ἔχθραν ῆν ἔθετο ὁ εἰνοῦτο εἰς τὸν λόγον σου κρινώ σε, διὰ τὴν ἔχθραν ῆν ἔθετο ὁ εἰνοῦς σου κυριεύσει. "Μετὰ δὲ τὸ εἰπεῖν μοι ταῦτα εἰπεν τῷ ὅφει ἐν όργῆ μεγάλη λέγων αὐτῷ, ἐπειδὴ ἐποίησας τοῦτο καὶ ἐγένου σκεῦος ἀχάριστον, εως ἀν πλανήσης τοὺς παρειμένους τῆ καρδία, ἐπικατάρατος σὺ ἐκ πάντων τῶν κτηνῶν, στερηθήσει τῆς τροφῆς σου ἡς ἤσθιες, καὶ χοῦν φάγει πάσας τὰς ἡμέρας τῆς κῶῆς σου εἰτὶ τῷ στήθει καὶ τὴ κοιλία πορεύσει καὶ ὑστερηθήσει καὶ χειρῶν καὶ ποδῶν σου, οὐκ ἀφεθήσεται σοι ώτίον οὕτε πτέρυξ οὕτε εν μελος τῶν ἀπάντων ὧν σὺ ἐδελέασας ἐν τῆ κακά σου καὶ ἐποίησας αὐτοὺς ἐκβληθῆναι ἐκ τοῦ παραδείσου, καὶ θήσω ἔχθραν ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος καὶ σίτοῦς σου τηρήσει κεφαλήν καὶ σὺ αὐτοῦ πτέρναν εως

έξομολογήσει c. AC ... B - σεις | σαρχός (ita A, sed BC add σου) .. A solus add άλλα χαὶ πάλιν ἐπιστρέψεις | εἰς (B ἐπὶ) τὰν λόγ. σου c. AB .. C ἐχ τῶν λόγων σου | ὁ ἐχ Σρὸς c. AC .. B ὁ Sεός | στραφήση (A - φης, B - φησα) δ. πάλιν (B om) - - αὐτός (B om) σου (B ου, A σε) χυρ. c. AB .. C om, sed vide post

²⁸ Μετά - - τῷ ὄφει ἐν ό. μ. (Β corrupte τὸν ὄφιν ὀργήν) - - Ἐπειδή c. A(B) . . C στραφείς δὲ πρὸς τὸν ὄφιν ἐν όργ. μεγ. (excidisse videtur εἶπεν) έπειδή | καὶ έγ. σκ. άγάρ. c. AB . . C om | εως αν πλαν. c. A . . BC καὶ έπλάνησας | παρειμένους c. AC .. Β παρισταμένους | Β κατάρατος | σύ έκ c. Α .. ΒC εἶ έκ | στερηθήσει (ita B, Α - Θής, C - Θείς) τῆς (ita A, Β καὶ τῆς, C δὲ καὶ τῆς) | φάγει .. C φαγεῖς (hoc acc.). Ceterum post verba τῆς τροφῆς (Β τρυφής ut videtur) σου codex B textui admixtum habet scholion, quod scriptura passim corrupta sic habet: ήν δὲ Εύα ιβ΄ ἐτῶν ὅτε αὐτὴν ἡπάτησεν ὁ δαίμων και εποίησεν αυτή (cod. -τήν) επιθυμίαν. ὅτι ήμερας είχεν μελετών τὸ σκεύος αύτης. καὶ νύκταν (sic) καὶ ήμέραν ούκ ἐπαύετο (cod. ού καὶ παύετω) ζήλω φορούμενος κατ' αύτῶν. ὅτι τὸ πρότερον ἦν αύτὸς ἐν τῷ παραδείσω, καὶ διά τοῦτο ἐπτέρνησεν αὐτούς, ὅτι οὐχ ἐδύνατο Σεωρεῖν αὐτούς ἐν τῷ παραδείσῳ. καὶ διὰ τοῦτο ἐπτέρνησεν αὐτούς, βάλλων (διαβάλλων?) διὰ τῶν ἀγγέλων τὴν προσχύνησεν καὶ τῶν Δηρίων τὴν όμελίαν. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ Δεὸς εἶπεν τῷ όφει ότι έπικατάρατος εἶ (cod. ἦν) ἐκ πάντων τῶν Ͻηρίων καὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῆς δόξης ής είχεν πρό τούτου, καὶ στερηβήσει ποδών καὶ χειρών καὶ τῆς τρυφης (ut B in textu) ην έκ τοῦ παραδείσου ήστιες, καὶ γην φάγει. | καὶ ύστερητ. (C στερηβείς absque καί) καὶ γειρ. (C γειρ. τε) κ. ποδ. σου (C om σου) . . Β haec omnia om | ούτε εν (B om) μέλ. τῶν ἀπάντ. (C τούτων, B om) . ὧν (C ἀφ' ών) σύ (C om) etc | καὶ σύ .. C add τηρήσεις | εως τῆς .. B om τῆς ; της χρίσεως c. AB . . C της ζωής σου

της ήμέρας της κρίσεως. 27 Καὶ ταῦτα εἰπών κελεύει τοῖς ἀγγελοις αύτοῦ ἐκ τοῦ παραδείσου ἐκβληθῆναι ἡμᾶς. ἐλαυνομένων δέ ήμῶν καὶ όδυρομένων παρεκάλεσεν ὁ πατήρ ύμῶν 'Αδάμ τοὺς άγγελους λέγων: ἐάσατέ με μικρὸν ἔπως παρακαλέσω τὸν θεόν, καὶ σπλαγχνισθη, καὶ έλεήση με, ὅτι ἐγώ μόνος ήμαρτον. αὐτοὶ δὲ ἔπαυσαν τοῦ ἐλαύνειν αὐτόν : ἐβόησεν δὲ ᾿Αδάμ μετά κλαυθμοῦ λέγων : συγχώρησόν μοι κύριε ο ἐποίησα. τότε λέγει ο κύριος τοῖς άγγελοις αὐτοῦ: τί ἐπαύσατε ἐλαύνοντες τὸν ᾿Αδάμ ἐκ τοῦ παραδείσου: μή έμον έστιν το άμάρτημα, ή κακῶς ἔκρινα; τότε οί άγγελοι πεσόντες έπι την γην προσεκύνησαν τῷ κυρίω λέγοντες · δίκαιος εἶ, κύριε, καὶ εὐθύτητας κρίνεις. 38 Στραφεὶς δὲ ό κύριος πρός τον 'Αδάμ εἶπεν' οὐκ ἀφήσω σε ἀπὸ τοῦ νῦν εἶναι έν τῷ παραδείσω. καὶ ἀποκριθείς ὁ 'Αδάμ εἶπεν' κύριε, δός μοι έχ τοῦ φυτοῦ τῆς ζωῆς ἵνα φάγω πρὶν ἢ ἐκβληθῆναί με. τότε ό χύριος ελάλησεν πρός τὸν `Αδάμ' οὐ λήψη νῦν ἀπ' αὐτου · ωρίσθη γάρ τοῖς Χερουβίμ και τῆ φλογίνη βομφαία τῆ στρεφομένη φυλάττειν αύτο διά σέ, ὅπως μή γεύση δί αύτοῦ καὶ άθάνατος ἔση εἰς τὸν αἰώνα. ἔχης δὲ τὸν πόλεμον ὃν ἔθετο ό έγθρος έν σοί. άλλ' έξεργομένου σου έκ του παραδείσου, έάν φυλάξης έαυτου ἀπό παντός κακού ώς βουλόμενος ἀποθανείν, άναστάσεως πάλιν γενομένης άναστήσω σε, καὶ τότε δοθήσεταί σοι έκ του ζύλου τῆς ζωής, καὶ ἀθάνατος ἔση εἰς τὸν αἰώνα.

⁹⁷ Καὶ (ita BC, A om) ταῦτα εἰπ. (B add ὁ κύριος) κελεύει (C ἐκέλευσε, B λέγει) | ἐκβληθήναι: ita AC .. B - θήσεται (sie) | ἐκ τ. παραδ. h. l. c. A .. BC post ήμᾶς | B om 'Αδάμ | C καὶ στὶαγχνισθελς ἐλεήση | ὅτι (C διότι) ἐγω μόν. (C μόν. ἐγ.) ήμαρτ. (B add αὐτῷ) | αὐτοὶ-δὲ ἔπ. τοῦ (ita C, A τὸ) ἐλ. αὐτ. (B ἔπ. ἐλαύνοντες ήμῶν sic) .. C καὶ παυσάμενοι τοῦ ἐλαύνειν αὐτόν, omissis δὲ 'Αδάμ | κλαυθμοῦ c. AC .. B δακρύων | ἐποίησα .. C πεποίηκα | τοῖς ἀγγ. αὐτοῦ (C om αὐτ.) .. B add μετὰ ὀργῆς | τἱ ἐπαύσατε (B - σασθε) ἐλ. τὸν 'Αδ. (B ἐλ. αὐτοὺς) ἐκ τ. πα. (B om ἐ. τ. π.) .. C τἱ οὐκ ἐκβάλλετε αὐτόν | C προσέπεσαν ἐπὶ τ. γῆν τῷ | λέγοντες .. B καὶ εἶπον | εὐθύτητας .. C -τητος

 $^{^{98}}$ ὁ χύριος c. BC . . A om | B ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὸν παράδεισον | πρ. η (C πρὸ τοῦ) ἐκβλ. με c. A(C) . B πρὶν ἐκβλησιο | ἐλάλησεν πρ. τ. ᾿Αδάμ c. A .. B ἐλάλ. αὐτῷ .. C ἔφη | οὐ λή. νῦν (ita B, om A) ἀπ᾽ (B ἔξ) αὐτ. c. AB .. C οὐ γεύσει ἀπὸ τοῦ νῦν ἐξ αὐτοῦ | ώρίσση γ. τοῖς (B τὰ) Χερ. χ. τῆ (B τήν, sed tum -νη et -φαία) φλ. βομφ. c. A(B) .. C προσέταξα δὲ τὰ Χερ. χαὶ τῆ φλογείνη βομφ. | ὅπως .. C ὡς ἵνα | C γεύσει ἀπ᾽ αὐτοῦ | ἐν σοί .. B ἐπὶ σέ | ἐξερχομένου c. AB .. C ἐξελσόντος | βουλόμενος .. C μέλλων | χαὶ τότε (ex C .. AB om) δοθ. σ. ἐχ (C ἀπὸ) | C om χ. ἀσάν. ἔση ἐ. τ. αἰ.

²⁹ Ταῦτα δέ εἰπὸν ὁ κύριος ἐκελευσεν ἐκρληθηναι ήμας ἐκ τοῦ παραδείσου. ἔκλαυσεν δὲ ὁ πατήρ ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων ἀπέναντι τοῦ παραδείσου. καὶ λέγουσιν οἱ ἄγγελοι αὐτῷ τὶ θέλεις ποιήσωμέν σοι. ᾿Αδάμ: ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πατήρ ὑμῶν εἰπεν τοῖς ἀγγέλοις ᾿ἱδοὺ ἐκβάλλετέ με ΄ δέρμαι ὑμῶν, ἄφετέ με ἀραι εὐωδίας ἐκ τοῦ παραδείσου. ἵνα μετὰ τὸ ἐξελθεῖν με ἐνέγκω θυσίαν τῷ θεῷ, ὅπως εἰσακούσεταί μου ὁ θεός. καὶ προσελθόντες εἰπον οἱ ἄγγελοι τῷ θεῷ ΄ Ἰαὴλ αἰώνιε βασιλεῦ. κέλευσον δοθῆναι τῷ ᾿Αδάμ θυμιάματα εὐωδίας ἐκ τοῦ παραδείσου. καὶ ἐκέλευσεν ὁ θεὸς ἐλθεῖν τὸν ᾿Αδάμ ἵνα λάβη εὐωδίας ἀρώματα ἐκ τοῦ παραδείσου εἰς διατροφὴν αὐτοῦ. καὶ ἀφέντες αὐτὸν οἱ ἄγγελοι, ἐπεσύναξεν ἀμφότερα γένη, κρόκον καὶ νάρδον καὶ κάλαμον καὶ κινάμωμον καὶ λοιπὰ σπέρματα εἰς διατροφὴν αὐτοῦ, καὶ λαβών ταῦτα ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ παραδείσου. καὶ ἐγενόμεθα ἐπὶ τῆς γῆς.

³⁰ Νῦν οὖν, τεκνία μου, ἐδήλωσα ὑμῖν τὸν τρόπον ἐν ὧ ἡπατήθημεν· ὑμεῖς δὲ φυλάξατε ἐαυτοὺς μὴ ἐγκαταλιπεῖν τὸ ἀγαθόν.

31 Ταύτα δέ εἰπούσα έμμέσω τῶν νίῶν αὐτῆς, κοιμωμένου

²⁹ δέ c. A .. BC om | ἐκέλευσεν .. C προσέταξεν | ἐκβληθήναι c. BC .. A solus praem τούς άγγέλους αύτοῦ | Β om ἔκλαυσεν usque ἀπέν. τοῦ παραδ. | οἱ ἄγγ. αὐτῷ (Β αὐτ. οἱ ἄγγ.) .. C οἱ ἄγγ. πρὸς αὐτόν | Β ποιήσομεν | ὁ πα. ύμων (AC ήμων, ut plerumque) .. B om | είπ. τ. άγγ. c. AB .. C λέγει αὐτοῖς | ίδου έκβ. με . . C έπειδή έκβάλλετέ με | C δέομ. υμᾶς | ἄφετε μ. άρ. ευ. (Β Δυσίαν) έκ τοῦ παρ. (Β έν τῷ -σῷ) etc . . C ενα παραγωρήσητέ με ἀναλαβεῖν εύωδίας (cod. έβωδίας, cuiusmodi passim habet) από τοῦ παραδ. καὶ προσενέγκω θυσίαν τῶ θε. μετὰ τὸ ἐξ. με ἀπὸ τοῦ παραδ. | C ὅπως ἀχούσεταί μου, sine ὁ θεός | τῷ ὑεῷ (Β κυρίω) lαὴλ αl. βασ. c. AB .. C nil nisi τῷ ὑεῷ | κέλευσον .. C add δέσποτά μου | δοβ. τῷ 'Αδ. Δυ. εὐ. (C δοβ. Δυ. εὐώδια τῷ 'Αδ.) έ. τ. π. с. АС . . Β τὸν ᾿Αδ. λαβεῖν εὐωδίας ἐ. τ. π. ὅπως ἐνέγκη σοι Συσίας | κ. ἐκέλ. ὁ βε. (C om) ἐλβ. (C εἰσελβ.) τον 'Αδ. (C om) ἵνα λα. (C καὶ λαβεῖν) εύωδίας άρ. (Β om, C καὶ άρ.) | ἐπεσύναξεν .. C ἐλαβεν δέ (sic) | ἀμφότερα ... C om | γένη c. A .. Β γενήματα, C εἴδη | κάλαμον .. Β γλυκωκάλαμον (sic) λοιπά (C έτερα) σπέρματα .. Β ακλα τινα (cod. άλλάτην) | έξηλ. έκ .. C om έχ | έγεν. έπὶ τ. γ. c. ΑΒ . . C παραγεγόναμεν έν τῆ γῆ

 $^{^{90}}$ τεκνία c. A .. BC τέκνα | C πως ήπατή5. | έγκαταλ. c. AB .. C παραβαίνειν

 $^{^{81}}$ Ταῦτα - - ἐμμέσω (C μέσον) τ. υἰ. αὐτῆς (C αὐτῶν) . . Β ταῦτα εἶπεν ἡ Εὕα (adde ἐμμέσω) τῶν τέχνων αὐτῆς , pergens χοιμωμ. δέ $\stackrel{!}{\cdot}$

τοῦ 'Αδάμ ἐν τῆ νόσω αὐτοῦ, ἄλλην δὲ εἶχεν μίαν ἡμέραν τοῦ έξελθεῖν ἐχ τοῦ σώματος, λέγει τῷ 'Αδὰμ ἡ Εὔα' διὰ τί σὸ άποθιήσκεις κάγω ζω; ή πόσον χρόνον έγω ποιήσαι μετά τὸ άποθανεῖν σε; ἀνάγγειλόν μοι. τότε λέγει ὁ 'Αδάμ τῆ Εὖα' μὴ θέλε φροντίσαι περί πραγμάτων ού γάρ βραδύνεις ἀπ' έμου. άλλ' ἴσα ἀποθνήσκομεν ἀμφότεροι, καὶ αὐτή τεθήσει εἰς τὸν τόπον τὸν ἐμόν. ὅταν δὲ ἀποθάνω, καταλείψετέ με, καὶ μηδείς μου άψηται έως ού ό άγγελος χυρίου λαλήσει τι περί έμου ού γαρ επιλήσεται μου ο θεός, άλλα ζητήσει το ίδιον σκεύος ο επλασεν. ἀνάστα μαλλον εύξαι τῷ θεῷ εως εὖ ἀποδῷ τὸ πνεῦμά μου -είς τὰς χεῖρας τοῦ δεδωκότος αὐτό · διότι οὐκ οϊδαμεν πῶς ἀπαντήσωμεν του ποιήσαντος ήμας, ή όργισθη ήμιν ή έπιστρέψη του έλεησαι ήμας. 32 Τότε ανέστη Εύα και έξηλθεν έξω, και πεσούσα έπὶ τὴν γῆν Ελεγεν. ήμαρτον, ὁ θεός, ήμαρτον, ὁ πατής των πάντων, ημαρτον σοί, ημαρτον είς τους έκλεκτούς σου άγγέλους, ήμαρτον είς τὰ Χερουβίμ, ήμαρτον είς τὸν ἀσάλευ-

έν τ. ν. αύτοῦ .. C ἐκ τῆς συνεχούσης αὐτὸν ἀρρωστίας | ἄλλην δ. είγ. μί. ἡμ. (Β μί. ήμ. είχ.) τοῦ (ita B, A om) έξελ5. έ. τ. σ. c. AB . . C μετὰ ήμέραν μίαν όφείλοντος αύτοῦ ἀποθνήσκειν | τῷ ᾿Αδάμ c. Α . . Β αὐτῷ, C πρὸς αὐτόν | διὰ τί .. C πως | σύ (ita B, A om) ἀποδνήσκεις: A -σκης, item ut videtur BC | η πόσον -- ποιήσαι (Β ζήσαι) μ. τὸ ἀπ. σε (Β μ. τὸν Ξάνατόν σου) . . C η πόσους χρόνους Σέλω ζήσαι | άνάγγ. μοι c. BC, A om | . τότε (C καί, B om) ό (B om) 'Αδ. τη Εύ. (C πρός αυτήν) | Μή βέλε (Β βελήσης) φροντίσαι (Δ -τίζαι) .. C μή φροντίζεσαι (sic) | περί πραγμ. c. A .. Β διά πολλών πραγμάτων, C περί τούτου | ού γάρ - έμοῦ c. A . . BC om | άλλ ἴσα (Β όμοῦ) άπ. άμφ. . . C αμα δὲ καὶ άμφ όφείλομεν ἀποθνήσκειν | τεθήσει: ita ABC | όταν (C στε) δέ c. BC .. A καὶ στε | καταλείψετε (Β -λήψ., C -λίψατε) c. BC ... Α καλύψετε | Β om κ. μηδ. μ αψηται | έ άγγ. κυρ. (ita C, Α o 1) λαλ. τι (C τι λαλ.) πε. έμ ε. ΑС . . Β λαληβή τι πε. έμ | έπιλήσεται . . Β έπιλήψεται | σκ. ε έπλ c. AB . . C πλάσμα. Praeterea B add ήκουσα γάρ έγω του κυρίου λέγοντος ότι τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μή ἐκβάλω ἔξω. | ἀνάστα μ εὐξ. τ. Β. c. A . . Β άλλα άναστας (sic) μόνον εύξ. τ. 5., C καλ άνάστα μαλλ. κ. εύξον (sic) πρός τον Σεόν | άποδω c. A .. BC -δωσω | Β om μου | του δεδ. αυτό c. A .. Β τοῦ δεσπότου μου τοῦ δεδ. μοι αὐτό, C αὐτοῦ τοῦ δεδ. μοι τοῦτο | πῶς ἀπαντήσωμ. c. AC .. B (πῶς?) ἀπαντήσαι | τοῦ ποιήσ. ήμᾶς: ita A et B, hine quamvis insolens servandum videbatur . . C τούτω | η όργ. - - τοῦ (ex B, A om) έλ. ήμας .. C η οργίζεται ήμεν η σπλαγγνίζεται και μέλλοι (sic) έλεησαι τμας και δέξασσαι ήμας

^{**} C Καὶ ἀναστᾶσα Εὖ εξῆλΣ εξω | ῆμαρτ. ὁ Δε ῆμ. (B add σοι) -- ἀπάντων (Α πάντ.) ῆμ. σοι, ῆμ. εἰς etc. (Β σοὶ καὶ τοὶς ἐκλεκτοὶς σ. ἀγγέλοις) c. ΑΒ.. C ῆμ. ω Δεὸς, ῆμ. ω Δεὸς τῶν ἀπάντ. ῆμ. σοι, ῆμ. ες τοὺς ἐκλεκτοὺς ἀγγέλους | ῆμ. ε. τ. Σεραφ. c. Β . . Α οπ | ἀσάλευτον . . C φοβερὸν καὶ ἀσάλ. |

τόν σου θρόνον, ήμαρτον κύριε, ήμαρτον πολλά, ήμαρτον έναντίον σου, καὶ πάσα άμαρτία δι' έμου γέγονεν έν τή κτίσει. Ετι δέ εύχομένης τής Ευας έπὶ τὰ γόνατα αὐτής ουσης, ίδου ήλθεν πρός αὐτήν ὁ ἄγγελος τής ἀνθρωπότητος καὶ ἀνέστησεν αὐτήν λέγων · ἀνάστα Ευα έκ τής μετανοίας σου ἱδού γὰρ ὁ ᾿Αδάμ ὁ ἀνήρ σου ἐξήλθεν έκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἀνάστα καὶ ϊδε τὸ πνεύμα αὐτοῦ ἀναφερόμενον εἰς τὸν πονήσαντα αὐτὸ τοῦ ἀπαντήσαι αὐτὸ.

ωπον αὐτῆς. καὶ λέγει αὐτῆ ο ἄγγελος: ἄρον σεαυτὴν ἀπὸ τῶν γητινών. Εἴα δὲ ἡτένισεν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἴδεν ἄρμα φωτὸς ἐρχόμενον ὑπὸ τεσσάρων ἀετῶν λαμπρῶν, ὁ οὐκ ἡν δυνατόν τινα γεννηθέντα ἀπὸ κοιλίας εἰπεὶν τὴν δόξαν αὐτῶν οὔτε ἰδεῖν τὸ πρόσωπον αὐτῶν. καὶ ἀγγέλους προάγοντας τὸ ἄρμα. ὅτε ἡλ θον ἐπὶ τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ πατὴρ ὑμῶν ᾿λδάμ, ἔστη τὸ ἄρμα καὶ τὰ Σεραψὶμ ἀνὰ μέσον τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἄρματος. ἔδον δὲ ἐγώ θυμιατήρια χρυσὰ καὶ τρεῖς φιάλας, καὶ ἴδοὺ πάντες οἱ ἄγγελοι μετὰ λίβανον καὶ τὰ θυμιατήρια καὶ τὰ θυμιατήρια καὶ ἡ ἀτμὶς τοῦ θυμιάματος ἐκάλυψεν τὰ στερεώματα. καὶ προσέπεσαν οἱ ἀγγελοι καὶ προσέπεσαν οἱ ἀγγελοι καὶ προσέπεσαν τῷ θεώ, βοῶντες καὶ λέγοντες ᾿Ιαὴλ ᾶγιε, συγχώρησεν, ὅτι εἰκών σου ἐστὶν καὶ ποίημα τῶν χειρῶν σου τῶν άγίων.

ημαρτ. χύρ. ημ. πολλά e. AB... C om , ημ. (B om) έναντ. σου | δι έμοῦ c. BC... A δι έμε | έν (C om) τη (B πάση τη (B τάτη (B) κτ. (B) έτι (B) ούσης (A) ούσα) (Bού ... (C καὶ ούτως εὐχ. της (B) (B

³³ 3 ναστάσα - πρόσωπ. αὐτῆς (Α σύτοῦ) - σεαυτὴν (Α καὶ αὐτῆν, Β σεαυτὸν) ἀ. τῶν γη. (Β ἀπὸ τῆς [γῆς]: ab hac inde voce is codex deficit) . . C καὶ ἀναστ. ή Εὔ ἀπέβαλ. (corrige έπ-) τὴν χεῖοα αὐτῆς, omissis reliquis [Εὕα δὲ ῆτ. ε τ. ο. καὶ ἔδεν c Α . C καὶ ἀτενίσασα ε. τ. ο. ἔδεν $\frac{c}{6}$ c Α . C α΄ τινα γενν. ἀ. κ. είπ. c C . Α γεννηθῆναι ά. κ. ἢ είπ. $\frac{c}{6}$ οὕτε $\frac{c}{6}$ Α . C ης προσάγοντας $\frac{c}{6}$ C . Α προσάγ. $\frac{c}{6}$ στε ἢλθον $\frac{c}{6}$ καὶ τοῦ ἄρματος $\frac{c}{6}$ Α . C οπ εδον δὲ ἐγώ $\frac{c}{6}$ Α . C καὶ ἔδον $\frac{c}{6}$ δού . C om $\frac{c}{6}$ C μετὰ θυμιατήρ. καὶ λίβανον, omissis κ. τ. φιάλ. $\frac{c}{6}$ ηλθον . C add ἐν σπουδῆ $\frac{c}{6}$ καὶ ἐνεφύσουν ($\frac{c}{6}$ ἐφύσουν): ante hace A isque solus habet καὶ ἔλαβον εἰς ὰρσος, fortasse κ. ἔβαλον εἰς ἐσχάρας corrigenda $\frac{c}{6}$ C om καὶ προσεκύνησαν $\frac{c}{6}$ τῶν ἀγίων $\frac{c}{6}$ C . Α om

34 Καὶ αύθις ίδον έγω Εὔα δύο μεγάλα καὶ φοβερὰ μυστήρια έστῶτα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. καὶ ἔκλαυσα ἐκ τοῦ φόβου, καὶ ἔβόησα πρὸς τὸν υίὸν μου Σὴθ λέγουσα: ἀνάστα Σὴθ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ πατρός σου 'Αδὰμ καὶ ἐλθὲ ἔως ἐμοῦ, ὅπως ίδης ἃ οὖκ είδεν ὀφθαλμός ποτε τινός. καὶ δέονται ὑπὲρ τοῦ πατρός σου 'Αδάμ.

· 35 Τότε ανέστη Σήθ καὶ ήλθεν πρός τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῆ τί σοί έστιν: καὶ διὰ τί κλαίεις; λέγει αὐτῷ ἀνάβλεύον τοῖς ὀΦθαλμοῖς σου καὶ ἴδε τὰ έπτὰ στερεώματα ἀνεφγμένα, καὶ ίδε τοῖς ἀφθαλμοῖς σου πῶς κεῖται τὸ σῶμα τοῦ πατρός σου έπὶ πρόσωπον, καὶ πάντες οἱ ἄγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ εύχόμενοι ύπερ αύτοῦ καὶ λέγοντες συγχώρησον αύτῷ, ὁ πατήρ των όλων, ότι είκων σου έστιν, άραγε, τέκνον μου Σήθ, τί έσται τούτο: πότε δὲ παραδοθήσεται εἰς τὰς γεῖρας τοῦ ἀρράτου πατρός καὶ θεού ήμων: τίνες δέ είσιν οἱ δύο αἰθίοπες οἱ παριστάμενοι ἐπὶ τὴν προσευχὴν τοῦ πάτρός σου; ³⁶ Λέγει δὲ Σὴθ τῆ μητρί αύτοῦ : οὖτοί εἰσιν ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, καὶ αὐτοὶ προσπίπτοντες καὶ προσευχόμενοι ύπέρ τοῦ πατρός μου 'Αδάμ. λέγει αύτῶ ή Εὔα καὶ ποῦ ἐστίν τὸ φῶς αὐτῶν, καὶ διὰ τί γεγόνασυν μελανοειδείς; και λέγει αύτη Σήθ ού δύνανται φαίνειν ένώπιον τοῦ φωτός τῶν ὅλων. καὶ τούτου χάριν ἐκρύβη τὸ φῶς ἀπ΄ αύτων.

 $^{^{34}}$ Καὶ αὐδις etc c. A . C ἐγιὸ δὲ τη Εἴα ἴδον δύο μυστ. μεγ. x. φοβ. <math>; καὶ ἔκλαυσα etc c. A . C καὶ κλαύσασα έχ τ. φ. έβ. -- μου τὸν Στης etc | εως έμοῦ c. A . C πρός με | επως ἴδης -- τινές c. A . C καὶ δεάσει \hat{a} οὐκ ἴδεν όφδαλμός τινος : καὶ δέονται -- σου 'Aδαμ: ita A, C om

 $^{^{35}}$ Tl σοι etc c. A.. C Τί κλαίεις; καὶ λέγει αὐτῷ ἀνάβλ. καὶ ἴδε τοῖς ἀρδ. σ. πῶς κεῖται τὸ σῶμ. τοῦ πα. σου ἐπὶ πρόσωπ. καὶ πάντες οἱ ἄγγ. εὕχονται ὑπ (corrige ὑπὲρ) αὐτοῦ etc | συγγ. αὐτῷ: ita C, A συγγ. αὐτὸν | ἄραγε: ita C, A ἄρα | τί ἔσται -- καὶ Σεοῦ ἡμῶν cum C.. Λ om | τίνες δέ εἰσιν etc cum C.. A οἱ δύο -- τοῦ πατρ. σου τίνες εἰσίν

³⁶ λέγει δέ cum A .. C καὶ λέγ. ὁ | καὶ διὰ τί γεγ. μελ. cum A .. C om κνὶ κέγ. ὁ Σάτ cum A .. C κέγ. αλτῆ | Ολ δίνανται (Β δίναται) - δίνων . A praem σύκ ἀπίστι, τὸ φῶς αὐτῶν. ἀλλὶ, post ὅλων vero pergil sic: τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υίοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώς νων ὀμήν. quibus verbis ipse libellus abruptum in modum finitur. In iis igitur quae sequuntur solum codicem C ducem secuti sumus. nisi quod extrema etiam e 'ccd. D exscripta habuimus, quem cum C cod. magis quam cum A convenire in promtu est. | ἀπὶ αὐτῶν: cod. ἐπὶ αὐτῶν

37 Λέγοντος δὲ τοῦ Σὴθ πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ ἐσάλπισαν οἱ ἄγγελοι ἐπ' ὄψεσι κείμενοι, καὶ ἐβόησαν φωνὴν φοβερὰν λέγοντες: εὐλογημένη ἡ δόξα κυρίου ἐπὶ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ἀλήσοι τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν αὐτοῦ ᾿Αδάμ, ὅταν διεφώνησαν ταῦτα οἱ ἄγγελοι, ἡλθεν εἰς ἐκ τῶν Σεραφὶμ ἔξαπτερύγων καὶ ἤρπασεν τὸν ᾿Αδάμ εἰς τὴν ἀχέρουσαν λίμνην καὶ ἀπέπλυνεν αὐτον ἐνῶπιον τοῦ θεοῦ. ἐποίησεν δὲ ὥρας τρεῖς κείμενος, καὶ οὕτως ἀπλώσας τὰς χεῖρας αὐτοῦ ὁ τῶν ὅλων δεσπότης καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἀγίου θρόνου αὐτοῦ ἦρεν τὸν ᾿Αδάμ καὶ παρέδωκεν αὐτὸν τῷ ἀρχαγγέλο Μιχαήλ, λέγων αὐτῷ. ἄρον αὐτὸν εἰς τὸν παράδεισον ἕως τρίτου οὐρανοῦ, καὶ ἄφες κἀκεῖσε ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης καὶ φοβερᾶς, ἢν μελλω οἰκονομῆσαι εἰς τὸν κόσμον. καὶ λαβών αὐτὸν Μιχαήλ ὁ ἀρχάγγελος τὸν ᾿Αδὰμ ἀπῆγεν καὶ κατήλειψεν αὐτόν, καθώς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς ἐπὶ τῆ συγχωρήσει τοῦ ᾿Αδάμ.

38 Μετὰ οῦν παῦτα πάντα ἐδεήθη ὁ ἀρχάγγελος περὶ τῆς κηδείας τοῦ λειψάνου καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς ἵνα συνέλθωσιν πάντες οἱ ἄγγελοι ἐνώπιον αὐτοῦ, ἕκαστος κατὰ τάξιν αὐτοῦ. καὶ συνήχθησαν ἄπαντες οἱ ἄγγελοι, οἱ μὲν ἔχοντες θυμιατήρια, οἱ δὲ σάλπιγγας καὶ κυριος στρατιῶν ἐπἔβη, οἱ δὲ ἄνεμοι ἡλκον αὐτόν, καὶ Χερουβὶμ ὑπερέχοντα τοῖς ἀνέμοις καὶ ἄγγελοι οἱ τοῦ οὐρανοῦ προηγοῦντο αὐτῷ καὶ ἐλθόντες ὅπου ἦν τὸ σῶμα τοῦ ᾿Αδάμ, ἕλαβον αὐτό. καὶ ἦλθον εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἐκινήθησαν πάντα τὰ φυτὰ τοῦ παραδείσου, οἱς πάντας ἀπὸ τοῦ Αδαμ γεγεννημένους ἀπὸ τῆς εὐωδίας νυστάξαι, χωρὶς τοῦ Σήθ, διὰ τὸ γεννηθῆναι αὐτὸν καθ' ὅρον τοῦ θεοῦ.

³⁷ αὐτοῦ· ἡλέησεν: cod. αὐτοῦ· οῦ ἡλ. | εἰς: non est in codice | ἀχέρουσαν; ita coniccimus scribendum esse pro γερουσίας, quod in codice esse dicitur. Poterat etiam scribi ἀχερουσιάδα. Illud vero similiter in apocalypsi Pauli legitur, ubi sect. 22. est: ὅταν δὲ μετανοήση καὶ μετασταθή τοῦ βίου, παραδίδοται τῷ Μιχαήλ, καὶ βάλλουσιν αὐτὸν εἰς τὴν ἀχέρουσαν λίμνην etc. | ὥρας: ita cod. a secunda manu habet pro ἡμέρας, quod est a prima. | οὕτως: cod. οὖτος | ἄφες κἀκεῖσε: cod. ἀφεὶς κακήσαι | ἡν μέλλω οἰκονομῆσαι: cod. κύριος (in ipso cod. scriptum videtur κσ. idque ex ἡν ortum) μέλω ποιήσω οἰκονομ. | κατήλειψεν: ita cod. (-λιψεν)

³⁸ κηδείας: ita coniecimus pro καρδίας, quod codicem habere relatum est | οἱ μέν: in cod. μέν deest | σάλπιγγας: in cod. -γγες | στρατιῶν ἐπέβη: ita seripsimus pro στρατειῶν ἐπαίβειν | οἱ δὲ: cod. καὶ δὲ ; ὑπερέχοντα: cod. ὑπέχοντα

39 Έκειτο ούν τὸ σῶμα τοῦ ᾿Αδὰμ ἐπὶ τὴν γῆν ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἔλυπεῖτο ὁ Σὴθ σφόδρα ἐπὶ αὐτῷ. καὶ λέγει κύριος ὁ
θεός: ᾿Αδάμ, τί τοῦτο ἐποίησας; εἰ ἐφύλαξας τὴν ἐντολήν μου.
οὐκ ἀν ἔχαιρον οἱ κατάγοντές σε εἰς τὸν τόπον τοῦτον. πλὴν
τὸν λέγω σοι ὅτι τὴν χαρὰν αὐτῶν ἐπιστρέψω εἰς λύπην. τὴν
δὲ σοῦ λύπην ἐπιστρέψω εἰς χαράν, καὶ ἐπιστρέψας καθίσω σε
εἰς τὴν ἀρχήν σου ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ ἀπατήσαντός σε: ἐκεῖνος
δὲ βληθήσεται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὅπως ἡ καθήμενος ἐπάνω
αὐτοῦ. τότε κατακριθήσεται αὐτὸς καὶ οἱ ἀκούσαντες αὐτοῦ,
καὶ πολλὰ λυπηθήσονται καὶ κλαύσουσιν ὁρῶντές σε καθήμενον
ἐπὶ τοῦ τιμίου αὐτοῦ θρόνου.

40 Καὶ τότε ἐλάλησεν τῷ ἀργαγγελω Μιγαήλ. ἄπελθε εἰς τον παράδεισον έν τῶ τρίτω ούρανῶ καὶ ἔνεγκέ μοι σινδόνας τρεῖς βυσσίνας καὶ συρικάς. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ Μιχαήλ, τῷ Γαβριήλ, τῷ Οὐριήλ καὶ 'Ραφαήλ' σκεπάσατε μετὰ τῶν συνδόνων τὸ οῶμα του Αδάμ, και ένεγκόντες έλαιον του έλαίου τῆς εὐωδίας έκγέατε ἐπ' αὐτόν. καὶ οὕτως ποιήσαντες ἐκήδευσαν τὸ σώμα αύτου. έλάλησεν δέ κύριος ένεγθήτω και το σώμα του "Αβελ. καὶ ἐνέγκαντες συνδόνας έτέρας ἐκήδευσαν καὶ αὐτόν, ἐπειδή άκήδευτον ήν ἀφ' ής ημέρας ἐφόνευσεν Κάιν ο άδελφὸς αὐτοῦ. πολλά γάρ φροντίσας ό πονηρός Κάιν κρύψαι, ούκ ήδυνήθη ούκ έδέχετο γάρ τούτο ή γη λέγουσα ού δέξομαι εταίρον σώμα. εως ού τὸ ἐπ' ἐμὲ χῶμα ἀρθὲι καὶ πλασθὲι ἔλθη πρὸς ἐμέ. ἄγγελοι δέ τότε αναλαβόμενοι αὐτὸ έθεντο ἐπὶ τῆ πέτρα, εως οὖ ἀπέθανεν ό πατής αὐτοῦ, καὶ ἀμφότεροι ἐτάφησαν κατὰ πρόσταξιν θεού είς τὰ μέρη τού παραδείσου, είς τὸν τόπον ἐν ὧ εύρεν τὸν χοῦν ὁ θεός. καὶ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς έπτὰ ἀγγελους εἰς παράδεισου, καὶ ήγαγου εὐωδίας πολλάς καὶ ἐτίθουν αὐτάς ἐν τῆ γῆ.

³⁰ Per has ultimas libelli sectiones plura confusa et interpolata esse videntur. Ad quae corrigenda codicem D aliquando facturum esse sperare licet. Nunc quidem quae in codice C inventa sunt, quanvis vitiosa edenda duximus. ἐπὶ τ. γτιν ἐν τῷ παραδείσῳ· sic - ὅπως τὰ καθτήμενος: codex ὅποσο: καθτήμενον. Dubitabam utrum τὰς an τἦ darem.

⁴⁰ έλαιου τοῦ έλαίου: cod. έλ. καὶ τοῦ έλ | δὲ post ἐλάλησεν· cod. σm
'Ἐνεχτήτω: cod. -χτητε | ποινὰ γὰρ φροντίσας: cod. πολλά γράφων τίσας | οὐκ
ήδυνήτη: cod. οὕκουν ήδυνήτην | γὰρ post ἐδέχετο: cod. om | ἐταἰρον: são cod.
nom ἔτερον

καὶ ούτως ελαβον τὰ δύο σώματα καὶ εθαψαν αύτὰ εἰς τὸν τόπον δυ ὤρυξαν καὶ οἰκοδόμησαν.

41 Εκάλεσεν δέ ό θεός τον Αδάμ και είπεν: 'Αδάμ 'Αδάμ: και άποκριθέν το σώμα έκ της γης είπεν: ίδου έγώ, κύριε. και λέγει αυτώ ό κύριος: είπον σοι ότι γη, και είς γην άπελεύσει. πάλιν τη, ά άστασιν έπαγγέλλομαι σοι: άναστήσω σε έν τη έσχάτη ημέρα έν τη άναστάσει μετά παντός ά θρώπου τοῦ έκ τοῦ σπέρματός σου.

4. Μετά δέ τὰ ξήματα ταύτα ἐποίησεν ο θεὸς σφραγίδα τρίγωνου και έσφράγισε τὸ μνημείου, ένα μηδείς τι ποιήση αὐτώ έν ταις εξ ήμεραις, έως ού αποστράση ή πλευρά αύτου πρός α. Ιτόν. παραθέντος δέ του φιλανθρώπου θεού και των άγίων άγγέλων είς τον τόπον αὐτοῦ μετά τὰς Εξ ημέρας ἐτελεύτησεν καὶ ή Ευα. ζώσης δέ αυτής έκλαυσε περί της κοιμήσεως αυτής διά τό μή γινώσκειν που μελλοι τεθήναι το σώμα αυτής. παρόντος γάρ του κυρίου έν τῷ παραδείσῷ ότε ἐκήδευσαν τὸν 'Αδάμ, ἐκοιμάτο και αύτη και οί παίδες αύτης πλήν του Σήθ, ώς έφην. παρεκάλεσεν δέ η Εύα έν τη ώρα της τελευτής αύτης ως ίνα ταφή όπου ήν 'Αδάμ ο άνήρ αὐτής, λέγουσα ούτως · δέσποτά μου, κύριε καὶ θεὲ πάσης άρετῆς, μή ἀπαλλοτριώσης με τήν δούλην σου ἀπό τοῦ σώματος 'Αδάμ' ἀπό γάρ τῶν μελῶν αύτου ἐποίησάς με · άλλὰ ἀξίωσόν με . κάμὲ τὴν ἀναξίαν καὶ άμαρτωλόν, έπὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ συνταφῆναι. καθώς καὶ μετ' αύτοῦ συνήμην ἐν τῷ παραδείσῳ καὶ μετά τὴν παράβασιν ἀχώριστος, εύτως καὶ εύδεὶς μὴ γωρίση ήμᾶς. μετὰ εὖν τὸ εὕξαοθαι αναβλέψασα εἰς τὸν ούρανὸν ανέστη, τὸ στήθος αὐτής τύπτουσα καὶ λέγουσα: θεὲ τῶν ἀπάντων, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. καὶ εὐθέως παρέδωκε τῷ θεῷ τὸ πνεῦμα αὐτῆς.

οίχοδόμησαν ita codex

11 έπαγγέλλομαι: cod. άπαγγ.

⁴³ τὰ ρήματα: cod om τὰ | ἔνα μηδείς τι ποιήση: cod. ἦν ὁ μηδείς τῆ πηήσοι | ἀποστράρη: cod. ἀπεστράροι | παραθέντος ita codex | μετὰ τὰς etc: cod μετὰ τῶν ἔξ ἡμερῶν | περὶ τῆς: cod. παρὰ τῆς | ἐχήδευσαν: cod. -σεν | ως ἔφην: in cod. esse relatum mihi est: ως ἔφηχεν εἰπεῖν | ως ἵνα: ita cod. | πάσης ἀρετῆς: sie in cod. | ἀπὸ τοῦ σωματος: cod. habere dicitur εἰσωματος: ἀχωριστος: sic, non -ἰστως | ἀνέστη: cod. ἀνέστησε

43 Τελευτησάση δὲ παρεγένετο ὁ ἀρχάγγελος Μιχαήλ, καὶ ἔλθόντων τριῶν ἀγγελων ἔλαβον τὸ σῶμα αὐτῆς καὶ ἔθαψαν αὐτὰ ὅπου ἦν τὸ σῶμα τοῦ "Αβελ, καὶ εἶπεν ὁ ἀρχάγγελος Μιχαήλ πρὸς τὸν Σήθ · οῦτως κήδευσον πάντα ἄνθρωπον ἀποθνήσκοντα ἕως ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως, μετὰ δὲ τὸ δοῦναι τοῦτον τὸν νόμον εἶπεν πρὸς αὐτόν παρὶ εξ ἡμέρας μή πενθήσητε, τῆ δὲ εβδύμη ἡμέρα κατάπαυσον καὶ εὐφράνθητι ἐπ αὐτῆ, ὅτι ἐν αὐτῆ ὁ θεὸς καὶ ἡμεῖς οἱ ἄγγελοι εὐφραινόμεθα ἐν τῆ μεταστάση ἀπὸ γῆς δικαία ψυχῆ, ταῦτα εἰπων ὁ ἀρχάγγελος Μιχαήλ ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν, δοξάζων καὶ λέγων τὸ ἀλληλούῖα, ἄγιος ἄγιος ἄγιος κύριος, εἰς δόξαν θεοῦ πατρός, ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

⁴³ καὶ εἶπεν ὁ ἀρχ. -- Σήβ: ita C; D καὶ μετὰ ταῦτα ἐλάλησεν Μιχαήλ τῷ Σήβ λέγων. Ab hoc enim inde loco notavi codicis D scripturam, quam quidem codici C praestare ex brevi hac textus parte satis apparet. | πάντα ἄνβρ. ἀποθνήσκοντα: ita D; C πῶν ἄνβρ. ἀποθνήσκον εῶς ἡμέραν τὴς ita D; C οπ ἡμέραν | μετὰ δὲ -- (τοῦτον τὸν pro αὐτὸν reposuimus) -- παρ' ἐξ ἡμέρας (ita scribendum duximus: ex ipso codice ἡμερῶν descripsimus) μὴ πενθήσητε: ita D; C vero post τῆς ἀναστάσεως nil addit nisi καὶ ἔως ἡμερῶν ϛ΄ (ita enim, non ρ΄ legendum videtur) μὴ πενθήσητε. Idem codex in seqq. omittit quae deesse nequeunt. | τῆ δὲ -- ἐπ' αὐτῆ: ita D; C male om | ἡμεῖς οἱ ἄγγ. cum C; D οἱ ἄγγ. ἡμεῖς ἐν τῆ μεταστάση -- ψυχῆ cum C; D μετὰ τῆς δικαίας ψυχῆς τῆς μεταστάσης ἀπὸ τῆς γῆς | ταῦτα -- ἀνῆλθεν cum C; D καὶ ταῦτα εἰπ. ὁ ἄγγελος ἀνῆλδεν | τὸ ἀλληλοῦῖα: D om τό, praeterea nihil addit praeter haec: ὡ ἡ δόξα, τὸ κράτος εἰς τοὺς (τοὺς in C deest) αἰῶν. τῶν αἰών. ἀμήν.

II. APOCALYPSIS ESDRAE.

Λόγος καὶ ἀποκάλυψες τοῦ άγίου προφήτου Ἐσδράμ καὶ ἀγαπητοῦ τοῦ θεοῦ.

Έγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει δευτέρα ναὶ εἰκάδι τοῦ μηνός πρὶς τὰ οἴκὰ μου, καὶ ἔκαξα κὰ κὰνον πρὸς τὰν ιψιστον κύριε, δὶς τὴν δίξαν, Για ίδω τὰ μυστήριά σου. καὶ νυκτὸς κύριε, δὶς τὴν δίξαν, Για ίδω τὰ μυστήριά σου. καὶ νυκτὸς καὶ ἐνήστευσα καθῶς εἰπέν μοι. καὶ ἡλθε Ραφαἡλ ὁ ἀρχιστράκαὶ ἐνήστευσα καθῶς εἰπέν μοι. καὶ ἡλθε Ραφαήλ ὁ ἀρχιστράκαὶ ἐνήστευσα καθῶς εἰπέν μοι καὶ ἡλθε Ραφαήλ ὁ ἀρχιστράκαὶ ἐνήστευσα καθῶς εἰπέν μοι καὶ ἡλθε Ραφαήλ ὁ ἀρχιστράκαὶ ἐνήστευσα καθῶς εἰπέν μοι καὶ ἡλθε Ραφαήλ ὁ ἀρχιστράκαὶ ἐνήστευσα καθῶς εἰπέν μοι καὶ ἡλθε Ραφαήλ ὁ ἀρχιστράκαὶ ἐνήστευσα δὶς ἔγκοντα ἐβδομάδας. καὶ ἱδον τὰ μυστήρια τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ εἰπον πρὸς αὐτούς θέλω δικάσασθαι τὸν θεοῦν περὶ τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν καλὸν μὴ γεννηθῆναι τὸν ἄνθρωπον ἢ εἰσελθεῖν ἐν τῷ κόσμῳ. ἀνελήφθην οὐν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἀπήγαγέν με εἰς τὰς κρίσεις. καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι το ἐλέησον ἡμᾶς, ἐκλεκτὰ τοῦ θεοῦ, Ἐσδράμ. τότε ἡρξάμην λέγειν οὐαὶ τοὺς ἀμαρτωλούς, ὅταν ἱδωσιν τὸν δίκαιον

¹ codex δευτέρη 3 ήμην pro ζμη dedimus. Videtur una nomen mensis excidisse 3 έκραξα: cod. κράξας 4 ζνα ίδω: cod. ζνάδω, suprascripto ζ super α δάστι τὸν προφήτην ἐσδράμ: ita prorsus codex 6 ante ἐβδομήκοντα, quod ut solet εὐδομήκ. scribitur, supplevimus ἐβδομάδας ιεύδομ. scribi solitum, ut fit etiam in codice paullo post) 7 στυρακίνην: codex στηράκην 8 ή εἰσελθεῖν: codex ήσελθεῖν 9 ήκουσα: codex ήκουσαν, ut supra ἐνήστευσαν (priore loco) pro ἐνήστευσαν 10 μοι: codex με, item paullo post ἐκλεκτά pro ἐκλεκτὲ

ύπερ άγγελων, καὶ αὐτοί εἰσιν εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. καὶ είπεν Ἐσδράμ Ελέησον τὰ ἔργα τῶν γειρῶν σου, εὕσπλαγγνε καὶ πολυέλεος: έμε κρίνον ύπερ των ψυγών των άμαρτωλών: συμφέρει γάρ μίαν ψυγήν κολάσασθαι, καὶ μή όλον τὸν κόσμον εἰς ἀπώλειαν ὑπάγειν. καὶ είπεν ὁ θεός: ἐγώ τοὺς δικαίους ἀναπαύσωμαι 11 έν τῷ παραδείσω, καὶ έλεήμων καθέστηκα. καὶ εἶπεν Έσδράμο κύριε, τους δικαίους τί γαρίζεις; ώσπερ γαρ μίσθιος έξυπηρετησάμενος τον χρόνον αύτοῦ12, οῦτως καὶ ὁ δίχαιος ἀπέλαβεν τὸν μισθόν αὐτοῦ ἐν οὐρανοῖς. ἀλλὰ τοὺς άμαρτωλούς έλέησον : οίδαμεν γάρ ὅτι έλεήμων εί. καὶ είπεν ὁ θεός: ούκ έχω πῶς αὐτοὺς ἐλεήσω. καὶ εἶπεν Ἐσδράμ ὅτι τὴν ὀργήν σου ούχ 13 ύποφέρουσιν. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι τῶν τοιούτων ταῦτα. καὶ εἶπεν ὁ θεός · θέλω ἔγειν σε ώς καὶ Παῦλον καὶ Ἰωάννην · σύ δ.δούς μοι άδιάφθορον τον ἀσύλητον θησαυρόν, τὸ κειμήλιον τῆς παρθενίας, τὸ τεῖχος τῶν ἀνθρώπων. καὶ εἶπεν Ἐσδράμ καλὸν τὸ μὴ γεννηθῆναι τὸν ἄνθρωπον, καλὸν τὸ μὴ εἶναι ἐν βίω τὰ άλογα κάλλιόν είσιν παρά τον άνθρωπον, ότι κόλασιν ούκ έγουσιν ήμας δε έλαβες 14 και είς κρίσιν παρέδωκας. οὐαὶ τοὺς άμαρτωλούς έν τῷ μέλλοντι αἰῶνι, ὅτι ἀτελεύτητος αὐτῶν ἡ κρίσις καὶ ή φλόξ 15 ἄσβεστος. ταῦτα αὐτῷ λαλοῦντός μου ήλθεν Μιχανίλ καὶ Γαβριήλ καὶ οἱ ἀπόστολοι πάντες, καὶ εἶπον γαῖρε, πιστέ του θεού ἄνθρωπε. καὶ εἶπεν Ἐσδράμ. 16 ἀνάστα καὶ δεύρο μετ' έμου, κύριε, είς κρίσιν. καὶ είπεν ὁ θεός: ίδου δίδωμί σοι τήν διαθήκην μου, έμου τε καί σου. Ενα παραδέζητε, καί είπεν Έσδράμι έπὶ τὸ ούς σου δικασώμεθα, καὶ εἶπεν ὁ θεός ερώτησον 'Αβραάμ τὸν πατέραν 17 ύμ. Θν. ποῖον υίον δικάζεσθαι ἐν πατρί, 18 και δεύρο δικάζου μεθ' ήμων. και είπεν Έσδράμι ζη κύριος, ού μή παύσομαι δικαζόμενός σε ύπερ το γένος των Χριστιανών που είσιν τα έλέη σου τα άργαια, κύριε; που σου ή μακροθυμία: καὶ εἶπεν ὁ θεός. ὡς ἐποίησα νύκτα καὶ ἡμέραν,

¹¹ ἀναπαύσωμαι: ita codex 12 sequitur in codice: καὶ πορεύεται καὶ πάλιν δοῦλος δουλεύσει τοῖς κυρίσις αὐτοῦ ἐπιτυγεῖν. 13 οὐγ: cod. οὐκ, rursus infra (53) 14 ἐλαβες: priores tantum litterae ἔλ certae sunt; reliquas coniecimus 15 cod. ἡ φλέγα 16 supplevimus καὶ εἶπ. Ἐσδρ., sed ctiam plura excidisse videntur 17 ita codex 18 ποῖον νἰὸν etc.: ita codex

έποίησα τον δίκαιον καὶ τον άμαρτωλόν, καὶ ἔπρεπεν ώς ὁ δίκαιος πολιτεύεσθαι. καὶ είπεν ο προφήτης τον πρωτόπλαστον 'Αδάμ τὸν πρώτου τίς ἐπούησεν; καὶ εἶπεν ὁ θεός: αί χεῖρές μου αί ἄγρανται, καὶ ἐθέμην αὐτον ἐν τῷ παραδείσω φυλάττειν την νομήν του ξύλου της ζωής. Επειτα ούν παρακοήν κτησάμενος τούτο έν παραβάσει πεποίηκεν. Ιν καὶ είπεν ὁ προφήτης οὐχὶ ύπο άγγελου εφρουρείτο: αλλ' εάν μή σύ έδωρήσω αύτώ ¹¹ την Εύαν, οὐ μη ήπάτησεν αὐτην ὁ ὄφις· σὐ²² δὲ ὃν θέλεις σκίζεις, και ον θέλεις απολείς. 23 και είπεν ο προφήτης. δευτέραν 4 διελθωμε , κύριέ μου, εἰς κρίσιν, καὶ εἶπεν ὁ θεός τοῦρ βάλλω ε έπι Σόδομα και Γόμορρα. και είπεν ό προφήτης κύριε, άξίως ἐπάγεις εφ' ήμας. καὶ είπεν ο θεός αί άμαρτίαι ύμων ύπεράγουσιν την χρηστότητάν μου. καλ είπεν ό προφήτης: ὑπόμνησον τῶν γραφῶν, ὁ πατήρ μου ὁ ἐκμετρήσας 39 τὴν Ιερουσαλήμ και άνορθώσας αύτήν έλεησον, δέσποτα, τούς άμαρτωλούς: έλεησον την σήν πλάσιν: οίκτείρησον τὰ έργα σου. τότε έμνήσθη ό θεός των ποιημάτων αύτοῦ, και λέγει πρός 30 τον προφήτην: πως έγω αύτούς έλεησαι: 31 οξος και χολήν με έπότισαν, καὶ οὐδὲ τότε 34 έμετενόησαν. 33 καὶ εἶπεν ο προφήτης. άποκάλυψού σου τά Χερουβίμ και έλθωμεν όμου είς κρίσω, και δειξόν μοι την ημέραν της κρίσεως, ποία έστίν, καὶ εἶπεν ὁ θεός. έπλανήθης. 'Εσδράμ' τοιαύτη γάρ έστιν ή ήμέρα της κρίσεως, έν ή ύετος έπι της γης ού γίνεται. 34 έστιν γαρ κατά την ήμέραν έκείνην έλεεινὸν κριτήριον. καὶ εἶπεν ὁ προφήτης οὐ μὴ παύσομαι δικαζόμενός σε, έὰν μὴ ίδω τὴν ἡμέραν τῆς συντε-

¹⁹ cod. ἐπειδὴ οὖν παραχ. κτισάμενος τοῦτον ἐν παραβάσει πεποίηκεν. Horum loco quae reposui dubito an revera locum sanaverint 20 post ἐφρουρεῖτο haec in codice scripta sunt: καὶ εἶπον τῶν (καὶ ὑπὸ τῶν? καὶ ἡ τῶν?) Χερουβὶμ ζωῆ ἐφυλάττετο· εἰς τὴν (corrige τὸν) ἀτελεύτητον αἰῶνα· καὶ πῶς ὑπατίθη (i. e. ἡπατήθη) ὁ ἡπ΄ (i. e. ὑπ΄) ἀγγέλων φυλαττόμενος (;) ἐκέλεβες (i. e. ἐκέλευες) παραγενέσθαι πάντος (πάντας?) καὶ πρόσεγε τὰ ὑπ΄ ἐμοῦ λεγόμενα 21 μὴ σὸ ἐδωρ. αὐτῷ: codex ˌμὴ σοὶ ἐδωρ. αὐτὴν 22 σὸ: codex εἰ. Illud aptius videbatur 23 codex ἀπολῆς 24 δευτέραν: sic codex 25 codex βάλω 26 codex ἐπάγης. Inde a πῦρ βάλλω textus vix sanus est 27 ita codex, ut supra πατέραν, et infra alia similia 26 ὑπόμνησον: ita dedimus pro codicis scriptura ὑπόμνημα 29 ὁ ἐκμετρήσας: articulum supplevimus 30 πρὸς supplevimus 31 ἐλεῆσαι: codex ἐλεήσω 32 καὶ οὐδὲ τότε: codex καὶ ὧς οὐδὲ τοῦτοι 33 ἐμετενόησαν: sic 34 ἐν ἡ ὑετὸς etc.: ita haec in codice leguntur

λείας. καὶ εἶπεν ὁ θεός. 35 έξαρίθμησον τοὺς ἀστέρας καὶ τὴν άμμον της θαλάσσης· καὶ εἰ δυνήσει 36 ταύτην έξαριθμησαι, δύνασαι καὶ μετ' έμου δικάζεσθαι. καὶ είπεν ὁ προφήτης: κύριε, οίδας ότι σάρκα φορώ άθρωπίνην, και πώς δύναμαι άριθμήσαι τούς ἀστέρας τοῦ ούρανοῦ καὶ την ἄμμον της θαλάσσης: καὶ εἶπεν ό θεός προφήτά μου έκλεκτέ, ούδείς άνθρωπος γνώσεται την ήμέραν έκεύνην την μεγάλην καὶ ἐπιφάνειαν 37 την κατέχουσαν κρίναι τὸν κόσμον ' διὰ σέ, προφήτά μου, εἶπόν σοι τὴν ήμέραν, τήν δέ ώραν ούκ είπεν σοι. καὶ είπεν ο προφήτης κύριε, είπε μοι καὶ τὰ ἔτη. καὶ εἶπεν ὁ θεός : ἐὰν ίδω τὴν δικαιοσύνην τοῦ κόσμου, ότι έπλεόνασεν, μακροθυμήσω έπ' αύτούς: εἰ δὲ μή. έκτενῶ τὴν χειρά μου καὶ ἀπὸ τῶν τεσσάρων περάτων δράξομαι τήν οἰκουμένην καὶ συνάξω πάντας εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἰωσαφάτ και έξαλεύψω το γένος των άνθρώπων, και ούκέτι ή κόσμος. και είπεν ο προφήτης. και πως έχει δοξάζεσθαι ή δεξιά σου; και είπεν ο θεός: εγώ δοξάζομαι ύπο των άγγελων μου. και είπεν ο προφήτης κύριε, εί έλογίζου ταύτα, διὰ τί ἔπλασας τὸν ἄνθρωπον; σύ εἶπας πρὸς ᾿Αβραάμ τὸν πατέρα ήμῶν ΄ πληθύνων πληθυνώ τὸ σπέρμα σου ώς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ώς τὴν άμμον τήν παρά το χείλος τής θαλάσσης καὶ ποῦ ἐστίν ή ἐπαγγελία σου; καὶ είπεν ὁ θεός: πρώτον ποιήσω σεισμόν είς πτώσυν 38 τετραπόδων καὶ ἀνθρώπων· καὶ ὅταν ἴδητε ὅτι ἀδελφὸς άδελφον παραδίδει 39 εἰς θάνατον καὶ τέκνα ἐπὶ γονεῖς ἀναστήσουται καὶ γυνή τὸν ἄνδραν τὸν ίδιον καταλιμπάνει 4', καὶ ὅταν έθνος πρός έθνος έπαναστη έν πολέμω, τότε γνώσεσθε ότι έγγύς έστιν τὸ τέλος. τότε οὖν οὖτε ἀδελφὸς ἀδελφὸν έλεεῖ οὔτε ἀνὴρ γυναϊκα, οὐ τέκνα γονεῖς, ού φιλοι φίλους, ού δοῦλος τὸν κύριον · αὐτὸς ἀναβήσεται γὰρ ὁ ἀντικείμενος τοῖς ἀνθρώποις ἀπὸ τῶν ταρτάρων καὶ ἐνδείξεται πολλά τοῖς ἀνθρώποις. 41 τί σε ποιῶ. Έσδράμ, καὶ δικάξη μετ' έμοῦ; καὶ εἶπεν ὁ προφήτης κύριε. ού μή παύσομαι τοῦ δικάζεσθαί σε. καὶ εἶιτεν ὁ θεός: ἐξαρίθμη-

 ³⁵ καὶ εἶπεν ὁ ὑεός: haec supplevimus 36 δυνήσει: sic, sed pro εἰ quod praecedit i, scriptum est 37 καὶ ἐπιφάνειαν (codex -άνιαν): sic, non ut suspicari possis καὶ ἐπιφανῆ 38 σεισμὸν εἰς πτῶσιν: codex σεισμοῦ πτῶσιν 39 παραδίδει: codex παραδίδη 40 codex καταλυμπάννει 41 haec sic in codice

σαι 42 τὰ ἄνθη τῆς γῆς: εἰ ταύτα δυνήσει 43 ἐξαριθμῆσαι, δύνασαι καί μετ' έμου δικάζεσθαι. καί είπεν ό προφήτης κύριε, οὐ δύναμαι έξαριθμήσαι, σάρκα άνθρωπίνην φορώ άλλ' οὐδέ παύσομαι δικαζόμενός σε. θελω, δεσπότα, ίδειν και τα κατώτερα μέρη τοῦ ταρτάρου. καὶ εἶπεν ὁ θεός κάτελθε καὶ ίδε. καὶ ἔδωκέν μοι Μιγαήλ καὶ Γαβριήλ καὶ ἄλλους τριάκοντα τέσσαρας άγγελους, καὶ κατέβην όγδοι κοντα καὶ πέντε βαθμούς, καὶ κατήγαγόν με κάτω βαθμούς πεντακοσίους, καὶ ίδον πύρινον θρόνον, καὶ ἐπ' αὐτὸν καθεζόμενον γέροντα, καὶ ἀνίλεως αὐτοῦ ἡ κρίσις. καὶ εἶπον πρὸς τοὺς ἀγγελους τίς ἐστιν οὖτος, καὶ τί τὸ άμάρτημα αύτου; καὶ εἶπόν μοι οὖτος ὁ Ἡρώδης ἐστὶν ὁ πρὸς καιρόν γενόμενος βασιλεύς, καὶ ἀπό διετούς καὶ κατώτερον ἐκέλευσεν άνελεϊν τὰ βρέφη. καὶ εἶπον έγώ: οὐαὶ τὴν ψυχήν αὐτοῦ. καὶ πάλιν κατήγαγόν με βαθμούς τριάκοντα, καὶ ίδον έκεῖ βράσματα πυρές, καὶ ἐν αὐτεῖς πλῆθες άμαρτωλῶν, καὶ τὴν φωνήν αύτων ήκουον, τὰς δέ μορφάς οὐκ ἔβλεπον, καὶ κατήγαγόν με κατώτερον βαθμούς πολλούς, ούς ούκ ήδυνήθην μετρήσαι. καί ίδον έκει άνθρώπους γεραιούς, καί στρόφιγγες πυρώμενοι είς τὰ ὧτα αὐτῶν στοεωόμενοι. καὶ εἶπον τίνες οὖτοι, καὶ τί τὸ άμάρτημα αύτων: καὶ εἶπόν μοι οὖτοί εἰσιν οἱ παρακροαταί. καί κατήγαγόν με πάλιν άλλους πεντακοσίους βαθμούς, καί ίδον έκει τον σκώληκα τον άκοίμητον καὶ πύς κατακαίον τους άμαρτωλούς, καὶ κατήγαγόν με εἰς τὸ ἔδαφος τῆς ἀπωλείας, καὶ ίδον έκει το δωδεκάπληγον της άβύσσου. και άπηγαγόν με έπί τήν μεσημβρίαν, καὶ ίδον έκεῖ ἄνθρωπον κρεμάμενον έκ τῶν βλεφάρων, καὶ οἱ ἄγγελοι ἐμάστιζον αὐτόν. καὶ ἐπηρώτησα· τίς έστιν ούτος, καὶ τί τὸ αμάρτημα αὐτοῦ: καὶ εἰπέν μοι Μιχαήλ ε άρχιστράτηγος · ούτος μητροκοίτης έστίν · μικρόν θελημα πράξας έκελεύσθη ούτος κρεμασθήναι. καὶ ἀπήγαγόν με ἐπὶ βορράν. καὶ ίδον έκει ἄνθρωπον σιδηροίς μογλοίς κατεγόμενον. καὶ επερώτησα: τίς έστιν ούτος: καὶ εἶπέν μοι ούτος έστιν ο λέγων. έγω είμι ο υίος του θεού και τους λίθους άρτους ποιήσας και τὸ

⁴² έξαρίζητηση: sie in codice. Supra έξαρίζητησον 43 scripsimus δυνήσει, ut supra in ipso codice scriptum est. Hoe vero loco codex praebet δενήσοι, unde δυνή σύ, δυνήση, δυνήσει pari iure effici licet

ύδωρ οίνον. και είπεν ό προφήτης κύριε, γνώρισόν μοι ποῖον σχημά έστιν, κάγω παραγγέλλω το γένος των άνθρώπων, ίνα μή πιστεύσωσιν αὐτῷ. καὶ εἶπέν μοι τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ώσεὶ ἀγροῦ· 44 ὁ ὀφθαλμὸς αὐτοῦ ὁ δεξιὸς ώς ἀστήρ τὸ πρωΐ ἀνατελλων, και ο ετερος άσάλευτος τὸ στόμα αὐτοῦ πῆχυς μία. οί όδόντες αὐτοῦ σπιθαμιαῖοι : οί δάκτυλοι αὐτοῦ ώς δρέπανα. τὸ ἔχνος τῶν ποδῶν αὐτοῦ σπιθαμ.ῶν δύο καὶ εἰς τὸ μέτωπον αύτοῦ γραφή άντίχριστος. ἔως τοῦ οὐρανοῦ ὑψώθη, ἔως τοῦ άδου καταβήσει. ποτέ μέν γενήσεται παιδίον, ποτέ γέρων. καὶ είπεν ό προφήτης: κύριε, και πῶς σὰ ἀφεῖς, και πλανάται τὸ γένος των άνθρώπων; και είπεν ό θεός. άκουσον, προφητά μου. καὶ παιδίον γίνεται καὶ γέρων, καὶ μηδεὶς αὐτῷ πιστεύει ὅτι έστιν ό υίός μου ό άγαπητός. και μετά ταῦτα σάλπιγξ, και τά μνημεία άνοιχθήσονται καὶ οί νεκροὶ άναστήσόνται άφθαρτοι. τότε ὁ ἀντικείμενος ἀκούσας τῆς φοβερᾶς ἀπειλῆς κρυβήσεται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. τότε ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα ἀπολοῦνται τότε τὸν εύρανὸν καύσω πήχας 45 ὀγδοήκοντα καὶ τὴν Υῆν πήχας 15 όκτακοσίας. καὶ είπεν ὁ προφήτης: και ὁ ούρανὸς τί ήμαρτεν; και είπεν ὁ θεός · ἐπειδή ... 46 ἐστὶν τὸ κακόν. καὶ είπεν ὁ προφήτης κύριε, καὶ ἡ γῆ τί ῆμαρτεν; καὶ είπεν ὁ θεός : ἐπειδή ἀκούσας μου ὁ ἀντικείμενος τῆς φοβερᾶς ἀπειλῆς κρυβήσεται, και διὰ τοῦτο χωνεύσω τὴν γῆν, και σύν αὐτῆ τὸν ἀντάρτην τοῦ γείνους τῶν ἀνθρώπων. καὶ εἶπεν ὁ προφήτης : έλέησον, δέσποτα, τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν. καὶ ίδου γυναϊκα κρεμαμένηυ, καὶ τέσσαρα θηρία θηλάζουτα τούς μαστούς αὐτῆς. καὶ εἶπόν μοι οἱ ἄγγελοι αῦτη τὸ γάλα ἐφθόνησεν τοῦ δοῦναι, άλλὰ καὶ τὰ νήπια ἐν τοῖς ποταμοῖς ἔρριψεν. καὶ ίδον σκότος δεινόν καὶ νύκταν ούκ ἔχουσαν ἄστρα οὐδὶ σελήνην ούδε έστιν έκει νέος η παλαιός, ούδε άδελφός μετά άδελφοῦ, οὐ μήτης μετὰ τέκνου, οὐ γυνή μετὰ ἀνδρός. καὶ ἔκλαυσα καὶ είπον : ώ δέσποτα κύριε, ελέησον τούς άμαρτωλούς. καὶ έν τῷ λέγειν με ταῦτα ἡλθεν νεφέλη καὶ ἥρπασέν με καὶ ἀπήνεγκέν με πάλιν είς τους ουρανούς. και ίδον έκει πολλάς κρίσεις, και

 ⁴⁴ sic in codice est 45 πήχας bis codex. Eadem scriptura infra in apoc. Joh.
 46 in codice est ἐπὸ. Conlicere possis ὑπὸ οὐρανόν. Vix enim ἐπάνω aptum est.

εκλαυσα ⁴⁷ πικοώς, καὶ είπου καλόν τοῦ μὴ ἐξελθείν του ἄνθρωπον έκ κοιλίας μητρός αύτου. οί δὲ όντες έν τῆ κολάσει ἔκραζαν λέγοντες ' ἀφ' ού ήλθες ώδε, ἄγιε του θεού, ευραμεν όλίγην άνεσιν, καὶ εἶπεν ο προφήτης μακάριοι οἱ κλαίοντες τὰς έαυτων άμαρτίας. καὶ είπεν ό θεός άκουσον, Έσδράμ άγαπητέ. ώσπερ γεωργός καταβάλλει του σπόρου του σίτου έν τῆ γὴ, ουτως καὶ ο ἄνθρωπος Καταβάλλει το σπέρμα αὐτοῦ ἐν τῆ χώρα τῆς γυναικός το πρώτον μέν σύνολόν έστιν, το δεύτερον μέν όγκοῦται, 48 τὸ τρίτον μέν τριγούται, τὸ τέταρτον μέν όνυχοῦται, τὸ πέμπτον μέν ἀπογαλακτούται, καὶ το ἔκτον μέν ἔτοιμον ⁴⁰ γίνεται καὶ λαμβάνει την ψυγήν, τὸ έβδομον παρασκευάζεται, τὸ έννατον άνοίγονται τὰ κλείθρα τοῦ πυλώνος τῆς γυναικός καὶ γεννᾶται ύγιης είς την γην. καὶ είπεν ό προφήτης: κύριε, καλόν τοῦ μή γεννηθήναι τὸν ἄιθρωπον : οὐαὶ τὸ γένος τὸ 50 ἀνθρώπινον τότε, όταν είς κρίσιν έλθης. καὶ εἶπον πρός τὸν δεσπότην κύριε, τί επλασας τον άνθρωπον καὶ εἰς κρίσιν παρέδωκας; καὶ εἶπεν ὁ θεός ύψηλῷ τῷ κηρύγματι ού μὴ έλεήσω τοὺς παρερχομένους τήν διαθήκην μου. καὶ εἶπεν ὁ προφήτης κύριε, ποῦ ἐστὶν ἡ άγαθότης σου; καὶ εἶπεν ὁ θεός ἐγιὸ, πάντα κατεσκεύασα διὰ τον άνθρωπον, καὶ ο άνθρωπος τὰς ἐντολάς μου οὐ φυλάττει. καὶ είπεν ό προφήτης κύριε, ἀποκάλυψόν μοι τὰς κρίσεις καὶ τὸν παράδεισον. καὶ ἀπήγαγόν με οἱ ἄγγελοι κατά ἀνατολάς, καὶ ίδον τὸ φυτὸν τῆς ζωῆς. καὶ ίδον ἐκεῖ τὸν Ἐνώχ καὶ Ἡλίαν καὶ Μωϋσῆ καὶ Πέτρον καὶ Παῦλον καὶ Λουκᾶν καὶ Ματθείαν 51 καὶ όλους τούς δικαίους καὶ τούς πατριάργας. καὶ ἴδον ἐκεῖ τοῦ ἀέρος την κόλασιν 52 και την πνοήν των άγέμων και τας άποθήκας τῶν κρυστάλλων καὶ τὰς αἰωνίους κρίσεις. καὶ εἶδον ἐκεῖ ἄνθρωπον κρεμάμενον έκ τοῦ κρανίου. καὶ εἶπόν μοι τοὖτος όρους μετέθηκεν. καὶ εἶδον ἐκεῖ μεγάλα κριτήρια. καὶ εἶπον πρὸς τὸν δεσπότην . ώ δέσποτα χύριε, καὶ τίς άρα ά θρωπος γεννηθείς ούν ήμαρτε: 53 καὶ κατήγαγόν με κατώτερον έν ταρτάροις, καὶ

⁴⁷ codex χλέουσα 48 τὸ δεύτερον μὲν pro τὸδὲτεμὸν, quod in codice est, reposumus. Sequitur οὐχοῦτε, unde οἰγχοῦται fecimus 49 ετοιμον: codex αξτιμον τὸ γ΄νος τὸ ἀνὰρωπινον: τὸ γένος supplevimus 51 ita codex 52 χόλασιν: ita codex, sed vix recte 53 οὐχ ἡμαρτε: in codice scriptum est οὐχήματε. Prae-

ίδον πάντας θρηνούντας καὶ κλαίοντας καὶ κακὸν πένθος 64 τούς άμαρτωλούς. ἔκλαυσα κάγω όρων το γένος των άνθρώπων ούτως κολαζομένους. τότε λέγει μοι ό θεός γινώσκεις, Έσδράμ, τὰ ονόματα τῶν ἀγγέλων τῶν ἐπὶ τῆς συντελείας; Μιγαήλ. Γαβριήλ · Ούριήλ · 'Ραφαήλ · Γαβουθελών · 'Ακήρ · 'Αρφουγιτόνος . 55 Βεβουρός · Ζεβουλεών. τότε ήλθεν φωνή πρός με · δεύρο τελεύτα, Έσδράμ, άγαπητέ μου δός την παρακαταθήκην. καὶ εἶπεν ὁ προφήτης καὶ πόθεν τὴν ψυχήν μου ἔχετε έξενεγκείν; καὶ εἶπον οἱ ἄγγελοι. διὰ τοῦ στόματος ἔχομεν ἐκβαλείν αὐτήν, καὶ εἶπεν ὁ προφήτης στόμα πρὸς στόμα ἐλάλουν τοῦ θεοῦ, καὶ οὐκ ἐξέρχεται ἔνθεν. καὶ εἶπον οἱ ἄγγελοι. διὰ ρίνων σου έξενέγκωμεν αὐτήν. καὶ εἶπεν ὁ προφήτης αἱ ξῖνές μου ώσφράνθησαν την δόξαν του θεού, καὶ εἶπον οἱ ἄγγελοι διὰ τῶν όφθαλμών σου έγρμεν αὐτήν έξενέγκαι. καὶ εἶπεν ὁ προφήτης: οί όφθαλμοί μου ίδον τὰ ὁπίσθια τοῦ θεοῦ. καὶ εἶπον οί ἄγγελοι: διά την κορυφήν σου έχομεν αὐτην έξενέγκαι. καὶ εἶπεν ὁ προφήτης· μετά Μωσῆ καὶ ἐν τῷ ὄρει ἐπεριπάτησα, ⁵⁷ καὶ οὐκ έξέργεται Ειθεν, καὶ εἶπον οἱ ἄγγελοι. διὰ τών ἀκρωνύγων σου έγομεν αύτην έκβαλείν, και είπεν ό προφήτης και οι πόδες μου έν τῷ θυσιαστηρίῳ περιεπάτησαν. καὶ ἀπηλθον οἱ ἄγγελοι ἄπρακτοι, λέγοντες κύριε, ού δυνάμεθα παραλαβεῖν τὴν ψυχὴν αύτοῦ. τότε λέγει πρὸς τὸν μονογενῆν αὐτοῦ υίόν κάτελθε, υίέ μου άγαπητέ, μετά στρατιάν άγγελων πολλήν λαβών την ψυχήν τοῦ ἀγαπητοῦ μου Ἐσδράμ. λαβών γὰρ ὁ κύριος στρατιάν άγγελων πολλήν λέγει τῷ προφήτη. δός μοι παρακαταθήκην ήν παρεθέμην σοι ό στέφανός σοι ήτοίμασται. καὶ εἶπεν ό προφήτης κύριε, έὰν άρης τὴν ψυχήν μου ἀπ' έμοῦ, τίς σοι λείψει δικάζεσθαι ύπερ του γένους των άνθρώπων; και είπεν ό θεός: θνητός ών καὶ ἐκ γῆς μὴ δικάζου μου. 58 καὶ εἶπεν ὁ προφήτης. ού μή παύσωμαι δικαζόμενος. καὶ εἶπεν ὁ θεός δὸς τέως τὴν παρακαταθήκην : δ στέφανός σοι ήτοίμασται : δεύρο τελεύτα,

stabat, opinor, ούχ ήμαρτε quam ού κοιμάται reponere. ⁵⁴ sic singula. Possit ad πένδος suppleri πενδοῦντας. ⁵⁵ ἀρφουγιτόνος: super o secundum ω notatum est. ⁵⁶ δός codex δούς ⁵⁷ ἐπεριπάτησα hoc loco; sed paullo post περιεπάτησαν ⁵⁸ ita hoc loco. Statim post δικαζόμενός σε

ίνα ἐπιτύχης αὐτοῦ. τότε ἦρξατο λέγειν ὁ προφήτης μετά δακρύων δ δέσποτα, τί ώφελησα δικαζόμενός σε, καὶ μελλω είς γήν καταπίπτευ; ο μμοι, σίμμοι, 9 στι υπό σκωλήκων μέλλω αναλίσκεσθαι. κλαύσατέ με, πάντες οί άγιοι καί δίκαιοι, τὸν πολλά δικασάμενον καὶ θανάτω παραδιδόμενον κλαύσατέ με, πάντες οί άγιοι καὶ δίκαιοι, ὅτι εἰς τὸ τρύβλιον τοῦ ἄδου εἰσηλθον, καὶ είπεν αὐτῷ ὁ θεός: ἄκουσον, Ἐσδράμ, άγαπητέ μου: έγω άθάνατος ών σταυρόν κατεδεξάμην, ὅξος καὶ χολήν έγευσάμην, έν τάφω κατετέθην, καὶ τοὺς έκλεκτούς μου ἀνέστησα, τὸν 'Αδάμ έκ του άδου άνεκαλεσάμην, ενα των άθρώπων τὸ γένος " μή οὖν φοβηθῆς τὸν θάνατον τὸ γὰρ ἐξ ἐμοῦ, ἤγουν ή ψυγή, ἀπέργεται εἰς τὸν οὐρανόν τὸ δὲ ἐκ τῆς γῆς, ἥγουν τὸ σώμα, ἀπέρχεται εἰς τὴν γῆι, έξ ής ἐλήφθη. καὶ εἶπεν ὁ προφήτης οϊμμοι, οϊμμοι τί ποιήσω; τί πράξω; ούκ οίδα. καί τότε ήρξατο λέγειν ό μακάριος 'Εσδράμ' ό θεὸς ό αἰώνιος, ό πάσης της κτίσεως δημιουργός, ό τὸν ούρανὸν μετρήσας σπιθαμήν καὶ τὴν γῆν κατέχων δρακήν, 61 ὁ ἡνιοχῶν 62 τὰ Χερουβίμ, ὁ άρματι πυρίνω είς τούς ούρανούς άρας τον προφήτην Ήλίαν, ό διδούς τροφήν πάση σαρκί, όν πάντα φρίσσει καὶ τρέμει ἀπὸ προσώπου δυνάμεώς σου, ἐπάκουσόν μου τὸν πολλά δικασάμενον, καί δός πάσι τοῖς μεταγράφουσιν τὸ βιβλίον τοῦτο καί ἔχουσιν αύτο και μνημονεύουσιν του ονόματός μου και έπιτελούσιν τήν μνήμην μου, δός αύτοις εύλογίαν ούρανόθεν καὶ εύλόγησον αύτοῦ 63 πάντα ώσπες καὶ τὰ ἔσχατα τοῦ Ἰωσήφ, καὶ μὴ μνηοθής ανομιών αργαίων αύτου εν ήμερα κρίσεως αύτου. Θσοι δέ μή πιστεύσαντες το βιβλίον τοῦτο, κατακαυθήσονται ώς τὰ Σόδομα καὶ Γόμορρά. καὶ ήλθεν αὐτῷ φωνή λέγουσα 'Εσδράμ, άγαπητέ μου, πάντα όσα ήτήσω 61 άποδώσω ένὶ έκάστω. καὶ εύθέως παρέδωκεν την τιμίαν αύτου ψυχην μετά πολλής τιμής

⁵⁹ ita codex; item infra rursus 60 deest verbum, quod vel ad Adamum (ut ἀναγνωρίση) vel ad Christum (ἐλεήσω, σώσω) spectare debebat 61 δραχήν: sic in
codice, ut videatur adverbialiter dictum, nisi vitium latet 62 ἡνισχῶν: codex
εἰνίωχως, ut verbum cum substantivo ἡνίοχος confusum videatur. Possit etiam
ἡνιοχηχώς conjici. 68 αὐτοῦ in codice est, quemadmodum subsequitur bis αὐτοῦ. Hinc non tam αὐτοὺς quam αὐτὸν corrigendum videtur 64 ἡτήσω: codex
αἰτίσω

μηνὶ 'Οκτωβρίφ εἰς τὰς ιη΄. καὶ κηδεύσαντες αὐτὸν μετὰ θυμιαμάτων καὶ ψαλμῶν, τὸ τίμιον καὶ ἄγιον αὐτοῦ σῶμα νέμει ξῶσιν ψυχῶν καὶ σωμάτων ἀεννάως τοῖς προστρέχουσιν αὐτῷ ἐκ πόθου. ὧ πρέπει δόξα, κράτος, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ άγίφ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

III. APOCALYPSIS PAULI.

'Αποκάλυψις τοῦ άγίου ἀποστόλου Παύλου· ἄπερ αὐτῷ ἀπεκαλύρθη, ἡνίκα ἀνέβη εως τρίτου οὐρανοῦ καὶ ἡρπάγη εἰς

τὸν παράδεισον καὶ ἥκουσεν ἄρρητα ξήματα.

¹Οἰκοῦντός τινος ἀξιωματικοῦ ἐν Ταρσῷ τῆ πόλει εἰς τὴν εἰκίαν τοῦ άγιου Παύλου τοῦ ἀποστόλου ἐπὶ τῆς ὑπατείας Θεοδοσίου τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως καὶ Γρατιανοῦ τοῦ λαμπροτάτου, ἀπεκαλύφθη αὐτῷ ἄγγελος κυρίου λέγων τὸν θεμελιον τῆς εἰκίας ταύτης καταλύσας ὅπερ εὐρήσεις ἔπαρον, αὐτὸς δὲ φαντασίαν αὐτῷ γεγονέναι ἡγήσατο. ²ἐπιμείναντος δὲ τοῦ ἀγγέλου

¹ uterque οιχείαν | γρατιανού ex coniectura dedimus; uterque κωντιανού. Apud Syrum verba έπι τῆς ὑπατείας usque λαμπροτάτου desiderantur. | τὸν ὑεμελιον: uterque τὸ ὑεμ., sed paullo post τὸν ὑεμ. | εὐρήσεις: uterque ευρησας, quod vix ferendum duximus | γεγονέναι: in utroque deest

^{*} ἐπιμείναντος: Monae ἐπειμείναντος, Amb ὑπειμείναντος | ἔως τρίτης ὁράσσεως in Syro est angelum secundo ei apparuisse eumque monuisse ut quod sub domus fundamento inventurus esset id palam faceret filiis hominum ut reverterentur a mala vitae suae via. | γλωσσόχομον: uterque γλωσσότομον | ἔχοντα: sic uterque | μεταγράψας cum Monac; Amb μεταγράψαι | αὐσεντίμιον: ita uterque. Quae hac sectione breviter scripta sunt, Syrus pluribus aucta praebet. Ita tradit in arcula etiam sandalia quibus ille tempore precandi usus esset et pallium apostoli inventa esse. Plurima vero ad piam rei commentationem pertinent, ad probandum, poenitentiae excitandae caussa revelationem Pauli scriptam esse. Pergit enim inde a verbis quae iam adscripsimus hunc in modum:. Then that man arose in wrath, and pulled down the building, and dug up the foundation, and found a box of white glass, and in it was that which the saint saw and wrote, namely Paul the apostle, the blessed and divine, with his stockings placed by the side of this Revelation — these stockings he used to wear on his feet at

ξως τρίτης όράσεως ήναγκάσθη ό αξιωματικός καταλύσαι τὸν θεμελιον, καὶ σκάψας εὐρεν γλωσσόκομον μαρμάρινον ἔχοντα τὴν ἀποκάλυψιν ταύτην, καὶ λαβών αὐτὴν ὑπεδειξεν τῷ ἄρχοντι τῆς πόλεως. ὁ δὲ ἄρχων ἰδών αὐτὸ κατησφαλισμένον μολύβδῳ. ἀπέστειλεν τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ, εὐλαβούμενός τι ἔτερον εἰναι. ὅπερ δεξάμενος ὁ βασιλεὺς καὶ μεταγράψας ἔπεμψεν ἐν Ἱεροσολύμοις τὸ αὐθεντίμιον γράμμα. ἐγέγραπτο δὲ ἐν αὐτῷ οὕτως.

3 Έγένετο λόγος χυρίου πρός με λέγων εἰπὲ τῷ λαῷ τού-

the time of prayer — and his cloak folded up, with this Revelation. When he found them, he brought them unto a judge, thinking that there was something of gold within it. And he carried it, still sealed, to king Theodosius; and that faithful and righteous king opened it, and he saw thus inscribed: Unto you I say, O sinners, for your sake God descended from heaven, and took a body from the Holy Ghost, and was hung upon a tree, that he might make you free from sin. And I sent unto you my just and righteous servants, that ye might turn unto the way of truth; but some of them ye killed, and some of them ye stoned, while they were preaching unto you the truth. But ye believed not all these. And I gave unto you a sacrament (mystery) for the repentance of life, and ye repented not. Now, understand and behold this Revelation: and repent of your wicked ways, and of everything which is hateful in the world. Now ye see the torments which are recorded in this Revelation; and every one who turneth not to the way of repentance shall be thus tormented. Hitherto ye have said: We have not known. Now, behold, ye see everything which is recorded.

Thus Christ gave this vision unto the great and blessed apostle Paul; who, so long as he was in the world, taught and preached; and now also, in this Revelation, He hath made known unto him that the sons of men should turn through him; after his death by this Revelation should they be instructed. Be astonished, O my beloved, at this man of wonders! How much he loved his Lord! And he concealed not from him even one thing of what took place; not in regard to the righteous, nor in regard to the wicked.

This is the last Testament which our Lord sent to the world by the hand of the father of the Gentiles, Paul the great preacher and blessed Apostle. Woe to every one who meets with it and does not truly understand what is signified by it: he shall have no part in the blessings of the just. But every one that turneth from the evil way and places these warnings before his eyes, will not be allowed to sin and, if he sins and repents, his repentance will be accepted. My brethren, stir up your minds, and see how many blessings and joys those have who do the will of God, and how many sorrows attach to the wicked. Do not transgress in any small word, for our Lord says, in the Gospel, that for every idle word which men shall speak they shall give account in the day of judgment. So order your ways that no idle words may escape from your lips, and be an occasion of stumbling to you. Leguntur autem ista omnia ad finem totius libri praepositis verbis: Atque sic haec apocalypsis inventa est.

* uterque προσηγορεία, item εί δὲ ἀνῦρ. φύσις et παροργίζη. Cum priori-

τω. έως πότε άμαρτάνετε και προστίθεσθε τῆ άμαρτία και παρσογίζετε του θεέν του ποιήσαντα ύμας, λέγοντες είναι τέκνα τῷ 'Αβραάμ, τὰ δὲ ἔργα τοῦ σατανᾶ πράττοντες, πορευόμενοι ἐν παροησία θεού, καυχώμενοι μόνον τη προσηγορία, πτωχοί δέ διά την ύλην της άμαρτίας; γνώτε, υίοι των άνθρώπων, ότι πάσα ή κτίσις υποτέτακται τῷ θεῷ ' ή δὲ ἀνθρώπινος φύσις μόνη άμαστάνουσα τον θεόν παροργίζει. *πολλάκις γάρ ὁ μέγας φωστήρ ὁ ήλιος προσήλθεν τῷ θεῷ κατὰ τῶν ἀνθρώπων λέγων κύοιε ό θεός ό παντοκράτωρ, εως τίνος ανέγεσαι έπὶ πάσαν άμαρτίαν των άιθρώπων; κελευσόν μοι, και καταφλέξω αὐτούς. καὶ ἐγένετο φωνή πρὸς αὐτόν. ή μακροθυμία μου πάντων τούτων ανέγεται, όπως μετανοήσωσιν εί δέ μή, ελεύσονται πρός με κάγω αύτους κρινώ. 5 πολλάκις δέ και ή σελήνη και τα άστρα προσήλθον τῷ κυρίῳ λέγοντες κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἡμῖν δεδωκας την έξουσίαν της νυκτός, καὶ οὐκέτι στέγομεν τὰς κλοπάς καὶ μοιγείας καὶ αίματογυσίας τῶν ἀνθρώπων κελευσον ήμιν, και ποιήσωμεν είς αύτους τέρατα. και έγένετο φωνή ή μακροθυμία μου ανέχεται αύτοῖς, ὅπως ἐπιστρεψωσιν εἰ δὲ μήγε, ήξουσιν πρός με κάγώ αὐτούς κρινώ. 6 όμοίως δὲ καὶ ἡ

bus Syrus consentit paene ad verbum. Pro τῷ τἆ, λραὰμ habet dei vivi. Verba τὰ δὲ ἔργα τοῦ σατανὰ usque ὕλην τῆς άμαρτίας in brevius contraxit hunc in modum: sed opera diaboli operamini et ambulatis in mandatis eius. Extrema ἡ δὲ ἀνδρώπινος φύσις etc. perperam his reddita sunt: sed filii hominum dominantur omnibus creaturis, nisi forte interpres Anglus Syriaca male vertit.

⁴ Syrus hanc sectionem multis exaggerat. Post άμαρτ. τ. ἀνδρώπων addit: fornication and adultery and murder and theft and avarice and oppression? All these the sons of men commit on earth. Verba κέλευσον etc. his reddit: Grant me permission. O Lord, that I may take vengeance upon them and without mercy destroy them by burning flame and make known thy power unto them, that they may understand, that thou only art God the Father of Truth. Vocem vero divinam quae respondet his composuit: I have heard and seen everything and know, and nothing is concealed from me; for my eyes do behold, and my ears, do hear; but my goodness and long-suffering bear with them; peradventure they may turn and repent ant their sins be forgiven. And if they do not repent and come unto me, I will judge them with a righteous judgment, and will reward every man according to his deeds.

δ λέγοντες: ita uterque | στέγομεν: uterque στέγωμεν | μοιχείας: uterque μυχίας | αὐτοῖς: ita Amb et Monac**; Monac* αὐτούς. Haec sectio apud Syrum simili modo legitur atque sectio 4. Male quidem pro ήμιν δέδωκας etc habet: tu solus nosti omnia quae filii hominum committunt, adulterium et homicidium etc.

^{*} αὐτοῖς: ita rursus uterque | ήξωσιν: sic h. l. uterque, praegresso bis ήξου-

θάλασσα έβόησεν λέγουσα· χύριε ὁ θεὸς ὁ παντοχράτωρ, ἐβεβήλωσαν υίοὶ τῶν ἀνθρώπων τὸ ὅνομά σου τὸ ἄγιον· κέλευσόν μοι,
καὶ ἐπαναστᾶσα καλύψω τὴν γῆν καὶ ἐξαλείψω ἀπὰ αὐτῆς τοὺς
υίοὺς τῶν ἀνθρώπων. καὶ ἐγένετο φωνὴ λέγουσα· ἡ μακροθυμία μου ἀνέχεται αὐτοῖς, ὅπως μετανοήσωσιν· εἰ δὲ μή, ῆξωσιν πρός με κάγώ αὐτοὺς κρινῶ. ⁷ ὁρᾶτε, υίοὶ τῶν ἀνθρώπων,

σιν. Syrus pro το δάλασσα maria et flumina. Ad τὸ ὅνομά σου τ. αγ. addit through their sorcery and their fornication and their lying and their wicked conversations, and by their going astray. Reliqua similiter atque sectiones 4 et 5 exhibet. Addit vero etiam sectionem, qua terra excipit accusationes solis, lunae, maris, ac simile a deo responsum fert. Scripta enim ibi haec sunt: Then also the Earth cried out to God and said: O Lord God, all-powerfull, I am distressed more than all the creatures; I bear up under the sins of men; their adultery and their fornication and their murders and their iniquity and all the wickedness that they do, their sorcery and their witchcraft; as father rises up against his son and slays him, and son against his father; and brother against his brother rises up and defiles his bed; so also neighbour wrongs his neighbour. Even some of those who are called priests and continually offer sacrifices to thy holy name, they also walk in craftiness. I therefore am more oppressed than all the creatures; therefore I am not willing to yield harvests unto them. Grant me permission, O Lord, that I may destroy their harvests, in a manner that they may not bring forth, that they may know thy greatness, after they have been punished. And there came a voice unto it, saying: Everything my eyes behold; and nothing is hidden from me. I bear with them in my long-suffering; and I judge them in my goodness; peradventure they may turn and their sins be forgiven. If they do not repent and come unto me, I will judge with a righteous judgment and reward every man according to his works.

¹ ή δὲ etc.: uterque (ut supra) εἰ δὲ et άμαρτάνη | εὐλογεῖτε: Amb -γείτω δύνοντος etc.: uterque δύν. τῆ τοῦ ἡλίου | ος τι: uterque ῆτι | ἔνδα παροικεί καλως: ita uterque. Haec sectio apud Syrun; sic legitur ut non tantum singula pluribus augeantur, sed etiam passim sit quod differat. Scriptum enim est ita: Look on this, O ye sons of men, and see that everything which God has created hus a zeal for him; but the sons of men forget him. It is not proper that we forget the long-suffering of God unto us, every day. Repent, therefore, O sons of men; for the Lord is merciful and of tender compassion; repent of your wicked deeds, and praise God without ceasing, by night and by day. And more especially in , the evening and the morning pray on account of your sins, on account of evil temptations and snares; for every creature of God praises him.always in the morning; and praise is becoming for him from every one. It is also necessary that we offer unto him good works, every one for himself. Everything that a man does from morning until evening, whether good or bad, the guardian angel goes forth in mourning and sorrow on account of men, unto God, namely he who preser es a mortal from all injuries; for in the image of God is he, wherefore the guardianship of the sons of men is committed to an angel. When the angel sees a mortal committing wickedness, the angel is afraid of him; for all the angels,

δτι πάσα ή κτίσις ύποτέτακται τῷ θεῷ, ή δὲ ἀνθρώπινος φύσις μόνη άμαρτάνει ένώπιον του θεού. διά ταύτα πάντα εύλογεῖτε τον θεον ακαταπαύστως, έτι δέ μαλλον δύνοντος του ήλίου. Εν αὐτῆ γὰρ τῆ ώρα πάντες οἱ ἄγγελοι ἔργονται πρὸς τὸν θεὸν προσχυνήσαι αύτῷ, καὶ προσάγουσιν τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, ἔκάστου ο τι έπραξεν ἀπὸ πρωί εως έσπέρας, είπε άγαθὸν είτε πονηρόν. καὶ ὁ μὲν ἄγγελος πορεύεται χαίρων ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον, έθα παροικεί καλώς άλλος δέ πορεύεται σκυθρωπάζων. πάντες οί άγγελοι τή τεταγμένη ώρα απαντώσιν είς προσκύνησιν τώ θεώ προσενεγκείν έκάστης ημέρας τὰ έργα τῶν ἀνθρώπων. ἀλλ' ύμεζε οἱ ἄνθρωποι ἀδιαλείπτως εὐλογεῖτε τὸν κύριον. Θόταν οὖν τῆ τεταγμένη ώρα παραγίνονται οί ἄγγελοι οί τῶν εὐσεβῶν ἀνδρών, γαίροντες και ψάλλοντες άπαντώσεν είς προσκύνησεν τώ χυρίω, καὶ ίδου τὸ πιεύμα τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτούς πόθεν ήλθατε χαίροντες; οί δὲ ἀποκριθέντες είπον ἀπὸ τῶν εὐσεβῶν ἀνδρῶν πάρεσμεν, είτυνες έν πάση εύσεβεία τον βίον αύτων διάγουσιν, φοβούμενοι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ. κελευσον αὐτούς, κύριε, εως τέλους μείναι έν τη δικαιοσύνη σου. καὶ ηλθεν πρός αὐτούς φωνή. καὶ ἐφύλαξα καὶ φυλάξω αὐτούς ἀπροσκόπτους ἐν τῆ βασιλεία

guardians of the sons of men, from morning unto morning, go in before God, and everything that a mortal does is known, therefore prayer is appointed at that time, that peradventure at the hour when the angel of the Lord goeth, the mortal may be engaged in prayer; and they present before him the works of man, whatever he doeth, by day and by night. Remember therefore, O ye sons of men, and praise God all your days, and especially at the time when the angels worship. For first do the holy angels run, that they may reach that hour which is appointed to them for service, with their companions and friends; so also we, the sons of men.

⁸ παραγίνονται: ita uterque. Item έγίνετο. Ceterum Syrus non habet quae huic sectioni respondeant.

⁹ λάμπων: ita uterque. Quae sectione nona leguntur, Syrus his expressit: Like (praecesserunt verba the sons of men: vide ad sect. 7.) as the other angels in their time run before God, and his Spirit goeth forth to meet them, and a voice cometh to them: Whence come my armies and my glorious angels, the messengers of glad tidings? and those angels of the righteous enter and say unto him: O Lord, now from holy men, who have come out from the world for thy holy name, have we come: some of them dwell in caves, and others in holes of the earth, weeping and distressed and tormented on account of their sins and the sins of this world; while they are hungry and thirsty for thy name's sake;

ίλαρῷ τῷ προσώπῳ, λάμπων ώς ζλιος. καὶ ίδού φωνή πρός αὐτούς τόθεν έληλύθατε; καὶ ἀποκοιθέντες είπον ήμεῖς έληλύθαμεν ἀπ' ἐκείνων τῶν ἀποταξαμένων τῷ κόσμῳ καὶ τὰ ἐν κόσμῳ διά τὸ ὄνομά σου τὸ ἄγιον, είτινες ἐν ἐρημίαις καὶ ὅρεσιν καὶ σπηλαίοις και ταις όπαις της γης έπι γαμευνίαις και νηστείαις τὸν βίον αὐτῶν ἐκτελοῦσιν. κελευσον ήμᾶς εἶναι σύν αὐτοῖς. και ήλθεν φωνή: ἀπελθατε έν ειρήνη σύν αύτοις, φυλάττοντες αύτούς. 10 έτι τούτων ἀπεργομένων ίδου ετεροι ἄγγελοι ήλθον προσκυνήσαι ενώπιον τοῦ θεοῦ πενθοῦντες καὶ κλαίοντες. καὶ τὸ πνευμα έξηλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν, καὶ ἐγένετο φωνή ποὸς αύτούς πόθεν έληλύθατε; καὶ ἀποκριθέντες είπον ήμεῖς έληλύθαμεν ἀπ' ἐκείνωι των ἐπικληθέντων τῷ ὀιόματί σου καὶ δουλευόντων τη ύλη της αμαρτίας. τί ούν χρή ἐκείνοις διακονείν; καί έγένετο φωνή πρός αὐτούς. μή παύσασθε τούτοις διακονείν. ίσως έπιστρέψωσιν εί δὲ μήγε, ήξουσιν πρός με κάγώ αὐτούς χοινώ, γνώτε, υίοὶ τών ἀνθρώπων, ὅτι πάντα τὰ πραττόμενα

and they have girded their loins and hold a fast hand on good works, and cry out and say continually: Our heart is ready in God; and their mouths bless and praise and give thanks at all hours, while they weep and make lamentation. And we also with them, who are their angels, we beseech thee, O Lord. And hehold the voice of God unto them, saying: Know ye therefore, O ye my angels and my ministers, that you are here; but my grace and my remembrance, which is my beloved Son, is with them; and he succours them in their lives, and in their death glorifies them; and will not cast them off, neither by night nor by day; for their souls are the dwelling-place of my beloved Son.

¹⁰ γως: ita ex Monac edidimus, in quo scriptum est είσος. Amb ὅπως | ἐπιστρέψωσιν: ita uterque. Syrus sic: And when those angels of the righteous departed, behold other angels came to worship at the proper hour, and the Spirit of God went forth to meet them, and to the voice of God unto them, saying: Whither do ye come, and laden always with the faults and sins of the sons of men, tidings not agreeable? And those angels answered and said: O Lord, we have come from among the sons of men, those on whom thy name is called, and in the flood of the world they have made for themselves habitations of devils, and are in the delirium and the erring of wicked devils in all their works; and a single pure prayer before thee, from all their hearts, they have not prayed. Further, why, O Lord, shall we pray? and why is it needful for us to do service any more for these sinful sons of men? And behold the voice of God unto them, saying: Cease not from their service; peradventure they may repent; and if they do not repent and come unto me, I will judge them with a righteous judgment.

παρ' ύμων καθ' ήμές αν άγγελοι ἀπογράφονται έν ούς ανοῖς. ὑμεῖς ούν μὴ παύσασθε εὐλογεῖν τὸν θεόν.

11 Καὶ ἐγενόμην ἐν πνεύματι άγίω, καὶ λέγει μοι ἄγγελος.
δείρο ἀκολούθει μοι, ἵνα σοι ὑποδείξω τὸν τόπον τῶν δικαίων,
ποῦ ἀπέρχονται μετὰ τὴν τελείωσιν αὐτῶν. καὶ ἐπορεύθην ἄμα
τῷ ἀγγέλω, καὶ ἀνήνεγκέν με εἰς τοὺς οὐρανοὺς ὑπὸ τοῦ στερεώματος, καὶ κατενόησα καὶ ἔδον ἔξουσίας μεγάλας καὶ φοβερεώματος, καὶ κατενόησα καὶ ἔδον ἔξουσίας μεγάλας καὶ φοβερεώματος, καὶ πυρίνην ἐσθητα ἡμφιεσμένους. καὶ ἐπερώτησα
τὸν ἄγγελον τίνες εἰσὶν οὐτοι; καὶ εἰπέν μοι οὐτοί εἰσιν οἱ
ἀποστελλόμενοι ἐπὶ τὰς ψυχὰς τῶν άμαρτωλῶν ἐν τῆ ῶρα τῆς
ἀνάγκης οὐ γὰρ ἐπίστευον ὅτι κρίσις ἐστὶν καὶ ἀνταπόδοσις.

12 καὶ ἀνέβλεψα εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἔδον ἀγγέλους, ὧν τὰ πρόσ-

¹¹ επερώτησα ita uterque. Paullo post item uterque επηρωτησα | ότι supplevi; uterque omittit. Priora usque τελείωσεν αύτων Syrus his reddit: Again, after these things, I saw one of the spiritual ones coming unto me, and he caught me by the Holy Ghost, and carried me to the third heaven. And the angel answered and said unto me: Follow me, Paul, thal I may shew unto thee the place of the saints, that thou mayest know whither they go, when they depart from the world. Post haec de suo addit: Then I will carry thee to the abyss beneath and show thee the souls of sinners, where they dwell after the resurrection; that thou mayest know, O Paul, what will be their reward. Jam vero pergit cum Graecis, nisi quod alia intrudit, alia mutat: And I followed the angel, who made known to me all these things; and he carried me above, and I looked upon the firmament of heaven; and I saw that there were there principalities who had been in the world; and there were there spirits of deception, who lead astray the heart of the sons of men from God; and there are the evil spirits of accusation and fornication and the love of money, and all those things in which they walked; and, behold, they are gathered for witness; even all the evil spirits that are under heaven. And I saw there angels in whom there is no mercy; and their faces were full of wrath; every tooth they had protruded from their mouths, and their eyes sparkled like lightning; and the hair of their heads was thick and very strong; and as it were a flame of fire proceeded from their mouths. And I inquired of the angel who was with me, and said: What are these, my Lord? and he said to me: These are angels in whom there is no mercy, who are sent after the souls of sinners and the wicked, after those who had not repentance before they departed out of the world; who did not believe our God, nor wait for his salvation, that there might be unto them a Helper.

¹² food cum Monac; Amb stood. Surus: And again I saw above, on high, other angels, whose faces shone like the sun, and they had bound their loins with girdles in the likeness of gold and pearls, and they held in their hands crowns, and the seal of God was upon them, and they were clothed with gar-

ωπα ελαμπον ώς ὁ ήλιος, περιεζωσμένους ζώνας γρυσάς, κατέχοντας βραβεία έν ταίς γερσίν αὐτῶν, έν οἰς ἡν τὸ ὅνομα κυρίου έγγεγραμμένον, πεπληρωμένους πάσης πραότητος καλ έλέους: και έπηρώτησα τον άγγελον τίνες είσιν ούτοι; και άποκριθείς είπέν μει · εύτοί είσιν οί ἀποστελλόμενοι έν τῆ ἡμέρα τῆς ἀναστάσεως ένεγκείν τὰς ψυχὰς τῶν δικαίων, οίτινες ἀταράχως πρός του θεου πορεύονται. 13 και είπου τῷ ἀγγελῳ θελω ίδεῖν τάς ψυχάς τῶν δικαίων καὶ τῶν άμαρτωλῶν, πῶς ἐξέρχονται ἐκ του χόσμου. και είπεν πρός με ό άγγελος. βλέψον είς την γην. καί έβλεψα, καί ίδον όλον τὸν κόσμον ώς οὐδὲν ἐνώπιόν μου ἐκλελοιπότα. και είπον τω άγγελω τοῦτό ἐστιν τὸ μέγεθος των ά.θρώπων; καὶ εἶπέν μοι ναί οῦτως γὰρ ἐκλείπει πᾶς ἄδικος. καί έβλεψα, καὶ ίδον νεφέλην πυρός έφηπλωμένην εἰς πάντα τὸν κόσμον, καὶ εἶπον τί ἐστιν τοῦτο, κύριε; καὶ εἶπέν μοι αῦτη έστιν ή άδικία ή συμμεμιγμένη τη άπωλεία των άμαρτωλών. 14 έγω δὲ ἔκλαυσα καὶ εἶπον τῷ ἀγγελῳ. ἤθελα ἰδεῖν τὰς τῶν

ments, and the name of the living God was stamped upon them, and they were united in humility and love. And I inquired of the angel who was with me: What are these, my Lord? and he said: These are angels of righteousness, who are sent after the souls of the righteous. (Quae iam sequentur, a Graecis: oftwas, $\alpha \tau \alpha \rho$. τ . 3. $\tau \alpha \rho$. satis different.) And I said to the angel who was with me: Is this the way of every man unto God? and he said: Yes. And again he said unto me: As for the righteous, when they depart from the world, these angels come unto them and are their helpers. They have no fright and do not fear, when these go forth to meet them, and they carry them before the throne of God.

¹⁸ Inter του et δλον τ. χόσμ. in Amb spatium trium fere verborum est; nihil vero eiusmodi in Monac | uterque ἀδικεία. Syrus: Then I said to the angel who was conversing with me: O my Lord, wilt thou not grant to me an opportunity that I may see the souls of the righteous, how they depart out of the world? and he said: Come thou, Paul, and I will shew thee as I have said. Then I looked, and I saw all the earth and the creatures upon it; and they appeared as nothing, and did not exist. And I said: Is this the creation? and are these men, and the abundance of the world? and the angel said unto me: These are sinners, who sin from morning until evening. Then I saw as it were a dark cloud spread over all the world; and I said to the angel who was with me: What is this, O my Lord? and he said unto me: This is the iniquity mixed with the prayer of the sons of men; who, when they pray, in their heart ponder evil; and the light of their prayer becomes darkness.

¹⁴ ξέδευς ex coniectura addidimus; simile enim quid excidisse apparet | καλ λέγει μοι usque έγγλς δανάτου: haec ad fidem Syri supplenda iudicavimus. Vi-

δικαίων καὶ τῶν άμαρτωλῶν ἐξόθους, ποίφ σχήματι ἐξέρχονται ἐκ τοῦ κόσμου. Γκαὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος: Παῦλε, βλέψον κάτω

dentur autem verba za! ¿έγει μοι ὁ άγγελος, et hoc loco et infra scripta caussam erroris praebuisse | είς ταύτο έν τη cum Monac; Amb είς ταύτον τη | λέγων: ita uterque. Syrus: And I, Paul, groaned and I wept. Then I said unto him: O my Lord, wilt thou not grant that I may see in what manner the souls of the righteous and of the wicked depart out of this world? and he said unto me: Paul, look down and see the thing which thou requestest. And I looked and saw, and beheld one of the sons of men fallen nigh unto death. And the angel said unto me: This is a just one and righteous in all his works. And I saw everything which he did for God standing before him in the hour of his departure from the world. Then I, Paul, perceived that he was righteous who was now dying; and he found for himself rest, even before dying. And there approached him wicked angels - when a righteous one departs, they do not find a place by him - and those good angels ruled over that righteous one. And they drew out of him the soul, while alluring it with rest; and again they restored it to him, while inviting it and saying: O soul, be assured, as for this thy body, O holy one, thou wilt return into it in the resurrection, and thou wilt receive the promises of the living God with all the saints. Jam sequentur quae in Graeco textu non habent quibus respondeant. Sunt autem eiusmodi ut vix soli interpreti Syro adscribenda videantur. Then that soul was carried from the body; and they inquired after its health, as though it had grown up with them; and they took delight with it in love; and they said unto it: Blessed art thou, O happy soul, which every day didst perform the will of God, and now takest delight in pleasures. And there came to meet it he who was its guardian in its life, and said to it: O soul of mine, be of good courage, and be joyfull, and I will rejoice over thee that thou hast done the will of our Lord all the days of the life; and I carried thy good works, by day and by night, before God. And again I turned and said to my soul: Do not fear, in that behold thou seest a place thou hast never seen. And while I was beholding these things, that spirit was lifted up, from the earth, that it might ascend to heaven. And there went out to meet it wicked powers, those that are under heaven. And there reached it the spirit of error and said: Whither dost thou presume, O soul? and art thou running that thou mayest enter heaven? Stop, that we may see; perhaps there is in thee something that belongs to us, that we may narrate a little. And that soul was bound there; and there was a fight between the good angels and the evil angels. And when that spirit of deception saw, it bewaited with a loud voice and said: Woe unto thee, O soul, that we have found in thee nothing of ours! and lo, all the angels and the spirits are helping thee against us, and behold these all are with thee; thou hast passed out from us. And there went forth another spirit, the spirit of the tempter, and the spirit of fornication; and they came to meet it; and when they saw it, they wept over it and said: How was this soul escaped from us! It did the will of God on earth, and behold the angels help it and pass it, and pass it along from us. And all the principalities and evil spirits came to meet it, even unto it; and they did not find in it anything that was from them; and they were not able to do anything to it; and they gnashed their teeth upon that soul and said: How hast thou escaped from us? And the angel which conducted it in life answered

καὶ ίδε τὸ αἰτούμενον. καὶ ἔβλεψα, καὶ ίδον ἕνα ἐκ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων πίπτοντα ἐγγὺς θανάτου.] καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος οὖτος δίκαιός ἐστιν, καὶ ἰδοὺ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ παρέστησαν αὐτῷ ἐν τῷ ὥρα τῆς ἀνάγκης. καὶ παρεγένοντο ἀγαθοὶ ἄγγελοι, ἄμα δὲ καὶ οἱ πονηροί. καὶ οἱ μὲν πονηροὶ οὐχ εὖρον τόπον ἐν αὐτῷ, οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἐκυρίευσαν τῆς ψυχῆς τοῦ δικαίου, καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν · ἐπίγνωθι τὸ σῶμα, ὅθεν ἐξέρχῃ · δεῖ γάρ σε πάλιν ὑποστρέψαι εἰς ταὐτὸ ἐν τῷ ἡμέρα τῆς ἀναστάσεως, Για ἀπολάβης ἃ ἐπηγγείλατο ὁ θεὸς τοῖς δικαίοις. οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἄγγελοι οἱ παραλαβόντες τὴν ψυχὴν τοῦ δικαίου ἠσπάσαντο αὐτὴν ὡς γνώριμον οὐσαν. καὶ ἐπορεύθη σὺν αὐτοῖς, καὶ ἐξῆλθεν τὸ

and said unto them: Return, O ye mortified ones; ye have no way of access to it; with many artifices ye enticed when it was on earth, and it did not listen to you. And after this I heard the voice of myriads of angels praising God and saying: Rejoice and be glad, O soul; be strengthened and do not fear. And they marvelled much at the soul, when they saw it holding the seal of the living God in its hand. And thus they were giving it heart and saying: We all rejoice over thee, that thou hast done the will of thy Lord. And they carried it and placed it before the throne of the living God, while they all rejoiced with it. And there was-a great cessation; afterwards silence reigned for a considerable time. And afterwards the angels ceased to wit, those angels that worshipped before the footstpol of God with that soul. And there began the angel, who was the guide of that soul, and said: O Lord God, merciful and compassionate, remember this soul and do not forget it; and do unto it according to the abundance of thy mercy and according to thy right judgments. And a voice was heard, saying: He is just. And the spirit of the Lord, the same which guided it in life, said: I am that spirit of life that dwelt in it, and I found to myself rest. Do unto it, O Lord, according to thy right judgments. And a voice was heard, saying: As that did not distress thee, we will not distress that; and as it shewed mercy, we also will shew unto it mercy. And they committed it to Michael, the chief of the angels, the same who stands at the door of life; and he commanded it that it should carry it to Paradise, to remain until the day on which it shall return to its body, in the resurrection; and it shall take delight with its body, in that everlasting bliss and delight with the saints. And after this I heard a voice, saying: Righteous art thou. O Lord, and very right thy judgments, and with th e there is no partiality. This was the voice of the myriads of the adoring Cherubim and the holy Seraphim. And I saw twenty-nine aged ones, who were adoring and praising and saying: Thou art righteous, O Lord, and very right are thy judgments, and there is not with thee partiality; and thou rewardest every man according to his works. And the angel who was with me answered and said: Dosi thou know, Paul? every man who doeth good findeth for himself rest when he goeth out from the world; and everything excellent and good is rewarded.

πνεύμα εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν λέγων · δεῦρο, ψυχή, εἴσελθε εἰς τὸν τόπον τῆς ἀναστάσεως , ὂν ἡτοίμσσεν ὁ θεὸς τοῖς δικαίοις αὐτοῦ.

15 καὶ εἶπεν πρός με ὁ ἄγγελος · βλέψον εἰς τὴν γῆν κάτω καὶ θεώρησον τὴν ψυχὴν τοῦ ἀσεβοῦς , πῶς ἐξέρχεται ἐκ τοῦ σκηνώματος αὐτῆς , ῆτις ἐπαρόργισεν τὸν θεὸν λέγουσα · φάγωμεν καὶ ἀναγγείλας ὅτι ἔστιν κρίσις καὶ ἀνταπόδοσις ; καὶ προσέσχον, καὶ ἰδον πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ . ἃ ἐποίησεν , σταθέντα ἔμπροσθον αὐτοῦ . καὶ ἤλθον οἱ πονηροὶ ἄγγελοι καὶ οἱ ἀγαθοί οἱ οἱν ἀγαθοί οὐχ εὐρον τόπον ἀναπαύσεως ἐν αὐτῆ · οἱ δὲ πονηροὶ ἐκυρίσιου · ἐπίγνωθι πόθεν ἐξέρχη · δεῖ γάρ σε ὑποστρέψαι εἰς τὴν σάρκα σου ἐν τῆ ἡμέρα τῆς ἀναστάσεως , ἵνα ἀπολάβης τὰ ἄξια τῶν ἐπίγιωθι πόθεν ἐξέρχη · δεῖ γάρ σε ὑποστρέψαι εἰς τὴν σάρκα καὶ οἱ ἀγαθοί · οἱ οἰν ἐπίγιωθι πόθεν ἐξέρχ ἀναστάσεως , ἵνα ἀπολάβης τὰ ἄξια τῶν ἐκιρημάτων σου · ¹ αὐτῆς δὲ ἐξελθούσης ἐκ τοῦ σκηνώματος · γρα ἀπολάβης τὰ ἀπολομα τῶν ἐκιρημάτων σου · ἐκιρημάτων σου · ἐπίγιωθι πόθεν ἐξέρχ ἀναστάσεως · ἐνα ἀπολάβης τὰ ἀξια τῶν · ἐκιρημάτων · ἐξέρχ ἀναστάσεως · ἐνα ἀπολάβης · τὰ ἄξια τῶν · ἐκιρημάτων · ἐκιρημάτων · ἐκιρομάτων · ἐκιρημάτων · ἐκι

¹⁵ επαροργίσεν uterque επαροργήσεν. Syrus: And the angel said: Look down, Paul, and see And I looked down and saw, and behold another soul departing from the body And I said unto him: O my Lord, whose soul is this? and he said unto me: Know thou that this man was wicked; and he provoked God by day and by night, while he said: There is nothing else for us in the world, except that we cat and drink with the young. For who has gone down to hell and come back, or told us that there is a judgment? And I saw that bitter hour; and I saw all his wickedness coming before him and after him, while it encompassed him before his eyes; and I saw that hour embittered to him from the judgment that was to come. And that man was saying: O that I had not been born, nor brought forth in the world! And I saw that the good angels descended to meet him, and they looked upon him and saw darkness encompassing him round about, and the foul odour of his evil deeds, so that they could not come nigh unto him; and there came also those evil angels. When that soul saw both parties, it was shaken. And those good angels saw that it had not one good work; and when they fled away from it, those evil angels took the rule over it and pulled it out in severe anger and haste. And when it went out, they turned it back three times, saying unto it: Look, O miserable soul, upon thy body and think of thy house; as for that from which thou departest, again wilt thou return unto it in the day of the resurrection, and thou wilt be recompensed, all that is proper, for thy wickedness.

¹⁶ προέτρεχ, αυτή sie uterque, item πορεύει | uterque ό σύν καθ ἐκάστην | απόλεσας: sie uterque | παροικήσασα κακοίς: in utroque scriptum παρορκήσασα κακὸς. Syriaca sie: And when they pulled it out, that daring one groaned in bitterness; and the angel who had conducted it in life ran before it, saying unto it: O miscrable soul, I am thy angel that carried thy sins, day and night, before God. How often did I say unto thee: Do not despise the commandments of thy Lord. If I had power over myself, I would not do service for thee; no,

προέτρεχεν αύτη ὁ συνήθης ἄγγελος αὐτης, λέγων πρὸς αὐτήν ταλαίπωρε ψυχή, ποῦ πορεύει; ἐγώ εἰμι ὁ καθ' ἐκάστην ἡμέραν

not one hour in a day; but I have not power over myself; for he who created thee in his image and his likeness, he commanded us that we should do service for you; for God himself in kindness waited that, peradventure, ye would turn and not perish. Come, o soul; thou didst not awake in regard to the righteous judge, him who casts not aside any man; but every one is rewarded according to his work. Know thou, o soul, that from this time onward I will be a stranger unto thee. And that miserable soul was made ashamed, and its own angel distressed it. And when it arrived at the door of the firmament, that soul saw hosts of the wicked one, and it beheld those hosts that they placed a weight on its weariness, error and accusation and the spirit of deceiving. And when they came unto it, they said: O soul, whither wilt thou flee? O miserable soul, stop, that we may see if there is anything of ours. And when they saw it, they rejoiced and said: Yes, yes, there is in thee, and thou art altogether ours; now we know that even thine angel cannot help thee and save thee out of our hand. And the angel answered and said: Know ye that it is a soul of the Lord, and he will not cast it aside; neither will I surrender the image of God into the hand of the wicked one. The Lord supported me all the days of the life of this soul, and he can support me and help me, and I will not cast it off until it go up before the throne of God on high. When he shall see it, he hath power over it, and will send it whither he pleases. And when these things took place, behold a voice was heard from heaven, saying thus: Bring up that soul, which despised the word of the living God. And when it entered heaven, the ranks of angels saw it, they all exclaimed with one voice and said: Woe unto thee, O miserable soul, what answer hast thou for thy works? or how wilt thou render to the living God an answer for thine iniquity? Woe unto thee, when the angels worship him, what will be thy answer unto him who poured out upon thee his mercies, upon thee, by night and by day. And the angel of that soul answered and said: All ye, my friends, ask, pray and beseech God, that this soul may be taken from us and from our midst; for, lo, we are tormented by the stench of its odour. For ye perceive that from the time it came in among us, the odour of its stench hath passed upon all of us. And those angels who were with the angel of that soul, made supplication, and afterward it ascended to heaven. Then they brought it before the throne of God, and it worshipped before him. And the angel stood in fear before God, and saying: O Lord God, merciful and compassionate, the just judge; thou, O Lord, knowest this miserable soul; I am its angel, who performed for it service. I have been greatly distressed by the side of it. Do unto it, O Lord, according to thy mercies and thy just judgments. Thus also said the spirit of God: I am the spirit of Life, who have been with it and dwelt in it. I found in it no rest. Thou knowest, O Lord, that it hath afflicted me and distressed me, and not in the least hath it remembered thy commandments, O Lord, even for one hour. Do unto it, O Lord, according to thy just judgments. And lo a voice, saying: Where are thy fruits that I gave unto thee, that thou shouldst eat and take pleasure? Have I placed a difference between thee and the righteous? Have I not caused the sun to rise on them and on thee? And its mouth was stopped, and it had no answer. Then I heard anoάπογραφόμενος τὰς άμαρτίας σου. ἀπόλεσας τὸν καιρὸν τῆς μετανοίας καταισχύνθητι σφόδρα. ὅτε δὲ ἔφθασεν, ἴδον αὐτὴν πάντες οί ἄγγελοι καὶ άνεβόησαν μια φωνή λέγοντες · οὐαί σοι, ταλαίπωρε ψυγή ποίαν ἀπολογίαν ήλθες δοῦνα τῶ θεῶ; καὶ είπεν ὁ ἄγγελος τῆς ψυχῆς ἐκείνης κλαύσατε αὐτὴν ἄπαντες αμα έμοί. καὶ προσελθών ὁ άγγελος προσεκύνησεν τῷ κυρίῳ λέγων κύριε, ίδου ή ψυχή ή παροικήσασα κακοῖς ἐν τῷ βίω αὐτης καὶ ἐν τη ζωή αὐτης τη προσκαίρω ποίησον αὐτη κατά τὸ κρίμα σου. καὶ ἐγένετο φωνή πρὸς τὴν ψυχὴν ἐκείνην λέγουσα ποῦ ἐστὶν ὁ κάρπος τῆς δικαιοσύνης σου; ή δὲ ἐφιμώθη, μή ισχύουσα δούναι ἀπόκρισιν. καὶ πάλιν ἐγένετο φωνή πρὸς αύτήν σστις ήλέησεν, έλεηθήσεται σστις ούκ ήλέησεν, ούκ έλεηθήσεται. παραδοθήτω ή ψυχή αύτη άνίλεω άγγελω Τεμελούχω καὶ βληθήτω εἰς τὸ σκότος τὸ έξώτερον, ὅπου ὁ κλαθθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. καὶ ἐγένετο φωνὴ ὡς μυριάδων λέγουσα· δίκαιος εἶ, κύριε, καὶ δικαία ή κρίσις σου. 17 καὶ ἔτι

ther voice, saying: Just, o Lord, and right are thy judgments; and there is in them no partiality; for as for every one who hath practised mercy, the mercy he hath practised will be shewn unto him in the day of judgment. And afterward, there went forth a command against that miserable soul, that it should be delivered unto the angel which was stationed over torment, and that he should carry it into outer darkness; that it might be tormented there, until it return to its house in the resurrection; and then it and its body should receive torment together, as they sinned here. Again I heard a voice which said: Righteous art thou, o Lord, and very right are thy judgments.

¹⁷ Eva (Monac Ev') av el et havdavery: ita in utroque legitur, quae scripturae barbaries vix tolerabilis videtur | οίδας: codd. ειδας | τρέγουσιν: uterque τρέγον | έχν έλτη ὁ [Amb om] ἄγγελος etc. hacc vix sana vel integra sunt | άμαρτημάτων secundo loco pro αμαρτιών substituimus, quod tuentur codices. Conferenda huc Syrus hace habet: And when they brought that soul, it wept and said: O God, merciful and just and righteous and right in all thy works, there are seven days since I departed from my body, and I have been delivered to angels, and they have carried me to dreadful places, and there tormented me these days. And a voice came unto it, saying: If thou hadst practised mercy, mercy would have been unto thee. On this account the day thou wast carried off, there was no mercy for thee. And that miserable soul said: I have not sinned, O Lord! Then anger burned against that soul, and the just judge went forth and said: O angel of this soul, come and make known all its works. And he stood in great fear; and the angel held in his hand the like of a writing and said: Behold the sins of this soul in my hand, from the day it was fourteen years old until this day. And behold a voice saying: Unto thee I say, O miserable soul, if thou hadst repented before thy

ίδου, καὶ ίδου άλλη ψυχή ήγετο ύπο άγγελου, καὶ ἔκλαιεν λέγουσα · έλέησόν με, ό δίκαιος κριτής, καὶ βύσαί με έκ χειρὸς τοῦ ἀγγελου τούτου, ὅτι δεινὸς καὶ ἀνελεήμων τυγχάνει. καὶ ήλθεν φωνή πρός αὐτήν λέγουσα πάντως άνελεήμων έγένου, καὶ διά τοῦτο οῦτως παρεδόθης τῷ τοιούτῷ ἀγγέλῳ. ὁμολόγησον τὰς άμαρτίας σου, ας ἐποίησας ἐν τῷ κόσμῳ. καὶ εἶπεν ἡ ψυχὴ έκείνη ούν ήμαρτον, ο δίκαιος κριτής. καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς την ψυγήν έκείνην άμην δοκείς ίνα αν εί είς τον κόσμον, καί λανθάνειν τους άνθρώπους ούκ οίδας ὅτις ήνίκα ἄν τις τελευτήση, ξμπροσθεν τρέχουσιν αί πράξεις αύτοῦ κάν τε άγαθαί κάν τε πογηραί είσιν; καὶ ταῦτα ἀκούσασα ἐφιμώθη. καὶ ἤκουσα τοῦ κριτοῦ λέγοντος ἐὰν ἔλθη ὁ ἄγγελος ἐπὶ γεῖρας ἔγων τὸ γειρόγραφον τῶν άμαρτημάτων σου. καὶ λέγει πρὸς τὸν ἄγγελον ὁ κριτής σοί λέγω τῷ ἀγγελω, πάντα ἔασον, λέγε α ἔπραξεν πρὸ πέντε έτων της τελευτης αύτου. κατ' έμου σοι όμνύω, ότι τω πρώτω αἰώνι τῆς ζωῆς αὐτοῦ λήθη ἐγένετο πάντων τῶν προγεγονότων αὐτοῦ άμαρτημάτων. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν. κύριε, κέλευσον παραστήναι των άγγελων τὰς ψυχάς. 18 καὶ

death, I would not have remembered even one of thy sins: if thou hadst repented three months or three days before now, I would not have remembered even one of thy sins. And now I swear by my angels and by the strength of my arm, if one hour before thy death thou hadst repented, I would have received thee. But order that the angel of such and such a soul come and bring hither the souls with them.

¹⁸ Graecis hac sectione scriptis plerisque satis respondent Syriaca: And in the same hour they stood before God; and that soul recognized those souls against whom it had sinned. And lo a voice saying: Lofty and fearful one, behold thy servants standing before thy majesty. Then that soul said: This soul hath not ceased, and sleep hath not entered its eyes, until it killed that soul; and it shed blood upon the earth, and with another soul it committed adultery, and then it committed the sin of abortion upon it. Then said the judge: Thou knowest, O miserable soul, that as for every one who committeth wrong on a companion, if he dies first, I keep him until his murderer and his enemy come; then they will stand before the just judge, an every man will be rewarded according to his works. And God commanded that that soul be committed to the hand of the angel for the lowest Tartaros, and there be tormented until the resurrection. And when these things took place, I heard a voice, saying: Just and right is the judgment of God. And again was there another voice of myriads of angels praising God and saying: Righteous art thou, O Lord, and very right are thy judgments; and there is no partiality with thee.

αὐτῆ τῆ ὥρα παρέστησαν. καὶ εἰπεν ὁ κύριος τῆς ψυχῆς ἐκείνης: ἐπίγνωθι τὰς ψυχὰς ταύτας, καὶ εἴ τι ἥμαρτες εἰς αὐτάς. ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα εἰπεν κύριε, οὐ πεπλήρωται ἐνιαυτὸς ἀρ' οὐ τὴν μίαν ἐφόνευσα καὶ οἵκησα μετὰ τῆς ἄλλης. οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἡδίκησα αὐτήν. καὶ εἰπεν ὁ κύριος πρὸς αὐτήν οὐκ οἰδας ὅτι ὁ ἀδικῶν τινὰ ἐν τῷ κόσμῳ, ὅταν τελευτήση, φυλάττεται εἰς τὸν τόπον ἔως οὖ ὃν ἡδίκησεν ἔλθοι, καὶ ἀμφότεροι ἐνώπιόν μου κριθήσονται, καὶ ἕκαστος ἀπολάβοι κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης παραδοθήτω ἡ ψυχὴ αὕτη Ταρταρούχῳ ἀγγελω, καὶ φυλαττέσθω ἕως τῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς κρίσεως. καὶ ἤκουσα φωνῆς ὡς μυριάδων λεγόντων δίκαιος εἶ σύ, κύριε, καὶ δικαία ἡ κρίσις σου.

19 Και λέγει πρός με ό άγγελος. ίδες ταῦτα πάντα; καὶ

¹⁰ Verba και άπεκρίξην et Βύρας ipsi supplevimus | χρυσέην, χρυσέους, χρυσέας cum Monac, nisi quod habet -εην, -εούς. Amb γρυσωήν, γρυσσούς, χρυσσάς | έπερώτησα ex utroque edidinus | Ante άγγέλων Monac habet είσον των, Amb είσον τον. Ex hac scriptura non tam σταν απο (υπο) των quam participium ut εισιοντων, ελθοντων [των] eliciendum videtur. Postea in utroque codice est yvwpi wvta:, sed w et o saepe in utroque confusa sunt. Ex Syro interprete huc spectant haec: Then said unto me the angel who was with me: Dost thou see all these, Paul? and I said unto him: I see, O my Lord. And he said unto me: Follow me, and I will show thee the place of the righteous. And I followed the angel, and he took me and caused me to fly, and carried me up to the third heaven. Then he placed me at a door; and I looked upon the door, and saw the likeness of fine gold; and before it two posts like adamant, and two tablets of gold above them, and they were full of writings. And the angel who was with me turned and said unto me: Do not fear, Paul, to enter this door; for every man is not permitted, only those in whom there is great purity, and in whom evil dwells not. And I inquired of the angel who was with me, and said unto him: Why are these writings inscribed on those tablets? and he answered and said unto me: These are the names of the righteous, as our Lord said to his disciples: Rejoice not that devils are subject unto you, but rejoice that your names are written in heaven. These are they who praise God with all their hearts, and on earth are sojourners. I inquired of him: O my Lord, are their names written while they are on earth? and he answered and said unto me: Yes; not only are their names written, but their works from day to day: the angel, their minister, brings tidings of their works every day from morning to morning; they are known to God by their hearts and their works. And after they are recorded, if there happen to them a matter of sin or deficiency, it is purified by chastisement, according to their sin; that there be not unto them any defect in their strivings. They are known through the angel who performed for them service before they had departed from the world.

άπεκρίθην ναί, κύριε. καὶ πάλιν εἶπέν μοι δεύρο ἀκολούθει υοι, καὶ ὑποδείξω σοι τὸν τόπον τῶν δικαίων, καὶ ἡκολούθησα αύτῷ, καὶ ἔστησεν με πρό τῶν θυρῶν τῆς πόλεως. καὶ ίδον πύλην γρυσέην, καὶ δύο στύλους γρυσέους έμπροσθεν αὐτῆς, καὶ δύο πλάκας χρυσέας έπάνω αὐτῆς πλήρεις γραμμάτων. καὶ εἶπεν πρός με ό άγγελος μαχάριος δστις είσελθοι είς τὰς θύρας ταύτας, διότι οὐ πάντες εἰσέρχονται, εἰ μὴ μόνον οἱ άπλότητα ξχοντες καὶ ἀκακίαν καὶ καρδίαν καθαράν. καὶ ἐπερώτησα τὸν άγγελον τίνος ενεκεν τὰ γράμματα κεχάρακται ἐν ταῖς πλαξίν ταύταις; καὶ είπεν πρός με ταῦτά είσιν τὰ ὀνόματα τῶν δικαίων καὶ τῶν λειτουργούντων τῷ θεῷ. καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν. ώστε τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐγγέγραπται ἐν αὐτῶ τῷ οὐρανῷ ἔτι ζώντων αύτων; ό δε άγγελος είπεν μοι των άγγελων γνωείζωνται παρά τῷ θεῷ οί τοιοῦτοι καλώς λειτουργούντες. 20 καλ εύθέως άνεφχθη ή πύλη, και έξηλθεν άνθρωπος πεπολιωμένος είς άπάντησιν ήμων, και είπεν πρός με γαίροις, Παύλε, άγαπητέ τοῦ θεοῦ. καὶ κατεφίλησεν με ίλαρῷ τῷ προσώπῳ σύν δάκρυσιν. καὶ είπον πρός αὐτόν · πάτερ , τί κλαίεις ; καὶ είπέν μοι · ὅτι

²⁰ άγαξά ex Monac est; Amb om | επερωτησα: sic uterque. Graecis satis respondent Syriaca, quamvis ex more interpretis passim amplificata sint: And when we entered within through the gate into the city, there came forth an angel unto us, whose face was shining like the sun; and he embraced me and kissed me and said: Peace be unto thee, O beloved of our Lord, and he manifested unto me a face of love. Then l.e groaned and was sad and wept, and I said: O my Lord, why weepest thou? and he groaned and said unto me: Yes, master, to weep is needful for me, and to be sad about the race of the sons of men; for many and great are the good things and blessings which God has made ready for them; and so great also are the promises which he desires to grant them; but they cut themselves off, and know not, and keep not the commandments of our Lord; and all of them are not worthy of those boons and blessings. And I said to the angel who was with me: Who is this, master? This is Enoch, the scribe of righteousness. Quae jam sequuntur, de suo interpretem addidisse patet; Eliam enim ipse scriptor post demum in scenam facit prodire. Sequentur autem haec: Then I entered within that place, and I beheld there great Elijah coming toward us; and he drew near and gave me a salutation, rejoicing and delighted. Then he turned and wept, and he said unto me: Art thou Paul? Thou shalt receive the reward of thy toils and thy teachings which thou hast done laboriously for mankind, and turned them unto life. Behold, O my son Paul, how great are the promises of God and his blessings! a few only of men deserve them, a very few of mankind; for few are they who enter these places which thou beholdest.

πολλά άγωθά ήτοίμασεν ό θεὸς τοῖς άνθρώποις, καὶ ού ποιεῦσιν τὸ θέλημα αὐτοῦ, ενα τούτων ἀπολαύσωσιν. καὶ ἐπερώτησα τὸν άγγελον: χύριε, τίς έστιν ούτος; καὶ εἶπέν μοι: ούτος έστιν Ένων ό μάρτυς της έσγάτης ήμέρας. 21 και λέγει μοι ό άγγελος βλέπε, όσα σοι ύποδειχνύω έν τω τόπω τούτω, μή άναγγείλης αὐτά, πλην ἄπερ λέγω σοι καὶ ἔστησέν με ἐπάνω τοῦ ποταμού, ού ή άρχη έστηρικτο είς τον κύκλον του ούρανου. ό δέ ποταμός έστιν ούτος ό χυχλών πάσαν την γην. και λέγει μοι. ούτος ό ποταμός ώκεανός έστιν. καὶ ήν έκει φῶς μέγα. καὶ είπα · κύριε, τί έστι τοῦτο; καὶ είπέν μοι · αῦτη έστὶν ή γῆ τῶν πραέων. ἢ ούκ οίδας ὅτι γέγραπται μακάριοι οί πραεῖς, ὅτι αύτοι κληρονομήσουσιν την γην; αί ούν ψυγαί των δικαίων έν τῶ τόπω τούτω φυλάττονται. καὶ εἶπα τῷ ἀγγελω πότε οὖν φανεραί γενήσονται; καὶ εἶπέν μοι ὅταν ἔλθη ἐν τῆ ἡμέρα τῆς άναστάσεως καὶ καθίση ὁ κριτής τότε οὖν προστάξει καὶ ἀποκαλύψει την γην, και αύτη άναλάμψει, και άναράνωσιν έν αύτη οί άγιοι καὶ κατατρυφήσωσιν έν τοῖς ἀγαθοῖς τοῖς ἀποκειμένοις ἀπό καταβολής κόσμου. "καὶ ήσαν παρὰ τὸ χείλος τοῦ πο-

²¹ σοι prim. supplendum duximus | ἀποχαλύψει τ. γῆν: in cdd. scriptum est ἀποχ. τὴν πρώτην | ἀναφάνωσιν et κατατρυφήσωσιν: hanc codicum scripturam to-lerabilem iudicavimus. Syriaca vide ad sectionem 22.

²⁹ πλήρεις (uterque -ρις) bis: hunc soloecismum ex utroque edidimus | οὐ πάντ. δὲ ex Monac; Amb om δέ | ἐάν τις μετανοήση ex Monac; Amb -νοήσει.

Quae sectionibus 21 et 22 leguntur, Syrus rursus libere transformavit: And the angel who was with me answered and said unto me: Whatever I shew thee in his place, reveal not on earth unto the sons of mon; for flesh and blood understand not the life which is after the resurrection; but after the resurrection they shall know. And I saw there things unutterable by a tongue of flesh. And I looked upon that land, and I saw that there was in it a river of water, and it had on its margins trees planted, on this side and on that side; and every one brings forth fruits, once every month; and these fruits are formed in all likenesses. And I saw there, in the east of that place, that it is the most desirable of all the creations of the living God; and that land was very light; and in it were trees of life, and they were full of fruit, from their root to their top. And the angel who was with me answered and said unto me: See these, O my son; God hath made ready these for those who are worthy of them. And again he said unto me: These are the promises which God hath promised to his saints; and know thou that there are seven times more than these; those which eye hath not seen nor ear heard, nor into the heart of a mortal have they entered. And behold I say unto thee, Paul, concerning the holy men who have departed out of the world. and have seen these promises, which God hath made ready,

ταμοῦ δένδρα πεφυτευμένα πλήρεις καρπῶν διαφέρων καὶ ἐπέταμοῦ δένδρα πεφυτευμένα πλήρεις καρπῶν διαφέρων καὶ ἐπέβλεψα ἐξ ἡλίου ἀνατολῶν, καὶ ἰδον ἐκεῖ δένδρα πανμεγέθη πλήρεις καρπῶν ἡν δὲ ἡ γῆ ἐκείνη λαμπροτέρα ἀργυρίου καὶ χρυρίοι ἀκρεμόνες καὶ μυρίοι βότρυες ἐφ' ἐκάστου κλήματος. καὶ
εἰπα τῷ ἀρχαγγέλῳ τί ἐστιν τοῦτο, κύριε; καὶ λέγει μοι · αῦτη
εἰπα τῷ ἀρχαγγέλῳ · τί ἐστιν τοῦτο, κύριε; καὶ λέγει μοι · αῦτη
κάντες δὲ συγχωροῦνται εἰσελθεῖν ἐν αὐτῆς ἡ πόλις τοῦ θεοῦ. οἰ
πάντες δὲ συγχωροῦνται εἰσελθεῖν ἐν αὐτῆ, πλὴν ἐάν τις μετανοήση ἀπό τῶν άμαρτιῶν αὐτοῦ · ὅταν δὲ μετανοήση καὶ μετανοήση ἀπό τῶν άμαρτιῶν αὐτοῦ · ὅταν δὲ μετανοήση καὶ μεταεἰς τὴν ἀχέρουσαν λίμνην, καὶ λοιπὸν εἰσφέρει αὐτὸν εἰς τὴν πόεἰς τὴν ἀχέρουσαν λίμνην, καὶ λοιπὸν εἰσφέρει αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν τοῦ θεοῦ πλησίον τῶν δικαίων. ἐγὼ δὲ ἐθαύμασα, καὶ εὐλόγησα τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἰς ἰδον. ²³ καὶ εἰπεν πρός με ὁ ἄγγε-

that those same groaned and said: Why did such a word escape from our mouth? and they were meditating on some small word, why they had uttered it. And I saw men there rejoicing and exalting and praising the Creator; and I inquired of him: Who are these, master? and he said unto me: These were men who were married in the world and preserved their union, as God said unto them, and kept his commandments; and their bed was pure, and behold they have delight and rejoice for ever and ever. But as for virgins, and those who were persecuted from the world and hungered and thirsted for righteousness. God shall give unto them blessings more than these, O son. And behold I shew unto thee. O Paul. And after these things he carried me to the eastward of that place; and I saw there a river of water, and its waters were white, more so than milk; and he said unto me: Dost thou see these, Paul? and I said to the angel: What are these, O my Lord? and he said to me: This is the sea of the Eucharista (id quod ex miro interpretis errore fluxit). To the east of this sea is the city of Christ, and not every man is permitted to enter that city; that is the way with the men who have committed adultery and wickedness, and kept not his commandments; they will not enter into it. But if a man turn from them and repent of his iniquity before his death, just when he departs from earth, the angels bring him, and he worships before the throne of God, and he has the mark of repentance. And he is committed unto Michael, the chief of the angels, who conducts him over this sea of Eucharista, and introduces him to the city of Christ, and he is joined with those who sinned not. And I gave praise for what I saw.

28 τὸ δὲ φῶς αὐτῆς ὑπὲρ τὸ ita e conjectura scripsinus. Eorum loco in utroque codice nihil est nisi ισπερ τὲ. Praeterea φῶς τοῦ κόσμου ex Monac est; Amb om φῶς τοῦ. Idem om τὸ ante πλάτος. Syrus: And the angel who was with me answered and said unto me: Come with me, and I will introduce thee into the city. And while I was standing by that sea of joy, he brought me unto \ship, and he placed me in it, and it resembled pure gold. And I saw a multitude of angels, more than three thousand, praising and singing and raising hallelujahs before me, until I arrived at the city of Christ. And those who dwell

λος: ἀκολούθει μοι, ἵνα εἰσάξω σε εἰς τὴν πόλιν τοῦ θεοῦ καὶ εἰς τὸ φῶς αὐτῆς. τὸ δὲ φῶς αὐτῆς ὑπὲρ τὸ φῶς τοῦ κόσμου καὶ ὑπὲρ τὸ χρυσίον, καὶ τείχη ἐκύκλουν αὐτήν. τὸ δὲ μῆκος καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς σταδίων ἕκατον. καὶ ίδον δώδεκα πύλας κεκοσμημένας σφόδρα φερούσας εἰς τὴν πόλιν, καὶ ποταμοὶ τέσσαρες ἐκύκλουν αὐτήν, ἐἐοντες μέλι καὶ γάλα καὶ ἔλαιον καὶ εἰνον. καὶ εἰπον τῷ ἀγγέλῳ: κύριε, τίνες οἱ ποταμοὶ οὐτοι; καὶ εἰπέν μοι : οὐτοι οἱ δίκαιοι ἐν τῷ κόσμῳ ὅντες οὐκ ἐχρήσαντο τούτοις, ἀλλ' ἐταπείνωσαν ἔαυτοὺς διὰ τὸν θεόν: ἐνταῦθα δὲ μυριοπλάσιον ἀντιλαμβάνουσιν.

11 Εγώ δε είσερχόμενος είς την πόλιν είδον δενδρον λίαν ύψη-

in it, when they saw me, rejoiced with great joy and came out unto me and escorted me in. And when I went within that city, there was there a great river; and that city was light, seven times more than the sun; and it had seven walls round about it, and twelve thousand strong towers within it; and between them every one was a furlong. And I said to the angel who was with me: What are these, O my Lord? and he said unto me: These are the towers which separate bet reen the sons of men. And when I beheld, I wondered and was astonished at he glory of that country. Afterwards I saw the gates open in that part and ade ned with everything comely. And there were four rivers round about it: one on the east, and one on the west, and one on the north, and one on the south. And I said unto the angel who was with me: What are these rivers, O my Lord? and he said unto me: These four rivers are the likeness of those which are on earth: Gihon and Pison and Euphrates and Tignis.

24 ξγοντα ex utroque est; item bis έπερωτησα. Γοί συνεργόμενοι: codd. έσοι συνεργέμενοι. Syriaca: And I saw within the gates of that city great trees, which were very high; they had no fruits, but only leaves. And I saw a few men dwelling in the midst of those trees, who wept very much whenever a just man entered into the city; and they themselves were bowed down and tormented; and when I saw them, I wept, and said unto the angel who was with me: Who are these, who were not worthy to enter into the city? And the angel said unto me: It is more suitable for us to weep for these than for any men. And I answered and said: Wherefore, my Lord? And the angel said unto me: These were mourners and fasters, and they were occupied in prayer; but their heart was lofty before God, and they could not offer even one homage. Their heart was strong, and they supposed their business was going on well; they had not heard that God is opposed to the lofty, an giveth grace to the humble. And know thou, O Paul, that more than all men they praised themselves, and they gave to no man any salutation. To whom they pleased, they opened the door; but him to whom for God's sake it was necessary to open, on account of his being a stranger, they buffeted. This their high-mindedness hath prevented their entering in here. The Lord of glory, who was reviled by a cruel people, how did he bear all this, for the sake of the turning of one sheep, that it might not perish. Then knew how they ought to do. I declare unto thee, Paul, that these have taken more pains

λόν πρό τῶν θυρῶν τῆς πέλεως μὴ ἔχοντα καρπόν, καὶ ἐλίγους άνδρας ύποκάτω αίτου, καὶ ἔκλαιον σφόδρα, καὶ συνέκυπτον αύτοις τὰ δένδρα. καὶ ίδων αύτους ἔκλαυσα, καὶ ἐπερώτησα τὸν ἄγγελον τίνες εἰσὶν οὖτοι, ὅτι οὐκ ἐτράπησαν ἐλθεῖν ἐν τῆ πόλει; καὶ εἶπέν μοι ναί. βίζα πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ κενοδοξία. καὶ είπον καὶ τὰ δένδρα ταῦτα διὰ τί οὕτως ἐταπείνωσαν έαυτά; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπέν μοι ὅτι διὰ τοῦτό είσιν τὰ δέιδρα μὴ καρποφοροῦντα, διὰ τὸ μὴ ἀποστῆναι αύτούς έκ της ύπερηφανίας. καὶ ἐπερώτησα: τὸν ἄγγελον κύριε, διὰ τίνα χάριν πρὸ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως ἀπετέθησαν; καὶ ἀποκριθείς είπεν μοι διά την πολλήν άγαθότητα του θεού, έπειδή ε.θεν μελλει έρχεσθαι ό Χριστός εἰς τὴν πόλιν, καὶ εία οί συνεργόμενοι πρεσβεύουσιν ύπερ τούτων, καὶ εἰσαχθήσονται σύν αύτοῖς. 25 έγω δὲ ἐπορευόμην όδηγούμενος ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου, καὶ έστησέν με ἐπάνω τοῦ ποταμοῦ. καὶ ίδον ἐκεῖ πάντας τοὺς προφήτας και έλθόντες ήσπάσαντό με λέγοντες χαίροις, Παύλε, άγαπητέ τοῦ θεοῦ. ἐγώ δὲ εἶπον τῷ ἀγγελω: κύριε, τίνες εἰσὶν ούτοι; και είπέν μοι ούτοί είσιν πάντες οί προφήται, και αί έδαι αύται πασών τών προφητειών, και ζότις έλύπησε την ψυχήν αύτοῦ μή ποιήσας τὸ θελημα αύτῆς διὰ τὸν θεόν. ἐξερχόμενος ούν ἔρχεται ένταύθα, καὶ ἀσπάζονται αὐτὸν οί προφήται.

than all the saints; but their loftiness was not bowed. This is the cause that prevented them from entering within.

²⁵ ίδου ex Monac; Amb είδου | πασών τ. προφητειών: uterque codex πασών τ. προφητών | καὶ ὅστις ἐλύπησε τ. ψυχ. αὐτ. μὴ ποι. τὸ Σέλ. αὐτῆς (cdd. -τοῖς) etc.: ita in utroque scriptum est. Videntur ii indicari quibus ἡ κατὰ Σεὸν λύπη commissis peccatis a Paulo 2 Cor. 7, 10. tribuitur. Cf. Syriaca, in quibus tota sectio sic expressa est: After I passed from thence, I was going along with the angel; and he carried me up over a river, and I saw there the prophet Isaiah, and with him Jeremiah and Ezekiel and Moses, and all the line of the prophets; they rose and inquired after my health (ήσπάσαντό με). And I said to the angel who was with me: What place is this? And he answered and said unto me: This is the place of the prophets, and of those who distressed their souls for God. When these depart from the world, they are carried to worship before God; then they are committed to Michael, the chief of the angels; and they are introduced into the city of the prophets, and these inquire after their health (ἀσπάζονται αὐτὸν) as of brethren, and they love them, because they have done the will of God; and they are all in the same enjoyment.

26 καὶ ἀπήγαγεν με ὁ ἄγγελος ἐκ νότου τῆς πόλεως, ἔιθα ἐστὶν ὁ ποταμὸς τοῦ γάλακτος. καὶ ἰδον ἐκεῖ πάντα τὰ νήπια ἄπερ ἀπέκτεινεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης διὰ τὸ ὅιομα τοῦ κυρίου. ²⁷ καὶ ἤρέν με πάλιν ὁ ἄγγελος ἐξ ἀμφηλίου πίλεως, καὶ ἰδον ἐκεῖ τὸν ᾿Αβραάμ, τὸν Ἰσαάκ, τὸν Ἰακώβ. καὶ ἐπερώτησα τὸν ἄγγελον κύριε, τίς ὁ τόπος εὐτος; καὶ εἰπέν μει πᾶς ὅστις γίνεται φιλόξενος τοῖς ἀνθρώποις, ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ κόσμου ἔρχεται ἐνταύθα, καὶ ἀσπάζονται αὐτὸν ὡς φίλον τοῦ θεοῦ διὰ τὴν φιλοἐκεῖ ποταμὸν ἐλαιόμερφον ἐκ βορρᾶ τῆς πόλεως, καὶ ἰδον ἐκεῖ ποταμὸν ἐλαιόμερφον ἐκ βορρᾶ τῆς πόλεως, καὶ ἰδον ἐκεῖ εὐφραινεμένους καὶ ψάλλοντας. καὶ ἡρώτησα τίνες εἰσὶν οῦτοι, κύριε; καὶ εἰπέν μει οὐτοί εἰσιν οἱ ἀναθέμενοι ἐαυτοὺς τῷ θεῷ οὖτοι γὰρ εἰσάγονταὶ ἐν τῆ πόλει ταύτη. ²⁹ καὶ ἐπέβλεψα,

²⁶ Then he carried me to the south of the city, and I saw there infants, those whom Herod killed; and they also rose and inquired after my health. And the angel who was with me answered and said unto me: Whoever has kept his virgin and the parity of his soul, he, when he departeth from the world, worships before the throne of God; and he is committed to Michael, the chief of the angels, who brings him to these infants, and they inquire after his health as of a father.

²¹ εξ άμφηλίου: sic uterque. Item ἐπερώτησα. Syriaca: Then he brought me to the east of the city, and I saw there honourable old men, and the just patriarchs, Abraham and Isaac and Jacob, and the whole bands of righteous ones; and they inquired after my health with joy. And I said to the angel who was with me: Who are these, O my Lord? And he answered and said unto me: Every one who loveth strangers and sheweth mercy unto the sons of men, when he departs from the world and worships before God, by this road he goes in unto these saints, and is joined with them in this city; and they inquire after his health, and also love him, because he loved strangers like them; and they introduce him into the promised land.

³⁸ Syriaca: And he brought me to the north of the city, and I saw there sons of men who were rejoicing and exulting and taking delight. And I said to the angel who was with me: Who are these, my Lord? And he said: These are they who devoted themselves unto God with all their heart, and entered this place without fear.

²⁹ ξψαλλεν ex Monac; Amb ξψαλεν | υπήχουν αύτῷ et postea ούτινος υπακούουσιν uterque. Apud Syrum iis quae Graece leguntur hace praeposita sunt: And again he brought to the midst of the city, and there were within it twelve walls which were very high; and I inquired of the angel who was with me and maid: O my Lord, is there yet any other place more than these? And he said unto me: Each one is more glorious than the other, from the first even unto the twelfth. All men, a cording to their works, are cut off by one of these walls, and every one, according to his evil deeds, is cut off by these walls, from one

καὶ ίδον μέσον τῆς πόλεως θυσιαστήριον μέγα καὶ ὑψηλὸν σφόπον ἔλαμιτεν ὡς ὁ ῆλιος, καὶ κατείχεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ψαλτήριον καὶ κιθάραν, καὶ ἔψαλλεν τερπνῶς τὸ ἀλληλούἰα, καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐπλήρου πάσαν τὴν πόλιν ἐκ τῆς κραυγῆς αὐτοῦν καὶ ἐπερώτησα τὸν ἄγγελον τίς ἐστιν οὐτος ὁ ψάλλων τερπνῶς, οῦτινος ὑπακούουσιν πάντες; καὶ εἶπέν μοι τοὖτός ἐστιν ὁ Δαυὶδ ὁ προφήτης αῦτη ἐστὶν ἡ ἐπουράνιος Ἱερουσαλήμ. ὅτε οὖν ἔλθη ὁ Χριστὸς ἐν τῆ δευτέρα αὐτοῦ παρουσία, αὐτὸς δὲ ὁ Δαυὶδ ἐξέρχεται σύν πάσι τοῖς ἀγίοις. ὥσπερ γὰρ γίνεται ἐν τοῖς οὐρα-

even unto twelve, from the sight of God. Again he brought me to the middle of the city, and I saw thrones overspread and robes and crowns placed over them, such that a man can not narrate the excess of their beauty. And I said to the angel who was with me: For whom are these, my Lord? And he said: For those who in simplicity are reconciled with God, and who said in regard to themselves: We are low and despised, and accounted not themselves anything. Now they have the things thou beholdest. These did not know books, nor any other thing; but daily they gave peace to each other for the love of Christ. Some learned ones, how do they talk in their boasting. Thou beholdest these ignorant ones, who did not know anything, how they were worthy of all this glory. Iam sequentur quae Graecis respondent: And I saw in the centre of the city a great altar, which was very high; and I saw standing on the side of the altar an aged man, great and honoured, and his face shone as the sun in the firmament; and he held in his hand a harp and said: Hallelujah; and the whole city was astonished at his voice; and together they shouted, those that were above the towers, and all said: Hallelujah. And when I saw these things, the foundations of the city were shaken with their shouting. Then I inquired of the angel who was with me: What is this voice which shakes the city and all its inhabitants? And the augel said unto me: This is David, the king and prophet, who sings in the Jerusalem of Christ. As he sang on earth, so sings here David, in spirit, and all the saints are engaged with him, with the voice of shouting; and David the prophet goes forth singing first, while all the saints after him respond: Hallelujah. And I said to the angel who was with me: Why does David sing before this altar, and these saints respond, each in his own place? And the angel answered and said unto me: When Christ the Son of God ascended on high and sat down on the right hand of his Father, this David sang alone, before his ascension, and said thus: Lift up your heads, O ye gates; and be ye lifted up, ye everlasting doors, that the king of glory may come in. Many men longed for the singing at that time; but, save that man, none reached it. Again a man hath not permission on earth to offer up sacrifice, without offering praise in it with the songs of the blessed David. Without the praise of David a man presumes not to offer; it is necessary that he sing his songs at the time of offering; for it is the body of Christ.

νοῖς, οῦτως καὶ ἐπὶ γῆς: οὐ γὰρ ἐξὸι χωρὶς τοῦ Δαυίδ ἀνενεγκεῖι θυσίαι καὶ ἐι τὴ ῶρα τοῦ θυμιάματος τοῦ τιμίου σώματος
καὶ αξματος τοῦ Χριστοῦ: ἀλλὰ καὶ ἀιαγκαῖον ψάλλειν τῷ Δαυίδ τὸ ἀλληλούια. ⁸⁰ καὶ ἐπερώτησα τὸν ἄγγελον: κύριε, τί ἐρμηνεύεται τὸ οἰλληλούια; λέγεται Ἑβραίστὶ θεβέλ μαρημαθά,
λαλιὰ τῷ θεῷ τῷ θεμελιοῦντι τὰ πάιτα, δοξάσωμεν αὐτὸν ἐπὶ
τὸ αὐτό. ῶστε πᾶς ὁ ψάλλων τὸ ἀλληλούια θεὸν δοξάζει.

3. Τούτων ούν ούτως λαληθέντων μοι ύπο του άγγελου έξή-

⁸⁰ Βεβέλ μαρημαθά: ita prorsus | τω θεω cdd. του θεου item έτλ τω αύτω. Syriaca: And I said to him: O my Lord, what is the meaning of Hallelujah? And he said unto me: How much thou examinest and askest questions, Paul! Whatever thou desirest to know, know. Hallelujah in the language of the Hebrews means: Praise the Lord. Praise God, who was the first of all. Unto him do the angels, without ceasing, raise Hallelujah, and praise him who sent for us salvation and created for us all things. And I said unto him: O my Lord, then every one who says Hallelujah, praises God? And the angel said unto me: If a man sing in the assembly, and those who are near him do not respond Hallelujah, they sin. If those men do not respond, the angels will certainly respond; and if a man is sick or old, and does not respond, the guardian angel responds in his stead. But I declare that every one who is strong, and doth not respond, what do they say of him? This proud devil turneth aside; if he despises one response, does he not know that he despises to offer up an offering to God? he does not prize converse with God; for as much as a man offers prayers, he speaks with God; and he who prays not cuts himself off from converse with God.

¹ axeposon: ex Amb; Monac axeposoas Syrus sic: After these things he led me out without the city, and brought me to the midst of those trees of the Eucharista (ut lam supra pro aylogusa), and the angel said unto me: This is the land of promise; it is all the delight of the saints. Then he lifted me up, and carried me above the rivers of the sea, and raised me above the sea of the ocean, which sustains the firmament of the lower heaven. And the angel answered and said unto me: Dost thou know whither thou art going. Paul? And I said: I do not know, my Lord. And he said: Follow me, and I will shew thee the place in which the souls of sinners and wicked ones are tormented. And he brought me toward the setting of the sun; and I saw there the end of heaven, made firm on a great river. And I asked him: Which lower deep is this, my Lord? And he said unto me: This is the sea of the ocean which surrounds the whole earth, and the earth is within it. And I saw there coals of fire placed in order, and a flame of fire proceeding from them; and many men are sunk in it, some of them up to the belly, and some to the lips, and some to the head; and they in the fire. And I inquired of the angel: What are these, my Lord? And he said: These made themselves not on a level with the righteous, and not with the wicked: they did not receive repentance, but filled up their life in error, and in serving their body, and did everything in fornication and great sins. They never gave themselves to repentance, and remembered not their end; and when they

γαγέν με έξω τῆς πόλεως καὶ τῆς ἀχερούσης λίμνης καὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, καὶ ἔστησέν με ἐπάνω τοῦ ποταμοῦ τοῦ ἀκεανοῦ τοῦ βαστάζοντος τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἰπέν μοι ἐπίστασαι ποῦ πορεύω; καὶ εἰπον οὐχί, κύριε. καὶ εἰπέν μοι ἀκολούθει μοι, Για σοι ὑποδείξω ἔνθα εἰσὶν αί ψυχαὶ τῶν ἀσεβῶν καὶ ἀμαρτωλῶν. καὶ ἡρέν με ἐκ δυσμῶν ἡλίου, καὶ ἡν ἡ ἀκχὴ τοῦ οὐρανοῦ τεθεμελιωμένη ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ ἀκεανοῦ. καὶ ἰδον ἐπέκεινα τοῦ ποταμοῦ, καὶ οὐκ ἡν ἐκεῖ φῶς, ἀλλὰ σκότος καὶ λύπη καὶ στεναγμός καὶ ἰδον ποταμοὺ κοχλάζοντα, καὶ πολύ πλήθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν βεβλημένους ἐν αὐτῷ, τοὺς μὲν εως γονάτων, τοὺς δὲ εως όμφαλοῦ, πολλοὺς δὲ καὶ εῶς κομέν εως γονάτων, τοὺς δὲ εως όμφαλοῦ, πολλοὺς δὲ καὶ εῶς κομέν οἱ ἐν πορνείαις καὶ μοιχείαις ἀμετανόητοι ζήσαντες. ³² καὶ ἱδον ἐκ λιβῶν τοῦ ποταμοῦ ἔτερον ποταμόν, ἔνθα ἐπέρρεεν ποταμός ἐκ λιβῶν τοῦ ποταμοῦ ἔτερον ποταμόν, ἔνθα ἐπέρρεεν ποταμοῦ ἐπερώτησα

died, they came here. And I said to the angel who was with me: Who are those who sink to their knees in the fire? And he said unto me: These, when they go out of the church and have finished prayer, speak idle words, and desire that men should listen unto them; and they raise their voice above their companions. Then I said to him: Who are these that sink to their belly in the fire? And he answered and said unto me: Then, when they partook of the body of our Lord, would commit adultery and fornication, and kept not their body for the honour of their Lord, and restrained not themselves from wantonness until they died. And those who sink up to the lips are those who sang in the church at all times and incited each other, but by tricks and by dissembled love they deceived their companions. Afterwards I saw there, at the setting of the ann, many torments of various kinds, and full of men and women; and a river of fire flowed forth from among them, and they suffered bitter torments. And I saw there deep abysses, and in them many souls fallen upon each other. The depth of that river was thirty cubits and more. And they wept and groaned, while they said all together: Lord, have mercy upon us, O Lord God! And yet there was no mercy upon them. And I inquired of the angel who was with me: Who are these? And he answered and said unto me: These are they who hoped in God, that be might be a helper; but they were at rest on their wealth. And I inquired: O my Lord, from what time are they here? And he said unto me: From ten ages; and still longer will they remain here, age upon age, in this torment. And this abyss has no measure; and it boils more than a cauldron, as you behold.

³³ έχ λιβών: ita uterque. Syriaca: Then I looked, and saw and behold another deep, which was deeper than the first; and there were in it souls of the wicked. It was so deep that, when souls were cast into it, they would hardly reach the bottom of that deep in a hundred years.

τὸν ἄγγελον τίνες εἰσὶν οὖτοι, κύριε; καὶ εἶπέν μοι οὖτοί εἰσιν οί κλέπται καὶ λοίδοροι καὶ συκοφάνται, οίτινες οὐκ έθεντο τον θεόν βοηθόν αὐτῶν, ἀλλ' ήλπισαν ἐπὶ τῆ ματαιότητι τοῦ πλούτου αύτων. καὶ είπον πρός αύτόν πόσον βάθος έστιν τοῦ ποταμού τούτου; καὶ εἶπέν μοι μέτρον οὐκ ἔχει τὸ βάθος, ἀλλὰ αμέτρητόν έστιν. ³³ έγω δέ στενάξας εκλαυσα διά την άνθρωπότητα. και είπέν μοι ό ἄγγελος τί κλαίεις; μή σὺ έλεήμων ύπάργεις ύπέρ τον θεόν; άγιος γάρ ων ό θεός μετανοών έπὶ τοῖς άνθρώποις άναμένει αὐτῶν τὴν ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν : ἐκεῖνοι δέ τῷ ἰδίῳ θελήματι ἀπατώμενοι Ερχονται ένταῦθα καὶ αἰωνίως κολάζονται. 34 καὶ κατενόησα εἰς τὸν πύρινον ποταμόν, καὶ ίδον ά,θρωπον γηραλέον συρόμενον ύπο δυών, ον έχάλασαν εως γουάτου. καὶ ἔλθών ὁ ἄγγελος ὁ Τεμελοῦχος κατεῖχεν ἐν τῆ γειρί αύτου σιδηρον, καί έν αύτῷ ἀνέφερεν τὰ ἔντερα τοῦ γέροντος έχείνου διά τοῦ στόματος αὐτοῦ. καὶ ἐπερώτησα τὸν άγγελον κύριε, τίς έστιν ούτος ό την κόλασιν ταύτην ύπομένων; καὶ εἶπεν μοι ούτος ὁ γέρων ον ὁρᾶς πρεσβύτερος ἦν, καὶ ότε έτρωγεν καὶ έπινεν, τότε έλειτούργει τῶ θεῶ. 35 καὶ ίδον έκεῖ

^{\$3} Syriaca: And I, Paul, when I saw these things, wept over the human kind, that there was so much torment for them. And the angel answered and said unto me: Wherefore dost thou weep? why, art thou more merciful than God? And I said: God forbid, O my Lord; for God is good and long-suffering unto the sons of men, and he leaves every one of them to his own will, and he walks as he pleases.

³⁴ δυών ex utroque est, item γονάτου. Syriaca: And I looked again, and saw a river, which was more terrific than the other river. And the angels were bearing off an old man, and they sunk him in the river up to the knees. And there came a minister from the angels, and he held in his hand an iron pitchfork, and it had three tines, and they were extracting the entrails of that old man from the mouth. Then I said to the angel who was with me: What are these torments with which they are tormenting this one? and how bitter they are! And the angel said unto me: This was a priest, and he did not fulfil his ministry as he ought. He ceased not from committing adultery every day. He ate and drank and committed fornication, and the rule of his office he did not fulfil, no, not for a single day.

³⁵ ζώσεως: ita Monac, η eraso inter ζω et σε; Amb ζωνήσεως | αὐτῷ: hoc spiritu ipsi codices | ἀγαζοσύνη: ita uterque. Syriaca: Again I looked, and saw another old man, whom four angels were carrying off in a severe manner and at a rapid run, and they sunk him up to the knees in that river of fire; and they allowed him not to say: Lord, have mercy upon me; but tormented him with rigour. And I said to the angel who was with me: Who is this, O my Lord?

ετερον γέροντα φερόμενον ύπο τεσσάρων ἀγγέλων σπουδαίως καὶ εξυέβαλλον αὐτον εν τῷ πυρίνῷ ποταμῷ εως τῆς ζώσεως, καὶ εὐπέν μοι οὐτος ον όρᾶς ἐπίσκοπος ἦν, καὶ τοῦ μεν ὄνομα ἐκεῖνο ἐπησπάσατο εἰναι αὐτῷ, τῆ δὲ ἀγαθοσύνη τοῦ θεοῦ οὐ περιεπάτησεν, κρίσιν δικαίαν οὐκ ἔκρινεν, χήραν καὶ ὀρφανὸν οὐκ ἤλέησεν, οὐδὲ ἦν ἀγαπητικὸς οὐδὲ φιλόξενος νῦν δὲ ἀπεδόθη αὐτῷ κατὰ τὰ ἔργα ἀὐτοῦ. ¾ καὶ ἔβλεψα, καὶ ἔδον μέσον τοῦ ποταμοῦ ετερον ἄνθρωπον εως ὀμφαλοῦ ἔχοντα τὰς ἀντοῦ. καὶ ἐπερώτησα τὸν ἄγγελον τίς ἐστιν οὖτος, κύριε; καὶ επερώτησα τὸν ἄγγελον τίς ἐστιν οὖτος, κύριε; καὶ επεκότησα τὸν ἄγγελον εἰς ἔτερον τόπον, ἕνθα

And he said unto me: O my son, this was a bishop, and he did not pasture well his flock, but made for himself a name in eating and drinking and pleasures; and he remembered not the grace by which I set him over it, and accounted him worthy of the great work, that he should be a shepherd; and he did not judge one righteous judgment, nor had he mercy on the orphans and the widows.

⁸⁶ olarurtous: ita prorsus codd. Syriaca: And I saw there another man, sunk up to his chin, and he wallowed in blood, and worms were coming out of his mouth; and he was weeping in bitterness, and he was crying out and saying: O Lord, have mercy upon me. And this torment was more severe than all the other torments. And I said to the angel who was with me: Who is this, my Lord? And he said unto me: This was a deacon, and he was wont to eat the sacrament, not according to rule, but with the gluttony of bread; and he did nothing good before God a single day, but committed adultery. Therefore they shew no mercy unto him, and his torments also are without mercy. Quae iam sequentur, in Graecis locum non habent. Again I saw a man in severe distress. and they cast him into the river of fire. And there came to him an angel, one who presided over the torments, and he held in his hand pincers of fire, very sharp; and he was cutting off the lips of that man, little by little. And when I beheld, I, Paul, wept; and I said unto the angel who was with me: What has this one done? And he said unto me: This one was a reader and a teacher in the world, but he would not himself keep one of the words which he taught; and he died and had not repented. For this reason they torment him. Again I saw another place in which there was devouring fire and a worm, and many men and women were cast into it, and that worm was gnawing and devouring without mercy. And I said to the angel: Who are these, my Lord? And he said unto me: Dost thou see, Paul? These are those who took usury, and placed their hope in their riches, and trusted not in the Lord, that he should be unto them a Saviour; and they died without repentance, and came to this dreadful and bitter torment.

³⁷ χρινομένους: codd. χρινόμενος | των πίησ. αύτων: codicum scriptura est

ήν τείχος χαλκούν πεπυρωμένον, καὶ ἔσωθεν αὐτοῦ ἄνδρας καὶ γυναίκας κατεσθίοντας τὰς γλώσσας αὐτῶν, δεινῶς κρινομένους. καὶ ἐπερώτησα τὸν ἄγγελον τίνες σύτσι, κύριε; καὶ εἰπέν μοι σύτοί εἰσιν οἱ καταλαλούντες εἰς τὴν ἐκκληπίαν τῶν πλησίον αὐτῶν καὶ μὴ προσέχοντες ἐαυτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. 38 καὶ ἐπέβλεψα, καὶ ἰδον βίθυνον αίματωμένον. καὶ εἰπον τί ἐστιν ὁ βόθυνος σύτος; καὶ εἰπέν μοι σύτός ἐστιν ὁ τόπος ἔνθα βλήσκονται οἱ φάρμακοι καὶ γύητες, καὶ οἱ ποίρνοι καὶ οἱ μοιχοί, καὶ οἱ πνίγοντες χήρας καὶ ἀρφανούς. 30 καὶ εἰδον εἰς ἔτερον τόπον γυναίκας φορούσας μέλανα καὶ ἀπαγομένας ἐν τόπῳ σκοτινῷ. καὶ σἰνότησα τίνες οὐτοι, κύριε; καὶ εἰπέν μοι αὐταί εἰσιν αῦ σἰν ἤκουσαν τῶν γονέων αὐτῶν, ἀλλὰ πρὸ τῶν γάμων ἐμίαναν τὴν παρθενίαν αὐτῶν. 40 καὶ εἰδον γυναϊκας φορούσας στο-

τον πλησ. αὐτον, ex qua τον ferri poterat, sed των praestare videbatur. Syriaca: And again he shewed unto me a very distressing place, and more severe than the former one; for there were there men and women gnawing their tongues. And I said unto the angel who was with me: Who are these, my Lord? And he said: These are they who whispered together in church, in the time of the service of the holy ordinances, and listened not to the words of God, but talked idle words, and who forsook the converse with God; and they died without repentance.

^{**} τί ἐστιν: ita codices | οὖτος; καὶ εἶπ. μοι: haec a scriptore ab οὖτος ad οὖτος transiliente omissa visa sunt | βλήσκονται: ita codd. Formam ἐπιβλήσκομαι cum similibus compositis apud recentiores inveniri constat. Syriaca: And again I saw another deep, from which issue forth torments; and I saw in it men and women tormented without mercy, some of them up to their lips, and some up to their hand. And I said to the angel: What are these? And he said unto me: These are witches and wizards. who ceased not from their sorceries, till they departed out of the world.

⁸⁰ et 40 ἐπιστήχοντας: codd. ἐπεστίχοντας | ἀνιλέως ἔπλησσεν: cdd. ἀνηλεῶς ἔπλησεν. Iidem ἡμῶν pro ὑμὲν. Syriaca h. l. scripta Graecis parum respondent: And I saw again, over on the other side of them, bitter darkness, and there were in it men whose cry rose up unceasingly; and they were crying out and saying: O Lord, have mercy on us, for now we have known the time of repentance. And those angels yet the more tormented them, saying: There is no place for repentance. Had you repented before death, you might perhaps have been accepted. And I, Paul, groaned and wept, and I said: Woe unto you, O wicked ones; wherefore were you born into the world? And he answered and said unto me: It is more needful to weep for the patriarchs and the metropolitans and the bishops; and weep thou over priests and over deacons; for they have all done iniquity, and yet more over lovers of moneys. They loved the torments into which they have fallen, and shewed no mercy; and to them also no mercy comes,

λάς λευκάς, τυφλάς δὲ σὕσας, καὶ ἐπιστήκοντας ἐπάνω ὀβελίσκων πυρίνων, καὶ ἄγγελος ἀνιλέως ἔπλησσεν αὐτάς λέγων τῦν ἐγνώκατε ποῦ ἔστε ἀναγινωσκομένων ὑμῖν τῶν γραφῶν οὐ συνήκατε. καὶ εἶπεν πρός με ὁ ἄγγελος αὖταί εἰσιν αὶ φθείρασαι ἐαυτάς καὶ τὰ βρέφη αὐτῶν ἀποκτείνασαι. ἦλθον οὖν τὰ βρέφη κράζοντα ἐκδίκησον ἡμᾶς ἐκ τῶν μητέρων ἡμῶν. καὶ εδόθησαν αὐτὰ ἀγγελο ἀπενεχθῆναι αὐτὰ εἰς εὐρύχωρον τόπον, τοὺς δὲ γονεῖς αὐτῶν εἰς αἰώνιον πῦρ.

41 Καὶ ἐπῆρέν με ὁ ἀγγελος ἐκ τούτων τῶν κολάσεων καὶ ἔστησέν με ἐπάνω φρέατος, ὁ εἶχεν ἐπὶ τοῦ στόματος αὐτοῦ σφραγίδας ἐπτά. καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος, ὁς ἦν μετ' ἐμοῦ, πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν ἐπὶ τοῦ φρέατος τοῦ τόπου ἐκείνου ΄ ἄνοιξον τὸ φρέαρ, ἵνα ἴδη ὁ ἀγαπητὸς τοῦ θεοῦ Πσῦλος, ὅτι ἐδόθη αὐτῷ ἔξουσία θεωρῆσαι τὰς κολάσεις. καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος τοῦ τόπου ' στῆθι μακράν, μέχρις ἀν ἀνοίξω τὰς σφραγίδας. καὶ ἀνοίξωντος αὐτοῦ ἐξῆλθεν δυσωδία, ἢν οὐκ ἦν ἐπενεγκεῖν. καὶ πλη-

but they are tormented sevenfold; for they have lost the time of repentance. But God is merciful, who hath left every man to his own will; and they therefore deserve bitter torments.

⁴¹ ούχ ήν supplevimus; in cdd. enim nil nisi ήν ἐπενεγκεῖν scriptum est | ούχ ωμολόγησαν (Amb όμολ.): uterque ούχ pro ούχ | καὶ ὅτι ούκ: ὅτι supplevimus. Ούκ h. l. et ante έστλη ita positum est ut ex iis quae praecedunt: ούγ ώμολόγησαν, absque negatione ωμολόγησαν vel potius έλεγον huc supplendum sit βλήσκονται: vide ad sect. 38. Syriaca: And when I was weeping over these things, the angel said unto me: Art thou crazy, Paul? As yet, thou hast not seen bitter torments. Then he carried me to the west, where all the torments were made ready, and he stationed me upon a well, and I saw that the well was sealed with three seals. And the angel who was with me answered and said unto me: Paul, dost thou see this well? Then he said to the angel who stood over the mouth of the well: Open this well for Paul, beloved of our Lord; for our Lord hath given unto him permission that he should see both all the enjoyments and blessings of the righteous, and all the woes and torments of sinners. Then the angel answered and said unto us: Then stand afar off, that the odour of the stench may not reach thee. And when he opened the well, there came forth from it the odour of much stench. And the angel who was with me said unto me, that as for every one who is cast into this well, there will be no remembrance of him, neither with God nor with angels. And I said to the angel who was with me: My Lord, who are these that deserve this pit? And he said unto me: Those who do not confess Jesus Christ nor his resurrection nor his humanity, but consider him as all mortals, and who say that the sacrament of the body of our Lord is bread.

σιάσας τοῦ τόπου ίδον τὸ φρέαρ ἐκεῖνο σκότους καὶ ζόφους πεπληρωμένον, καὶ πολλήν στενοχωρίαν ἐν αὐτῷ. καὶ εἰπεν πρός με ὁ σύν ἐμοὶ ἄγγελος ' οὖτος ὁ τόπος τοῦ φρέατος ὃν ὁρῆς ἀπόβλητός ἐστιν τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, καὶ οὐδεὶς τῶν ἀγγελων δυσωπεὶ ὑπὲρ αὐτῶν ' καὶ ὅσει εὐχ ωμελόγησαν θεοτόκον τὴν άγίαν Μαρίαν, καὶ ὅτι εὐκ ἐνηνθρώπησεν ἐξ αὐτῆς ὁ κύριος, καὶ ὅτι οὐκ ἐνηνθρώπησεν ἐξ αὐτῆς ὁ κύριος, καὶ ὅτι οὐκ ἐνηνθρώπησεν τῆς εὐλογίας οὐκ ἐστὶν αὐτοῦ σάρξ καὶ αἰμα. ἐν τῷ φρέατι τοῦτῷ βλήσκονται · καὶ ὡς προεῖπον, οὐδεὶς ἄγγελος δυσωπεὶ ὑπὲρ αὐτῶν. ⁴²καὶ ἰδον πρὸς δυσμὰς ἡλίου, ἔνθα ἐστὶν ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν όδόντων, ἄνδρας πολλοῦς καὶ γυναῖκας ἐκεῖ βασανιζομένους. καὶ εἰπον τῷ ἀγγέλῷ · τίνες εὐτοι, κύριε; καὶ εἰπέν μοι · οὖτοί εἰσιν οἱ λέγοντες ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάστασις νεκρῶν · καὶ οὐδέποτε γίνεται εἰς αὐτοῦς ἔλεος.

43 Ταύτα ἀκούσας έγω ἔκλαυσα πικρως. καὶ ἀτενίσας εἰς τὸ στερέωμα ίδον τὸν οὐρανὸν ἀνεφγότα, καὶ Γαβριὴλ τὸν ἀρχάγγελον κατελθύντα μετὰ στρατιὰς ἀγγελων, οἴτινες ἐγύρευσαν πάσας τὰς κολάσεις. καὶ ἰδόντες οἱ ἐν ταῖς κολάσεσιν κρινόμενοι ἀνεβόησαν πάντες μιᾳ φωνἢ μεγάλη ἐλέησον ἡιαῖς, Γαβριὴλ, ὁ παρεστηκως ἐνωπιον τοῦ θεοῦ ἡκούσαμεν γὰρ ὅτι ἔστιν κρίσις ἱδοὺ ἐγνώκαμεν αὐτήν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ εἶπεν' ζἢ κύριος, ὡ παρίσταμαι, νύκταν καὶ ἡμέ-

⁴⁸ His nihil est apud Syrum quod respondest.

⁴⁸ νύχταν: ita codd. | δώη: codicum alter δόει, alter δοεί. Syriaca: Then I looked to the west, and behold heaven opened; and Michael, the chief of the angels, he who is over the covenant, descending from heaven, and a host of angels with him; and he came unto those who were in torments. They said unto him: Have mercy on us; we know that thou didst always offer up supplication in our behalf, while we were in the world, and now the fearful judgment of God hath reached us. And the angel answered and said unto them: Hearken, all ye who are in torments; by that Lord before whom I stand, I do not cease to ween on your account. Yet ye, O wicked ones, would not cease to sin, and ye filled up your life with vanity; and now, O ye wicked ones, where are your prayers, and where your repentance, that peradventure there should be unto you mercy? And I, Paul, heard these things from Michael; and those wicked ones were weeping and crying, and their voice was like thunder. And I remembered the words which our Lord spake: There shall be weeping and gnashing of teeth. And the angels with me were crying out and saying: O our Lord, have mercy on the work of thy hand, have mercy on thine image.

ραν άδιαλείπτως πρεσβεύω ύπερ του γένους των άνθρώπων άλλ' ούκ ἐποίησάν τι ἀγαθόν ἐν τῷ βίω ὅντες, ἀλλ' ἐν ματαιότητι α ήλωσαν τον βίον της ζωής αύτων, νύν δέ κλαύσω κάγώ σύν τῶ ἀγαπητῶ Παύλω: ἴσως σπλαγγνισθή ὁ ἀγαθὸς κύριος καὶ δώη ύμιν άνεσιν. υπήκουσαν δέ μια φωνή έλέησον ημάς, κύριε. καὶ προσέπεσαν ενώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ໂκέτευον λέγοντες έλέησον; κύριε, τούς υίούς των άνθρώπων, ούς ἔπλασας κατ' εἰκόνα σήν. 44 καὶ συνεσείσθη ο ούρανος ως φύλλον, καὶ ίδον τους κδ΄ πρεσβυτέρους κειμένους ἐπὶ πρόσωπον, καὶ ίδον τὸ θυσιαστήριον καὶ τὸν θρόνον καὶ τὸ καταπέτασμα, καὶ πάντα παρεκάλουν την δόξαν του θεου καὶ ίδον τὸν υίὸν τοῦ θεοῦ μετά δόξης καὶ ίσχύος πολλής κατεργόμενον επί τής γής. και ως εγένετο ο ήγος τῆς σάλπιγγος, ανεβόησαν πάντες οί ἐν ταῖς κολάσεσιν λέγοντες ελέησον ήμας, νίε τοῦ θεοῦ σοὶ γαρ εδόθη έξουσία τῶν ούρανίων και έπιγείων και καταχθονίων. και ήλθεν φωνή λέγουσα: ποίον έργον άγαθον εποιήσατε, ότι αλτείσθε άνάπαυσιν: έπράξατε ως ήθελήσατε καί ούκ έμετανοήσατε, άλλ' έν άσωτίαις τον βίον ύμων άνηλώσατε. νύν δέ διά Ι'αρριήλ τον άγγελον της δικαιοσύνης μου καὶ διά Παύλον τον άγαπητόν μου δίδωμι ύμεν νύκταν καὶ τὴν ημέραν τῆς άγίας κυριακής, ἐν ἡ ἡγέρθην έκ νεκρών, εἰς ἀνάπαυσιν. καὶ ἀνεβόησαν πάντες οἱ ἐν ταῖς κολάσεσιν λέγοντες εὐλογοῦμέν σε, υίἐ τοῦ θεοῦ τοῦ ζώντος. βέλτιον ήμιν ή τοιαύτη ανάπαυσις ή την ζωήν ήν εξήσαμεν έν τω κόσμω πολιτευόμενοι.

⁴⁴ ἐμετανοήσατε: ita codices, item rursus νύκταν | ήγέρθην reposuimus pro ήγέρθην, quod uterque codex praebet. Ex Syro interprete haec tantum huc spectant: And when these things took place. I, Paul, stood confounded, and I saw the heavens shaking, like trees before the wind. And the gates were opened, and I saw our Lord coming with an escort on the clouds of heaven; and the odour of incense went forth before him from the earth even unto his throne. And I saw twenty-four elders casting themselves down before God and making supplication. And the four winds of heaven worshipped and made supplication before God. And all the angels were crying out and speaking with them. And I heard the voice of our Lord, saying: What do my glorious angels desire? And the angels answered and said: Plenitude of thy mercy unto the sons of men. Then all those who were in the torments lifted up their voice and said: O Lord Jesus Christ, son of the living God, have mercy on the work of thy hands.

45 Καὶ μετά ταύτα λέγει μοι ό ἄγγελος: ίδού, ίδες πάσας τάς χολάσεις: δεύρο άχολούθει μοι, ένα σε άπάγω είς τὸν παράδεισον, και μεταβάλλης την Δυγήν σου τη θεωρία των δικαίων. πολλοί γαρ επιθυμούσιν του άσπασασθαί σε. καί ελαβέν με έν έιπη του πνεύματος, καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὸν παράδεισον. καὶ λέγει μοι ΄ οὖτός ἐστιν ὁ παράδεισος, ἔνθα παρέβησαν ' Αδάμ καὶ ή Εύα. καὶ ίδον έκεῖ δένδρον παμμεγέθη ώραῖον, έν ὧ έπανεπαύετο τὸ πνευμα τὸ ἄγιον, καὶ ἐκ τῆς βίζης αὐτοῦ ἐξήργετο παν εύωδέστατον ύδωρ, μεριζόμενον είς τέσσαρα όρύγματα. καί είπα τω άγγελω: κύριε, τί έστιν τούτο το δένδρον, ὅτι ἐξέρχεται έξ αύτου πολύ πλήθος του ύλατος τούτου, και που προγωρεῖ; καὶ ἀποκριθεὶς εἶπέν μοι ΄ πρὶν γενέσθαι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γην διεμέρισεν αύτά εἰς τέσσαρας άργας καὶ κεφαλάς, ὧν τὰ όνόματά είσιν Φεισών, Γεών, Τίγρις, Έφράτης, και κρατήσας με πάλιν της γειρός ἐπήγαγέν με πλησίον τοῦ ξύλου της γιώσεως άγαθού καὶ πονηρού. καὶ λέγει μοι τούτό έστιν τὸ δένδρον δί οὖ ο θάνατος εἰσηλθεν εἰς τον κόσμον, καὶ ἐκ τοῦ καρπου αύτου έλαβεν 'Αδάμ παρά της γυναικός αύτου καὶ έφαγεν, καί λοιπου έξεβλήθησαν έντεύθεν. και υπέδειξέν μοι έπερου δένδρον της ζωής, και είπεν μοι τούτο φυλάττουτιν Χερουβίμ και ή φλογίνη βομφαία. 46 έμου δέ προσέγοντος τῷ ξύλο καὶ θαυμάζοντος, ίδον γυναϊκα ἀπό μακρόθεν έργομένην καὶ πλήθος άγγέλων υμνούντων αύτήν. καὶ ἐπηρώτησα τὸν ἄγγελον: τίς ἐστιν αύτη, κύριε, η έν τοσαύτη τιμή ναί ωραιότητι; καί λέγει μοι ό άγγελος: αΰτη έστὶν ή αγία Μαρία ή μήτης του κυρίου. καὶ έλθούσα ήσπάσατό με λέγουσα γαίροις, Παύλε, άγαπητέ του θεού και των άγγελων και των άνθρώπων σύ τον λόγον του θεού κατήγγειλας έν τῷ κόσμω, καὶ ἐκκλησίας συνέστησας, καὶ μαρτυρούσεν σοι πάντες εί σωθέντες διά σεύ: έυσθέντες γάρ ἀπό τῆς πλάνης των είδωλων διά της σης διδασκαλίας έργονται ένταύθα.

⁴⁵ δένδρ. παμμεγέτη· sic uterque | φεισών correximus pro φισόν. Intacta reliquimus γεῶν (quod γηών edi solet) et ἐφρατης (quan scripturam etiam codex B in Apocalypsi utroque loco tuctur). Syrus haec non habet, nec magis quae sectionibus 46 et 47 leguntur.

 $^{^{46}}$ έπηρώτησα Monae; έπερώτησα Amb | μαρτυρ. σοι: Monae σου pro σοι, Amb plane omittit | τ $\tilde{\eta}$ ς σ $\tilde{\eta}$ ς: σ $\tilde{\eta}$ ς supplevious.

47 "Ετι τούτων λαλούντων μετ' έμου, άτενίσας είδον άλλους τρεῖς ἄνδρας ἐρχομένους, καὶ ἐπερώτησα τὸν ἄγγελον τίνες οὖτοι, κύριε; καὶ εἶπέν μοι · οὖτοί εἰσιν 'Αβραάμ, Ίσαἀκ καὶ Ίακώβ, οί προπάτορες οἱ δίκαιοι. καὶ ἐλθόντες ήσπάσαντό με λέγοντες γαίρε, Παύλε, άγαπητέ του θεού.... ὁ θεός οὐκ έλύπησεν ήμας. αλλ' οίδαμέν σε έν σαρκί πρίν έξελθεῖν σε έκ τοῦ χόσμου. χαὶ ἀχολούθως είπασίν μοι τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀπὸ 'Αβραάμ εως Μανασσή. καὶ λέγει μοι εἶς ἐξ αὐτῶν, Ἰωσήφ ὁ πραθείς εν Αίγύπτω . ἄχουσόν μου, φίλε τοῦ θεοῦ Παῦλε. οὐχ άπέδωκα τοῖς άδελφοῖς μου, οἱ κατηράσαντό με. μακάριος γὰρ ό δυνάμενος ύπομεϊναι πειρασμόν, έτι χύριος άνταποδώσει αὐτῷ έπταπλασίονα τὸν μισθὸν ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. ⁴⁸ καὶ ἔτι τούτου λαλούντος μετ' έμου. ίδον άλλον έρχόμενον μακρόθεν, καὶ ήν ή δρασις αύτου ώς δρασις άγγελου, καὶ ἐπερώτησα τὸν ἄγγελον λέγων κύριε, τίς έστιν ούτος; καὶ εἶπέν μει εὐτός έστιν ὁ Μωϋσῆς ὁ νομοθετήσας, δι' οὖ ὁ θεὸς ἐξήγαγεν τοὺς υίοὺς Ίσραήλ έκ δουλείας Αἰγύπτου. καὶ πλησίον μου γενάμενος ήσπάσατό με κλαίων. καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν πάτερ, τί κλαίεις, δί-

⁴⁷ Post άγαπητε του Βεού nonnulla excidisse apparet.

⁴⁸ με δεί correximus pro με αν, quod in cdd. nostris scriptum est. Syrus post verba on the work of thy hands (sect. 44) sic pergit: And I saw a throne, and before it were prophets and behind them apostles and martyrs and confessors, and every one of them in his order. And while I, Paul, was astonished at all this, I saw an old man standing by me, and he was beautiful 'n appearance, and an angel singing before him. And I inquired of the angel who was with me: Who is this? And he said unto me: This is Ioses, the founder of the divine laws. And he drew nigh unto me and inquired after my health, and he was weeping. And I said unto him: Wherefore weepest thou, master? And he said: I weep for the thing that I have planted in the world, and it hath not brought forth fruit; and all the great miracles which God wrought by my hands, they understood not; and they forsook not the worship of idols; and Israel turned not unto the Lord. I declare unto thee, O Paul, that in the hour the cruel ones crucified the Son of God, him who gave unto them laws, at the same time all the angels stood in sorrow, and all the righteous patriarchs did likewise; and the angels desired at once to destroy the crucifiers; but the command of the living God restrained them, that he might fulfil the words of the prophets. But the pariarchs were all looking at me and saying unto me: See, the some of thy people, what have they done to the Son of God? Therefore I say unto thee, O Paul, plessed art thou, and blessed is the generation of which thou art a minister; and hey do not know to what a boon thou dost invite them.

καιος ών καὶ πράος; καὶ ἀποκριθεὶς εἶπέν μοι · κλαύσαι με δεῖ ὑπὲρ πάντα ἄνθρωπον, ὅτι μόχθον κατέβαλλον εἰς λαὸν ἀσύνετον, καὶ καρπὸν οὐκ ἤνεγκαν · καὶ βλέπω τὰ πρόβατα ἄπερ ἐποίμαινον ἐσκορπισμένα, καὶ ὁ μόχθος ὁν ἐμόχθησα διὰ τοὺς υίοὺς Ἰσραὴλ εἰς οὐδὲν ἐλεγίσθη · καὶ τὰς δυνάμεις καὶ στρατιὰς ἴδον ἐμμέσφ αὐτῶν, καὶ οὐ συνῆκαν · καὶ βλέπω τοὺς ἐξ ἐθνῶν προσκυνοῦντας καὶ πιστεύσαντας διὰ τοῦ λόγου σου καὶ ἐπιστρέψαντας καὶ ἐρχομένους ἐνταῦθα, καὶ ἐκ τοῦ λαοῦ μου τοῦ τοσούτου οὐδεὶς συνῆκεν · ὅτε γὰρ ἐκρέμασαν τὸν υίὸν τοῦ θεοῦ οἱ Ἰουδαῖοι ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, πάντες οἱ ἄγγελοι καὶ ἀρχάγγελοι καὶ οἱ δίκαιο καὶ πάσα κτίσις ἡ τῶν ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων ἐκόψαντο καὶ ἐθρήνησαν κοπετὸν μέγαν · οἱ δὲ ἀσεβεῖς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον καὶ σκώληξ ὁ ἀκοίμητος.

^{49"}Ετι τούτου λαλούντος ήλθον άλλοι τρεῖς καὶ ήσπάσαντό

⁴⁹ πριόνι: hoc accentu notatum. Syriaca: And while he was talking, there came unto me twelve others, saying unto me: Art thou Paul, who was called Saul? We have heard before God a good remembrance of thee. Then I said: Who are ye, my masters? tell me. The first one answered and said: I am Isaiah, the distinguished prophet: and Manasseh the son of Hezekiah, sawed me through with a woodsaw. And another answered and said: I am Ezekiel, the son of Buzi, he whom the Jews dragged on the mountain until the brains of my head went out. And all of us, my son, died in this way, and not one of us by a natural death. God constrained us, that we should turn Israel; and every one of us, in some way, they tormented. O Paul, blessed is the people that repents through thee, and blessed is the generation whose minister thou art. And one of them answered and said unto me: My son, I received angels into my house as strangers, and the sons of the city came to take them away from me by force, for wantonness; and I gave them my two daughters, who were virgins, and said unto them: Do unto them as you please; lo, the two know not a man, and to these men do no wickedness; and they listened not unto me. And lo, thou seest, Paul, that every evil-doer is thus rewarded.

His Syrus addit sectionem de Jobo, quae in Graecis non legitur. Constat his: And after these things I saw there coming towards me another old man, whose face and looks shone very brightly, like an angel; and his angel before him, singing and praising. And I said to the angel who was with me: Then, my master, as for every one of the saints, the angel who guideth him in the world is here with him praising; and wherever he goeth, he walketh before him; and the angels and saints have a love that cannot be divided. From the day that they do the will of God, they do not separate from them; and in every place where they sojourn, the praise of the Lord is in their mouth. Then I inquired of the angel who was with me: Who is this old man, master? And he

με λέγοντες · χαίροις, Παῦλε, ἀγαπητέ τοῦ θεοῦ, ἐκκλησιῶν τὸ καύχημα καὶ ἀγγέλων πρόσχημα. καὶ ἡρώτησα · τίνες ἐστὲ ὑμεῖς; καὶ ὁ πρῶτος εἰπεν · ἐγώ εἰμι Ἡσαῖας, ὅν ἔπρησεν Μανασσῆς ἐν ξυλίνῳ πριόνι. καὶ ὁ δεύτερος εἰπεν · ἐγώ εἰμι Ἱερεμίας, ὅν ἐλιθοβόλησαν οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλ' ἔμειναν πυρούμενοι τῷ αἰωνίῳ πυρί. καὶ ὁ τρίτος εἰπεν · ἐγώ εἰμι Ἰεξεκιήλ, ὅν ἔπειραν οἱ χριστοκτόνοι · ταῦτα πάντα ὑπεμείναμεν, καὶ τὴν λιθίνην καρδίαν τῶν Ἰουδαίων οὐκ ἡδυνήθημεν ἐπιστρέψαι. καὶ ἔρριψα ἐαυτὸν ἐπὶ πρόσωπον, δεόμενος τῆς ἀγαθότητος τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐποίησεν ἔλεος μετ' ἐμοῦ λυτρωσάμενος ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἑβραίων. καὶ ἡλθεν φωνὴ λέγουσα · μακάριος εἰ σύ, Παῦλε, ἀγαπητὶ τοῦ θεοῦ, καὶ μακάριος οἱ πιστεύσαντες διὰ σοῦ εἰς τὸ ὅνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι σύτοῖς ἡτοιμάσθη ἡ αἰώνιος ζωή.

"Ετι ταύτης τῆς φωνῆς λεγούσης ἡλθεν ἄλλος κράζων μακάριος εἶ, Παῦλε. καὶ ἐπερώτησα τὸν ἄγγελον τίς ἐστιν

thee, O Paul. And I said unto the angel who was with me: Who is this old man, my master? And he himself said to me: I am Noah, of the ark of the flood. I was six hundred years old, when I was building the ark for all flesh; and I ceased not to tell the sons of men: Repent of your evil deeds, for behold a flood cometh, and it will destroy you. And they saw that I prayed by night and day for them; bread I ate not in quietness, and the hair of my head I shaved not; and I hoped that peradventure God would shew mercy unto the work of his hands and not destroy it. But they repented not and considered not.

said unto me: This is righteous Job. And he drew nigh unto me and gave me a salutation and said unto me: Paul, thine honour and remembrance are always with God and among all the saints. And I am Job, who endured many temptations from Satan. Thirty years he left me, until I fell, prostrated and smitten with evil boils. Worms swarmed upon me, and every one of them about three fingers. And Satan daily uttered threats over me, saying: Curse thy God and die. And when he prompted my sons with me to come and comfort me, then Satan would say with their tongue: How much Job suffers these torments and the plague of boils. And every de he urged them to say to me: Blaspheme against the living God and die. But I yielded not to the desire of the wicked one, but always said: The Lord gave, and the Lord hath taken away; blessed be his name. It were better for me that I should remain under the scourge with which I was so much distressed, all the days of my life, than that I should blaspheme against God. And I would not cease from blessing his name, and he was long-suffering unto me in all that distress, for whom everything is easy; for what is the affliction of this world, compared with the promises of God, which he has prepared for his called, and those who delight in his love?

ούτος, κύριε; καὶ εἰπέν μοι · οὐτός ἐστιν Νῶε ὁ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ κατακλυσμοῦ. καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἡρώτησα αὐτόν · τίς εἰ; καὶ εἰπέν μοι · ἐγώ εἰμι Νῶε ὁ ἐν ἐκατὸν ἔτεσιν κτίσας τὴν κιβωτόν, καὶ μὴ ἀποδυσάμενος ὃν ἐφόρουν χιτῶνα μηδὲ ξυρησάκιος τὴν κεφαλήν μου, ἀλλὰ καὶ ἐγκράτειαν ἀσκήσας οὐκ ἐπλησίασα τῆ γυναικί μου , καὶ εἰς τὰ ἐκατὸν ἔτη ὁ χιτών μου οὐκ ἐρυπώθη , καὶ ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς μου οὐκ ἐλαττώθη · καὶ οὐκ ἐπαυσάμην τοῖς ἀνθρώποις κηρύσσειν · μετανοείτε · ἰδού γὰρ κατακλυσμός ἔρχεται · καὶ οὐδεὶς συνῆκεν, ἀλλὰ πάντες ἐξεμυκτήριζόν με , μὴ φειδόμενοι τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν , εως οὖ ἡλθεν τὸ ῦδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ ἀπώλεσε πάντας.

51 Καὶ ἀποβλέψας ίδον ἄλλους δύο ἀπὸ μακρόθεν. καὶ ἐπε-

And the angel who was with me led me forth, and said unto me: Lo, unto thee is given this mystery and revelation; as thou pleasest, make it known unto the sons of men. (Quae iam sequentur, potius ab interprete inventa quam translata videntur.) And I, Paul, returned unto myself, and I knew all that I had seen; and in life I had not rest that I might reveal this mystery; but I wrote it, and deposited it under the ground and the foundation of the house of a certain faithful man, with whom I used to be in Tarsus, a city of Cilicia. And when I was released from this life of time, and stood before my Lord, thus said he unto me: Paul, have we shewn all these things unto thee, that thou shouldst deposit them under the foundation of a house? Then send and disclose, concer-

⁵¹ ένωγ και ήλίας: rectius apud Syrum de Helia et Elisa scribi videtur. Ceterum post verba ent την γην pauca tantum perisse, ut per se probabile est, ita ex Syro intellegitur. Post Heliae enim orationem ille angelum a Paulo discessisse significat et Paulum sibi ipsi esse redditum. Quid praeterea ex Syro ad Graecum textum supplendum faciat dubium est; Syrus enim ea quae de libello Pauli sub fundamento domus Tarsi invento ab initio Graeci textus scripta sunt ad finem narrationis transtulit, quemadmodum iam supra ad sect. 2. dictum est et infra accuratius indicabitur. Legitur autem sectio 51. in Syro sic: And after these things I saw two coming unto me; and the angel who was with me said unto me: These are Elijah and Elisha. And they came unto me and inquired after my health; and Elijah said unto me, while rejoicing with me: I prayed before God concerning the people of Israel, and it rained not upon them rain for three years and six months; for their iniquity was great. I spake unto them, and they would not hear me. And I remembered that whatever a man asks, the Lord granteth it unto him; as David the prophet hath said: The Lord is nigh unto those who call upon him in truth; and he performeth the will of them that fear him. And often the angels asked that he would give them rain, and he gave not, until I called upon him again; then he gave unto them. But blessed art thou, O Paul, that thy generation and those thou teachest are the sons of the kingdom. And know thou, O Paul, that every man who believes through thee hath a great blessing, and a blessing is reserved for him. Then he departed from me.

ρώτησα τὸν ἄγγελον τίνες εἰσὶν οὐτοι, κύριε; καὶ εἶπέν[μοι οὖτοί εἰσιν Ἐνὼχ καὶ Ἡλίας. καὶ ελθόντες ήσπάσαντό με λέγοντες χαίροις, Παῦλε, ἀγαπητὲ τοῦ θεοῦ. καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς τίνες ἐστὲ ὑμεῖς; καὶ ἀποκριθεὶς Ἡλίας ὁ προφήτης εἶπέν μοι ἐγώ εἰμι Ἡλίας ὁ προφήτης ὁ προσευξάμενος εἰς τὸν θεόν, καὶ ἐποίησεν ἔτη τρία καὶ μῆνας ἔξ μὴ κατελθεῖν ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰς ἀδικίας τῶν υίῶν τῶν ἀνθρώπων. πολλάκις γοῦν καὶ οἱ ἄγγελοι παρεκάλεσαν τον θεὸν διὰ τὸν ὑετόν καὶ ἤκουσα μακροθυμήσατε, εως ἀν ὁ ἀνατητός μου Ἡλίας προσεύξεται, κάγὼ ἀποστείλω τὸν ὑετὸν επὶ τὴν γῆν.....

ming this Revelation, that men may read it; and turn to the way of truth, that they also may not come to these bitter torments.

Hace verba excipit historia libri inventi. Initium quod supra non ad verbum adscripsimus, ita se habet: And thus was this Revelation discovered. When this Paul the apostle was in Tarsus, a city of Cilicia, in the house of an honourable man, the angel of the Lord appeared in a dream unto that man and said unto him: Destroy the foundation of this house, and the thing thou findest take. And the man did not understand; he thought that it was a lying dream, and paid no attention. And again he returned to him the second time, and urged him saying: I say unto thee, O man, pull down all the foundation of this house, and see everything that thou findest in it, take it and make it known unto the sons of men, that they may turn from the evil way unto life. Post haec legitur: Then that man arose in wrath etc., ut iam exscriptum est.

IV. APOCALYPSIS IOHANNIS.

'Αποκάλυψις τοῦ άγίου 'Ιωάννου τοῦ θεολόγου.

' Μετά τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου ήμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρεγενόμην ἐγὰ Ἰωάννης μόνος ἐπὶ τὸ ὅρος τὸ Θαβώρ, ἔνθα καὶ τὴν ἄχραντον αὐτοῦ θεότητα ὑπέδειξεν ήμῖν, καὶ μὴ δυνηθέντος μου στῆναι ἔπεσα ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ηὐξάμην πρὸς κύριον καὶ εἶπον κύριε ὁ θεός μου, ὁ καταξιώσας με δοῦλόν σου γενέσθαι,

[&]quot;ἀποκάλυψις cum ABCFG: D ή ἀποκ., Ε ἐρώτησις | τοῦ ἀγίου (ita CD; B add καὶ πανευφήμου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ, item FG ἀποστ. καὶ εὐαγγελιστοῦ τοῦ Ͻεολ. (G add καὶ περὶ τοῦ ἀντιχρίστου): Α ἰω. ἀποστ. καὶ εὐαγγελ. ἐπιστηθείου ήγαπημένου παρθένου τοῦ θεολόγου περὶ τῆς συντελείας καὶ περὶ τοῦ ἀντιχρίστου. Ε τοῦ ἀγί. ἰω. τοῦ θεολ. περὶ τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ καὶ περὶ τῆς συντελείας.

¹ ἀνάληψιν: D (ex errore) ἀποκάλυψιν | παρεγενόμην cum DE: BCFG παραγενόμενος | ἐγὼ lω.: BF add ὁ Ἱεολόγος | μόνος: BF om | ἐπὶ τὸ ὅρος τὸ (cum DG, item F; E om) ϊαβώρ (F ιαβώριον?): BC ἐν τῷ ὅρει τῷ (C om) ιαβώρ | ἔνθα κ. τ. ἄχρ. αὐτ. Ἱεότητα (C ιεότηταν) ὑπέδειξ. (D ἔδειξ.) ἡμῖν (C add ἐν γὰρ τῷ ὅρει ἐκείνῳ ἔδειξεν ἡμῖν τὴν βεότηταν) cum CDFG: B ἐν ῷ ὑπέδειξ. ἡμῖν τὴν βεότητα, E om | καὶ μὴ δυν. μου στῆν. ἔπεσα usque εἶπον cum D: E καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν εἶπον, C ἐπεσάμην (sed scriptum est ἐπέσαμεν) ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἀνελθόντος μου ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, καὶ ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὰς χεῖράς μου ἐκπετάσας εἰς τὸ ΰψος τοῦ οὐρανοῦ ηὐξάμην πρὸς κύριον καὶ εἶπον, F (item G?) ἐλθόντος δέ μου ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, καὶ ἀτενίσας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἰς τὸν ούρανὸν ηὐξάμην πρ. κύρ. λέγων, B om usque finem sectionis. A post τοῦ κυρ. ἡμῶν ἰησ. χριστοῦ sic pergit: ἔπεσον ἐγὼ ἰωάνν. ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἦρα τὰς χεῖράς μου εἰς τὸν ούρανὸν καὶ τὸ ὅμμα, καὶ ηὐξάμην πρ. κύρ. τὸν Ἱεόν μου καὶ εἶπον | κύριε ὁ Ἱε. μου cum EFG: Α κύρ. μου ἰησοῦ χριστέ, C κύριε ἰησοῦ χριστέ, D κύρ. ἡμῶν ἰησοῦ χριστέ, Ἱεὲ

ἄκουσον τῆς φωνῆς μου καὶ δίδαξόν με περὶ τῆς ἐλεύσεως σου . ὅταν μέλλης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, τί μέλλει γενέσθαι; ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη τί μελλουσι γενέσθαι ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις; ἀποκάλυψόν μοι πάντα. θαρρῶ γὰρ ὅτι ὑπακούεις τῷ δούλῳ σου.

² Καὶ ἐποίησα ἡμέρας έπτὰ προσευχόμενος, καὶ μετὰ ταῦτα νεφέλη φωτεινή ἥρπασέν με ἀπὸ τοῦ ὅρους καὶ ἔστησέ με πρὸ προσώπου τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦκουσα φωνῆς λεγούσης μοι · ἀνάβλεψον, δοῦλε τοῦ θεοῦ Ἰωάννη, καὶ γνῶθι. καὶ ἀναβλέψας εἶδον ἀνεφγότα τὸν οὐρανόν, καὶ ἐξήρχετο ἀπὸ τῶν ἔνδοθεν τοῦ οὐρανοῦ ὀσμὴ ἀρωμάτων εὐωδίας πολλῆς, καὶ εἶδον φωτοχυσίαν

υπεράγασε | δοῦλόν (Ε ἀνάξιον δοῦ.) σου: D om σου | ἄκουσον: F εἰσάκουσον | Α om τῆς φωνῆς | καὶ δίδι με περὶ τῆς ἐλ. σου (Ε ἀγίας σου ἐλ. et add καὶ περὶ τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν): F om | ὅταν (Ε praem ὅταν μέλλη βασιλεύειν ὁ ἀντικείμενος διάβολος καὶ) μέλλης (D μέλλεις) ἔρχ. (D εἰσέρχ.) ἐπὶ τῆς γῆς (ita DEF; ΑC ἐπὶ τὴν γῆν) | τί μέλλει γενέσσαι (C γίνεσω.) ὁ οὐρ. καὶ ἡ γῆ (C om κ. ἡ γῆ) - - τί μέλλουσι (C πῶς ἢ τί μέλλη) γεν. ἐν (C om) τ. καιρ. ἐκείν. cum DC: Ε τί μέλλη γενέσσαι ὁ οὐρ. καὶ ἡ γῆ καὶ σὲλ καὶ τὰ λοιπὰ πάντα τοῦ κόσμου τούτου, F καὶ (ὁ?) οὐρ. τί μέλλη γεν. καὶ ἡ γῆ καὶ βάλασσα τί μέλλουν γενέσσαι ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνω, Α καὶ τί μέλλει γενέσω. ἐν τοῖς καιρ. ἐκείνοις | ἀποκ. (Α καὶ ἀπ.) μ. πάντα (Ε περὶ πάντων τούτων): Α add περὶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων | βαρρ. γὰρ (Ε add εἰς σὲ δέσποτα): Α ὅτι βαρρ., D βαρρῶ | ὅτι ὑπ. τῷ δούλω (ita DE; C τὸν δοῦλον) σου (C σόν): Α πάντοτε εἰσακούεις μου τοῦ δούλου σου, F (certe Birchio teste) ὑπακούης μου ὡς δοῦλός σου

² καὶ ἐποίησα cum AD: CEFG καὶ ποιήσας (C ποιήσαντος) | καὶ με. ταῦτα: Ε εὐθέως, Ε ίδου | νεφ. φωτεινή (Ε φωτός) ήρπ. με άπ. τ. όρ. χ. έστ. με (Ε om ἀπὸ usque ἔστ. με) usque οὐρανοῦ cum AD(F)G: C ῆρπασάν (sic) με ἀπ. τ. όρ. κ. ἔστησέν με etc; Ε ῆρπασέ με έν νεφέλη καὶ παρέστησέν με πρὸ προσώπ. αὐτοῦ. Β post ἡμῖν τὴν ὑεότητα (vide sub 1) sic pergit: ἐπὶ ἡμέρας ἐπτὰ νηστία καὶ άγρυπνίαις, περιευχόμενος τῷ ὑεῷ ἔνα πλατύτερον δείξη ἡμῖν τὰ ἀπόρρητα τής συντελείας του αίωνος. και ίδου ήλθεν νεφέλη φωτεινή και ήρπασέ με πρό προσώπ. τοῦ ούρ. | ἀνάβλεψ. - τ. Δε. (C χυρίου pro τ. Δε.) - γνῶΔι (D εἰδέ) cum ACD; item E sed add πάντα τὰ μέλλοντα γενέσθαι: F ἄχουσον δίχαιε ίω. καὶ γνώθι. Β ἀνάβλ. καὶ ὑεώρησον δίκαιε ἰω. | ἀνάβλέψας είδον (ita DEF; Α ίδον): C ἀνέβλεψα καὶ ἴδον, Β καὶ ἀνέτεινα τὸ ὅμμα καὶ ἴδον (cod. οἴδον) | ἀνεωγότα (B post ούρ.) τον ούρ. cum DB: FE ανεωγμένον (E post ούρ.) τον ούρ., CA ανεωγότας (sed C - τα, A post ούρ.) τους ούρανούς | καὶ ἐξήρχ. ἀπὸ τῶν (A om ά. τ.) ένδ. τ. ούρ. cum CEA: D praem και είδον, sed om ἀπό usque ούρ., F κ. έξήρχ. ἀπ' αὐτοῦ, B om | ἀσμή (F ως όσμή) ἀρ. εὐωδ. (F πλήρης, C πολλῆ εύωδία, C εύωδίας πολλοῦ πλήρης μόσχου) cum A, item CEF: D nil nisi εύωδίας πλήρης, Β om omnia | καὶ είδ. φωτοχ. (Ε φωταγωγίαν) πολλ. παρά (Ε ύπέρ) τ. ήλ. φωτ. (Α σφοδρωτέραν) cum ADEG: Β καὶ φωτοχ. πο. πα. τ. ήλ. et add (supra om) καὶ ἐσμὴν ἀρωμάτων, CF σφόδρα (F om) πα. τ. ἦλ. φωτεινοτ.

πολλήν σφόδρα παρά τὸν ἥλιον φωτεινοτέραν. ³ καὶ πάλιν ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι · θεώρησον, δίκαιε Ἰωάννη. καὶ ἀνέτεινα τὸ ὅμμα, καὶ εἶδον βιβλίον κείμενον, ὡς νομίζειν με, ἐπτὰ ὀρέων τὸ πάχος αὐτοῦ · τὸ δὲ μῆκος αὐτοῦ νοῦς ἀνθρώπων οὐ δύναται καταλαβεῖν, ἔχοντα σφραγίδας ἐπτά. καὶ εἶπον · κύριε ὁ θεός μου, ἀποκάλυψέν μοι τί ἐστιν γεγραμμένον ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. ⁴καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι · ἄκουσον, δίκαιε Ἰωάννη · τοῦτο τὸ βιβλίον ὁ ἐώρακας, γεγραμμένα εἰσὶν τὰ ἐν τῷ οὐρανᾳ καὶ τὰ ἐν τῆ γῆ καὶ τὰ ἐν τῆ ἀβύσσῳ, καὶ πάσης φύσεως ἀνθρωπίνης κρίματα καὶ δικαιοσύνη. ⁵καὶ εἶπον · κύριε, πότε μέλ-

^{*} καὶ πάλιν etc. cum ABCD: F καὶ - - ἄκουσον δίκ. ἰω. καὶ βεώρησον, Ε οπ κ. ἀνέτεινα (C - νον) τ. ὅμμ. cum AC; reliqui om | F καὶ ἀναβλέψας εἶδον | ABC ιδον | C οπ κείμενον | ως νομίζειν με cum A: D ως νομίζον ίσον, C ως νομίζων, F ως ἐνόμιζον (item G addito ίσον), E nil nisi ως, B οπ, sed vide post | ἐπτ. ὀρέων (C ὅρη) τὸ πά αὐτ. cum CDFG; item A τὸ πά αὐτ. ως ἐπτ. ὀρέων: Ε ἐπτακεσίων πήχεων τὸ πάχ., B vide post | ἀνδρώπων cum AD, item B (qui totum locum sic habet; οῦ τὸ μῆκ. καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ πάχ. νοῦς ἀνδρ. etc): CEFG ἀνδρώπου | καταλαβεῖν (CE - βέσδαι) cum ACEFG: BD κατανοῆσαι | ἔχοντα cum CDFG: AB ἔχων, Ε ἔχον δὲ | καὶ εἶπον: B καὶ τοῦτο διασάμενος ἐγω ἰωάννης εἶπον | κύριε usque ἀποκάλ μοι cum D, item E omisso ἀποκάλ. μοι, F (et G?) ἀποκάλ. μοι κύριε: ΑC ἄκουσον τοῦ δούλου σου τῆς φωνῆς κύριε (C οπ τ. φω. κύρ.) καὶ ἀποκ. μοι, B δέομαί σου κύριε, ἀποκάλυψ. μοι τῷ δούλφ σου | τί ἐστ. (E εἰσιν) γεγραμμένον (Ε · μένα, item D) ἐν τ. βι. τούτ. cum ADE; item C τὶ ἐστ. τὰ ἐν αὐτῷ γεγραμμ., F (et G?) τὸ βιβλίον τοῦτο, B τί ἐστι τὸ βιβλίον δ ἑώρακα.

^{*} xal ήx. φω λε. μοι: E om | αx. δ(x. lw. cum BCDE: AG om | BC om τούτο, Ε om τούτο usque ἐώραχ. (F a verbis ἀποχάλ. μοι χύρ. τὸ βιβλ. τοῦτο pergit xal πάντα έν αὐτῷ γεγραμμ. τὰ έν τῷ mediis omissis) | γεγραμμ. εἰσίν (ita A, C είσ. γεγρ., BD έστι [D έστε] γεγραμμένα): C add έν αὐτῷ. De E vide post, de F ante. | τὰ ἐν τῶ (cum BDEFG; AC om) ούρ. καὶ τὰ (AB om) ἐ. τ. γ. καί (CD om) τὰ -- πάσης φύ. ἀνθρ. (cum ACD: BEF πᾶσα φύσις ἀνθρώπων [F - που]) χρίματα (cum AE, D χρίμασιν, BCF χρίμα) χ. διχ. Post δίχ. Ιωάννη E sic pergit: πάντα τὰ έν τῷ ούρανῷ -- κρίματ. κ. δικ. ἀναγραφόμενα. Β post όικαιοσύνη addit: και φανερωθήσονται είς την συντέλειαν του αίωνος, έν τη μελλούση χρίσει καθώς ό προφήτης δανιήλ έωραχεν χριτήριον έχάθισα, και βιβλία ανεώχθησαν (in codice per omnia vitiosissimo scriptum est: ἐκάθησαι· καὶ βύβλη άνεωχθησαν). τότε καθίσονται και οι δώδεκα άπόστολοι κρίνοντες τάς δώδεκα φυλάς τοῦ Ισραήλ. Tum pergit: ως δὲ ταῦτα ήχουσα ὑπό τοῦ χυρίου μου, καὶ πάλιν ήρωτησα υπόδειξόν μοι, χύριε μου, πότε μελλη γενέσθαι, και τί είς (codex τεῖς pro τί εἰς) σημεῖα διαφέρουσιν οί χαιροί καὶ οί χρόνοι, ένα κάγω άναγγείλω τοῖς άδελφοῖς μου τοῖς ἀποστόλοις καὶ πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ονομά σου τὸ ᾶγιον.

δ πότε μέλλουσ: (Α μέλλει) ταῦτ. γεν. (D γε. τα., F τα. ἀποκαλυφθῆναι)
 - έκεῖνοι cum ACDF (et G): E καὶ ἀπὸ τότε τί μέλλει γενέσθ. | μέλλει: Α

προσώπου ταύτα γενέσθαι, καὶ τί διαφέρουσιν οί καιροί ἐκεῖνοι; καὶ προσώπου ταύτα γενέσθαι, καὶ τί διαφέρουσιν οί καιροί ἐκεῖνοι; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι: ἄκουσον, δίκαιε Ἰωάννη: μελλει τῷ καιρῷ ἐκείνῷ γενέσθαι πλησμονὴ σίτου καὶ εἴνου. οῖα οὐ γέἐκεῖνοι. τότε ὁ στάχυς τοῦ σίτου ἐκφυεῖ ἡμιχοίνικον, καὶ ὁ ἀκεῖνοι. τότε ὁ στάχυς τοῦ σίτου ἐκφυεῖ ἡμιχοίνικον, καὶ ὁ ἡμίσταμνον οἴνου καὶ τοῦ ἐπερχομένου ἔτους οὐ μὴ εύρεθῆ ἐπὶ ὁποῦσου πάσης τῆς γῆς ἡμιχοίνικον σίτου οὐδὲ ἡμίσταμνος οἴνου.

"Καὶ πάλιν εἶπον ' κύριε, ἀπὸ τότε τί μέλλεις ποιεῖν; καὶ ήκουσα φωνῆς λεγούσης μοι ' ἄκουσον, δίκαιε Ἰωάννη ' τότε

6 καὶ πάλιν (ita BCD; F om) εἶπ. (D add πρὸς κύριον) κύριε, ἀπὸ (BD praem καὶ) τότ. τί μέ. (D τί μέ. τότ.) ποιεῖν (ita CDF; B μέλλει γενέσθαι); καὶ ηκ. φωνης λεγούσης (F φωνην λέγουσαν) μοι· ἄκ. δίκ. ἰω. (B om ἄκ. δί. ἰω. C add ταῦτα πάντα ἐλάλησα σοι): hace omnia ΛΕ om | τότε: ΑΕ καὶ τότε | ἀρ-

add γάρ | τῶ: CE ἐν τῷ | οἴνου: A add πολλή, item Ε (πλήθει et πολλοί corrupte) ἐπὶ τῆς γῆς (C τὴν γῆν) cum CDE: AFG om | οὐδ' οὐ μὴ (C οὐδὲ μὴ, F οὐδὲ) γένηται (ΕΕ γενήσεται): F add πώποτε (Α πώποτε omissis οὐδ' οὐ μη γέν. ex errore) | εως ού: Α μέγρις αν | Ε τότε γαρ | έκφυεί primum cum CE: Α γύνη, G έκχύνει, DF έκχέει, Β έκχέοι | ήμιχοίνικον cum A (ήμιχύνηκον), item D γίνικον: C είμιφίνηκον, G ημινφοίνικον, F έπιφοίνικος, quae omnia ex ήμιφοίνικου corrupta videntur esse. Nec minus corrupte Ε εν μή ζαρον σήτου (σίτου etiam G addit), Β ήμισικοσκηνων | ο (Α ή) άγκων (Ε άγηκον) cum ADE: C έ κλάδος. F ό εἶς στάγυς? Β τὸ κλημα pro ὁ ἀγκ. τ κλημ. | έκφυεῖ (D quei) cum CDE, A moinosi, F exyési, B om | exquei tert (D quei, A εύφυεί) cuin ACDE: B om (F post έκχέει om χιλίους usque έκφυεί) | ήμίσταμνον cum AC, item F (ήμινσταμνον), DE στάμνον, Β ήμισισταμνο | καὶ τοῦ έπερχ. έτους cum C; F (G?) καὶ εἰς τὸ ἐπερχόμενον ἔτος, D καὶ τὸν ἔπειτα γρόνον, Β και τοῦ ἐπεργομένου καιροῦ, Ε και ἐν τῷ ἐπεργομένω γρόνω, Α καὶ πάλιν όπον χύριε, καὶ ἀπὸ τότε τί μέλλει γενέσθαι καὶ ἤχουσα φωνῆς λεγούσης μοι - ἄχουσον, Ιωάννη - έρχομένου τοῦ χαιροῦ - ἐπὶ προσώπου (ΒΕ - ωπον) πάσης (BD om) τ. γης: A om, E post civoς ponit | ήμιχοίνικον (D σίμοι χίνικον. C ήμισυ φίνηκον. F φοίνικα) σίτου cum ACDF: ΒΕ σίτος | ήμίσταμνος (οίμοι στάμνος D. τ΄μίσταμνον Α. τ΄μισυ στάμνου C) οίνου cum ACD: F στάμνον οίνου: BE οίνος, sed B add ούτε έλαιον. Praeterea BE ούτε σί. ούτε οίν., item F ούτε φοί. σίτ. ούτε στ. οίν., CD και pro ούδέ. Β post verba ἄκουσ. δίκ. ίω. totam sectionem sic habet: όταν ίδητε (codex ηδυται) σημεία έν ήλίω και σελήνη καί άστροις καί συνεγούς (sie) πόλεμον, έίπνος έπί έίπνος καί βασιλείς έπί βασιλείς καὶ λιμούς καὶ σεισμούς, τότε έγγίζει τὸ τέλος καὶ μέλλουσιν οἱ καιροὶ ἐκεῖνοι γενέσθαι πλησμονή σίτου και οίνοι και έλαίου, οία ού γέγονε πώποτε τότε ό στάχης του σίτου έκχέοι (sie) ήμισυκόσκινου, καὶ τὸ κλήμα χιλίους βότρυας, καὶ ό βότρυς ήμισύσταμνον οίνου · καὶ τοῦ ἐπεργομένου καιροῦ φθαρήσεται, καὶ ού μή εύρεξη έπλ πρόσωπον της γης ούτε σίτος ούτε οίνος ούτε έλσιον.

φανήσεται ό άρνητής καὶ εξορισμένος εν τῆ σκοτία, ό λεγόμενος ἀντίχριστος. καὶ πάλιν είπον κύριε, ἀποκάλυψόν μοι ποταπός εστιν. ἐκαὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι τὸ είδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ζοφώδες, αὶ τρίχες τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὀξεῖαι ὡς βελη, οἱ ὄφρυες αὐτοῦ ώσεὶ ἀγροῦ, ὁ ὀφθαλμὸς αὐτοῦ ὁ δεξιὸς ὡς ὁ ἀστὴρ ὁ πρωὶ ἀνατελλων, καὶ ὁ ἔτερος ὡς λέοντος, τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς πῆχυν μίαν, οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σπιθαμιαῖοι, οἱ δάκτυ-

νητής C add καὶ ὑπερήφανος | έξορισμένος (ita omnes) έν τή σκοτ. (F έν τῷ σκότει, BD om έν τ. σκ., sed B add διάβολος): C έξορ. δ έν σκοτία μένων | δ λεγόμενος: D om | αντίγριστος (D-γρηστος): Ε add καὶ ὑποδεικνύει τὰ τῆς πιάνης αύτου φαντάσματα, λέγων : έγω είμι ο υίος του άνθρώπου, και παραδειχνύει (cod. - δύχνοι) αὐτὸν ως Σεόν, χαὶ στήσει τὸν τόπον αὐτοῦ εἰς τὸν τόπον τοῦ κρανίου, επου ήλθεν ύπερ της τοῦ κόσμου ζωής καὶ διά τοὺς ἐν ἄδη όδυρομένους, και άργεται τό κρίναι μετά πραότητος και έλεημοσύνης πολλής και συγγωρήσεως άμαρτωλών, καὶ ώς φησι συγγωρεί άμαρτήματα. καὶ άκούσονται οί πεπλανημένοι αύτην την συγγώρησιν, καί συναγξήσονται άγνωστοι καί άγραμματιστί λέγοντες πρός άλληλους μή άρα εύρίσκομεν αύτον δίκαιον: Εστιν έπιστηρίζων (in codice: ευρίσχομεν αυτόν· δίχαιός έστιν έπιστηρίζων) ό δήμος τῶν φονευτών Ιουδαίων. όμεν και ώς πρότιμον δείκνυσιν αὐτόν, του τόπου και του ναού πρόνοιαν ποιούμενος. καὶ λέγουσιν οἱ άγνώμονες όσα ... (cod. ένεγκατευσώμεδα?) διά τους λόγους και τάς παραινέσεις των προφητών. Quae sequuntur, ad sect. 8. pertinent: καὶ πάλιν ὁ μαθητής τοῦ κυρίου ήρωτησε λέγων· εἰπέ μοι, χύριέ μου, καὶ μετά ταῦτα τί μέλλεις ποιείν; ἄκουσον, δίκαιε Ιωάννη. Σεωρών ό Σεὸς τὴν ἀδικίαν αὐτοῦ ἀποστέλλει ἄγγελον έξ οὐρανοῦ, τὸν βαυριήλ (sic), λέγων: ἀπέλθατε, σαλπίσατε (sequitur ἀέρος άς, conjeceris simile aliquid ut τοῖς πνεύμασιν άξρος ΐνα) κρατήσουσιν τὸν ὑετόν. καὶ ή γῆ ξηρανΞήσεται, καὶ αί βοτάναι (cod. ή βατάνες) ψυγήσονται, καλ ποιήσει τὸν ούρανὸν χαλκοῦν, ενα δρόσον μή δώση έπί την γην, καί κρύψη τὰς νεφέλας είς τὰ έγκατα τῆς γῆς, καί καταστείλη (boc loco - στήλω) κέρας των άνέμων, ΐνα μή άνεμος συστή (sic) έπλ (cod. ἀπό) προσώπου πάσης τῆς γῆς. καὶ ἔσται βάμβος πολύ (cod. πολλῆ) ἐπὶ πάσαν τῆν γῆν (cf C ad sect. 7). Post haec quae leguntur, vide ad sect. 8; pergitur enim: καὶ εἶπον· κύριε, πόσα ἔτη μέλλουσιν etc. | πάλιν: ΑΕ om | εἶπον: B add έγω Ιωάννης | Ε κύρ. μου | άποκάλ. μοι cum ABDFG: CE om | ποταπ. έστ. (G add ο άντίγριστος, item Ε ούτος ο άντίγρ.): D πῶς μέλλει είναι

7 καὶ ἡκ. φω. λεγ. μοι cum BCD, item F additis ἄκουσον δίκαιε ἰωάννη: Ε ἄκουσον δίκαιε ἰωάννη, Α καὶ εἶπέ μοι ΄ ἄκουσ. δίκ. ἰω. | τὸ (Β add μὲν) εἶδος (F praem ἔστω): Β τὸ φῶς | ζοφῶδες: Α add ἐστιν, Β add καὶ μελανώμενον | όξεῖαι (ΑD όξὸς, C όξὶς, Β όξήσου, ΕF οm) ως (Α ὥσπερ, C ωσεὶ) βέλη (Α βέλος, Β βελώνια, F φόλλος?): Ε add ήκονημένα | οἱ (C ἡ) ὅφρυες (D ὅσφριες, F ωσφριες, Β φροῖς, Ε ωσφρὸς, C ὀφρὶς) αὐτ. ώσεὶ ἀγροῦ (D ωσεἰσαγροῦ, F ως ἀγροῦ, C ως ἄγριοι, Ε πάσης δυσωδίας καὶ ἀγριότητος, Β corruptissime ἀνδρείου βελόνια ἄγαστὰχειος): Α οm | Ε ὁ μὲν ὀφῶ αὐτ. οmisso ὁ δεξ. | ως (Β οm) ὁ (ΒDΕF οm) ἀστ. ὁ (DΕ τὸ, F om) πρωῖ (Α πρωήν) ἀνατ. | καὶ ὁ ἔτερος (Α add αὐτοῦ ὀφαλμός): F ὁ ἀριστερός | ως cum CDF: ΑΕ ῶσπερ, Β οm (sed add εἰδίς sic) | τὸ στ. αὐ. ως πῆχ. μίαν (ως π. μ. Α;

λοι αὐτοῦ ὡς δρέπανα, τὸ ἴχνος τῶν ποδῶν αὐτοῦ σπιθαμῶν δύο, καὶ εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ γραφὴ ἀντίχριστος. εως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθήσεται καὶ εως τοῦ ἄδου καταβήσεται, ποιῶν ψευδοφαντασίας. καὶ τότε ποιήσω τὸν οὐρανὸν χαλκοῦν, ἵνα μὴ δώσει ἐπὶ τὴν γῆν δρόσον. καὶ κρύψω τὰς νεφελας ἐν ἀποκρύφοις τόποις, ἕνα μὴ ἐπάγωσι δρόσον ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ καταστειλω τοῖς κέρασιν τῶν ἀνέμων, ἕνα μὴ πνεύσει ὁ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς.

⁸ Καὶ πάλιν εἶπον · κύριε, καὶ πόσα ἔτη μελλει ποιεῖν οὖτος ἐπὶ τῆς γῆς; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι · ἄκουσον, δίκαιε

D πήχη α΄, C πήχη, Β πλίων πιδαμύς [σπιδαμής]): ΕF om | σπιδαμιαίοι (D - μέοι) cum AD: C σπιθαμή, Ε σπιθαμήν, G σπιθαμών, F σπιθαμών τριών D τὰ ἔχνη | σπιδαμών (Β - μὰς) δύο cum DEB; G σπιδαμάς τρεῖς, ΑC ώς σπιθαμαί δύο | άντίχρ. cum ABF: CD ό άντ., Ε ούτός έστιν ό άντίχρ. | Εως τ. ούρανοῦ: Α praem ούτος | ψευδοφαντασίας (Β - σίαν, CD ψευδεῖς φαντ.): Α add καὶ σημεῖα πολλά | CD γαλκόν | δώσει cum AFG: D ἐπιδώσει, C ἐπάγη | έν άποχρ. τόπ. cum D: CF εἰς τὰ ἔσγατα τῆς βαλάσσης (F γῆς), Β εἰς τὰ καταχ Σόνια | ἐπάγωσι δρ. (F δρ. ἐπάξωσιν) ἐπὶ τὴν γῆν (F τῆς γῆς) cum DF: Β βρέξωσιν έπι την γην | καταστείλω cum D: F κατάσχω | πνεύσει etc cum D: F ἄνεμος ἐχχλήψει (sic apud Birch.) ἀπὸ προσώπου πάσης τῆς γῆς. In C pro ίνα μή ἐπάγωσι etc. legitur: καὶ ἐστὶν Σαμβός ὁ ἀἡρ ἐπὶ τῆς γῆς. Β pro καὶ καταστείλω etc: καί γενήσεται λιμός ίσχυρος έπὶ προσώπου τῆς γῆς. Praeterea B et E plura propria habent. lta B post ψευδοφαντασίαν pergit: καὶ άγαπήσει πλείστα των έβραίων γένος · οι δε δίχαιοι χρυβήσονται καὶ φύγωσιν έν όρεσι καὶ σπηλαίοις· και πολλούς δικαίους τιμωρήσει· και μακάριος ός ού μή πιστεύσει αὐτῷ. καὶ τότε οὐρανὸς οὐ μὴ δώσει δρόσον ἐπὶ τὴν γῆν· κρύψω τὰς νεφέλας etc. E vero post ως βέλη ήχονημένα sic pergit: οἱ οδόντ. αὐτοῦ σπιθαμήν· οἱ δάκτ. - - δρέπανα · τὰ σκέλη αὐτοῦ ομοια λεκτούρ (?) · τὸ ἔχν. τῶν ποδ. - - δύο · οί ώσφούς (sic) αύτοῦ πάσης δυσωδίας και άγριότητος · και είς τὸ - · ὁ άντίχριστος · χρατών έν τῆ γειρί αὐτοῦ ποτήριον Σανάτου, καὶ έξ αὐτοῦ πίνουσιν πάντες οι προσχυνούντες αύτόν · ό μεν όφθαλμός -- λέοντος, ότε αίχμαλωτεύθη ύπὸ τοῦ ἀργαγγέλου μιγαήλ, καὶ ήρεν έξ αὐτοῦ τὴν ὑεότηταν. καὶ ἀπεστάλην έγω έχ των χόλπων του πατρός μου, χαὶ συνέστειλα τὴν χεφαλὴν αὐτοῦ τοῦ μεμιαμένου, και έσβέστη ὁ ὀφταλμὸς αὐτοῦ· και ώδε (?) προσκυνήσουσιν αὐτόν, γράφει (adde εἰς?) αὐτῶν τὰς χεῖρας τὰς δεξιάς, ἵνα καθέζονται μετ' αὐτοῦ (cod. αὐτῶν) εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον· καὶ ἄλλω (?) περισφαγισθήναι (? περισφραγ.?) ού δύναται και πάντις οί μή βαπτισθέντες (cod. - σθήναι) και μή πιστεύσαντες, τετήρηται αύτοις πάσα όργη και Συμός (cod. πάσης όργης κ. Συμοῦ) τοῦ Ξεοῦ. καὶ είπον κύριέ μου, καὶ τί (sic) σημεῖα ποιεῖ (cod. πιοῖ); ἄκουσον, δίχαιε Ιωάννη. ὄρη χαὶ βουνούς μεταχινήσει, χαὶ διανεύσει τῆς μεμιαμένης γειρός αὐτοῦ· δεῦτε πρός με πάντες, καὶ διὰ φαντάσματα καὶ πλάνης (sic) συνάγονται έν τῷ ἰδίω τόπω· νεχρούς ούχ (sic, potius έξ-?) έγείρει· τὰ δὲ πάντα όλα ώς Σεός ύποδειχνύει.

⁸ Β καὶ πάλιν ἐρώτησα καὶ (ita AD; C om) πόσα -- ἔπὶ τῆς γῆς (A ἐπὶ τῆν γῆν): Β πόσα ἔτη μέλλουσι οὖτω γενέσβαι, Ε πόσα ἔτη μέλλουσιν γενέσβαι ταῦτα | καὶ ἤκουσα φ. λε. μοι: Ε καὶ λέγει μοι | ποιήσω; G teste Birch. ποίη-

Ἰωάννη τρία ἔτη ἔσονται οί καιροὶ ἐκεῖνοι, καὶ ποιήσω τὰ τρία ἔτη ώς τρεῖς μῆνας, καὶ τοὺς τρεῖς μῆνας ώς τρεῖς ἔβδομάδας, καὶ τὰς τρεῖς ββδομάδας ώς τρεῖς ήμέρας, καὶ τὰς τρεῖς ήμέρας ώς τρεῖς ὅρας, καὶ τὰς τρεῖς ὅρας ώς τρεῖς στιγμάς, καθώς εἰπεν ὁ προφήτης Δαυίδ τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν κατέρραξας, ἐσμίκρυνας τὰς ήμέρας τοῦ χρόνου αὐτοῦ, κατέχεας αὐτῷ αἰσχύνην, καὶ τότε ἀποστελῷ Ἐνώχ καὶ Ἡλίαν πρὸς ἔλεγχον αὐτοῦ, καὶ ἀποδείξωσιν αὐτὸν ψεύστην καὶ πλάνον, καὶ κελεῖ αὐτοὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καθώς εἰπεν ὁ προφήτης τότε ἀνοίσωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον σου μόσχους.

"Καὶ πάλιν εἶπον κύριε, καὶ ἀπὸ τότε τί μέλλει γενέσθαι; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι . ἄκουσον, δίκαιε Ἰωάννη . τότε τελευτήσει πάσα φύσις ἀνθρωπίνη, καὶ οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ζῶν ἐπὶ πάσαν τὴν γῆν. καὶ πάλιν εἶπον . κύριε, ἀπὸ τότε τί μελ-

στιν έχων | καὶ τ. τρ. ὥρας ὡς τρ. στιγμάς (C ὡς στιγμὴν μίαν): Ε om; Α vero add καὶ αὶ τρεῖς στιγμαὶ ὡς τρεῖς ροπαί: αὶ τρεῖς ροπαί εἰσιν τὸ καμμῦσαι καὶ ἀναβλέψαι (in ipso codice haec scripta sunt: κ. οι τρεῖς στιγμαις ὡς τρεῖς ρωπαίς οι τρεῖς ρωπαίς εἰσιν το καμησαι κ. αν.) | C προείπεν | Α om δαυίδ | DE κατέραξας | D ante κατέχεας αὐτῷ (pro his Α κατέσχε αὐτῷν) in margine additum habet ἔδωκας ἐντροπήν | αἰσχύ, ην: Ε ἰσχύν | C ἀποστέλλω | ΒΕ ἔνωχον | αὐτοῦ: Α add τοῦ δείνοῦ ὑπρίου | ἀποδείξωσιν DF; Α ἀποδείξω: CE ἀποδιώξουσιν | C ὡς ψεύστην, D ψεύστ, ὄντα | Β ἐλέγχειν αὐτὸν πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις ψεύστην καὶ ἀπάνθρωπον καὶ υἰὸν τῆς ἀπωλείας καὶ ἐλέγξονται αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον είναι ἀντίχριστον πλάνον καὶ σατανᾶν τῆς ὑεωρίας αὐτοῦ· καὶ μὴ φέρων ἐλεγχον ὡς ἀπατεῶν (pergit καὶ μάχα quae non intellego; μαχαίρα?) ἀνελεῖ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, καθώς etc. | δανίδ cum CEF; ABD om | ἀνοίσωσιν cum ACDF; Ε ἀνοίσουσιν. Β a verbis καθώς εἶπ. ὁ προφ. transilit ad similia ea quae sequuntur, omissis τότε ἀνοίσωσιν usque μετὰ τῶν κεράτων ἐκείνων, καθώς etc.

^{*} χύριε: D om | μέλλει γενέσθαι cum AF; CD μέλλεις ποιεῖν. Ε om καὶ πάλιν usque δίκ. Ιωάννη. Sed habet infra post verba ὅλα ως βεὸς ὑποδεικνύει (execunte sect. 71, ubi pergit: καὶ πάλιν εἶπον· χύριε, καὶ ἀπὸ τότε τὶ μέλλεις ποιεῖν; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι· ἄκουσον δίκ. Ιω·, καὶ ἀπὸ τότε οὐκ ἔστιν ἄν- βρωπος ζῶν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. καὶ τότε ἀποστελῶ etc. | D om ἄκουσ. δίκ. (A om) Ιωάνν. | τότε: Ε καὶ τότε | τότε τελευτήσει (Ε -τήσουσιν) -- ἀν- βρωπίνη (ΕϜ ἀνβρώπων) usque γῆν: A om | Ϝ om καὶ οὐκ ἔστ. ἄνβρ. ζῶν | DE om ἐπὶ πᾶ. τ. γ. Post ἄνβρωπ. ζῶν Ε multa propria habet, sed mira vitiositate scripta suit. Pauca inde excerpsisse satis erit. Pergit: συμψυγήσεται (,,exsiccabitur··: simile quid coniiciendum erit pro συψυψήγεται, quod codex habet) ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ καύσωνος (additur ἐνὸς) τοῦ ἡλίου· οὐαὶ τοὺς φβάσαντας τότε -- τότε οἱ ἔχοντες χρυσίον καὶ ἀργύριον ῥίπτουσιν αὐτὰ ἐν ταῖς πλατείαις καὶ ἐν παντὶ τόπω τῆς οἰκουμένης, καὶ οὐδεὶς αὐτὰ ἐπιμελετᾶ -- σκεύη ἐλεφάντινα, ἱμάτια ἐκ λίβου καὶ μαργαρίτου ἐν ταῖς πλατείαις λιὰτο ἀκλιβου καὶ μαργαρίτου ἐν ταῖς πλατείαις λιαφός λιμῷ

λεις ποιεῖν; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι ἄκουσον, δίκαιε Ἰωάννη τότε ἀποστελῶ ἀγγέλους μου, καὶ ἀροῦσιν τὰ κέρη τοῦ κριοῦ τὰ κείμενα ἐπὶ τὴν νεφέλην, καὶ ἐξέλθωσιν ἔξω τοῦ εὐρανοῦ καὶ σαλπίσουσιν Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ μετὰ τῶν κεράτων ἐκείνων, καθώς προεῖπεν ὁ προφήτης Δαυίδ, ἐν φωνῆ σάλπιγγος κερατίνης καὶ ἀκουτισθήσεται ἡ φωνὴ τῆς σάλπιγγος ἀπὸ περάτων ἔως περάτων τῆς οἰκουμένης καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς ἐκείνης τῆς σάλπιγγος σαλευθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, καθώς προεῖπεν ὁ προφήτης, καὶ ὑπὸ τὴν φωνὴν τοῦ στρουθίου ἀναστήσεται πᾶσα βοτάνη, τουτέστιν ὑπὸ τὴν φωνὴν ἀρχαγγελου ἀναστήσεται πᾶσα φύσις ἀνθρωπίνη.

τηχόμενοι· πατριάρχαι και ήγούμενοι, πρεσβύται και λαοί (verbum deest)· ποῦ ο οίνος ο καλός και ή τράπεζα και ή φαντασία του κόσμου; και ού μή ευρεθή έν δλω τῷ κόσμω -- καὶ τελευτήσουσιν οἱ ἄνβρωποι ἐπὶ τὰ ὅρη καὶ ἐν ταῖς πλατείαις καὶ ἐν παντὶ τόπω τῆς οἰκουμένης· καὶ ἐκ τῆς δυσωδίας τῶν μανέντων τελευτήσουσιν και οί ζώντες · φεύγουσιν είς τὰ ὅρη και κρύπτονται ἐν αὐτοῖς εἰς τά σπήλαια -- οι σπλαγγνικοί άδελφοι πίπτουσιν όμοθυμαδόν και άποθνήσκουσιν καὶ πᾶς ὁ κόσμος ὑπὸ Σανάτου τελευτῶσιν. καὶ ἤκουσα (ante haec excidisse videtur quaestio) φωνής λεγούσης μοι· ἄχουσον δίχαιε Ιωάννη· ὅστις οὐ προσχυνεῖ τὸ Σηρίον έχεῖνο καὶ τὰ φαντάσματα αὐτοῦ, μάρτυς κληθήσεται ἐν τῆ βασιλεία των ούρανων και ζωήν αλώνιον κληρονομήσει μετά των άγίων μου. Post haec leguntur quae inde a sectione sexta exeunte edidimus. Pergitur enim: καὶ εἶπον. χύριξ μου ποταπός έστιν ούτος ὁ ἀντίχριστος. ἄχοντον, δίχ. ἰω. τὸ μὲν είδος τοῦ προσωίπου etc., de quibus iam relatum est supra ad sect. 7. | καὶ πάλιν είπον. χύ. (F add xal, item A) από -- μέλλεις ποιεῖν (F μέλλη γενέσθαι, item A μέλλει γεν.) - - Ιωάννη cum CF (item A qui a prior καλ πάλιν είπον cum seqq. ad posterius transilit); D (E) om | τότε: D xal, E xal τότε | άρουσεν cum A (is om ἀποστελῶ ἀγγ. μου καί) CF; D ἄρωσιν | κέρη: ita (vel κέρι) ACD; F tantum teste Birchio χέρατα | τὰ χείμενα ἐπὶ (Α ὑπὸ) τὴν νεφ. (G τῆς νεφέλης): F τὰ ὑπὸ νεφελῶν, D om | έξέλθωσιν (C-θων): D έξέρχονται, sed servato καί sq. | C έξωθεν | Α καί σαλπίσει | D μιχ. κ. γαβρ. ante καί σαλπ. pon | προείπεν cum CDF; Α είπεν | προφήτης: D δίχαιος | έν (B om) φω. σάλπ. κερ. cum ADF (B); C έν σάλπιγξιν έλαταῖς καὶ φωνή σάλπ. κερ. | άκουτισθήσεται: Ε άκουσθήσεται, Α άκουσθήτω, C άναστήσεται | ή φων. τ. σάλπ. (F add έχείνης): Α ή σάλπιγξ έχείνη | ἀπὸ περάτων - - οἰχουμένης · Β εἰς τὰ τετραπέρατα τῆς γῆς, F add καὶ ούρανοῦ καὶ γῆς καὶ Δαλάσσης | ἀπὸ: F έκ | έχείνης τῆς σάλπ. (F τ. σάλπ. έχ.): D om τ. σάλπ. | σαλευθήσεται πάσα usque finem cum A: F έγερδήσονται πάντες οί νεκροί τῆς γῆς καθώς είπ. ὁ προφ. δαυ., και έπι φωνήν των στρουδίων πάσα φύσις άνδρώπων άπό περάτων έως περάτων τῆς ολχουμένης; D σαλευτήσεται πάσα φύσις άντρωπίνη άπὸ περάτων Εως περάτων της οίκουμένης καὶ άναστήσοιται, Β σαλευδ. ή γη (ita videtur) πάσα καὶ άναστήσεται πάσα φύσις άνθρώπων άπό άδὰμ καὶ εὕας μέχρι τῆς συντελείας. C καὶ ἀπό τῆς φωνῆς usque finem om. E pro iis quae edidimus inde a τότε άποστελῶ άγγέλους habet: καὶ τότε άποστελῶ ἄγγελον έξ ούρανοῦ καὶ κροτήσει

10 Καὶ πάλιν είπον · κύρις , οἱ ἀποθανόντες ἀπὸ τοῦ ᾿Αδὰμ μέχρι τὴν σήμερον , καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ ἄδη ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ οἱ ἀποθανόντες ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν αἰώνων ποταποὶ ἀναστήσονται ; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι · ἄκουσον , δίκαιε Ἰωάννη · πᾶσα φύσις ἀνθρωπίνη τριακονταετὴς ἀναστήσεται.

11 Καὶ πάλιν εἰπον · χύριε , ἄρσεν καὶ θῆλυ τελευτῶσιν, καὶ ἄλλοι γηραλέοι , καὶ ἄλλοι νεωτεροι , καὶ ἄλλοι βρέφη · ἐν τῆ ἀναστάσει ποταποὶ ἀναστήσονται ; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι · ἄκουσον , δίκαιε Ἰωάννη · ὥσπερ γάρ εἰσιν αὶ μελισσαι καὶ οὐ διαφέρουσι μία τῆς μιᾶς , ἀλλ εἰσὶ πᾶσαι μιᾶς εἰδέας καὶ μιᾶς ἡλικίας , οὕτως καὶ ἐν τῆ ἀναστάσει ἔσονται πᾶς ἄνθρωπος · οὐκ ἔστιν οὕτε ξανθός οὕτε πύρρος οὕτε μέλας , ἀλλ οῦτε αἰθίοψ ἡ διάφορα πρόσωπα · ἀλλὰ πάντες ἀναστήσονται μιᾶς εἰδέας καὶ μιᾶς ἡλικίας · πᾶσα φύσις ἀνθρωπίνη ἀσώματοι

τήν σάλπιγγα, καὶ ἀκουσθήσεται ή φωνή (codex φύσης sic) τῆς σάλπιγγ. ἀπό περ. Εως περάτ. τῆς οἰκουμένης. Τιιπ pergit: καὶ ἐξέλθωσεν οἱ ἄγγελοι καὶ πᾶν ἔνδοξον etc: vide infra.

¹⁰ μέχρι τὴν (cum DF; C τῆς) σήμερον: A om | ἀπό τοῦ αἰῶνος (ita D: A add ἐκείνου): CF ἀπ. τῶν αἰῶνων ἐκείνων (F ἐκεῖνοι?) | καὶ οἱ ἀποδ. ἐπ΄ ἐσχάτ. (C ἐν τῆ ἐσχάτη) τ. αἰῶνων ιΑ ἐν τῆ συντεκεία καὶ εῶς τῆς ἡμέρας ἐκείνης) cum DCA: F καὶ οἱ μέλλοντες ἀποδνήσκειν ἐσχάτως | ἀναστήσονται: D add καὶ οἱ μὲν ἀπέδανον ἀπ΄ ἀρχῆς κόσμου, καὶ ἄκλοι εῶς τῆς συντελείας, item C ὅτι αὐτοὶ ἀπὸ τῶν αἰῶνων ἐκείνων, καὶ οἱ ἄλλοι ἀποδανοῦσιν μετὰ τὴν συντέλειαν, nil add A. In F plura exciderunt; post ἀναστήσονται enim statim pergitur: καὶ ὅτι ἄρρεν καὶ δῆλυ τελευτῶσιν etc. De B et E vide post.

¹¹ A ut solet x. πάλ. είπ. έγω Ιωάννης | γηραλέοι cum CD; AF γηραιοί; Α έτεροι δὲ νεώτερ., ἄλλοι δέ είσιν βρέφη· έν τ. αν. δὲ etc. | ώσπερ γαρ etc cum A; similiter D: ώσπ. αι μέλ. (addendum ού) διαφέρουσαι μία ύπερ της άλλης και όλαι είσιν μιᾶς είδέας (είδ. bis et A et D; CF ίδ.), οῦτως ἔσται· άλλ' οὐδὲ ἔστιν ἐκεῖ ξανΣωπὸς (cod - πης) οὕτε διάφορα πρόσωπα, άλλα πάντ. μιᾶς είδέας άναστήσονται καὶ μιᾶς ήλικίας. Item C: ώσπ. αὶ μέλ. τὸ εἶδος οὐ διαφέρει μία τῆς μιᾶς, ἀλλ' εἰσὶν ὅλαι όμοῦ μιᾶς ἰδέας, οὕτ. ἔστιν καὶ ἐν τ. ἀναστάσει · ἐκεὶ ούχ ἔστιν ξανδότης η πυρρότης η μέλας, άλλά πάντ. μιᾶς ίδ. άναστ. χαὶ μιᾶς ήλ. Ex F Birchius edidit: ώσπ. ή μελισσα ου διαφερει μια της αλλης, αλλ' εισι μιας ιδεας και μιας ήλικιας, ούτως ουκ (ουκ cod. om) εισιν εκει ξαντωτης (sic) ή πυροτος (sic) ή μελας ή αιδιοψ ή διαφορα προσωπα (cod. - ωπου), αλλ' άπαντες μιας ιδεας χ. μι. ηλιχιας · ούτως εστιν χαι εν τη αναστ. | πᾶσα φύσις etc. cum D; sed similiter A: άσώματοι πᾶσα φύσις ἀνδρώπων, καδώς έν εὐαγγελίοις εξρηται ότι έν τῆ άναστάσει οὕτε γαμ. οὕτε έγγαμ. άλλ' εἰσὶν πά. ώς ἄγγ. Σε. C sic: καὶ πάλιν ήχουσα φωνής λεγούσης · ἄκουσον δίκ. ἰωάννη · έν τή άναστ. όλοι άσώματοι άναστήσονται, πάσα φύσις άνδρώπων, καδώς προείπον (cod. προείπεν)· εν τη άν. ούτ. γαμ. ούτ. γαμίζ. άλλ' είσιν πάντ. ώς άγγ. Δε.

αναστήσονται, καθώς είπον ύμιν ὅτι ἐν τῆ αναστάσει οὕτε γαμοῦσιν οὕτε ἐγγαμίζονται, ἀλλ' ἢ εἰσὶν ὡς ἄγγελοι τοῦ θεοῦ.

12 Καὶ πάλιν εἶπον · χύριε, ἔστιν ἐν τῷ κόσμῷ ἐκείνῷ γνωγίσαι ἀλλήλους, ἀδελφὸς ἀδελφόν, ἢ φίλος τὸν φίλον, ἢ πατὴρ
τὰ ἴδια τέκνα, ἢ τὰ τέκνα τοὺς ἰδίους γονεῖς; καὶ ἤκουσα
φωνῆς λεγούσης μοι · ἄκουσον Ἰωάννη · τοῖς μὲν δικαίοις γνωρισμὸς γίνεται, τοῖς δὲ άμαρτωλοῖς οὐδαμῶς, οὕτε ἐν τἢ ἀναστάσει δύνανται γνωρίσαι ἀλλήλους. καὶ πάλιν εἶπον ἐγὼ Ἰωάννης · κύριε, ἔστιν ἐκεῖ ἐνθύμησις τῶν ὧδε ἢ ἀγρῶν ἢ ἀμπελώνων ἢ ἄλλων τῶν ἐνθάδε; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι ·
ἄκουσον, δίκαιε Ἰωάννη · ὁ προφήτης Δαυίδ φάσκει λέγων · ἐμνή-

Birch. ex F: anasthsontal kal zhsonntal (sic), kal en th an oute game out. games, all eight of agg. Se.

In codice B sectiones 10 et 11. satis corrupte his absolvuntur (post μέγρι τῆς συντελείας sect. 9): και πάλιν εἶπον· κύριε, ἄρσεν και βῆλυ τελευτῶσι και γηραλέοι καὶ νεώτεροι : όν τῆ οὖν άναστ. ποταποὶ άναστήσονται; πᾶσα φύσις ανδρώπων τριάχοντα έτη άναστήσονται καλ μιᾶς ήλικίας καλ δεωρίας ούτως καλ οί ἄνΣρ. ἐν τῇ ἀναστ. ώσπερ ἡ μέλισσα οὐ διαφέρει μιᾶς ἡλικίας καὶ ὑεωρίας. ούτως και οι άνδρ. έν τη άναστ. ούτε γαμούσι ούτε έγγαμίζ. άλλ' ώς άγγ. δε. είσιν πλήν οι άμαρτωλοί μελανοί είσιν την όψιν. Ε rursus suo modo varia miscet eaque perquam corrupta praebet. Post περάτων της οίχουμένης (sect. 9.) sic pergit: καὶ ἐξέλθωσιν οἱ ἄγγελοι καὶ πᾶν ἔνδοξον καὶ πᾶν τίμιον καὶ τοὺς τιμίους σταυρούς καλ πάλιν ίερα των έκκλησιων καλ τάς σεπτάς καλ τιμίας είκόνας (verbum deest). ταύτα πάντα διὰ νεφελών ἀρθήσονται ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ πάντες οι ἀπ' αίωνος κεκοιμημένοι και οι τελευτήσαντες ἀπό τοῦ ἀδὰμ μέγρι τήν σήμερον καὶ πόντα τὰ ἀκάδαρτα μετ' αὐτοῦ (μετὰ τοῦ?) ἀντικειμένου, καὶ αύτοι έν τη νεφέλη άρθησονται και πάντα τὰ έθνη, και είπον κύριε μου, (plura deesse apparet) πάντες βασιλεῖς, άργιερεῖς, ἄργοντες, γέροντες, νήπια, Σήλυ (seriptum est Βύλοι), όλα όμοῦ μιᾶς ήλικίας ἀναστήσονται. Tum sequitur: χύριε, καὶ ἀπὸ τότε τί μέλλεις ποιεῖν; καὶ ἥχουσα φωνῆς λεγούσης μοι· τότε άποστελώ άγγέλους έπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, καὶ κατακαύσουσιν τὴν γῆν etc. vide infra.

¹² εἶπον: A add ἐγὼ ἰωάννης | ἔστιν cum BDF; A praem εἰ, item C τἰ οmisso ἀλλήλους, Ε (qui haec post fin. sect. 16. habet) οὐχ ἔσται | F οm ἐν τ. κόσμ. ἐχ. | ἀδελφὸς usque τῶν ἐνδάδε cum A; similiter D, sed multo brevius: ἀδελφὸς ἀδελφὸν ἢ πατήρ τέχνον, ἢ ἔστιν ἐνδύμησις περὶ τοῦ χόσμου τούτου ἢ περὶ τῶν βιωτιχῶν οἶον ἀγρῶν ἢ ἀμπελώνων ἢ περὶ ἐτέρου τινός. Item CF: ἀδελφὸς ἀδελφόν, φίλος φίλον, πατήρ τὸ ἔδιον τέχνον ἢ ἔστιν ἐχεῖ (F οm) ἐνδύμ. τῶν ώδε ἢ οἰχείων (sic C, F ηχιων, quod οἰχιῶν corrigendum videtur) ἢ ἀγρῶν ἢ χωρῶν (uterque χορῶν) ἢ ἀμπελώνων. Β: ἀδελφὸς ἀδελφόν, πατ. τέχν., φίλος φίλον; ἔστιν ἐνδύμ. τῶν οἰχιῶν ἢ ἀγρ. ἢ ἀμπ. Ε priora tantum: ἢ ἀδελφ. ἀδ. ἢ πατ. τὸ ἔδ. τέ. | D οm δίχαι. ἰω. | ὁ προφ. δα. φ. λέγ. cum A; D τί ὁ πρ. λέγει, BCF χαδώς εἶπεν (C προεἶπεν, F εἶπεν post δαυ.) ὁ

σθην ὅτι χοῦς ἐσμέν . ἄνθρωπος ώσεὶ χόρτος αι ήμέραι αὐτοῦ ώσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ, οῦτως ἐξανθήσει, ὅτι πνεῦμα διῆλθεν ἐν αὐτῷ καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον αὐτοῦ. καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς εἶπεν . ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ἐν ἐκείνῃ τἢ ἡμέρα ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ.

13 Καὶ πάλιν είπον · κύριε, καὶ ἀπὸ τότε τί μελλεις ποιεῖν; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι · ἄκουσον, δίκαιε Ἰωάννη · τότε ἀποστελῶ τοὺς ἀγγελους μου ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς, καὶ ἀροῦσιν ἀπὸ τῆς γῆς πᾶν ἔνδοξον καὶ πᾶν τίμιον, καὶ τὰς σεπτὰς καὶ άγίας εἰκόνας, καὶ τοὺς ἐνδόξους καὶ τιμίους σταυρούς, καὶ τὰ ἱερὰ τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ τὰς θείας καὶ ἱερὰς βίβλους · καὶ τὰ τίμια καὶ ἄγια πάντα ἀρθήσονται ὑπὸ νεφελῶν ἐν τῷ ἀέρι. καὶ τότε κελεύσω ἀρθῆναι τὸ μέγα καὶ σεβάσμιον σκῆπτρον, ἐν ῷ τὰς χεῖράς μου ἤπλωσα ἐν αὐτῷ, καὶ προσκυσηπτρον, ἐν ῷ τὰς χεῖράς μου ἤπλωσα ἐν αὐτῷ, καὶ προσκυσηπτρον, ἐν ῷ τὰς χεῖράς μου ἤπλωσα ἐν αὐτῷ, καὶ προσκυσηπτρον, ἐν ῷ τὰς χεῖράς μου ἤπλωσα ἐν αὐτῷ, καὶ προσκυσηπτρον, ἐν ῷ τὰς χεῖράς μου ἤπλωσα ἐν αὐτῷ, καὶ προσκυσοκηπτρον, ἐν ῷ τὰς χεῖράς μου ἤπλωσα ἐν αὐτῷ, καὶ προσκυσοκηπτρον, ἐν ῷ τὰς χεῖράς μου ἤπλωσα ἐν αὐτῷ, καὶ προσκυσοκηπτρον, ἐν ῷ τὰς χεῖράς μου ἤπλωσα ἐν αὐτῷ, καὶ προσκυσοκηπτρον · ἐν ῷν τὰς χεῖράς μου ἤπλωσα ἐν αὐτῷ, καὶ προσκυσοκηπαίον · ἐν ἐν ἐνὸνος ἐν ἐν ἐνὸνος ἐν ἀροῦνος ἐν ἐνὸνος ἐνὸνος ἐνὸνος ἐν ἐνὸνος ἐν ἐνὸνος ἐνὸνος

προφ. δαυ. | ἐμνήσδ. ὅτι χ. ἐσμ. cum BCDFE; A om, pergens ὅτι ἄνδρωπος | ἄνδρωπος usque ἔξανδήσει cum ABCE; D om ώσει χόρτ. αι ήμ. αὐτ. | ὅτι πνεῦμα usque τόπ. αὐτοῦ cum ACDF; BE om | και πάλ. ὁ αὐτ. εἶπ. (cum DF; C κ. πά. λέγει) -- (F om και ἐπιστρ. ε. τ. γ. αὐτοῦ) -- διαλ. αὐτοῦ cum CDF; AB om; B vero have add: οἱ δίκαιοι γνωρίζουστο ἀλλήλους και τὰ εὐλογημένα ἀνδρόγονα (scriptum est ἀντρόγινα) ήγουν τὰ πρῶτα, καθώς ἀδὰμ καὶ εὕα καὶ μετὰ τὴν παράβασιν ἐγνωρίζοντο· ἐγνώρισε καὶ ἔκαστος ἃ ἔπραξεν ἐν τῷ κόσμῳ, εἴτε ἀγαθὰ καὶ εἴτε φαῦλα· ἐγνώριζον καὶ οἱ ἀσεβεῖς οῦς ἐτυράννισαν μάρτυρας, καθώς ὁ πλούσιος τὸν λάζαρον τὸν πτωχόν.

¹³ καὶ πάλιν (D om) εἶπ. κύριε (D om) καὶ (CF om) ἀπὸ etc. | ἄκ. δίκ. ἰω. cum ACF; D om. B om omnia hucusque. | άγγέλους: Α άρχαγγέλους | F έπλ πρόσωπον etc. Β om πάσης. Α έπὶ πᾶσαν την γην | άροῦσεν eum BCDG (F om x. άρ. ά. τ. γ.); Α λάβωσι omissis άπ. τ. γῆς. Etiam D om άπ. τ. γῆς παν (F praem και) ένδοξ. και παν τίμ. (ita F et E, vide ad fin. sect. 11, C και σεβάσμιον. Α καὶ άγιον) καὶ τὰς σεπτ. (ita CF; Α καὶ λάβωσι τὰς πανσέπτ.) κ. άγ. (Ε τιμίας, vide supra): consentit D omissis πᾶν ἔνδοξ. κ. π. τί. καί, Β vero post άρουσι pergit τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρόν, καὶ τὰς σεπτ. εἰκόνας | κ. τ. ένδόξ. κ. τιμί. (D add καὶ ζωοποιούς) σταυρ. καὶ τὰ (A add ἄγια) ἰερὰ τ. έκκλ. cum ACD; F καὶ τὰ ἱερ. τῶν ἐκκλ. καὶ τοὺς τι. σταυρ., Β καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη των έχχλ. | και τάς θείας etc. cum A: C και ίερα βιβλία (ipse codex ίερει βίβλοι)· πάντα διὰ νεφελών άρδ. ἐν τ. ἀέρι, Ε καὶ τὰ ἱερὰ πάντα βιβλία διὰ νεφελών άρθι; έ. τ. άέρι, D omissis prioribus και πάντες διά νεφελών άρθι έ. τ. ά., Β καὶ τοὺς ἱεροὺς βίβλους (sic singula, sed είεροὺς et βήβλους)· καὶ πάντα άρ-Βήσεται έν τ. ά. | καὶ τότε (D om) κε. άρβηναι (F έλβεῖν, C άρβητω pro καὶ τό. κε. άρθ) τὸ μέγα (F add καὶ φοβερὸν) κ. σεβάσμιον (Α ἄγιον) σκήπτρ. | έν - - ήπλωσα (F ἐφήπλωσα) ἐν αὐτῷ (ita AF; CD om): Β om | καὶ προσκυν. - -

νήσουσιν αὐτῷ πάντα τὰ τάγματα τῶν ἀγγελων μου. κπί πότε ἀρθήσεται πᾶσα φύσις ἀνθρώπων ἐπὶ νεφελῶν, καθώς προείπεν ὁ ἀπόστολος Παύλος: ἄμα σύν αὐτοῖς άρπαγησόμεθα ἐν νεφελαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα. καὶ τότε ἐξελθη πᾶν πνεῦμα πονηρόν, τὰ ἐν τῆ γῆ, τὰ ἐν τῆ ἀβύσσω. ὅπου ἐάν εἰσιν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, καὶ κολληθήσονται πρὸς τὸν ὑπηρετούμενον παρὰ τοῦ διαβόλου ἤτοι τὸν ἀντίχριστον, καὶ ἀρθήσονται ἐπὶ τῶν νεφελῶν.

14 Καὶ πάλιν είπον κύριε. καὶ ἀπὸ τότε τί μέλλεις ποιεῖν; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μου ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς, καὶ κατακαύσουσιν τὴν γῆν πήχας ὀκτακισχιλίας πεντακοσίας, καὶ κατακαήσονται τὰ ὅρη τὰ μεγάλα, καὶ αὶ πέτραι πᾶσαι κωνευθήσονται καὶ γενήσονται ώσεὶ κονιορτός, καὶ κατακαήσονται πᾶν δένδρον καὶ πᾶν κτῆνος καὶ πᾶν έρπετὸν ἕρπον ἐπὶ τῆς

άγγέλ. μου (D om μου) cum CDF; A om, item B, sed vide post | καὶ τότε . άνδρώπων (ita CF; D άνδρωπίνη) - καζ. προείπεν -- άξρα cum CDF; A sic: καί πάντες ύπὸ νεφελών ἀρβήσονται, καβώς παῦλ. ὁ ἀπόστ. εἶπεν ότι πάντες οἱ ζώντες οί περιλειπόμενοι άμα σύν αύτοις άρπαγ. - - άέρα, καί ούτως πάντοτε σύν χυρίω ἐσόμεδα. Item B (post σχήπτρον): μετά χιλιάδων άγγέλων, και σύν αύτοῖς ἀρθήσονται οἱ δίχαιοι ἐπὶ νεφελών, καθώς φησιν (scriptum est φεισυν) παῦλ. ό ἀπόστ. ἄμα σὺν - - ἀέραν. | καὶ τότ. έξ. πᾶν πν. πον. (C πονηρίας, A om πᾶν, R om τν. | τὰ ἐν τ. γῆ (haec BC post ἀβ., hoc vero loco DF; A om) τὰ (A τὸ) ε. τ. άβ. | όπου εάν (Ε όσα, C όπου δ' αν, Α καλ όπου δ' αν) είσιν (C ην κρυπτόμενα) ἐπὶ προσώπου (F πρόσωπου) πάσης (C om) τ. γ. ἀπὸ (F καὶ ἀπὸ) ἀνατ. ηλίου (D om) με δυσμών: haec B om | κολληδήσονται (Α κολυβήσ., Β προσκολλ.) cum CAB; F προσκολληδήσεται, D κολυδήσεται | πρ. τον - - διαβόλου ήτοι (cod. είτι) τόν - - νεφελών cum D : Β πρ. τ. άργοντα τόν αντίγρ. και άρπ. έ. τ. νε. τοῦ οὐρανοῦ, F (vitiose) πρ. τ. ὑπηρέτην αὐτοῦ τῷ ἀντιχρίστω (G τον λεγόμενον αντίγριστον pro τω άντ.) και άρθι ύπο τ. νεφ. Plura exciderunt in AC, quorum ille nil nisi πάντες ύπὸ τ. νεφ. et C έπὶ τῶν νεφ.

¹⁴ εἶπον (A add ἐγὼ ἰωάνν.) κύριε (D om) καὶ (C om) ἀπὸ - - ἄκουσ. δίκ. ἰω. (CD om ἄκ. δί. ἰω.): B om | C ἀποστέλλω | τοὺς ἀγγ. (A ἀρχαγγ.) μου cum CFA; D ἀγγέλους, item B | προσώπου cum AC; DF πρόσωπον. B om ἐπὶ πρ. π. τ. γῆς, sed addit μετὰ πῦρ | κατακαύσουσιν (F καύσουσιν) cum CEF; AD κατακαύσωσιν, BG καύσωσιν ! τὴν (A praem πᾶσαν) γῆν: B τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, D αὐτήν | πήχας: ita omues | ἀκτακισχιλ. πεντακοσ. cum AE; C πεντακοσίας, D χιλίας ἀκτακοσίας, F ἔξηκοντα ἔκατοσταις (sic certe Birch.), B τριάκουτα (ultra hanc vocem non descripsi textum) | κατακαήσοντ. cum AG; DE καήσονται, CF καύσονται | A ὁμείως καὶ αὶ πέτρ. | καὶ γενήσοντ. (F γενήσεται, E om κ. γε.) ώσεὶ (DE ως) κον. Α om | καὶ κατακαήσ. (C καήσ. F καυτήσεται): A tantum καὶ | πᾶν δένδρ. (C πάντα τὰ δένδον ἀπὸ περάτων ἔως περάτων μεσάρες, προστρίε ed Tiephendori.

γής καὶ πᾶν συρόμενον ἐπὶ προσώπου τής γής, καὶ πᾶν πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τὸν ἀέρα, καὶ οὐκέτι ἔσται ἐπὶ προσώπου πάσης τής γής σαλευόμενον τι, καὶ ἔσται ἡ γή ἀκίνητος.

16 Καὶ πάλιν εἶπον · κύριε , καὶ ἀπὸ τότε τί μελλεις ποιεῖν; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι · ἄκουσον , δίκαιε Ἰωάννη · τότε ἀποσκεπάσω τὰ τέσσαρα μέρη τῆς ἀνατολῆς , καὶ ἐξελθωσιν τέσσαρες ἄνεμοι μεγάλοι καὶ ἐκλικμήσουσιν πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἀπὸ περάτων ἔως περάτων τῆς γῆς · καὶ ἐκλικμήσει κύριος τὴν άμαρτίαν ἀπὸ τῆς γῆς , καὶ λευκανθήσεται ἡ γῆ ιὅσπερ χιών , καὶ γενήσεται ὡς χαρτίον , μὴ ἔχουσα σπήλαιον ἢ ιὅρος ἢ βουνὸν ἢ πέτραν , ἀλλ ἔσται τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἀπὸ ἀνατολῶν μέχρι δυσμῶν ὡς ἡ τράπεζα καὶ λευκὸν ώσεὶ χιών · καὶ παρθένος εἰμὶ ἐνώπιόν σου, κύριε, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ ἀμαρτία. αθως προείπεν ὁ προφήτης Δαυίδ · βαντιεῖς με ύσσώπω καὶ καθαρισθήσομαι , πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι . καὶ

τῆς οἰκουμένης) καὶ (\mathbf{F} οπ δέ. καὶ) πᾶν (\mathbf{D} rursus praem καήσοντ., \mathbf{C} κατακαήσεται) -- ἐρπετὸν ἔρπον (\mathbf{D} ἐρπόντων, \mathbf{F} ἔρποντα, \mathbf{C} ἔρπον τι, \mathbf{A} οm) ἐπὶ τῆς γῆς (\mathbf{D} τὴν γῆν) | καὶ π. συρ. usque τῆς (\mathbf{F} πάσης τῆς) γῆς cum \mathbf{CF} ; \mathbf{AD} οm | πετόμ. ἐπὶ (ita \mathbf{DF} , \mathbf{C} εἰς) τ. ἀέρα: \mathbf{A} κινούμενον ἐν τῷ ἀέρι | καὶ οὐκότι (ita \mathbf{CD} ; \mathbf{AF} ούκ) ἔσται (\mathbf{A} ἔστιν) ἐπὶ πρ. πάσ. (ita \mathbf{D} ; \mathbf{C} οm πρ. πάσ., \mathbf{A} οm ἐπὶ πρ. π. τ γ., \mathbf{F} pro his ἐν τῆ γῆ) τ. γ. | σαλευ. τι (\mathbf{C} add ποτε) -- ἀκίτητ. (ita \mathbf{ADE} ; \mathbf{C} ἀσάλευτος) \mathbf{F} ζῶσν πετόμενον μικρόν τι ἢ μέγα, καὶ ἔσται ἡ γῆ ἀκατασκεύαστος.

¹⁵ είπον· κύρ. (D om) καὶ (C om) ἀπὸ etc. | ἄκουσ. δί. ἰω. cum AF; CD om | άπορχεπάσω cum C; Α άπολύσω, DF άποβουλώσω | Α τὰς τέσσαρας γωνίας | της ανατολής cum AC, confirmat etiam Ε; D της γής, ανατολ. και δύσεως, Ε της άβύσσου | Α οί τέσσ. ἄνεμ. οί μεγάλ. | έκλικμήσουσιν: Α έκλιμήσωσιν, Ε λιχμήσουσιν, C έκλειμήσει (sie), D λυχμίσουσιν, F έκλείψωσιν | παν τό - - περάτ. τῆς γῆς (ita A, C οἰχουμένης) cum AC; ΕΕ ἄπαν τὸ πρ. τ. γῆς omissis reliquis; D τον κονιορτόν της γης | κ. έκλικμ. (D έκλυμήσοι, C έκλημήσει, Α ληχμήσει) χύρ. (ita D; C καί, Α om) την (Α πάσαν την) άμ. ἀπό (C 'add προσώπου πάσης) τ. γῆς: F om; post x. λευχανό. ή γῆ ώσπ. χαρτ. pon | λευχαν9. (F add πασα) ή γη ώσπ. χι. και γενήσ. (C γένηται et add ή γη απασα) ώς (CF ώσπερ) χαρτ. cum DCF; A om χιών καὶ γενήσ. ώς | χαρτίον: C γάρτης | μή έχ. σπήλ. (ita DF; item E; C σπηλλάδην: σπιλάδα?, G σπίλον), η (D add εὐτίδα: ὑυτίδα? η) ὅρος η βουνόν (CD -νός, F βουνα) η πέτραν (CF ή πέτρα, D om): E hoc ordine: μή έχ. βουνόν ή πέτραν ή σπήλ., Δ plane om | το πρόσωπ. cum CEF; D όλον τ. πρ. | άνατολών: C add ήλίου | ώς ή τράπ. (D ώσπερ τράπ.) και cum DEG; CF om | ωσεί cum D, E ως ή, CF ώσπερ, G ώς. A rursus om άλλ' έσται usque χιών | βοήσει: F add ή γή | ένώπ. (Ε έναντίον) σου cum ACE; DF om | A προέφησε | F om πλυν. με usque

πάλιν εἶπεν πάσα φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πάν ὅρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσονται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν καὶ αί τραχεῖαι εἰς όδοὺς λείας, καὶ ὅψεται πάσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ.

16 Καὶ πάλιν εἶπον · χύριε, καὶ ἀπὸ τότε τι μελλεις ποιεῖν; καὶ ἤχουσα φωνῆς λεγούσης μοι · ἄχουσον, δίχαιε Ἰωάννη · τότε καθαρισθήσεται ή γῆ ἀπὸ τῆς άμαρτίας, καὶ πληρωθήσεται καῖα τότε ἐξελθη τὸ μέγα καὶ σεβάσμιον σκῆπτον μετὰ χιλιάδων ἀγγελων θρησκεύοντες αὐτό. καθώς προεῖπον · καὶ τότε φανήσεται τὸ σημείον τοῦ υίοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλης. καὶ τότε θεωρήσει αὐτὸ ὁ τῆς ἀδι-

λευκανΣ., C vero insuper add: ἀκουτιεῖς μοι ἀγολλίασιν, καὶ εὐφροσύνην ἀγαλλιάσωμαι | κ. πάλ. εἶπ. (Α om εἶπ.) cum CGA; D κ. πάλ ἔτερος προφήτης εἶπ. (F om haec usque πληρωθήσεται) | ΑCD φάραξ | F τα τραχεια | ὄψετ. πᾶ. σά.: F ὄψονται.

Ε post καὶ κατακαύσουσιν τὴν γῆν (vide ad sect. 11. exeunt.) sic pergit: πήχ. (seriptum est πύχοις) ὀπτακισχιλίας πεντακοσίας καὶ καήσονται τὰ ὅρ. τ. μεγ. καὶ αὶ πέ. χονευβ. ώς κον. καὶ ἔσται ἡ γῆ ἀκίν. (cf. sect. 14) καὶ γενήσεται ἡ γῆ χαρτίον, μὴ ἔχουσα βουνὸν ἢ πέτραν ἢ σπήλ. ἀλλὶ ἔσται τὸ πρόσωπ. τῆς γῆς ἀπὸ ἀν. μέχρ. δυσμ. ὡς ἡ τράπ. καὶ λευκ. ὡς ἡ χιών καὶ ἀνάγονται (cod. ἀνήγ) ἀπὸ τέσσερα μέρη τῆς ἀνατολῆς τέσσαρες ἄνεμοι μεγάλοι καὶ λικμήσουσιν ἄπαν τὸ πρόσωπ. τῆς γῆς, καὶ βοήσει ἡ (cod. ὑ) γῆ πρ. κύρ. λέγουσα παρβ. εἰμὶ (col. ἡμῖν) ἐναντ. σου, κύριε, καὶ οὐκ ἔστ. ἐν ἐμ. ἀμ. Iam sequitur: καὶ τότε ἰποστελῶ ἄγγελον ἐξ οὐρανοῦ, καὶ λέγει ἄκουσαι γῆ, ἐνισχύου κύριος πρός σε κιτέρχεται καὶ τότε πληρωβήσεται πᾶσα ἡ γῆ εὐωδία, καὶ κατέλθωσιν πᾶν τίμιον καὶ ἱερὸν καὶ ἔνδοξον. τότε ἐξέλθοι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸ μέγα καὶ σεβάσμιον σκῆπτρον, ἐν ῷ με προσήλωσαν Ιουδαῖοι, μετὰ χιλιάδων ἀγγέλων ὀψηκεύοντες (sic codex, vide post) αὐτῷ etc.

16 εἶπον (A add ἐγὼ ἰωάννης) κύριε (D om), καὶ ἀπὸ τότε etc. | ἄκ. δί ἰω. cum AF; CD om | ἀπὸ τῆς (ita C; D πάσης) ἀμαρτ.: Α ταῖς ἀμαρτίαις. F om omnia quae hac sectione leguntur; pergit enim post δίκ. ἰωάννη statim ad τότε ἀποστελῶ ἄγγελον ἐξ οὐρανοῦ, quae sectio 17. praebet. | πᾶσα (C om) ἡ γῆ (ita et. E): D om | ἐπὶ τὴν γῆν cum C: D ἐπ' αὐτὴν, Α ἐπὶ τῆς γῆς | ἔξέλθη cum AC; D κατέρχεται. Praeterea D add ἐκ τῶν οὐρανῶν, C εἰς τὸν οὐρανον | D πανσεβάσμιον | σκῆπτρον: D ξύλον καὶ σκῆπτρο ὁ τίμιος σταυρός (cf. et. supra E ad fin. sect. 15.) | μετὰ χιλ. ἀγγ. cum CDE; Α βασταζόμενον ὑπὸ χιλ. ἀγγ. | βρησκεύοντες: codd. miro vitio consentiunt; Α enim habet ὀψηκεύονται, CE οψηκεύοντες, D ὀψικέβοντες. Soloecismum constructionis servandum duximus; ipsum vero verbum ex βρησκ. corruptum videbatur | αὐτό: CE αὐτῶ, D αὐτῶν, Α αὐτόν | καβῶς προεῖπον cum C, item A (¬πεν?) additis ἐν τοῖς εὐαγγελίοις, D om | καὶ τότε: Α ὅτι τότε | ἀπὸ τοῦ οὐρ. cum C, item A ἀπ' οὐρανόθεν ἐρ-

κίας έργάτης μετά τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ καὶ βρύξει μεγάλα, καὶ πάντα τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα εἰς φυγήν τραπήσονται. καὶ τότε ἀρράτω δυνάμει κραπούμενοι, μὴ ἔχοντες πόθεν φυγεῖν, βρύξουσιν κατ΄ αὐτοῦ τοὺς ἐδόντας αὐτῶν λέγοντες αὐτῷ τοῦ ἔστιν ἡ δύναμίς σου; πῶς ἡμᾶς ἐπλάνησας; καὶ ἔξεφύγομεν καὶ ἔξεπόσαμεν ἐκ τῆς δόξης ἡς εἰχομεν παρὰ τοῦ ἐρχομένου κρίναι ἡμᾶς καὶ πάσαν φύσιν ἀνθρωπίνην. οὐαὶ ἡμὶν, ὅτι ἐν τῷ σκότει τῷ ἔξωτερω ἐξορίξει ημᾶς.

17 Καὶ πάλιν εἶπον · χύριε, καὶ ἀπὸ τότε τί μελλεις ποιεῖν; καὶ ἤκουσα τον ἐξει φωνἢ μεγάλη λέγων · ἄκουσον γὴ καὶ ἐνισύρανου, λέγει κύριος · πρὸς σὲ γὰρ κατέρχομαι. καὶ ἀκουσθήσεται ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγελου ἀπὸ περάτων εῖως περάτων τῆς οἰκουμένης καὶ εῖως ἐσχάτου τῆς ἀβύσσου. καὶ τότε σαλευθήσεται πάσα ἡ δύναμις τῶν ἀγγελων καὶ τῶν πολυομμάτων, καὶ γενήσεται κρότος μέγας ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ σαλευθήσονται τὰ ἐννέα

χόμενον, D om | αὐτό: CD αὐτῶ, A αὐτόν | μεγάλα cum C; D μέγα, A μεγάλως isque add τοὺς ἀδόντας αὐτοῦ | A om ἀκάδαρτ., D om πνεύμ. | εἰς: C καὶ εἰς | πόδεν cum CE (μὴ ἔχη πόδεν φυγῆ): A ποῦ, D τόπον | βρύξουσιν (C καὶ βρ.) — αὐτῶν cum CD; A τότε ἀλολύζουσιν, E καὶ λέγουσιν ὑπηρέται αὐτοῦ | λέγοντες αὐτῷ cum A, C καὶ λέγειν, D φασίν, E nil addit | δύν. σου cum CDE; A add ἡ μεγάλη | D ἐπλάν. ἡμᾶς | κ. ἐξεφύγομ. (C γαμεν) κ. ἐξεπ. cum AC; E om κ. ἐξεπ., A κ. ἐξεπέσαμ. ἐκφυγόντες | ἡς εἴχομεν (C ἡσχαμεν sie): A ἡν εἴχ. | παρὰ τοῦ ἐρχομ. κρίναι · · ἀνδρωπίνην (C ώπου cum CD; A πρώην δι' αὐτοῦ, E παρ' αὐτοῦ ἔρχεται κρίναι ἡμᾶς | ἐν τῷ σκότει etc. cum D; item E ἐξορίζει ἡμᾶς εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώπ., C εἰς τὸ σκ. τὸ ἐξώπ. ἐξόρισεν ἡμᾶς, A τὸ σκότ. τὸ αἰώνιον ἐκπληρωσώμεδα (sic) διὰ σοῦ. Praeterea E h. l. addit (nullo nexu) καὶ σταδήσονται ἐνώπιόν μου πάντες γυμνοὶ καὶ τετραχηλισμένοι, pergens: καὶ εἶπον · κύριέ μου, ούκ ἔσται ἐν τ. κόσμ. ἐκ. γνωρίσαι ἀγγέλους (pro ἀλλήλ.): cf. sect. 12.

¹⁷ εἶπον (A add ἐγὼ ἰωάνν.) κύριε (D post τότε) καὶ (C om) ἀπὸ etc. | καὶ ηκ. φ. λε. μοι: ita CD; A nil nisi καὶ, F solus add ἄκουσον δίκαιε ἰωάννη | C ἀποστέλλω | F κράζει | C κράξ. φωνῆς λεγούσης μοι λέγων (sic) | ἄκουσον (C ἄκουε) - ἐνισχύου (F ἰσχύου, C ἐνίσχυε) | πρὸς σὲ γὰρ: F πρ. σε, ἐγὼ | C κατέρχεται (item E) | ἀγγέλου DF add ἐκείνου, non item AC | ἀπὸ περάτων - - ἀβύσσου cum DF, item C omissis καὶ ἕως etc.; Α ἀπὸ τῶν περ. τῆς οἰκ. ἕως τῶν ἐσχάτων τῆς ἀβ. | σαλευθήσετ. πᾶσα-ἀγγέλων cum AD; C σαλευθήσονται πάντα τὰ τάγματα τ. ἀγγ., F σαλευθήσοντ πᾶσαι αί δυνάμεις τῶν οὐρανῶν | καὶ (C ἔως)-τ. πολυομμ. cum CD; Α καὶ τὰ τάγματα τῶν ἀρχαγγέλων .. F om | καὶ (C add τότε) γενήσεται usque οὐρανοίς cum ACD .. F om | Α σαλευθήτωσαν | τὰ ἐννέα (ita CD. Α ἐπτὰ, F om) πέ. τοῦ củρ. (D τὰ ἐν τῶ ουρανῶ) ! κ. γεν.

πέταλα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ γενήσεται φόβος καὶ ἔκστασις ἐπὶ πάντης τους άγγελους. και τότε σχισθήσονται οι ουρανοί άπο άνατολών ήλίου μέχρι δυσμών, καὶ κατέλθωσιν ἐπὶ τὴν γῆν πλήθη άγγελων άναριθμήτων, καὶ τότε άνοιχθήσονται οί θησαυροί τῶν οὐρανῶν, καὶ κατενέγκωσιν πᾶν τίμιον καὶ τῶν θυμιαμάτων την εύωδίαν, καὶ την Ίερουσαλημ ώσπερ νύμφην έστολισμένην κατενέγκωσιν έπὶ τὴν γῆν. καὶ τότε ἔμπροσθέν μου πορεύσονται μυριάδες άγγελων καὶ άργαγγελων, βαστάζοντες τὸν θρόνον μου, κράζοντες άγιος άγιος άγιος κύριος Σαβαώθ. πλήρης ο ούρανὸς καὶ ή γῆ τῆς δόξης σου. καὶ τότε ἐξελεύσομαι έγω μετά δυνάμεως καὶ δόξης πολλής, καὶ πᾶς ὀφθαλμὸς έπὶ τῶν νεφελῶν ὄψεταί με, καὶ τότε κάμψει πᾶν γόνυ ἐπουρανίων και έπιγείων και καταχθονίων και τότε μείνη ό ούρανός κενὸς καὶ κατέλθω ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κατενεχθήσονται πάντα τὰ έν τῷ ἀέρι ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ πᾶσα φύσις ἀνθρωπίνη καὶ πᾶν πνεῦμα πονηρὸν μετὰ τοῦ ἀντιχρίστου, καὶ σταθήσονται ἐνώπιόν μου πάντες γυμνοί και τετραχηλισμένοι.

18 Καὶ πάλιν εἶπον · χύριε , πῶς μελλουσιν γενέσθαι οἱ οὐρα-

φόβος (A add μέγας, non item DF) - πάντ. τ. άγγ (F πᾶσαν τὴν γῆν)· καὶ (D om) τότε σχισθ. οι ούρ.: haec male om C | ήλίου μέχρι cum ACF .. D εως omisso ήλ. | καὶ κατέλτ. - πλήτη (Α πλήτοι) άγγ. άναριτμ. (C om άν.) cum ACD .. F om | καὶ τότε (F om) ἀνοιχθήσ. (Α ἀνοιχθῶσιν) | κατενέγκωσιν: Α καταγάγω, F ένέγκωσιν | τίμιον: C add καὶ σεβάσμιον | καὶ τῶν Δυμ. τ. εὐωδ. cum AC . . D κ. πάσαν εὐωδ. τῶν ఏυμ., F post ἐνέγκωσιν pergit corrupte ఏυμιαμάτων καὶ άρωμάτων πολλών | καὶ (Birch. coniecit addendum esse εἴδωσιν) την (CF add ανω, non item AD) ίερ. ώσπ. (Α ώς) νύ. έστολ. (ita ACD; F xεκοσμημένην) κατεν. (ita D; ACF καὶ κατεν.) ἐπὶ (ita D, C αὐτὴν πάντα ἐπὶ sic, Α τὰ πάντα ἐπὶ, Ε πᾶν τίμιον ἐπὶ) τὴν γῆν (C τῆς γῆς) | ἔμπρ. μ. πορ. (Ε ποοευθήσοντ. έμπρ. μ.): C προπορεύσονται | μυριάδ. (D praem μυρίαι, AF χιλιάδες) άγγ. καὶ (A add μυριάδες) άρχαγγ. (C om κ. άρχ.) ! μου: C om | κράζοντες cum A, item F additis καὶ λέγοντες: D καὶ κρ., C καὶ λέγοντ. | ὁ ούρ. κ. ή γῆ: Α πάσα ή γη | σου: C αὐτοῦ | έξελεύσ. cum AD: CF έλεύσ. | έγω: D om | πᾶς (A add 5) ἀφτ. έ. τ. νεφ. (F add τοῦ οὐρανοῦ ὑψωτήσεται καλ) οψ. (C anto έπὶ pon; Α ὄψονται) με | καταγ Σονίων: Α add καὶ πᾶσα γλῶσσα έξομολογήσεταί σοι. D post ἐπουρανίων om omnia usque dum sequitur καὶ κατενεχ Ξήσονται | καὶ τότ. μείνη (ita A, C μένη) - καὶ (C τότε pro καὶ) - τῆς γῆς (ita Α; C την γην) | Α om πάντα. F post καταχτονίων pergit: καὶ μετά το κατελ-Σεῖν με ἐπὶ τὴν γῆν πᾶσα φύσις etc. | ἀνπρωπίνη cum CD; ΑΕ ἀνπρωπων | C om πονηρόν Ι καί (C om) σταδ. ένώπ. μ. πάντες (ita CG; D om; Α πάντα γυμνά ένώπ. μ.) γυμνοί (et. F γυμνά) κ. τετραχ. (AF -μένα) 18 καὶ πάλιν usque ἄστροις ex D sumpsimus. Similiter F - - κύριε, καὶ τί

νοὶ καὶ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη σύν τοῖς ἄστροις; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι θεώρησον, δίκαιε Ἰωάννη, καὶ ἀτενίσας εἰδον ἀρνίον ἐπτὰ ὀφθαλμούς ἔχοντα καὶ ἐπτὰ κέρη, καὶ ἤκουσα πάλιν φωνῆς λεγούσης μοι κελεύσω ἐλθεῖν τὸ ἀρνίον ἔμπροσθέν μου καὶ ἐρῶ τίς ἀνοίξει τὸ βιβλίον τοῦτο; καὶ ἀποκριθήσονται πάντα τὰ πλήθη τῶν ἀγγέλων. δοθήτω τὸ βιβλίον τοῦτο τῷ ἀρνίω τοῦ ἀνοῖξαι αὐτό, καὶ κελεύσω τότε ἀνοιχθῆναι τὸ βιβλίον. ¹⁹ Καὶ ὅταν ἀνοίξη τὴν πρώτην σφραγίδα, πεσοῦνται οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἀπ΄ ἄκρων ἔως ἄκρων, καὶ ὅταν ἀνοίξη τὴν δευτέραν σφραγίδα, κρυβήσεται ἡ σελήνη καὶ οὐκ ἔσται ἐν αὐτῆ φῶς, καὶ ὅταν ἀνοίξη τὴν τρίτην σφραγίδα, κατασταλήσεται τοῦ ἡλίου τὸ φῶς, καὶ οὐκ ἔσται φῶς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ὅταν

μέλλει γενέσθαι ο ούρ, και ο ήλ. κ. ή σελ. και οι άστέρες. Α και πά. είπ. έγω ἐωάννης· χύριε, χαὶ ἀπὸ τότε τί μέλλεις ποιεῖν, ὅτι ὁ οὐρανὸς μόνος ἐνκαταλέλειπται . . C x. πά. είπ. χύριε, ἀπό τότε τί μέλλ. ποιεῖν; και τί μέλλουν (sic) γενέσθαι οι ουρανοί, έτι μόνοι έγκατελείπασιν (sic), καὶ ο ήλιος καὶ ή σελήνη καλ οἱ ἀστέρες. | . ὑεώρησον — ἀτενίσας (ita CD; sed C add εἰς τὸν οὐρανόν, Α ἀναβλέψας) εἶδ. (ΑC ἴδ.) ἀρν. ἐπτὰ — κέρη (haec omnia ex D; Α ἀρν. τέσσαρα κέρη ἔχοντα, C ἀρν. τετρακέρη [nisi est -ρην]): F om. Rursus comparari potest E (post ούκ έπιγνώσ. έτι τ. τόπον αύτοῦ pergit: καὶ πάλιν ήκουσα φωνής λεγούσης μοι) qui pro his sic habet: ἀνάβλεψαι (sic, scriptum -ψε) δοῦλε χυρίου Ιωάννη. και άναβλέψας είδον άρνίον τέσσαρα κέρατα έχουτα και ήκουσα usque έρῶ ex D: Α καὶ λέγει μοι· τότε κελεύω τὸ βιβλίον ον (sic) έωρακας έλ-Σεῖν καὶ τὸ ἀρν. ἔμπροσὰ. μου καὶ (cod. om) λέξω, C καὶ τότε κελεύω τὸ ἀρν. άρθηναι έμπρ. μου, καὶ τότε κελεύω (sic singula), F τότε κελεύσω έλθεῖν τὸ άρν. ἔμπρ. μ. statimque pergit καλ λέγει (sic) τοῖς ἀγγέλ. μου· δοθήσεται τὸ βιβλ. τοῦτο τοῦ ἀνοῖξαι αὐτό. Ε τότε χελεύω τὸ βιβλ. ὅνπερ (sic) ἐώραχας ἔμπροσό, μου (nonnihil excidit, cf. A) καὶ λέγω | τίς usque τοῦτο: ita ACDE | καὶ ἀποκριά. — τῷ ἀρνίω (cod. τὸ ἀρνίον) — κελεύσω (cod. -εύω) τότ. ἀνοιχά. τὸ βιβλ. ex D: A καὶ λέξωσιν (sic) πά. — δοθήσεται – τῶ ἀρν. (sed cod. τὸ ἀρνίον) τοῦ ἀν. αὐτό (cod. αὐτόν), C καὶ κελεύουν (sic) πάντα — ἀγγέλων μου δοξήναι τῷ ἀρν. (sed rursus scriptum est τὸ ἀρν.) τὸ βιβλ. καὶ ἀνοίξη (sic) αὐτό, Ε καὶ πάντα τ. πλ. τῶν ἀγγ. (absque verbo) δοΣήσεται τῶ ἀρν. (cod. cum ceteris τὸ ἀρνίον) τὸ βιβλ. τοῦτο τοῦ ἀν. αὐτό.

19. ὅταν ἀνοίξη eum CD: ΑΕ ὅτε ἀνοίξει, Ε ὅτε ἀνοίξη | τοῦ οὐρ. — εως ἄχρων eum D: Α τοῦ οὐρ. ἀπ' ἄχρου ε. ἄχρου αὐτοῦ, C ἀπ' ἄχρων οὐρανοῦ εως ἄχρων αὐτοῦ, F ἀπ' ἄχρου τοῦ οὐρ. ε. ἄχρου, E nil nisi ἀπὸ τοῦ οὐρ. | σφραγτὸα: F ubique σφραγτὸαν, passim etiam D | χαὶ οὐχ ἔσται — φῶς eum D: C χαὶ οὐχέτι ἔσται σελήνη, A χαὶ οὐχ ἔστιν τοῦ ἡλίου ἡ Βέρμη οὕτε φῶς τῆς σελήνης, E om; sed vide infra | χατασταλήσεται usque γῆν eum D: C χαταστέλλεται τ. φ. τ. ἡλίου, A χατ. τοῦ ἡλι τὸ φέγγος, E χαταλυβήσεται (cod. -λύσεται) τ. ἡλ. τὸ φ. χαὶ οὐχ ἔστιν βέρμη ἡλίου, F λυβήσονται οἱ οὐρανοὶ καὶ etc.

άνοιξη τὴν τετάρτην σφραγίδα, λυθήσονται οί ούρανοί καὶ ἔσται ὁ ἀὴρ ἀκατασκεύαστος, καθώς φησίν ὁ προφήτης, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί, αὐτοὶ ἀπολούνται, σὰ δὲ διαμένεις, καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται. καὶ ὅταν ἀνοίξη τὴν πέμπτην σφραγίδα, σχισθήσεται ἡ γῆ καὶ ἀποκαλυφθήσονται πάντα τὰ κριτήρια ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. καὶ ὅταν ἀνοίξη τὴν ἕκτην σφραγίδα, ἐκλείψει τὸ δίμοιρον τῆς θαδάσσης. καὶ ὅταν ἀνοίξη τὴν ἐβδόμην σφραγίδα, ἀποσκεπασθήσεται ὁ ἄδης.

20 Καὶ εἶπον · κύριε, τίνες μέλλουσιν έρωτασθαι πρῶτον καὶ ἀπολαβεῖν τὴν κρίσιν : καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι · τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα μετὰ τοῦ ἀντικειμένου · κελεύω αὐτοὺς πορευθῆναι εἰς τὸ σκότος τὸ ἔξώτερον , ἔνθα εἰσὶν τὰ ὑποβρύχια. καὶ εἶπον · κύριε · καὶ εἰς ποῖον τόπον κεῖται; καὶ δύναται ἀνὴρ τριακονταέτης κυλίσαι λίθον καὶ ἀπολῦσαι κάτω

quae in reliquis ad quartum sigillum pertinent. | καὶ ἔστ. ὁ ἀὴρ ἀκ. cum ACEF: D om | και. φησιν (ΕϜ εἶπεν, ΑC προείπ.) ὁ προφ. (Ϝ ὁ πρ. δαυίδ, CΕ ὁ ἀπόστολος, Α ὁ ἀπόστ. παῦλος) καὶ — οὐρανοί (haec D om) αὐτοὶ (D add δὲ) — διαμένεις (ACDEF -νης) | καὶ πάντες - παλαιωθήσ. cum CEF: AD om; EϜ νετο add καὶ ωσεὶ περιβόλαιον (Ϝ ὑπερβόλ.) αὐτοὺς ἐλίξεις (Ε ἐλλέξεις, Ϝ ἐλέγξης) αὐτοὺς καὶ ἀλλαγήσονται | Ad quartum sigillum Ϝ πεσείται ἡ σελήνη ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ. | ἀποκαλυφθήσοντ. (Α -λύψει, Ϝ φανήσονται) — προσώπου (Ϝ πρόσωπου) πά. τ. γῆς (Ε οm ἐπὶ usque γῆς): D ἀποκαλυφθήσεται πῶν κριτήριον τῆς γῆς | ἐκλ. τὸ δίμ. τ. βαλ. (Ε τ. γῆς): F haec ad septimum sigillum transfert, et quae septimi sunt, ad sextumî. | ἀποσκεπασδ. (Ϝ ἀποσκευασδ.): A praem τότε. Ε sexto et septimo loco pro καὶ ὅταν etc. habet: καὶ εἰς τὴν ἔκτην σφρ. et κ. εἰς τ. ἑβδ. σφρ.

20 κ. εἶπον cum CDE: ΑΕ καὶ πάλιν εἶπ. ἐγωὶ ἰωάννης | Ε οπ κύριε | Α καὶ τίνες | DΕ πρῶτ. ἐρωτᾶσω, Ε κριωταναι πρῶτ. | καὶ ἀπολαβ. (Ε λαβ.) τὴν (Ε οπ) κρίων (D οπ τ. κρί.): ΑΕ οπ | λεγ. μοι cum DEF: ΑC add ἄκουσον δίκαιε ἰωάννη | τὰ πνεύματα: Α praem πρῶτον | ἀντ.κειμ. cum ΑC; DEG ἀντικρίστου, Ε οπ μετὰ choc praeterinisit Birch.) τ. ἀντ. | κελεύω cum EF; C καὶ κελ. ΑD καὶ τότε κελ | Ε οπ αὐτούς | πορευωτήναι Α ἀπελωείναι sid | ἔνω – ὑποβρύχ. (Α βρύχια): ΕΕ οπ | καὶ εἶπον κύριε, καὶ εἰς cum Ε: D καθώς προειπον κύριε, εἰς .. Ε καὶ εἰς omissis prioribus .. Α καθώς ἐν τοὶς εὐαγγελίοις εἰρηται οἱ δὲ νίοὶ τῆς βασιλείας ἐμβληωτήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἔμώτερον κύριε, καὶ εἰς, item C καθώς προείπον οἱ δὲ νίοὶ τῆς βασ. ἐκβληωτήσονται εἰς τὸ σ... τὸ ἔξώτερον, a quibus statin pergit: ἐκ ποίων τόπων κείται | κείται cum ACE; DΕ κείνται. Practerea E add τὸ αὐτὸ σκότος τὸ ἔξώτερον | ἄκ. δί. ἰω. cum ACF; DE οπ | ἀνὴρ cum CDE: ΑΕ ἄνθρωπος | τριακονταέτης cum ACF, D τριάκοντα ἔτη, ΕG τριακ. ἐτῶν | κολίσαι usque βυθόν cum D, item C sed tan-

εἰς τὸν βυθόν, καὶ όλισθεἰς εἴκοσι ἔτη οὐ μὴ φθάσει εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ἄδου καθώς προεῖπεν ὁ προφήτης Δάυίδ καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ.

Τά Καὶ είπον κύριε, καὶ ἀπ' ἐκείνων ποία γλώσσα μελλει ἐρωτάσθαι; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι ἄκουσον, δίκαιε Ἰωάννη ἐρωτηθήσονται ἀπὸ τοῦ ᾿Αδὰμ αὶ γλώσσαι ἐκεῖναι καὶ ὁ ελληνισμός, καὶ οἵτινες ἐπίστευον εἰς τὰ εἴδωλα καὶ εἰς τὸν ἤλιον καὶ εἰς τοὺς ἀστέρας, καὶ οἵτινες ἐν αἰρέσει τὴν πίστιν ἐμίαναν, καὶ οἱ μὴ πιστεύσαντες τὴν άγίαν ἀνάστασιν, καὶ οἵτινες οὐχ ὁμολόγησαν πατέρα καὶ τὸν υίὸν καὶ τὸ ἄγιον πνεῦμα τότε ἀποπέμψω αὐτοὺς ἐν τῷ ἄδη, καθώς προεῖπεν ὁ προφήτης Δαυίδ ἀποστραφήτωσαν οἱ άμαρτωλοὶ εἰς τὸν ἄδην, πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ. καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς εἰπεν ώς πρόματα ἐν ἄδη ἔθετο, θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς.

Τὰ Καὶ πάλιν εἶπον κύριε, καὶ ἀπ' ἐκείνων ποίους μελλεις

tum αὐτόν pro κάτω ε. τ. βυ., F tantum κυλ. λίσον, Α ἀποκυλίσαι κάτω εἰς βυσόν λίσον, Ε σηκόση λίσων καὶ κυλήσαι sic | καὶ ὁλιόσεις εἴκ. ἔτη ευμ D: ΑCF καὶ ὁ λίσος παρά (F οιμ) τρία ἔτη, Ε τνα τρία ἔτη | οὐ (D καὶ τνα) μὴ (C οιμ) φτάσει (C φτάση) ΑCD; F ap. Birch. nil nisi φτάσοι. G οὐ φτάνη, Ε μὴ στατή ἐκεῖ | εἰς τὸν eἰκ rursus cum D: C nil habet, F κάτω, Α τοσοῦτόν ἐστι τὸ βάσος εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, G τοσοῦτόν ἐστι τὸ σκ. τὸ ἐξ., Ε ἔνε (i. e. εἶναι more Graecorum recentiorum pro ἐστίν, quocum ἐκεῖ praecedens iungendum) τὸ σκότι τὸ ἐξ. | Ε οι κατώς usque αὐτοῦ | C ἐν ἀποκρύφω αὐτό

¹¹ Kal (F add nákty) cín. xúpic (D om) zal (C om) án' žxelvov cum CD F: A x. είπ. έγω Ιωάννης · και άπο τότε, Ε nil nisi και άπ' έκεῖ | ποία γλώσσα (male Birch. ποια γλωσση, Ε om γλώσσ.) μ. έρωτ. cum ACEF: D τίνες μέλλωσιν έρ. | αx. δί. lw. cum ACF: D om | A iπό τότε έρωτη 5. | έχετναι cum ACE (post έρωτασθαι statim pergit ἀπό τοῦ άδ.): DF om | F (ex errore Birch. ut videtur) ο έλληνικός | οΐτιν. ἐπίστευον (ΕΕ ἐπίστευσαν) ε. τ. είδ. (Ε pro είδ. habet άστρα x. είς τ. σελήνην, vide post): A of είδωλολάτραι | x. είς τ. ήλιον -άστέρας cum D, A x. οίτινες έπίστευον είς τ. ήλιον, CF om; E vide ante | έν αίρέσει. D in ευρησαν corrupit | A τ. πί. αὐτῶν | καὶ οί μ. πιστ. (C add είς) τ. άγί. (D add τριάδαν και τήν) ανάστασιν cum CDF (sed ponit post πνεύμα): E om, A και οί μαντευόμενοι και οί μάγοι | και οίτινες (Birch. corrupte ex F έμε pro οίτ.) ούγ (CDE ούχ) όμολόγησαν (ita CDF, Ε όμολόγουν, Α έπίστευον είς) πα. xal τὸν (A om; C om x. τὸν) vi. x. τὸ (ACE om) α̈́γ. πν. (Ε πν. α̈́γ.): C add και την ένσαρκον οίκονομίαν | τότε (Α και τό.) αποπέμψω (ita A, CF -μπω, D αποστελώ) α. έν τ. άδη (its CD; AF εἰς τὸν άδην) | F καθώς λέγει | ἀποστραφήτωσαν (Birch. vitiose ex F άπογρ.): D άποστραφήσονται | δ αὐτὸς (C οὐτ.) είπ. (Α λέγει) | Ε έβεντο, ο βά. αὐτ. ποι.

Υρίνειν; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι . ἄκουσον, δίκαιε Ἰωάννη . τότε ἐρωτηθήσεται τὸ γενος τῶν Ἑβραίων, οἴτινες ὡς κακοῦργον τῷ ξύλω με προσήλωσαν. καὶ εἶπον . καὶ οὐτοι ποίας κολάσεως μέλλουσιν τυχεῖν καὶ ποίου τόπου, ὅτι τοιαῦτά σοι ἐν τῷ ταρτάρω, καθώς προεῖπεν ὁ προφήτης Δαυίδ . ἐκέκραξαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ σώζων, πρὸς κύριον, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτούς. καὶ πάλιν εἶπεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος . ὅσοι ἀνόμως ἤμαρτον ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται, καὶ ὅσοι ἐν νόμω ἤμαρτον διὰ νόμου κριθήσονται.

23 Καὶ πάλιν εἶπον · χύριε, καὶ οἱ τὸ βάπτισμα λαβόντες τί; καὶ ἤχουσα φωνῆς λεγούσης μοι · τότε ἐρωτηθήσεται τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν, οἱ τὸ βάπτισμα λαβόντες, καὶ τότε οἱ δίκαιοι ὑπὸ νεὑματός μου ἔλθωσιν, καὶ πορεὐθήσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἐπισωρεύσουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν άμαρτωλῶν, καθὼς προεῖπεν ὁ προφήτης Δαυὶδ ὅτι οὐκ ἀφήσει κύριος τὴν βάβδον τῶν

τί μέλλεις ποιεῖν | καὶ ἤκουσα usque lw cum ACF: D καὶ εἰπέν μοι | C ἐρωτη-5ήσονται τὸ etc. | προσήλωσαν cum CDF, item E (post πνεῦμ. ἄγιον sect. 21. pergit: καὶ ἀπὸ τότε κριδήσονται ἐβραίοι, οἵτινες etc.): A ἐσταύρωσαν | καὶ (F add πάλιν) εἶπ. καὶ (C κύριε, F κύριε καὶ) ούτοι cum CD: A καὶ εἶπον ἐγὼ ἰωάννης· κύριε, καὶ αὐτοί | μέλλ. τυχεῖν (ita A, C λαχεῖν, D ἔχειν): F εἰσίν | τοιαῦτα: F ταῦτα | σοὶ (D om) ἐποί.: C ἐποι. εἰς σέ | λεγ. μοι: F add ἄκουσον δίκαιε ἰωάννη | αὐτοὶ (A ὅτι αὐτ.) cum ADE (post προσήλωσαν pergit αὐτοὶ ἀπελ.): CF ούτοι | E καδά εἶπεν omissis ὁ πρ. δα. | προεῖπ. cum ACF: D εἶπεν | A om δαυ. | αὐτούς cum CDE: A (εἰσήκουεν) F αὐτῶν | καὶ πάλ. εἶπ. ὁ ἀπόστ. παῦλ. (F ὁ ἀπόστ. λέγει) - - κριδήσονται (F ὅσοι ἐν νόμω ῆμ. ἐν νόμ. κριδ. οἱ δὲ ἀνόμως ῆμ. ἀνόμ. κ. ἀπολ.) cum CDF: A om (item E)

²⁸ Καὶ πάλιν (ita CF; D om) εἶπον: ΑΕ om | κύριε (Ε add μου) καὶ (CD om) οἱ τὸ βά. λαβ. (ita ACDF; Ε φοροῦντες) | τί eum D: CF om; Α καὶ ἀμαρτήσαντες τἱ ἔσται αὐτοῖς, Ε τἱ μέλλουσιν γενέσται. G pro καὶ οἱ — λαβ. sic: καὶ οἱ βαπτιστέντες καὶ ἀρνησάμενοἱ σε τἱ | F καὶ πάλιν ἤκ. φ. λ. μ. ἄκουσον δίκαις ἰωάννη, Α καὶ εἶπέ μοι ἡ φωνή | τότε ἐρωτητήσεται — οἱ (ita C: D καὶ οἱ) — λαβόντες (F om οἱ τ. βά. λα.): Α om | καὶ (D om) τότε οἱ δίκ. ὑπὸ νεύμ. (νεύμ. ex A adsumpsimus, D πνεύματ.) — ἀπὸ τ. άμαρτ. cum D: C καὶ τότε οἱ δίι ὑπὸ τ. πνεύμ. μου πορευδώσιν (nonnihil deest) οἱ ἄγγελοι κ. ἐπισωρ. τοὺς δι. ἀ. τ. ἀμαρτ., Α ὅτι ὑπὸ νεύματός μου πορεύσονται οἱ ἄγγ. καὶ ἐπισωρεύσονται τοὺς δικ. ἀ. τ. άμαρτ., F (post χριστιανῶν) καὶ ἐν τῷ πνεύματί μου πορευδήσονται ἄγγελοι καὶ ἐπίσωρ. τοὺς δικ. ἀ. τ. άμ., Ε (post μέλλ. γενέσται) τότε πορεύσονται οἱ ἄγγ. κ. ἐπισ. τοὺς δικ. ἀπὸ (cod. ἐπὶ) τῶν ἀμ. (pergit omissis piuribus ἐπὶ τὸν κλῆρον τ. δικ. οἱ μὲν δί. λάμπουσιν ως ὁ ῆλ. οἱ δὲ ἀμ. ἔσ. ζοφ.) κατὰως usque τῶν δικ. cum D, item ΑC: F om | κ. σταδήσονται — ῆλιος: ita

άμαρτωλών έπὶ τὸν κλήρον τῶν δικαίων, καὶ σταθήσονται πάντες οἱ δίκαιοι ἐκ δεξιῶν μου καὶ λάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος. καθώς ὁρᾶς, Ἰωάννη, τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι ὅλοι ὁμοῦ ἐγενοντο, εἰς δὲ τὸ φῶς διαφέρουσιν, οῦτως ἔσται ἐπὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν άμαρτωλῶν' οἱ γὰρ δίκαιοι λάμψουσιν ὡς φωστῆρες καὶ ὡς ὁ ἥλιος, οἱ δὲ άμαρτωλοὶ ἔστωσαν ζοφώδεις.

"Καὶ πάλιν είπον κύριε, καὶ πάντες οἱ Χριστιανοὶ εἰς μιαν κόλασιν ἀπέρχονται; βασιλεῖς, ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, πατριάρχαι, πλούσιοι καὶ πένητες, δοῦλοι καὶ ελεύθεροι; καὶ ἤκουσα φωνής λεγούσης μοι ἄκουσον, δίκαιε Ἰωάννη καθώς προεῖπεν ὁ προφήτης Δαυίδ, ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται εἰς τέλος, περὶ δὲ βασιλείων, ελασθήσονται ὡς ἀνδράποδα καὶ κλαύσουσιν ὡς νήπια περὶ δὲ πατριαρχῶν καὶ ἱερέων καὶ λευϊτῶν τῶν ἀμαρτησάντων, διασκορπισθήσονται ἐν ταὶς κολάσεσιν κατὰ τὴν ἀναλογίαν ἐκάστου τοῦ ἰδίου πταίσματος, οἱ μὲν ἐν τῷ πυρίνῷ ποταμῷ, οἱ δὲ εἰς τὸν σκώληκαν τὸν ἀκοίμητον, ἄλλοι δὲ ἐν τῷ επταστόμῷ σονται οἱ ἀμαρτωλοί.

D et A, item F; C καὶ στήσονται, a qua inde voce transilit statim ad extrema libri: τῆς φωνῆς ταύτης, κατήνεγκέ με ἡ νεφέλη καὶ ἀπέθετο ἐν τῷ ὅρει βαρῶρ. | καθῶς ὁρᾶς (F ὁρᾶτε) ἰω. (F οm) τ. ἀ. τοῦ ούρ. (F οm τ. ούρ.) ὅτ. ὅλοι ὁμοῦ (F teste Birch. ὑπ' ἐμοῦ, G εἰς μίαν) ἐγ., εἰς δὲ — διαφέρουσιν (F pro his: καὶ φῶς οὐκ ἔχουν ὅλη [corrige ὅλοι] ἴσα, ἀλλὰ ἄλλοι μέν εἰσιν φαινώτατοι [sie Bi.] ἄλλοι δὲ στυγνώτατοι [G στυγνοί]) · οὕτως ἔσται (F ἔστω) — οἱ γὰρ (F μὲν) δὶ λάμψ. (F λάμπουσιν) ὡς φ. (F φωστὴρ) κ. ὡς ὁ (F οm) ἥλιος — ἔστωσαν (F ἔσονται) ζοφ. De E iam vidimus; A vero post illud prius λάμψ. ὡς ὁ ἥλ. omissis iis quae interiecta sunt nil addit nisi οἱ δὲ άμαρτ. ἔσοντ. ζοφ.

²⁴ εἶπον (Α add ἐγωὶ ἰωάννης) κύριε, καὶ (ita AF; DE om κύ. καὶ) πάντ. οἱ χοιστ. (χρι. DEF; AG άμαρτωλοὶ) | βασιλ. usque ἐλεύΣ. cum A: F καὶ βασ. καὶ πατρ. πλούσ. καὶ πένητ., E βασιλ. καὶ ἄρχοντες, πλούσ. καὶ πένητ., D nil nisi καὶ πτωχοὶ καὶ πλούσ. | ἄκ. δί. ἰω. cum AF: DE om | κατῶς cum DF: A ὅτι κατῶς, E om κατῶς usque δαυ. | προεῖπεν (ita F, A εἶπεν) etc.: D προεῖπεν (cod. -πα) τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον διὰ τοῦ προφήτου δαυ. | βασιλέων: EF add καὶ πατριαρχῶν | D post ἐλαστήσονται repetit βασιλεῖς | ἀνδράποδα cum ADG: F τετράποδα | ὡς (Α ὥσπερ) νήπια (F -πιοι) | περὶ δὲ πατριαρχ. καὶ (D om) — κατὰ τὴν (Α om) ἀναλογίαν — πταίσματος cum AD: F καὶ διαμεριστήσονται οἱ άμαρτωλοὶ ἐν ταῖς κολάσεσι ταύταις, E καὶ διαμεριστήσ. εἰς φοβερὰς κολάσεις, ὅπου οὐκ ἔστι φῶς, ἀλλὰ ὀδύνη καὶ στενοχωρία καὶ ἀνάγκη, omissis reliquis huius sectionis. | σκώληκαν cum AD: F -κα | ἄλλοι δὲ (F οἱ δὲ) usque κολάσεως cum AF: D om | F om ἐν ταύτ. τ. κολάσεσιν

25 Καὶ πάλιν εἰπον κύριε, καὶ οἱ δίκαιοι ποῦ μελλουσιν αὐλίζεσθαι; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι τότε ἀποσκεπαράδεισος καὶ ἔσονται οἱ δίκαιοι ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς μετὰ τῶν ἀγγελων μου, καθὼς προείπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον κατασκηνώσουσιν εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἐπὶ αὐτῆς.

²⁶ Καὶ πάλιν εἶπον· χύριε, πόσον ἐστὶν τὸ πλῆθος τῶν ἀγγελων; καὶ ποῖόν ἐστιν πλέον, τῶν ἀγγελων ἢ τῶν ἀνθρώπων; καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι· ὅσον ἐστὶν τὸ πλῆθος τῶν ἀγγελων, τόσον ἐστὶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, καθὼς εἶπεν ὁ προφήτης· ἔστησεν ὅρια ἐθνῶν κατὰ ἀριθμὸν ἀγγελων θεοῦ.

27 Καὶ πάλιν εἶπον· κύριε, καὶ ἀπὸ τότε τί μέλλεις ποιεῖν; καὶ πῶς μέλλει εἶναι ὁ κόσμος; ἀποκάλυψόν μοι πάντα. καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι· ἄκουσον. δίκαιε Ἰωάννη· ἀπὸ τότε οὐκ ἔστιν πόνος, οὐκ ἔστιν λύπη, οὐκ ἔστιν στεναγμός,

²⁵ πάλιν (DE om) εἶπον· κύρ. καὶ (A om) οἱ | λεγ. μοι (Ε φωνὴν λέγουσάν μοι, ut etiam ante): F add ἄκουσον δίκαιε ἰωάννη | τότε: AE om | ἀποσκεπ. cum ADE: F ἀνασκεπ. | καὶ γενήσεται usque εν cum D: Ε γενήσεται ή γῆ παράδεισος, A om; F post ἀνασκεπ. pergit ἡ γῆ ισσκερ παράδεισος et add καὶ κενωθήσονται οἱ θησαυροὶ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς καὶ ἔσται ἡ γῆ ισσκερ παράδεισος | καὶ ἔσ. οἱ δίκ. ἐπὶ (Α ἀπὸ) πρ. — τῶν (F add ἀγίων) ἀγγ. μου cum AF: Ε καὶ κενησθήσονται (corrupte, vide ante F; omissa sunt quae ibi interponuntur) οἱ δίκ. ἐπὶ πρόσωπον πάσ. τ. γ. μετὰ τῶν ἀγγ.: D om | καθώς προεῖπ. (D εἶπ.) τὸ πν τ. ἄγ. (ita A et D, sed διὰ etc. om A) διὰ τ. πρ. δαυ.: ΕF καθ. εἶπ. (F διδάσκει) ὁ προφήτ. δαυ. | γῆν cum DF: AE τὴν γῆν | εἰς αἰῶν. αἰῶνος (ita AD; Ε om αἰῶνος, F εἰς αἰῶνας) ἐπ' αὐτῆς (ita DE; AF -τὴν)

²⁶ πάλιν (DE om) είπ. (A add ἐγὼ ἰωάννης) κύρ. (A add καὶ) | πόσον usque ἀνθρώπων cum D: A πόσ. ἐστ. τὸ πλ. τ. ἀγγ. καὶ πόσ. ἐστ. τὸ πληθ. τῶν ἀνθρώπ., F τίνες εἰσὶν πλέον τὸν ἀριθμόν, τῶν ἀγγ. ἢ τῶν ἀνθρώπ., Ε ποῖον ἄρα ὑπάρχει πλεῖον (scripta haee in codice ποια αρα υπαρχων πλοιον), τὸ γένος τῶν ἀνθρ. ἢ τὸ πλῆθ. τῶν ἀγγέλ. | λεγ. μοι: FE add ἄκουσον δίκαιε ἰωάννη | ὅσον ἐστὶν τὸ πλ. τ. ἀγγ. τόσον (F τοσοῦτ.) ἐ. τὸ γέν. (F πλῆθος) τ. ἀνθρ. cum DF (D add τῶν χριστιανῶν): Α ὅσος ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγγέλ. τοσοῦτός ἐστι καὶ τῶν ἀνθρ., E his omnibus omissis statim pergit ἔστησεν ὅρια — ἀγγ. θεοῦ, additque οἱ ἄγγελοι ἀναρίθμητοί εἰσιν | καθ. εἶπεν usque θεοῦ cum AD: F om

 $^{^{27}}$ πάλιν (DF om) εἴπον· χύριε (D om), καὶ ἀπὸ etc. | καὶ πῶς usque κόσμος eum D; item A κ. π. μέλλεις πστῆσαι τὸν κόσμον: FE om | ἀποκ. μ. πάντα: FE om | ἄχουσ. δί. ἰω. eum AF: DE om | πόνος – λύπη – στεναγμ. ita AG, item E (καὶ ἀπὸ τότε etc.); similiter D λύπη — φθόνος — στεναγμ., F om οὐκ Ε΄ λύπ. οὐκ Ε΄. στεν. | οὐκ Ε΄. μνη. οὐκ Ε΄. δάκο. (D — δάκρ. — μνησ.) eum AD: F

ούκ έστιν μνησικακία, ούκ έστιν δάκρυα, ούκ έστιν φθόνος, ούκ έστιν μισαδελφία, ούκ έστιν άδικία, ούκ έστιν ύπερηφανία, ούκ έστιν καταλαλιά, ούκ έστιν πικρία, ούκ έστιν μέριμνα βίου, ούκ έστιν πόνος γονέων ή τέκνων, ούκ έστιν πόνος χρυσίου, ούκ εἰσὶν πονηροὶ λογισμοί, ούκ έστιν διάβολος, οὐκ ἔστιν θάνατος, οὐκ ἔστιν νὺξ ἀλλὰ πάντα ήμέρα. καθώς προείρηκα καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχως, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης, τουτέστιν τούς ἀνθρώπους τοὺς ὁμοιουμένους τῶν ἀγγελων διὰ τῆς ἐναρέτου αὐτῶν πολιτείας, κάκεῦνά με δεὶ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσωσιν, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἰς ποιμήν.

** Καὶ πάλιν ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι · ἰδού ταῦτα πάντα ἤκουσας, δίκαιε Ἰωάννη · ταῦτα παράθου πιστοῖς ἄνθρώποις, ἵνα καὶ ἐτέρους διδάξωσιν καὶ μὴ καταφρονήσωσιν, μηδέ τοὺς μαργαρίτας ἡμῶν ῥίψωσιν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μή ποτε καταπατήσουσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν.

Καὶ έτι μου ἀκούοντος τής φωνής ταύτης, κατήνεγκέ με

28 ταῦτ. (D om) πάντ (F om) ήκ. δίκ. (cum AB; DF om) ἰω. (B add καὶ ήγαπημένε μαθητά) τάῦτα (D πάντα) παράθου πι. ἀνθρ. | ἵνα καὶ ἐτέρ. διδ. καὶ καταφρον. (haec omnia A; D nil nisi ἵνα μή καταφρ., B οἵτινες ἰκανοὶ ἔσονται καὶ ἐτέρους διδάξαι, F om) | μηδὲ (D ἵνα μή) τ. μαργ. ήμ. (D haec post ρίψ.) ρίψ. (ita D; F ρύπτεσθαι sie, F καὶ μή ρίπτε τ. μαργ. μου) ἔμπρ. τ. χ. μήπ. (ita A; F ἵνα μή, D καὶ) καταπατήσουσιν (ita A; DF -σωσιν) etc. B pro his: οἱ γὰρ ἄφρονες ρίπτουσιν τοὺς μαργαρίτας ἔμπροσθεν τ. χοίρ. καὶ καταπατοῦσιν αὐτούς. | καὶ ἔτι μ. ἀκ. τ. φω. (A add καὶ [κατα?] βοούσης sie) ταύτης (A om):

ούκ έσ. ψεῦδος, ούκ έ. κακία, ούκ έστι δάκρυα, Ε nil nisi ούκ έστ. δάκρυα | ούκ έστ. φδόνος usque μέριμν βίου cum A: D ούκ έστ. ύπερηφανία ούκ έ. μέρ. βίου, F ούκ ἔστ. καταλαλιά, Ε ούκ ἔ. μέρ. βl. ούκ ἔστ. μῖσος, ούκ ἔστ. κακία, ούκ έστ. πικρία : ο. έ. πόνος (Ε ένθύμησις) γον. ἢ (Ε ού) τέχνων: ita ADEF | ο. έ. πόνος (D om) χρυσ. cum AD: EF ο. ε. διαφορά (F πόπος) χρυσ. η άργυρίου i ο. είσ. πονηροί (F post λο.) cum AF, item E ού διαλογισμοί πονηροί, D ούκ έστιν ποονείας λογισμός. Praeterea A solus add ούκ έστιν πνευμα πονηρόν. | ο. Ε. διάβ. (hacc E om) ο. ξ. Δάν. (hacc D om) | ο. ξ. νύξ, ἀλλά πά. ήμ. cum D: A ο. ξ. νύξ η ένιαυτοί, αλλά πάντες ημέρα, F ο. Ε. νύξ η ένιαυτοί (Birch. -αυτή) η καιροί (Βί. χαιρ.) ή ήμέραι, άλλα πάντα ήμέρα. Ε ούδὲ κατοίκησις ούτε έβδομάδα (sic) ούτε ώραι, άλλά πάντα ήμέρα et add πάντα άγαθοσύνη άνεκλάλητος· ά όφθαλμός ούκ είδεν καὶ ούς ούκ ήκουσεν καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου ούκ ἀνέβη, α ετοίμασεν (sic) ο Βεός τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Tum pergit: καθώς εἶπεν (sic, non είπον)· καὶ ἄλλα etc. | καΣ. προείρηκα cum AD: Ε καΣ. είπεν, F καΣ. είπ. δ χύριος | τουτέστ. τ. άνθρ. (Α δικαίους) τούς (Α om) όμ. τῶν άγγ. (sie uterque) διὰ της (ita A; D καλ) ἐναρέτου (ita D; A ἀμετρίτου) αὐτῶν (Α αὐτοῦ) πολετ. cum AD: EF om | κάκεῖνα — άγαγεῖν: A ante τουτέστιν | άκούσωσιν: ita ADEF

ή νεφέλη καὶ ἀπέθετό με ἐν τῷ ὅρει Θαβώρ. καὶ ἡλθεν φωνή πρός με λέγουσα: μακάριοι οἱ φυλάττοντες κρίσιν καὶ ποιοῦντες δικαιοσύνην ἐν παντὶ καιρῷ. καὶ μακάριός ἐστιν ὁ οἶκος ὅπου κεἴται ἡ διάθεσις αῦτη, καθώς εἶπεν ὁ κύριος ὅτι ὁ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου τηρεῖ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν: αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

D καὶ ὡς ἤκουσα τ, φων. ταύτης | ἀπέθετο ACF: D ἔστησεν | δαβώρ: D τῷ τῶβ. | καὶ ἦλδ. φω. πρ. με λέγ. (D λέγει — sic — πρ. με) cum AD: CF om | μακάριοι usque καιρῷ cum AD: CF om | κ. μακ. ἐστιν (F om) ὁ οἶκ. ὅπου (ita ACF, D ἔνδα) — εἶπ. ὁ κύριος: ita ACDF, sed A add ἐν εὐαγγελίοις | ὁ ἀγαπῶν –τηρεὶ cum ADF (item B): D ὁ ἀγαπ. τοὺς λόγους μου ἀγαπηδήσεται παρὰ τοῦ πατρός μου | ἐν χριστῷ — ἡμῶν: ita pergunt CDF; reliqua αὐτῷ etc. cum D: C ῷ ἡ δόξ. καὶ τὸ κράτος εἰς τ. αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν. Item F αὐτῷ πρέπει πὰσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις σὸν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγατῷ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν. ῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, ἀμήν. Item A (pergens post τηρεῖ) ὅτι τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἰησ. χρι πρέπει δόξα καὶ ἡ τιμἡ καὶ ἡ προσκύνησις νῦν κ. ἀεὶ κ. εἰς τοὺς αἰ. τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Satis diversum ab his libri finem codex B praebet. Pergit enim post xal καταπατούσεν αύτούς hune in modum: καὶ μακάρεος ὁ ἔγων τὴν ἀποκάλυψεν ταύτην καλ άναγινώσκει (sic) έμπροσθεν τοῦ λαοῦ· καλ μακάριοι [οί] άκούοντες τὸν λόγον τοῦ Ξεοῦ καὶ φυλάττοντες αὐτά. ταῦτα τοῦ κυρίου εἰπόντος ήρπασέ με νεφέλη και κατήγαγέ με έν τῷ ὅρει τῷ ὑαβώρ. ἐλὑών οὖν ἐν τῇ πόλει ἱερουσαλήμ εύρον συνηθροισμένους τούς ενδεκα μαθητάς, και ίδόντες εγάρησαν γαράν μεγάλην, και άσπασάμενοι άλλήλους έν φιλήματι άγίω, έδιηγησάμην (codex εδιγησανμι) τοῖς ἀδελφοὶς μου ἀποστόλοις ἃ εἶδον καὶ ήκουσα παρά τοῦ διδασκά. ίου και κυρίου ήμιον ίησου γριστού. Sequitur: καθείκεν, unde fortasse καθώς κα-Σήκεν eliciendum; tum pergitur: διεσπάρημεν καλ έκηρύξαμεν το εὐαγγέλιον πάση τῆ κτίσει, ΐνα οἱ ἀκούοντες καὶ πιστεύοντες βαπτισὰῶσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἰοῦ καὶ τοῦ άγίου πνεύματος [καὶ] εὕρωσιν ζωήν αἰώνιον ἐν τῆ ήμερα της χρίσεως. ούτως γάρ ένετείλατο χύριος ο άγαπων με τούς λόγους μου τηρεῖ, κάγω αὐτῷ δωροῦμα: ζωήν κίωνιον. ταῦτα ἀκούσαντες, ἀδελφοί άγαπητοί, και πιστεύσαντες (codex πιστεύσεσθαι) λίσατε (sic, quod ferri potest) ίνα λάβητε ζωήν αlώνιον είς δόξαν πατρές και υίοῦ και άγίου πνεύματος, ἀμήν.

Restat ut de extremis libri partibus videamus, quemadmodum in codice E scripta sunt. Habent autem proprium illa quidem modum, maximeque ieiunam exaggerationem poenarum inferni continent. Haec qualia sint, ex iis quae inde excerpta dabimus satis apparebit. Scripturam perquam vitiosam tacite passim, ut facere in his consuevimus, correximus. Post verba μία ποίμνη, εἶς ποιμήν, exeunte sect. 27 posita sic pergit: ἄχουσον, δίκαιε ἰωάννη. ταῦτα πάντα συναχθήσονται, καὶ γενήσεται εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος, καὶ στήσω τὸν βρόνον μου εἰς τὸν τόπον, καὶ καθίσω μετά τῶν ιβ΄ ἀποστόλων καὶ μετά τῶν κδ΄ πρεσβυτέρων. καὶ αὐτὸς (adde ἔση vel simile quid?) πρεσβύτερος διὰ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν, καὶ ἐκτελέσαι τρεῖς λειτουργίας ἀπολαμβάνεις στολὴν λευκὴν καὶ στέφανον ἀμάραντον ἐκ χειρὸς κυρίου, καὶ καθήσει (ita scriptum) μετά τῶν κδ΄ πρεσβυτέρων, καὶ μεγάλους ἐπισκόπους ἐπιδείξεις (? ita singula) καὶ μετά ταῦτα

έξελεύσονται οι άγγελοι κατέγοντες γρυσούν Συμιατήριον καλ λαμπάδας φαιγάς, καλ συνάγουσιν τούς καλίδε πολιτευσαμένους έχ δεξιών του χυρίου τούς ποιούντας τάς άρετάς αύτου, [καί] κατασκηνώσει αύτους είς αίωνα αίωνος φωτός και άγαλλιάσεως, και απολαύσουσιν ζωήν αιώνιον και όταν γωρίζη τὰ πρόβατα ἀπό τῶν έρίφων, δηλονότι τούς δικαίους από των αμαρτωλών, τούς δικαίους έκ δεξιών καὶ τοὺς άμαρτωλοὺς έξ εύωνύμων, τότε άποστελεί (cod άποστέλη) ἄγγελον τὸν ραγουήλ λέγων. άπελθε σάλτισαι (boc accentu codex) τους άγγέλους του ψύγους και γιόνος του κριού, και σύναζον πάσαν όργην είς τους έστώτας έξ εύωνύμων. ότι ου συγγωρώ αυτούς, όταν ίδωσιν την δόξαν του Σεού, οι άσεβείς και άμετανόητοι, και οι ιερείς οι μή (pro his confuse at corrupte: και οι μή ποιήσαν τούς εερείς και μή) ποιήσαντες τὰ προσταγθέντα - - - σσοι έγετε δάκουα. κλαύσατε διά τους άμαρτωλούς. και φωνήσει ό τεμελούν (is paullo ante Βυρωρός constitutus est) τον ταρρύχ (sic): ἄνριζον χλειδούγε τὰς\χολάσεις: ἄνριξον τὰ χριτήρια — - ἄνοιξον τὸν σχώληκα τὸν ἀχοίμητον καὶ τὸν βέβηλον δράκοντα· έτοίμασον τὰς άδίας (sie). ἄνοιξον τὸ σκότος: ἀπόλυσον τὸν πύρινον ποταμόν καὶ τὸ δείλαιον σκότος εἰς τὰς τυρμένας τοῦ άδου. τότε βλέποντες οἱ άμαρτωλοὶ οἱ έλεεινοί τὰ έργα αύτων και μή δυνάμενοι - - ώς μή έγοντες παραμυθίαν. κλαίοντες και καταβαίνοντες έν ροαίς ώσει αιμάτων και ούκ Εστιν έλεων αυτούς, ού πατήο βοηθός, ού μήτηρ σπλαγγνίζομένη, άλλά μάλλον στασιάζοντες αύτούς οί άγγελοι και λέγοντες: ταπεινοί, τι κλαίετε; έν τω κόσιω ούκ πλεήσατε άσθενών, ούχ έπεσχέψασθε - - καὶ ἀπελεύσονται ούτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον. ἐχεῖ δυσωπήσαι ούκ Ισγύετε τον έκ παρθένου πεγθέντα - άμετανόητοι έζήσατε έν τώ χόσμω, καὶ ού μη έγετε έλεος άλλα αἰώνιον χόλασι». καὶ λέγει ὁ τεμελούν τώ (cod. τον) ταρούγ (h. l. sic). Εγειρε τον δφιν τον παγύν τον τρικέφαλον, σάλπισαι είς τὰ δεινά ὑηρία τοῦ συνάγεσθαι είς τὴν βρώσιν αὐτών. ἄνοιξαι τὴν δωδεχάπληγον ένα συναγέτη παν έρπετον είς άσεβείς και άμετανοήτους - - και συνάξει ὁ τεμελούγ τὸ πληθος τῶν άμαρτωλῶν. καὶ λοκτίσει τὴν γῆν, καὶ σγισθήσεται ή γη είς τόπους και χωνευθήσονται οί έλεεινοί άμαρτωλοί είς τάς φοβεράς χολάσεις. τότε άποστελεί (cod. -έλει) ό θεός τὸν άργιστράτηγον μιγαήλ, χαί σφραγίσας του τόπου τύπτει αύτους ό τεμελούν μετά του τίμιου σταυρόν. καλ συναγβήσετσι ή γή κατά τὸ πρότερον. τότε οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ὑπερεβοήνησαν. τότε τ΄ παναγία ξελαυσεν αύτους και πάντες οι άγιοι. και ούκ όφελήσουσιν αύτούς. καὶ ὁ Ιωάννης λέγει καὶ εἰς τύγην τῶν άμαρτωλῶν ἐπιγράφεται τὰ χριτήρια; και ήκουσα φωνήν (cod. -νης) λέγουσάν μοι Εκαστος έν τω ίδιω Δελήματι επορεύοντο εν τῷ χόσμω, καὶ διὰ τοῦτο οὕτως χολάζονται. μαχάριος ὁ άνθρωπος ό άναγινώσκων την γραφήν. μαχάριος ό μεταγράψας αύτό και δώσας εξς ξτέρας καθολικάς έκκλησίας μακάριοι πάντες οί φοβούμενοι τον θεόν, άκούσστε lepείς και οι άναγινώσκοντες, άκούσατε λαοί etc.

V. IOHANNIS LIBER DE DORMITIONE MARIAE.

Τοῦ άγιου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου λόγος εἰς τὴν κοίμησιν τῆς άγιας θεοτόκου.

¹ Τῆς παναγίας ἐνδόξου θεοπόκου καὶ ἀειπαρθένοῦ Μαρίας κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐν τῷ ἀγίω μνήματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἐρχομένης θυμιᾶσαι καὶ κλινούσης τὰ ἄγια γόνατα αὐτῆς, ἐδυσώπει τὸν ἐξ αὐτῆς τεχθέντα Χριστὸν τὸν θεὸν ἡμῶν πρὸς αὐτὴν ἀναλῦσαι.

CD Par. 770: διήγησις (ita C; D Par. 770 om) τοῦ ἀγίου ἰωάνν. τοῦ Ξεολόγου περὶ τῆς τελειώσεως τῆς ἀγίας (ita D; C παναγίας) Ξεοτόκου καὶ ἀειπαρ-Θένου μαρίας (Par. 770 τῆς ἀγίας μαρ. τῆς Ξεοτόκ.).

Par. 1215: τοῦ άγιου Ιωάνν. Σεολόγου καὶ εὐαγγελιστοῦ διήγησις περὶ τῆς ἐνδόξου κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Σεοτόκου καὶ ἀειπαρΞένου μαρίας.

Coisl. 121: Ιωάγνου του αποστόλου καὶ Σεολόγου λόγος εἰς τὴν ἀγίαν καὶ πανένδοξον κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας Σεοτόκου. Par. 1504: ἀνάληψις καὶ μετάστασις τῆς ἀγίας μαρίας τῆς Σεοτόκου, συγγραφεῖσα παρὰ ἰακώβου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου. Vind. 151: κοίμησις τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Σεοτόκου μαρίας, συγγραφεῖσα ὑπὰ ἰακώβου τοῦ ἀδελφοῦέου. Par. 897: τοῦ ἐν ἀγίοις παττρὸς ἡμῶν ὶ ωὰ ννου ἀρχιεπισκόπου Σεσσαλονίκης λόγος πάνυ ὀφέλιμος εἰς τὴν κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Σεοτόκου καὶ ἀειπαρῦένου μαρίας. De his quattuor extremis cf. Prolegomenn.

1 παναγίας: D Mon² et b άγίας, Ε άγίας καὶ | Mon² κατὰ τὸ ἔτος | άγίω: B om | τ. κυρίου ήμων cum ACDE Mon²: B Mon b add ἐησοῦ χριστοῦ ἐξ αὐτῆς cum BCDE Mon² et b: A ὑπ' αὐτῆς | χριστ. τὸν Ἱεὸν ἡμων cum ABDE Mon² (praem κύριον) et b: C om

^{*} τοῦ ἀγίου (Par. 1021 add ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ, Ε pro ἀγίου habet ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν) ἰωάνν. τοῦ Σεολ. λόγος (Mon. 146 om) εἰς τ. (Mon. 146 add πάνσεπτον) κοίμησιν τῆς ἀγίας (ita A; Β παναγίας, Ε ὑπεραγίας, Par. 1021 ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν) Σεοτόκου cum AB Mon. 146; Ε; Par. 1021.

2 βλέποντες δε αὐτήν οἱ Ἰουδαίοι σγολάζουσαν τω θείω τάφω. προσήλθον τοῖς ἀρχιερεύσιν λέγοντες ὅτι Μαρία καθ' ἐκάστην ἡμέραν έργεται πρός το μνήμα. καλέσαντες δέ οι δργιερείς τούς ταγθέντας παρ' αύτων φύλακας πρός τὸ μή συγχωρείσθαί των εύγεσθαι έν τῷ άγίω μνήματι, ἐπυνθάνοντο περὶ αὐτῆς, εἰ ἀληθῶς οῦτως ἔγει. οἱ δὲ φύλακες ἀποκριθέντες εἰπον μηδέν τοιοῦτον θεωρήσαι, του θεού μή συγγωρούντος αύτοις την παρούσαν όραν. Μια δέ των ημερών, παρασκευής ούσης, ηλθεν κατά τό είωθὸς ή άγία Μαρία παρά το μνήμα, καὶ έν τω εύγεσθαι. αύτην έγένετο άνεωγθήναι τούς ούρανούς καὶ τὸν άργάγγελον Γαβριήλ κατελθείν πρός αθτήν, καὶ εἶπεν γαίρε, ή γεννήσασα Χριστον τον θεόν ήμων. ή εύγή σου έν τοῖς ουρανοίς διελθούσα πρός τὸν ἐκ σοῦ τεγθέντα έδέγθη, καὶ ἀπό τοῦ λοιποῦ κατὰ τὴν αἴτησύν σου καταλιπούσα τὸν κόσμον ἐπὶ τὰ οὐράνια πρὸς τὸν σὸν υξόν εξς την ζωήν την άληθινήν και άδιάδογον άπέργη.

4' Ακούσασα δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ ἀγίου ἀρχαγγέλου ὑπέστρεψεν είς την άγίαν Βηθλεέμ, έχουσα άμα αύτη τρεῖς παρθένους τάς έξυπηρετούσας αύτη. μετά δέ το άναπαηναι βραχύ άνακαθίσασα είπεν πρός τὰς παρθένους: ἀγάγετέ μοι θυμιατήριον, ένα προσεύξωμαι. και ήγαγον κατά το διατεταγμένον αύταις.

² of loudator cum BCD Mon 2 et b: A river two loudalwy | mapla cum AC Monb: B Mona ή μαρία | Εργεται ποὸς (Β εἰς) τὸ μνήμα (Mona μνημείον) cum ABD Mon 2 et b: C απέργεται πρ. το μνημ. και εύγεται | Β συγγωρηθηναι! έν τω άγίω (B om) μνήματι (D μνημίω) | ούτως: Β ταῦτα ούτως | αὐτοῖς τὴν παρούσαν όρᾶν cum D: Α αὐτοῖς τὴν τιμίαν παρουσίαν αὐτῆς ὁρᾶν, Β τὴν τιμίαν αύτης παρουσίαν Σεωρήσαι, C αύτοῖς τὴν τιμίαν παρουσίαν Σεωρήσαι.

⁸ ή άγια μαρία cum A: Β ή άγια Σεοτόχος, CD ή άγια μαρία ή θεοτόχος | C πρός τὸ μνημα | καὶ ἐν τῷ εὕχ. αὐτὴν cum BCD : Α εὕχεσθαι αὐτὴν cum praecedentibus conjuncta | έγένετο ανεωχοήναι usque κατελθείν (D έλθείν): Β άνεωχ Ίησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ὁ ἄγγελος γαβρ. κατῆλίτεν | εἶπεν: D add αὐτῆ, P habet λέγει αὐτην (sic) | ή εύχή σου έν τ. ούρ. (D εἰς τὸν οὐρανὸν) διελβούσα (D έλβ.) etc.: Β είσηχούσξη, σου ή προσευγή καὶ πρός τ. έχ σού τεγβ. έδέχ Τη | λοιποῦ cum AB: CD νῦν | Α καταλιποῦσα, Β καταλοιποῦσα et CD καταλειπούσα sie | κόσμον: D add τούτον | B om πρός τ. σ. υξόν | εξς τήν: D είς | Β ἐπέρχη, Α παρέρχη,

⁴ δὲ ταῦτα: C add ἡ παναγία παρβένος | Β ἐχ τοῦ ἀγγέλου | Β ἔχουσα μεβ' ξαυτήν, D ξχ. σύν αὐτῆ | τὰς (B add καί) έξυπηρετ. αὐτῆ (BC αὐτήν): D παιδίσκας τὰς έξυπ. αὐτῆ | μετὰ δὲ etc. cum A: Β έγερθεῖσα δὲ ή άγια μαρία λέγει πρ. τ. παρά., C άνακαθίσασα δὲ είπ. πρ. τ. παρά.. D είπεν δὲ πρ. τ. παρβ. | Β προςεύξομαι | Β διαταχθέν |

*καὶ προσηύξατο εἰποῦσα κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ καταξιώσας διὰ τὴν ἄκραν ἀγαθότητά σου έξ ἐμοῦ τεχθῆναι, ἄκουσον τῆς φωνῆς μου καὶ πέμψον μοι τὸν ἀπόστολόν σου Ἰωάννην. ἵνα ἰδοῦσα αὐτὸν ἀπαόρξωμαι τῆς εὐφροσύνης καὶ πέμψον μοι καὶ τοὺς λοιπούς σου ἀποστόλους, καὶ τοὺς ἤδη πρὸς σὲ ἐπιδημήσαντας καὶ τοὺς ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, ὅπου δ' ἄν εἰσιν κατὰ χώραν, διὰ τοῦ ἀγίου σου προστάγματος, ἵνα τούτους θεωρήσασα εὐλογήσω τὸ πολυύμνητόν σου ὄνομα. θαρρῶ γὰρ ὅτι ὑπακούεις τῆς δούλης σου ἐν ἐκάστῳ.

6 Εύχομένης δὲ αὐτῆς παρεγενόμην ἐγκὶ Ἰωάννης, τοῦ πνεύματος τοῦ άγίου άρπάσαντός με διὰ νεφέλης ἀπὸ Ἐφέσου καὶ στήσαντός με ἐν τῷ τόπῷ ἔνθα ἀνέκειτο ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου. εἰσελθών δὲ πρὸς αὐτὴν καὶ δοξάσας τὸν ἐξ αὐτῆς τεχθέντα, εἰπον χαίρε, ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου, ἡ γεννήσασα Χριστὸν τὸν θεὸν ἡμῶν, εὐφραίνου ὅτι ἐν δόξη μεγάλη ἐξέρχη τοῦ βίου τούτου. Ἰκαὶ ἐδόξασεν τὸν θεὸν ἡ άγία θεοτόκος, ὅτι ἡλθον ἐγω Ἰωάννης πρὸς αὐτήν, μνησθείσα τῆς φωνῆς κυρίου τῆς εἰπούσης ἰδου ἡ μήτηρ σου, καὶ ἰδου ὁ υίός σου. καὶ ἡλθον αὶ τρεῖς παρθένοι καὶ προσεκύνησαν. βκαὶ λέγει μοι ἡ άγία θεοτόκος εὖξαι καὶ βάλε θυμίαμα. καὶ ηὐξάμην οὕτως κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ ποιήσας θαυμάσια, καὶ νῶν ποίησον θαυμάσια ἐνώπιον τῆς γεννησάσης σε, καὶ ἐξέλθη ἡ μήτηρ σου ἐκ τοῦ βίου τούτου, καὶ

κύριέ μου cum AD: BC om μου

 $^{^{5}}$ ξξ έμοῦ: 2 Α δι' έμοῦ τῆς δούλης σου | ἄχουσον cum 2 Α δι' έμοῦ τῆς δούλης σου | Α ἀπάρξομαι | χαὶ (2 C om) τοὺς λοιπούς (ita 2

 $^{^6}$ καὶ στήσαντός με: B καὶ ἔστησέν με | ἔν2α: D ἐν $\mathring{\omega}$ | A ἔκειτο | τ. κυρίου μου cum BC: AD om μου | καὶ δοξάσας et εἶπον cum BCD: A ἐδόξασα et καὶ εἶπον | B om χαῖρε $\mathring{\eta}$ (D om) μήτηρ usque εὐφραίνου , D om $\mathring{\eta}$ γεννήσασα usque τὸν 2εὸν $\mathring{\eta}μῶν$ | τοῦ βίου cum AB: CD ἐκ τ. β.

 $^{^{7}}$ Σεοτόχος cum ABD: C μαρία | ήλθον cum ACD: B ήχον | B μνησθ. του χυρίου τῆς φων. τῆς | C καὶ ήλθ. καὶ αἱ | προσεχύνησαν cum BC: A add με, D μοι

⁸ χ. λέγ. μοι (B om) ή άγία (C παναγία, D om) | Β βάλε δυμίαμ. χαὶ εὕξ. | Σαυμάσια prius: A add μεγάλα | BC om καὶ νὺν ποὶ. Σαυμάσια | Α τεκούσης | καὶ (cum AD; BC om) ἐξέλθη (C ἐξέλθοι) | βίου τούτου cum BCD: Α κόσμου Αροκαίγρε, apocryph. ed. Tischendori.

πτοηθώσιν οί σταυρώσαντές σε καὶ μὴ πιστεύσαντες εἰς σέ. γκαί μετά το τελέσαι με την εύγην εξπέν μοι η άγία Μαρία. άγαγέ μοι τό θυμιατήριου. καὶ βαλούσα θυμίαμα είπεν · δόξα σοι ό θεός μου καλ ο κύριος μου, ότι έπληρώθη είς έμε όσα ύπέσγου μοι προ τοῦ ἀνελθείν σε εἰς τοὺς οὐρανούς, ὅτι, ὅταν ἐξέργωμαι ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου, έλεύση σύ καὶ τὸ πλήθος τῶν ἀγγελων σου μετά δόξης πρός με. 10 και λέγω πρός αυτήν έγω Ιωάννης . έρχεται ό κύριος ήμων Ίησους Χριστός καὶ θεός ήμων, καὶ όρᾶς αὐτόν, καθώς ὑπέσγετό σοι. ἀποκριθεῖσα δὲ ἡ άγία θεοτόκος εἶπέν μοι. οί Ἰουδαίοι εξωμόσαντο ίνα έν τω τελειωθήναι με το σωμά μου κατακαύσωσιν, καὶ ἀποκριθεὶς είπον αὐτῆ : οὐ μὴ ἔδη διαφθοράν τὸ ὅσιον καὶ τίμιὸν σου σώμα. ἀποκριθεῖσα δὲ εἶπέν μοι · φέρε θυμιατήριον καὶ βάλε θυμίαμα καὶ εύξαι. καὶ ἐγένετο Μυτή ἐκ των ούρανων λέγουσα το άμήν. 11 και ήκροασαμην έγω Ίωάννης τής φωνής ταύτης, καὶ είπεν μοι τὸ πνεύμα τὸ ἄγιον 'Ιωάννη, ήκουσας της φωνής ταύτης της έηθείσης έν τω ούρανω μετά τὸ τελέσαι την εύγην; ἀποκριθείς δέ είπον ναί, ήκουσα. καὶ είπέν μοι το πνεύμα το άγιον αύτη ή φωνή ήν ήκουσας σημαίνει την παρουσίαν των άδελφων σου των αποστόλων την μελλουσαν καί τῶν ἀγίων δυνάμεων, ὅτι σήμερον ἔργονται ὧδε.

τούτ. εν δόξη πολλή | AC om και μή πιστ. είς σαί

* καὶ μετὰ τὸ τελ. με τ. εὐχήν cum A: D καὶ μετὰ τὸ εὔξασ⊅αι, B καὶ τελέσαντός μου τὴν εὐχήχ, C καὶ ὅτε ἐτέλεσα τ. εὐχ. | εἶπεν: D λέγει | μαρία cum BCD: A Σεοτόκος | B ἀγάγετε | βαλοῦσα cum CD: AB λαβοῦσα | ὅτι (cum CD; B τνα, A om) | ἐξέρχωμαι (D -χομαι): A ἐξέρχη | ἀπὸ (cum BD; AC ἐκ) τ. κόσμ. (cum BCD; A βίου) τούτου | ἐλεύση (B -σει) σὸ (BCD σοὶ): A ἐλεύσομαι ἐγώ | D om τὸ et τῶν | σου et πρός με: A μου et πρὸς σέ |

D μετά δόξης πολλής πρός μέ

10 καὶ λέγ. πρ. αὐτὴν (Α αὐτῆ) ἐ. ἰω. c. CDA: Β καὶ λέγει αὐτῆ ὁ ἰωάνν. | , ἱησ. χρι. καὶ Ἱε. ἡμῶν (C οπ ἡμῶν): Β καὶ Ἱεὸς ἰησ. χριστός | D καὶ ἀποκριβεῖσα | C παναγία | Βεοτόκος: ΒD μαρία | μοι: Β αὐτῷ, C οm | ἕνα: Β ὅτι | κατακαύσωσιν: D καύσωσιν, C add πυρί | καὶ ἀποκρ. (C add ἐγὼ ἰωάννης) εἶπον αὐτῆ (πρὸς αὐτήν): Β ἀποκρ. δὲ ὁ ἰωάννης εἶπεν αὐτῆ | τίμιον: D ἄγιον | σου σῶμα cum BC: AD σῶμ. σου | ἀποκρ. δὲ (BD add ἡ ἀγία μαρία) εἶπ. μοι (D πρός με, Β αὐτῷ): C ἡ δὲ λέγει μοι | ἐκ τῶν οὐρανῶν cum BC: AD ἐκ τοῦ οὐρανοῦ

 11 ήκροασάμην cum ABC: D ήκουσα | καὶ εἶπεν: D ήν εἶπεν | ἰωάννη ήκουσας - - ἐν τῷ οὐρανοῦ (B ἐκ τοῦ οὐρανοῦ) - - ἀποκριβεὶς δὲ (D καὶ ἀποκρ.) εἶπον (C ἐγώ εἶπ.) ναὶ, ήκουσα (B οπ ήκουσα, D ναὶ κύριε, ήκ. αὐτήν). καὶ εἶπ. μοι τὸ πν. τ. ἄγιον (D οm μοι τὸ πν. τ. ἄγ.): haec omnia A om propter ὁμοιοτέλευτον | ὧδε cum AB: C ἐνταῦθα, D πρὸς ήμᾶς (corrige ὑμ.)

12'Εγώ δὲ Ἰωάννης ἐπὶ τούτοις προσηυγόμην καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον εἶπεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους: πάντες ἄμα διὰ νεφελῶν ἐπιβεβηκότες ἐκ τῶν περάτων τῆς οἰκουμένης συναθροίσθητε εἰς τὴν άγίαν Βηθλεὲμ διὰ τὴν μητέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν συσσεισμῷ · Πέτρος ἀπὸ Ῥώμης, Παῦλος ἐκ Τιβερίων, Θωμᾶς ἐκ τῶν Ἰνδῶν τῶν ἐσωτέρων, Ἰάκωβος ἀπὸ Ἱεροσολύμων. 13' Ανδρέας ο άδελφος Πέτρου καὶ Φίλιππος, Λουκᾶς καὶ Σίμων ὁ Καναναῖος καὶ Θαδδαῖος οἱ κοιμηθέντες τῷ πνεύματι τῷ ἀγίω ἐξηγέρθησαν ἐκ τῶν μνημείων πρὸς ούς τὸ πνεύμα τὸ ἄγιον ἔλεγεν : μὴ νομίσητε ὅτι ἀνάστασις νῦν ἐστίν : άλλα χάριν τούτου ανέστητε έκ τῶν μνημείων ὑμῶν, ἵνα ἀπέλθητε είς άσπασμόν πρός τιμήν καὶ θαυματουργίαν τῆς μητρός τοῦ χυρίου καὶ σωτήρος ύμων Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι ήγγικεν ή ήμέρα της έξόδου, της άναλύσεως αὐτης εἰς οὐρανούς. 14 Μάρκος δὲ περιών όμοίως καὶ αὐτὸς ἀπὸ Αλεξανδρείας παρεγένετο μετά καὶ τῶν λοιπῶν, καθά προείρηται έξ έκάστης χώρας. 15 ο δὲ Πέτρος ἀρθεὶς ὑπὸ νεφέλης ἔστη μέσον οὐρανοῦ καὶ γῆς, τοῦ πνεύματος τοῦ άγίου στηρίξαντος αὐτόν, καὶ σύνοδα τῶν λοιπών ἀποστόλων και αὐτών άρπαγέντων έν νεφελαις εύρεθηναι

¹⁹ ໄωάννης: C om |D έπ|D τοῦτο (τούτω?) |B πάντες δὲ ἄμα |D τοῦ χυρ. ήμῶν ἰησ. χριστοῦ cum AB: CD τοῦ χυρίου χαὶ αξοῦ |C| add ήμῶν) |C| εν συσσεισμῷ cum |D|: AC σὸ |C| σοὶ |D| μὲν σίμων, |B| om |D| πέτρος cum |B|: AC πέτρε |A| παῦλε |C| τιβερίων (hoc accentu |A|; |B| τιβεριῶν) cum |AB|: |D| έχ τιβερίδος. Vide infra, unde clarum fit hoc nomine oppidum prope Romam significari |C| έσωτέρων: |B| ένδοτέρων

 $^{^{18}}$ καναναΐος: B κανανίτης | οί cum C:ABD οπ | τῷ πνεύματι usque μνημείων cum AC:D. ἐξηγέρθησαν ἐκ τ. μνημ. διὰ τοῦ άγίου πνεύματος, B τὸ πνεῦμα τὸ ᾶγιον ἐξήγειρεν ἐκ τ. μνημ. | πρὸς (B περὶ) οῧς - ἐλεγεν (ita C;B ἔφη , A λέγει): D πρὸς οῧς καὶ εἶπεν | B ἡ ἀνάστασις | A οπ άλλὰ χάρ. τούτου | μνημείων ὑμῶν (C οπ ὑμ.): B νεκρῶν | D εἰς τὸν ἀσπασμ. | B περὶ τιμήν | τοῦ κυρίου (CD βεοῦ) καὶ σωτ. ὑμῶν (D οπ) ἰησ. χρ.: B τοῦ κυρ. ἡμῶν (ησ. χρ.) | ἤγγικεν cum AD: BC ἤγγισεν | τ. ἀναλύσεως cum ABC: D οπ | εἰς (B) add τοὺς) οὐρανούς: D εἰς τὸν οὐρανόν, C εἰς τὰ οὐράνια

¹⁴ περιών (B om) όμοίως (C om) καὶ αὐτός: D καὶ αὐτ. περιών όμοι. | απὸ ἀλεξανδρ. cum AD: BC ἐν, ἀλεξανδρεία | B om καὶ post μετὰ | λοιπῶν: D add ἀποστόλων | B καθώς | B om ἐξ

¹⁸ μέσον: Β έν μέσω | στηρίξαντ. (D τηρίσαντος sic) αὐτόν (C om): Α οἰχονομήσαντος | σύνοδα: ita prorsus omnes (Β σύνοδά) | τῶν λοιπῶν (D add ἀγίων) ἀποστ. κ. αὐτ. ἀρπαγέντων (D ἀρπασθέντ.) ἐν νεφ. εὐρεθῆναι cum AD, item omissis ἀποστ. καὶ αὐτ. ἀρπαγέντ. C: Β τῶν αὐτῶν ἀποστόλων ἀρπαγέν

μετά τοῦ Πέτρου. καὶ οῦτως ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ άγίου, ὡς εϊρηται, πάντες άμα ήλθον.

15 Καὶ εἰσελθόντες πρὸς τὴν μητέρα τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ ήμων προσκυνήσαντες εἴπαμεν : μή φοβού μηδέ λυπού : κύριος ό θεός ό τεχθείς έκ σου έκβαλεί σε έκ του κόσμου τούτου μετά δόξης. καὶ ἀγαλλιασαμένη ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρι αὐτῆς ἀνεκάθισεν εν τη κλίνη, καὶ λέγει τοῖς ἀποστόλοις άρτι ἐπίστευσα έτι ἔρχεται ό διδάσκαλος καὶ θεὸς ήμῶν ἐξ ούρανοῦ, καὶ θεωρῶ αύτον, καὶ ούτως άναλύω έκ τοῦ βίου τούτου, ώσπερ έθεασάμην ύμᾶς παραγεναμένους. καὶ θέλω ένα εἔπητέ μοι, πόθεν γνόντες ότι αναλύω παρεγένεσθε πρός με, καὶ από ποίων γωρών καὶ διά πόσου παρεγένεσθε ένταυθα, ότι ούτως έταγύνατε είς την έμην επίσκεψιν. ούτε γαρ απέκρυψέν μοι δ έξ έμου τεγθείς, δ κύριος ήμων Ίησοῦς Χριστός, ὁ των όλων θεός πεπίστευκα γάρ καὶ νῦν ὅτι οὖτός ἐστιν ὁ υίὸς τοῦ ὑψίστου.

16 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν τοῖς ἀποστόλοις εκαστος, πρός ο τὸ πνεύμα τὸ ἄγιον εὐηγγελίσατο καὶ διετάξατο ήμίν, πληροφορήσωμεν την μητέρα τοῦ κυρίου ήμῶν. 17 καὶ ἀποκριθείς έγω Ίωάννης είπον είγω έν όσω είσερχόμην έν τῷ άγίω θυσιαστηρίω εν Έφεσω λειτουργήσαι, το πνεύμα το άγιον λέγει

τες έν νεφ. ευρέθησαν | τοῦ cum BCD: A om | D om ώς εἴρητ. | πάντες ἄμα ήλδον (D add έν τῷ τόπῳ) cum CD: Α έγένετο πάντας ἄμα είναι, Β πάντες δὲ

άμα ήνεων θησαν

16 Καὶ cum BCD: A om | τοῖς ἀποστόλοις: C τ. συναποστόλοις αὐτοῦ, D πρός τους αποστόλους | πρός ο potius quam πρ. ον edendum videbatur: AD πρ. ω, Β πρ. ων, C πρ. ον | ευηγγελίσατο καὶ (Α ευαγγελισάμενον) διετάξατο ήμεν usque χυρ. ήμων: C nil nisi εὐηγγελίσατο, Β εὐηγγελίσατο, εἴπατε ὅπως πλη-

ροφορηθή ή μήτηρ του χυρίου

¹⁵ τοῦ χυρ. καὶ Δε. ήμων cum AD: B τ. χυρ. ήμων ξησού γριστοῦ, C τοῦ χυρίου | προσχυνήσαντες: C καὶ πρ., D add αὐτήν | εἴπαμεν cum AD: C εἴπομεν, Β είπον | μή φοβ. μ. λυποῦ: C γαῖρε ή μήτηρ τοῦ χυρίου ήμῶν, μή λυποῦ | σωτῆρι αὐτῆς: D σωτ. ἡμῶν | τοῖς ἀποστόλοις: D πρὸς ἡμᾶς | ἐπίστευσα cum BCD: Α πιστεύω | BC om καὶ θεός, item om έξ ούρανοῦ | Β άναλύσω | ώσπ. έθεασ. (A add xal) ύμ. παραγεναμ. (C παραγενομ.): Β ώσπ. γάρ έθεασάμην ύμᾶς (sed pergit cum reliquis και θέλω) | ὅτι ἀναλύω: D τὴν ἀνάλυσίν μου τὴν ἐχ τοῦ σώματος | πόσου: Β πόσων | παρεγέν. ἐνταῦξ. cum CD: Α παρεγ. πρός με, B om | A ου γάρ | μοι cum A: B μου, C με | A ίησ. δ χριστ. | πεπίστευχα - - ότι (C add όντως) ούτος - - τοῦ ὑψίστου (C τοῦ Δεοῦ τ. ύψ., Β τοῦ βεοῦ τοῦ ζώντος): D om

¹⁷ D άποχρ. δέ | έγω ίω. είπον: B ο ίωάνν. είπεν | έγω: C om | είσερχό-

μοι ὅτι ἤγγικεν ὁ καιρὸς τῆς ἀναλύσεως τῆς μητρὸς τοῦ κυρίου σου πορεύθητι έν Βηθλεέμ εἰς ἀσπασμὸν αὐτῆς. καὶ νεφέλη φωτός ήρπασέν με καὶ εἰς τὴν θύραν ἔνθα κατάκεισαι ἔστησέν με. 18 ἀπεκρίθη καὶ ὁ Πέτρος· κάγωὶ ἐν Ῥώμη διάγων περὶ τὸν ὅρθρον ἤκουσα φωνῆς διὰ τοῦ πνεύματος τοῦ άγίου λεγούσης μοι έτι ή μήτης τοῦ κυρίου σου τοῦ καιροῦ ἐγγίσαντος ἀναλύσαι έχει πορεύθητι έν Βηθλεέμ εἰς ἀσπασμόν αὐτῆς. καὶ ἰδού νεφέλη φωτός ήρπασέν με, καὶ έθεώρησα καὶ τούς λοιπούς ἀποστόλους διά νεφελῶν έρχομένους πρός με, καὶ φωνήν λέγουσάν μοι πάντες ἀπέλθατε εἰς Βηθλεέμ. 19 ἀποκριθεὶς δὲ καὶ Παῦλος είπεν κάγω εἰς πόλιν ἀπέχουσαν ἀπὸ Ῥώμης οὐκ ὀλίγα διαστήματα διάγων, Τιβερίων την χώραν λεγομένην, ήκουσα τοῦ πνεύματος τοῦ άγίου λέγοντός μοι ή μήτηρ τοῦ χυρίου σου χαταλιμπάνουσα τὸν κόσμον τοῦτον ἐπὶ τὰ οὐράνια διὰ τῆς ἀναλύσεως τὸν δρόμον ποιείται : άλλὰ ἄπελθε καὶ αὐτὸς ἐν Βηθλεὲμ εἰς άσπασμόν αὐτῆς. καὶ ίδού νεφέλη φωτός άρπάσασά με παρέστησέν με ένθα καὶ ύμᾶς. 20 ἀποκριθεὶς δὲ καὶ Θωμᾶς εἶπεν. κάγω την Ίνδων χώραν διελθών, του κηρύγματος τῆ του Χριστου γάριτι χρατυνομένου καὶ τοῦ υίοῦ τῆς ἀδελφῆς τοῦ βασιλέως ονόματι Λαβδανούς ύπ' έμου μέλλοντος σφραγίζεσθαι έν τῷ παλατίω, ἄφνω τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον λέγει πρός με καὶ σὺ Θωμᾶ παραγενού εἰς Βηθλεέμ εἰς ἀσπασμὸν τῆς μητρός τοῦ χυρίου σου, ότι την μετάστασιν είς ούρανούς ποιείται. καὶ νεφέλη φω-

μην: sic ABC, item D ut videtur | τῆς ἀναλύσεως cum BC; AD om | C om σου | ἐν (A add τῆ) βηθλεέμ: C om | D εἰς τὸν ἀσπασμ. | καὶ εἰς – κατάκεισαι (ita C; D κείσαι , A κατώκεις) ἔστ. (D παρέστησεν) με: B om

¹⁸ ὁ (BC om) πέτρος: BD add καὶ εἶπεν | κάγώ cum AB: CD έγώ | Α περὶ τοῦ ὄρ5ρου | C om διά | ἀναλῦσαι ἔχει: B ἀναλύει, D τὴν ἀνάλυσιν ποιεῖται | ἐν (C add τῆ) cum ADC: B εἰς | D εἰς τόν | καὶ τοὺς λοιπ. cum BC: AD om καὶ | C om πρ. με | BD φωνὴ λέγουσά μοι | D πάντες ἄμα | B έξέλτατε | D εἰς τὴν βη5λ.

¹⁹ πόλιν: D χώμην ¦ ἀπὸ ρώμης: A post διαστ. | Β ὀλίγον διάστημα | ἀναλύσεως: B add αὐτῆς | D οπ καὶ αὐτός | ἐν (D add τὴ) βηθλεέμ: A οπ | D εἰς τὸν ἀσπ. | BD ῆρπασέν με καὶ παρέστ. | ἔνθα καὶ ὑμᾶς (Β ὑμεῖς): A ἐνθάδε

 $^{^{20}}$ τοῦ χηρύγματος (ita ABC; D τῷ χηρύγματι) τῷ (ita AB; CD om) τ. χρ. χ. χρατυνομένου (B -νόμενος, A add μου) | λαβδανοῦς: AB λαβδανοῦς, D λαβδάνους, C χλαυδανοὺς | πρός με: B μοι | A om εἰς βη 5 λ. | B ἥρπασέν με καὶ ἔστησέν με

τὸς άρπάσασά με παρέστησέν με πρὸς ύμᾶς. 21 ἀποκριθεὶς δὲ καὶ Μάρκος εἶπεν· κάμοῦ τὸν κανόνα τῆς τρίτης ἐκτελοῦντος ἐν 'Αλεξανδρεία τη πόλει, έν ζσω προσηυχόμην, τὸ πνεῦμα τὸ άγιον ήρπασέν με καὶ ήγαγέν με πρὸς ύμᾶς. 22 ἀποκριθεὶς δὲ καὶ Ἰάκωβος εἶπεν. ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ ὅντος τὸ πνεῦμα τὸ άγιον ἐπέτρεψέν μοι λέγων παραγενοῦ εἰς Βηθλεέμ, ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ χυρίου σου τὴν ἀνάλυσιν ποιεῖται. καὶ ίδου νεφέλη φωτός άρπάσασά με παρέστησέν με πρὸς ύμας. ²³ ἀποκριθεὶς δὲ καὶ Ματθαῖος εἶπεν : ἐγώ ἐδόξασα καὶ δοξάζω τὸν θεόν, ὅτι ὅντος μου έν πλοίω και χειμαζομένου της θαλάσσης άγριωμένης διά τῶν κυμάτων, ἄφνω νεφέλη φωτὸς ἐπισκιάσασα τὸν κλύδωνα του γειμώνος ἀπεσείσατο τῆ γαλήνη, ἐμὲ δὲ άρπάσασα παρέστησέν με πρὸς ύμᾶς. 24 ἀποχριθέντες δὲ οί προαπελθόντες όμοίως διηγήσαντο τὸ πῶς παρεγένοντο. καὶ ὁ Βαρθολομαῖος εἶπεν · ἐγώ έν τῆ Θηβαίδι ήμην κηρύττων τὸν λόγον, καὶ ἰδού τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον λέγει μοι τη μήτηρ τοῦ χυρίου σου τὴν ἀνάλυσιν ποιεῖται . ἄπελθε ούν εἰς ἀσπασμόν αὐτῆς ἐν τῆ Βηθλεέμ. καὶ ἰδού νεφελη φωτός άρπάσασά με ήγαγέν με πρός ύμᾶς.

25 Ταῦτα πάντα εἶπον οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὴν άγίαν θεοτόκον, τὸ πῶς ἡλθον καὶ ποίω τρόπω καὶ ἐκτείνασα τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ηὕξατο εἰποῦσα προσκυνῶ καὶ ὑμνῶ καὶ δοξάζω τὸ πολυύμνητον ὄνομά σου, κύριε, ὅτι ἐπέβλεψας ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης σου καὶ ἐποίησάς μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατός:

 $^{^{81}}$ κάμοῦ etc.: 1 Β κάγω – - ἐκτελων | 1 D om ἀποτελοῦντος (1 ἐκτελ.) | ἥρπασέν με (1 add διὰ νεφέλης) etc.: 1 Α ἀρπάσαν με ἥγαγεν

³⁸ BC έν (C om) lεροσολύμοις | λέγων: ita omnes | A om με ante πρ. ύμ.

^{**} Β καὶ πάλιν δοξάζω | χειμαζομένου (A add διὰ) τ. Ξαλ. ἀγριωμένης (ΑC αγριουμ., Β αγριαινομένης): D χειμαζομένης τῆς θαλ. καὶ ἀγριωμένης | τὸν κλύδ. τοῦ χειμῶνος: D τὸν χειμῶνα | ἀπεσείσατο (Α ἐπεσ.) τῆ (A om) γαλήνη (Β τὴν γαλήνην): Β ἀπ. καὶ γαλήνην ἐποίησεν | παρέστ. με cum BCD: A om με

 $^{^{24}}$ προαπελθόντες: 1 Β κοιμηθέντες | όμοίως: 1 C (όμ. καὶ) 1 D ante of πρ. ponunt, item 1 Β καὶ (ἀποκρ. δὲ καὶ οἱ) | τὸ πῶς cum 1 AD: 1 BC om τό | 1 D παρεγέγοναν | τ. λόγον: 1 BD add τοῦ 1 Εοῦ | μοι: 1 ΒD πρός με | 1 D εἰς τὸν ἀσπ. 1 C or τῆ | ἤγαγέν με (1 A om) cum 1 ABC: 1 D παρέστησέν με

³⁵ πάντα: AB om | A οἱ ἄγιοι ἀπόστ. | C παναγίαν | Σεοτόκον: Β παρ-Σένον, C Σεοτ. μαρίαν | Β προσηύξατο | A om καὶ ὑμνῶ | Β ἐπέβλεψες sic | μεγαλεῖα cum AB: CD μεγαλία | D ὡς δυνατός

καὶ ίδου μακαριούσίν με πάσαι αί γενεαί. ²⁶ καὶ μετά την εύχην εἶπεν τοῖς ἀποστόλοις βάλετε θυμίαμα καὶ εὕξασθε. καὶ εὐξαμένων αὐτῶν βροντὴ γέγονεν έξ οὐρανοῦ καὶ ἦλθεν φωνὴ φοβερὰ ώς άρμάτων, καὶ ίδου πληθος στρατιᾶς άγγελων καὶ δυνάμεων, καὶ φωνή ώς υίοῦ ἀνθρώπου ήκούσθη, καὶ τὰ Σεραφίμ κύκλω περὶ τὸν οἶκον ἔνθα ἀνέκειτο ἡ ἄγία ἄμωμος τοῦ θεοῦ μήτηρ καὶ παρθένος, ώστε πάντας τους εν Βηθλεέμ θεωρήσαι πάντα τά θαυμάσια, καὶ έλθεῖν ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἀπαγγεῖλαι πάντα τὰ θαυμάσια τὰ γενόμενα. 27 ἐγένετο δὲ τῆς φωνῆς γενομένης αἰφνίδιον φανήναι τὸν ήλιον καὶ τὴν σελήνην περὶ τὸν οἶκον, καὶ έχκλησίαν πρωτοτόκων άγίων παραστῆναι τῷ οἴκῳ, ἔνθα ἀνέκειτο ή μήτηρ τοῦ κυρίου, πρὸς τιμὴν καὶ δόξαν αὐτῆς. ἐθεώρησα δὲ καὶ σημεῖα πολλά γενόμενα, τυφλούς ἀναβλέποντας, κωφούς άκούοντας, χωλούς περιπατοῦντας, λεπρούς καθαριζομένους καὶ τοὺς ἐνεργουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ἰωμένους και πᾶς ὑπὸ νόσον και μαλακίαν ὑπάρχων προσψαύων έξωθεν τοῦ τοίχου, ένθα ἀνέκειτο, ἔκραζεν άγία Μαρία, ἡ γεννήσασα Χριστόν τὸν θεὸν ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς. καὶ εὐθέως ἐθεραπεύοντο. 28 πολλά δέ πλήθη έν Ίεροσολύμοις έξ έκάστης πατρίδος γάριν εύχης διάγοντα, άκούσαντες τὰ γινόμενα σημεῖα έν Βηθλεέμ διὰ τῆς μητρός τοῦ χυρίου, παρεγένοντο ἐπὶ τὸν τόπον διαφόρων νόσων έξαιτούμενοι τὴν ἴασιν ἡς καὶ ἔτυχον.

¹⁶ ἀποστόλοις: Α μαθηταῖς | Β ἐχ τοῦ οὐρανοῦ | D οm χαὶ ηλίο. φων. φορβερά | C στρατιῶν | D οm χαὶ δυνάμεων | ηχούσθη: BD ἐχ τοῦ οὐρανοῦ ηχ. | Α οm τά | ἔνθα (C ἔνθεν χαὶ ἔνθεν, ἔνθα) ἀνέχειτο: Α ἔνθα ην | ἄμωμος: Β post τ. θεοῦ | Β α πάντας τοὺς ἐν etc. transilit ad πάντα τὰ γενόμενα θαυμάσια | χαὶ ἐλθεῖν ἐν leρ. χαὶ ἀπαγγεῖλαι cum D: Α χαὶ εἰσῆλθον ἐν leρ. χαὶ ἀπηγγειλε (sic), C nil nisi χαὶ ἀπαγγεῖλαι | πάντ. τὰ θαυμ. τὰ γενόμ. cum D, item A omissis τὰ γενόμενα: C τὰ γινόμενα, B vide ante.

²⁷ έγένετο δε τ. φω. γενομένης (Α γεναμ.) cum AD: C ήσαν δε ταῦτα· βροντῆς γὰρ γενομένης, Β καὶ βροντῆς γενομένης | C om περὶ τὸν οἶκον | ἀγὶων: D γενέσθαι καὶ | D om τῷ οἴκῳ usque τοῦ κυρίου | γενόμενα cum AD: BC γινόμενα | BC om κωφ. ἀκούοντ. | ἐνεργουμένους cum AD: Β ἐνοχλουμένους, C όχλουμ. | πᾶς D add ὁ, Β add τις (Β restituendum est πᾶς ὅστις – ὑπῆρχεν – καὶ ἔκραζεν) ἔνθα κατέκειτο (Α add ἡ θεοτόκος) ἔκραζεν (Β καὶ ἔκρ.): D τοῦ οἴκου μετὰ πίστεως κράζων | ἡμᾶς cum AB: CD με | D ἐπεραπεύετο

²⁸ έν lep. έξ εκ. πατρίδ. (C χώρας): BD έξ εκάστ. πατρ. (Β χώρας) καὶ ἀπὸ ιεροσολύμων | διάγοντα: D εληλυθότα | γινόμ. cum BCD: Α γενόμ. | ἐπὶ (BD κατὰ) τὸν (B om) τόπον: C om | διαφόρων (D ὑπὸ διαφ.) - - ἔτυχον (Α

έγένετο δὲ χαρὰ ἀνεκλάλητος ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη τοῦ πλήθους τῶν ἰαθέντων μετὰ καὶ τῶν θεωρησάντων, δοξαζόντων Χριστὸν τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ τὴν αὐτοῦ μητέρα πᾶσα δὲ Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Βηθλεὲμ ψαλμωδίαις καὶ ὕμνοις πγευματικοῖς ἐόρταζον.

29 Οἱ δὲ ἱερεῖς τῶν Ἰουδαίων ἄμα τῷ λαῷ αὐτῶν ἐξέστησαν ἐπὶ τοῖς γινομένοις, καὶ ζήλῳ βαρυτάτῳ κατασχεθέντες καὶ πάλιν ματαιόφρονι λογισμῷ συμβούλιον ποιησάμενοι βουλεύονται πέμψαι κατὰ τῆς άγίας θεοτόκου καὶ τῶν ἐκεῖσε ὅντων άγίων ἀποστόλων ἐν Βηθλεέμ. καὶ δὴ τοῦ πλήθους τῶν Ἰουδαίων τὴν ὁρμὴν ἐπὶ τὴν Βηθλεέμ ποιησαμένων, ώς ἀπὸ μιλίου ἐνός, ἐγένετο θεωρῆσαι τούτους ὅρασιν φοβερὰν καὶ συνδεθῆναι τοὺς πόδας, καὶ ἐκ τούτου ἀναλῦσαι πρὸς τοὺς ὁμοέθνους καὶ πᾶσαν τὴν ἔμφοβον ὅρασιν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἐξηγήσασθαι. 30 ἐκεῖνοι δὲ ἐπὶ πλεῖον ζέσαντες τῷ θυμῷ ἀπέρχονται πρὸς τὸν ἡγεμόνα, κράζοντες καὶ λέγοντες ἀπώλετο τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ τῆς γυχίας Ἱεροσολύμων. ὁ δὲ ἡγεμών ἐκπλαγεὶς εἰς τὰ θαύματα εἶπεν πρὸς αὐτούς ἐγὼ οὕτε ἀπὸ Βηθλεὲμ διώκω αὐτὴν οὕτε ἀπὸ ἄλλου τόπου. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐπέμενον κράζοντες καὶ κατὰ τῆς σω-

επέτυχ., D om έξαιτούμ. usque ετυχ.): B διάφορα πάθη εχοντες, έξαιτούμενοι την βασιν. ης καλ ετυχ. | B χαρά μεγάλη, D χαρ. μεγάλ. καλ άνεκλάλητ. | D βεωρούντων | C την τούτου μητέρα | άπὸ βηθλ.: C εως βηθλ. | D ψαλμ. κ. υμν. καλ ώδαις πνευματικαίς οι έλθόντες εόρταζον ύποστρέφοντες

^{3°} ξερεῖς: C ἀρχιερεῖς | γινομένοις (D add σημείοις): Β λεγομένοις | κατασχεθέντες: D κατενεχθέντες, Β καυθέντες | Β οπ πάλιν | άγίας: C παναγίας | Βεοτόκου καὶ τῶν: D καὶ ἀμώμου μητρὸς τοῦ θεοῦ καὶ τῶν, Α τινάς, κατὰ τῶν (sic) | ἐκεῖσε ὅντ. ἀγ. ἀποστ (C add τινάς, Β μετά τινας) ἐν (BC add τῆ ἀγία) βηθλ.: D ἀγ. ἀποστ. ὅντων ἐν βηθλ. | καὶ δὴ τοῦ πλήθους (Α πλήθος, ΒCD τὸ πλήθος) - - ποιησαμένων (ita AC; D ποιησάμενοι, Β ἐποιοῦντων sic) ὡς ἀ. μιλίου (C σημείου) ἐνός (Β οπ ὡς ἀ. μ. ἐ.), ἐγένετο (A add δέ, C οπ ἐγέν.) - - φοβερὰν (Β ἔμφοβον) καὶ (C φόβω δὲ pro φοβερ. καὶ) συνδεθ. (Β συνδεθ. δὲ pro κ. σ.) - - πόδας (Β αdd αὐτῶν) καὶ ἐκ τούτου (Α ἐκ τοῦτο sic, C ἐκ τούτων, Β ἐκ τούτου τοῦ θαύματος) ἀναλῦσαι (Β φοβηθέντες ἡνέλυσαν sic) - - ἔμφοβον (Β ἔκφ.) ὅρασιν (Β ἔκπληξιν) - - ἐξηγήσασθαι (Β ἐξηγήσαντο): D pro ἐγένετο θεωρῆσαι etc. sic: θεωρῆσαι τ. ὅρ. φοβεράν, ῶστε ἐκ τοῦ φόβου συνδεθέντας τοῖς ποσίν εἰς τὰ ὀπίσω ἀναλῦσαι πρὸς τ. ἐμοέθν. κ. πᾶσ. τ. φοβερὰν ὅρασιν etc. Perquam igitur corrupte haec in codd. leguntur.

 $^{^{30}}$ tỷ Dumỹ: D Dumõ | B tỷς ἐπαρχ, ταύτης ἱερο. | εἰς (cum ACD; B cm) τὰ 30 τῷ. D εἰς ἃ ἢχουσεν 30 μαστά | εἶπ. (A post πρ. αὐτ.) πρ. αὐτ. (BD αὐτοἰς) | 30 μα καὶ ante κατά | τιβερίου καίσ. ἐνορκ.: 30 καίσ. ὀρ-

τηρίας Τιβερίου καίσαρος ένορκούντες αὐτόν, ώστε καὶ άγαγεῖν τους ἀποστόλους ἐκ τῆς Βηθλεέμ : εἰ δὲ μὴ τοῦτο ποιήσης, ἀναφέρωμεν ἐπὶ τὸν καίσαρα. καὶ δή ἀναγκασθεὶς ἀποστέλλει γιλίαρχον κατά τῶν ἀποστόλων ἐπὶ τὴν Βηθλεέμ. ³¹ τὸ δὲ ἄγιον πνεῦμα λέγει πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ τὴν μητέρα τοῦ κυρίου. ίδου ο ήγεμων έπεμψεν χιλίαρχον καθ' ύμων, των 'Ιουδαίων στασιασάντων, έξελθόντες οὖν ἀπό Βηθλεέμ μὴ φοβεῖσθε 'ἰδού γάρ διά νεφέλης παράγω ύμᾶς εἰς Ἱεροσόλυμα. ή γάρ δύναμις τοῦ πατρός καὶ τοῦ υίοῦ καὶ τοῦ άγίου πνεύματος μεθ' ύμῶν ἐστίν. 32 άναστάντες οὖν εὐθέως οἱ ἀπόστολοι ἐξῆλθον ἐκ τοῦ οἴκου, βαστάζοντες την κλίνην της δεσποίνης θεοτόκου, καὶ την όρμην έποιούντο έπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα: εὐθέως δέ, καθώς εἶπεν τὸ πνεύμα τὸ ἄγιον, διὰ νεφέλης ἀρθέντες εύρέθησαν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς τὸν οίκον της δεσποίνης. και άναστάντες ἐπὶ πέντε ήμέρας ἐποιοῦμεν άπαυστον ύμνωδίαν. 33 ότε δὲ ἔφθασεν ὁ χιλίαρχος ἐπὶ τὴν Βηθλεέμ και ούχ εύρεν έκει την μητέρα του κυρίου ούτε τους άποστόλους, ἐκράτησεν τοὺς Βηθλεεμίτας, λέγων πρὸς αὐτούς. ούχ ύμεις ήλθατε λέγοντες τῷ ήγεμόνι καὶ τοῖς ίερεῦσιν ἄπαντα τὰ γενόμενα σημεῖα καὶ θαύματα, καὶ ώς παρεγένοντο οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ πάσης γώρας; ποῦ οὖν εἰσίν; δεῦτε εἰσέλθατε εἰς τὸν ήγεμόνα εἰς Ἱερουσαλήμ. ήγνόει γὰρ ὁ χιλίαρχος τὴν τῶν άποστόλων καὶ τῆς μητρός τοῦ κυρίου άποστασίαν τὴν εἰς Ἱε-

κοῦντ. \mid ώστε καὶ (B om, D post ἀγαγ.) ἀγαγ. (A ἀναγαγ.) τ. (C add άγίους) ἀποστ. ἐκ (A ἀπὸ) τ. Βη. \mid εἰ δὲ μη. (A μηδὲν) τοῦτ. ποιήσης (D ποιήσεις) ἀναφέρωμεν (A -ρομεν) ἐπὶ (D κατὰ σοῦ ἐπὶ) τ. καίσ (D add τιβέριον, item B): B om male εἰ δὲ usque ἀναφέρ. \mid A om δή \mid ἐπὶ τὴν cum ACD: B ἐν τῆ 31 B τῶν ἰουδ. καός ὑμ. στασιαζόντων \mid D ἐξέλλατε \mid CD φοβηθήτε \mid καὶ τοῦ ἀγ. πνεύματος: D σύν ἐμοί

 $^{^{52}}$ B om εὐθέως | Β βαστάσαντες καὶ την κλ. | δεσποίνης (D add καὶ) 52 Εοπ.: C ἐνδόξου 52 Εοτ., Β 52 Εοτόκου τῆς άγιας | καὶ τι όρμ ἐποιούντο: D τι όρμ ποιούμενο: | C ab ἱεροσόλυμα priore transilit ad ἱεροσόλυμα posterius | δεσποίνης cum AC: BD add ἡμῶν 52 Εοτόκου | C om ἀναστάντες | ἐποιοῦμεν cum CD: AB ἐποιουν | ἄπαυστον: 52 Β - στως, D - στην

³³ καὶ οὖχ - - ἐκράτησεν cum AD; BC οὖχ - - καὶ ἐκράτησεν (Β -σαν) τ. βηθλεεμίτας cum AC: BD τοὖς ἐν βηθλεέμ | ὑμεῖς ἥλθατε cum BC: AD ὑμεῖς εἰσήλο. | ἱερεδον cum AB: C ἄρχουσεν, D ἀρχιερ. | γενόμενα cum AD: BC γινόμ. | Σαύματα: Β βαυμάσια, D τέρατα | Β καὶ πῶς παρεγ. | ποῦ οὖν εἰσίν cum AD: BC καὶ ποῦ εἰσὶν ἄρτι | CD δεῦτε οὖν | εἰς τὸν cum AD: BC πρὸς τὸν | ἀποστασίαν: Α ἐπιστασίαν |

ρουσαλήμι λαβών ούν ὁ χιλίαρχος τούς Βηθλεεμίτας εἰσηλθεν πρός τον ήγεμόνα φάσκων μηδένα εύρηκέναι? 34 μετά δέ πέντε ήμέρας έγνώσθη τω ήγεμόνι καὶ τοῖς ໂερεύσιν καὶ πάση τῆ πόλει ότι έν τῷ ίδίω οἴκω έν Ιερουσαλήμ έστιν ή μήτης τοῦ κυρίου μετά των αποστόλων, έκ των γινομένων έκει σημείων και θαυμασίων: πλήθος δέ ανδρών καὶ γυναικών καὶ παρθένων συναγθέντες έκραζον άγια παρθένε ή γεννήσασα Χριστόν τον θεόν ήμων, μή έπιλάθη του γένους των άνθρώπων. 35 τούτων δὲ γενομένων ἐπὶ πλεῖον τῷ ζήλω κινούμενοι ὁ λαὸς τῶν Ἰουδαίων μετὰ καὶ τῶν (ερέων λαβόντες ξύλα καὶ πῦρ ἐπέβησαν καῦσαι βουλόμενοι τὸν οἶκον, ένθα άνέκειτο ή μήτης του κυρίου μετά των άποστόλων. ό δὲ ήγεμών ίστατο θεωρών ἀπό μακρόθεν τὴν θέαν. ἐν δὲ τῷ φθάσαι τον λαόν των Ιουδαίων την θύραν του οίκου, ίδου αἰφνίδιον δύναμις πυρός έξελθούσα έκ των έσωθεν δι' άγγέλου κατέκαυσε πλήθος πολύ των Ίουδαίων. καὶ ἐγένετο κατά πάσαν τὴν πόλιν φόβος μέγας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν τὸν τεγθέντα ἐξ αὐτῆς. 36 ὅτε δέ ίδεν ο ήγεμών τα γενόμενα, ανέκραξεν έπὶ παντός του λαού λέγων : ἐπ' ἀληθείας θεοῦ υίος ἐστιν ὁ τεχθείς ἐκ τῆς παρθένου, ήν ύμεῖς διῶξαι ἐνομίσατε· τὰ γὰρ σημεῖα ταῦτα θεοῦ ἀληθινοῦ είσίν. έγένετο δέ σγίσμα άνα μέσον των Ίουδαίων, και πολλοί έπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τοῖς γινομένοις σημείοις.

37 Μετά δὲ τὸ γενέσθαι πάντα τὰ θαυμάσια ταῦτα διὰ τῆς

C λαβών δὲ ο | φάσκων cum A, C λέγων, Β καὶ ἀπήγγειλε λέγων

 $^{^{34}}$ Β έγνωρίστη | 1

³⁶ γενομένων cum AB: CD γινομ. (D οὕτως γιν.) , A πλέον | BC κινούμενος | B οιη βουλόμενοι et τὴν Σέαν | ἐν δὲ τῷ φθάσαι τ. λαόν: cum BCD: Α μόνον δὲ ἔφθασεν ὁ λαός | A οιη ίδου et πυρός | Β ἐφνήδιος (corrige αἰφνιδίως), item ἔξῆλθεν et καὶ κατέκαυσε | καὶ (D add πάντες οἱ πιστοὶ) ἐδόξαζον

³⁶ ἀνέκραξ, cum ÅB: CD ἔκραξ, | ἐπ' ἀληδ. (C add ὅντως): A om | δενίός cum BD: AC νί. (A add τοῦ) δε. | B ὁ σαρκωδεὶς ἐκ | ταῦτα cum BCD: A τὰ γενόμενα | A ἀληδινοῦ δεοῦ | D om ἀνά | ἐπίστευσαν εἰς etc. cum BC, item D ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρ. ἡμ. ἰησ. χρ. ἐπίστευσ., A ἐπίστ. ἐπὶ τὸν κύριον ἡμ. ἰησοῦν χρ. | C om ἐπὶ τ. γιν. σημ.

³⁷ Σαυμάσια ταῦτα: Α Σαύματα | Σεοτόχου (Β praem άγίας ἐνδόξου): C

θεοτόχου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς μητρὸς τοῦ χυρίου, ὅντων ήμων των ἀποστόλων μετ' αὐτῆς ἐν Ἱεροσολύμοις, εἶπεν ήμιν τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον : οἴδατε ὅτι χυριαχῆς εὐηγγελίσθη ἡ παρθένος Μαρία ύπὸ τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, καὶ κυριακής ἐτέχθη ἐν Βηθλεέμ ὁ σωτήρ, καὶ κυριακής τὰ τέκνα Ἱεροσολύμων ἐξήλθον μετά βαΐων εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ λέγοντες : ώσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, καὶ κυριακῆς άνέστη ἐκ νεκρών, καὶ κυριακής ἔχει ἐλθεῖν κρῖναι ζώντας καὶ νεκρούς, καὶ κυριακῆς ἔχει έλθεῖν ἐκ τῶν οὐρανῶν πρὸς δόξαν καί τιμήν της αναλύσεως της αγίας ένδόξου παρθένου της τεκούσης αὐτόν. ³⁸ καὶ εἰς τὴν ἀὐτὴν κυριακὴν λέγει ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου τοῖς ἀποστόλοις βάλετε θυμίαμα, ὅτι Χριστὸς ἔρχεται μετά στρατιᾶς άγγελων καὶ ίδου παραγίνεται Χριστός, καθήμενος ἐπὶ θρόνου Χερουβίμ. καὶ πάντων ἡμῶν εὐγομένων ἐφάνησαν άναρίθμητα πλήθη άγγελων, καὶ ὁ κύριος ἐπὶ Χερουβὶμ ἐπιβεβηχώς εν δυνάμει πολλή. και ίδου φωτοφανίας πρόοδος φοιτώσα ἐπὶ τὴν άγίαν παρθένον διὰ τῆς παρουσίας τοῦ μονογενοῦς αὐτῆς υίοῦ, καὶ προσπεσοῦσαι προσεκύνησαν αὐτῷ πᾶσαι αί δυνάμεις τῶν οὐρανῶν. ³⁹ καὶ φωνήσας πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ ό κύριος εἶπεν · Μαριάμ. καὶ ἀποκριθεῖσα εἶπεν · ίδοὺ ἐγώ, κύριε. καὶ εἶπεν αὐτῆ ὁ κύριος : μὴ λυποῦ, ἀλλ' εὐφραινέσθω ἡ καρδία σου καὶ ἀγαλλιάσθω· εύρες γὰρ χάριν θεωρῆσαι τὴν δόξαν τὴν δοθεῖσάν μοι παρά τοῦ πατρός μου. καὶ ἀναβλέψασα ἡ άγία τοῦ

παναγίας ἐνδόξου Ֆεο. δεσποίνης ήμῶν | ΒC ὅντων (C add δὲ) τῶν ἀποστ. ἐν ἱερ. εἶπ. αὐτοῖς | οἴδατε : Α ἴδετε | ὅτι κυριακῆς (ita A, CD κυριακῆ) -- καὶ κυριακῆς (ita AC; D -κῆ) ἐτέχδη (D ἐδείχδη): Β ὅτι ἐν κυριακῆ ἔτέχδη omissis reliquis | κυριακῆς tertio et quarto loco cum AC, quinto cum C (A -κῆ), Β ἐν κυριακῆ et bis ἐν κυριακῆς, D κυριακῆ | D συνάντησιν | CD ab ἐλδεῖν priore ad alterum transiliunt | D om ἐκ τ. ούρ. | Β ἀναλ. τῆς ἀειπαρδένου μαρίας, C ἀναλ. τῆς παναγίας ἐνδ. καὶ ἀειπαρδ. μαρίας

 $^{^{88}}$ εἰς τὴν αὐτὴν (Α ἀγίαν) κυρ.: D ταύτῃ τῇ κυριακῇ | χριστ. ἔρχ. cum A, BD? ἔρχ. ὁ χρ., C ὁ κύριός μου ἔρχ. | ἰδοὐ παραγίν. χρ. cum A: BCD πρὸς αὐτοὺς ὁ χρ. (D κύριος) | C om βρόνου | πάντων ήμ. cum D: reliqui τῶν ἀποστόλων | πλήξη ἀγχ.: D add σὺν αὐτῷ et om καὶ ὁ κύρ. usque δυν. πολλῇ | D om ἰδού | φωτοφανίας: ita omnes | παρβένον: B βεοτόκον | D om καὶ προσπεσ. usque τῶν ούρ.

⁸⁹ μαριάμ: C μαρία ; καὶ (D add αὐτή) ἀποκριΏ. εἶπεν (D ἀπεκρίνατο): BC ή δὲ ἀπ. εἶπ. | D om ή καρδ. σου usque ὑεωρῆσαι ; χάριν (A add παρ' ἐμοὶ) ὑεωρῆσαι (Α ὑεώρησον, C ὑεωρήσασα) | Α om μου | Β στόματι ἀνὑρώ-

θεού μήτηρ ίδεν δόξαν εν αυτώ, ήν στόμα άνθρώπου ούκ έξον λαλήσαι ή καταλαβείν ό δε κύριος πρός αύτην έμεινεν λέγων. ίδου από του νων έσται το τίμιον σου σώμα μετατιθέμενον έν τῷ παραδείσω, ή δε άγια σου ψυχή εν τοῖς ούρανοῖς εν τοῖς θησαυροίς του πατρός μου έν ύπερεγούση φανότητι, ένθα εἰρήνη καὶ εύφροσύνη αγίων αγγέλων καὶ ἐπέκεινα. "ἀποκριθεῖσα δὲ ἡ μήτης του κυρίου είπεν πρός αὐτόν: ἐπίθες τὴν δεξιάν σου, κύριε, καί εύλόγησόν με. και άπλώσας ό κύριος τήν ἄχραντον αὐτοῦ δεξιάν εύλόγησεν αυτήν. αυτή δέ κρατούσα την άγραντον αύτου δεξιάν κατεφίλει λέγουσα: προσκυνώ την δεξιάν ταύτην την δημιουργήσασαν τον σύρανον καὶ τὴν γῆν καὶ παρακαλῶ τὸ πολυύμνητόν σου όνομα, Χριστέ ο θεός, ό βασιλεύς τῶν αἰώνων, ό μονογενής του πατρός, πρόσδεξαι την δούλην σου, ό καταξιώσας δι' έμου της ταπεινής τεχθήναι είς τὸ σώσαι τὸ γένος τών άνθρώπων διά την άφραστόν σου οίκονομίαν πάντα άνθρωπον έπικαλούμενον ή δεόμενον ή ονομάζοντα το όνομα τής δούλης σου, γωρήγησον αύτω την βρήθειαν σου. 1 ταύτα δέ αύτης λεγούσης προσελθόντες οι ἀπόστολοι πρός τούς πόδας αὐτῆς καὶ προσκυνήσαντες λέγουσιν' μήτερ του κυρίου, ἔασον τῷ κόσμφ εύλογίαν, ὅτι ἀπέρχη ἀπ' αύτοῦ. ηὐλόγησας γάρ αὐτὸν καλ άνέστησας ἀπολωλότα, γεννήσασα τὸ φῶς τοῦ κόσμου. εὐξαμένη δὲ ή μήτης τοῦ κυρίου εἶπεν ἐν τῇ εὐχῇ αὐτῆς οὕτως. ὁ θεός ό διά την πολλήν σου άγαθότητα έκ των ούρανων άποστείλας τον μονογενή σου υίον οἰκήσαι έν τῷ ταπεινῷ μου σώματι,

πων | ἔμειν, λέγ, cum BC: AD εἶπεν (D post πρ. αὐτ.) | C ἔστω ! C.μετατηθέν sic ! Α ἐν παραδ. et εἰς οὐρανούς ; B om ἀγία | BC om ἐν ὑπερεχούσ. φαν. | Α σωφροσύνη | B om ἀγγ., D om ἀγί. ἀγγ. | καὶ (BD om) ἐπέκεινα: Α ἐπεσκήνου

 $^{^{40}}$ κύριε: C on | την ἄχρ. α. δεξιάν cum BC: AD διὰ τῆς ἀχοάντου α. δεξιᾶς | C ηὐλόγησεν | τῆς ταπεινῆς cum BCD: A τῆς δούλης σου | εἰς: BC διὰ | διὰ τὴν etc. cum BCD: A διὰ τῆς etc. ἄφραστ. (C ἄφατον) σ. οἰκ. (A οἰκ. σ |): D ἄκραν σου καὶ ἄφατον οἰκ | ἐπικαλ. η (D καὶ) δεό. η ὀνομάζ, cum CD: A δεόμεν. καὶ ἐπικαλ., η ἐπικαλ. η ὀνομάζ | βοήθειαν: D εὐλογίαν

 $^{^{41}}$ λέγουστν cum ABC: D εἴπαμεν | μήτερ (B in margine ή μήτηρ, D $\vec{\omega}$ μήτερ) τ. (D om) κυρίου: C om | D σου εὐλογίαν | CD εὐλόγησας | C πάλιν δὲ εὐξαμένη | C om ἐν τ. εὐχ. αὐτ. οὕτως | πολλήν: BCD om | CD ἀγαβότητα (D -ταν) αὐτοῦ | B μουογενῆν | C αὐτοῦ υἰόν |

ό καταξιώσας τεχθήναι έξ έμοῦ τῆς ταπεινῆς, έλέησον τὸν κόσμον καὶ πᾶσαν ψυχήν ἐπικαλουμένην τὸ ὅνομά σου. 42 καὶ πάλιν εύξαμένη είπεν κύριε βασιλεύ των ούρανων, υθέ του θεού τοῦ ζῶντος, πρόσδεξαι πάντα ἄνθρωπον ἐπικαλούμενον τὸ ὅνομά σου, είνα δοξασθή ή γέννησες σου. και πάλιν εύξαμένη είπεν: χύριε Ίησοῦ Χριστέ, ο πάντα δυνάμενος έν ούρανο καὶ ἐπὶ γῆς, ταύτην την παράκλησιν δυσωπώ το όνομά σου το άγιον έν έκάστφ καιρφ καὶ τόπφ όπου γύνεται ή μνήμη του ὀνόματός μου, άγίασον τὸν τόπον ἐκείνον, καὶ δόξασον τούς δοξάζοντάς σε διά τοῦ έμοῦ ἐνόματος, προσδεχόμενος τῶν τοιούτων πάσαν προσφοράν καὶ πᾶσαν (κεσίαν καὶ πᾶσαν εύχήν. ⁴³ταῦτα δὲ αύτης εύξαμένης ο κύριος πρός την ίδίαν μητέρα είπεν · εύφραίνου καὶ άγαλλιάσθω ή καρδία σου: πάσα γάρ χάρις καὶ πάσα δωρεά έδόθη σοι έκ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς κάμοῦ καὶ τοῦ άγίου πνεύματος: πάσα ψυχή ἐπικαλουμένη τὸ ὄνομά σου ού μή καταισχυνθή. άλλ' εύρη έλεος και παράκλησιν και άντίληψιν καὶ παρρησίαν καὶ ἐν τῷ νῶν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἐνώπιον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν τοὶς οὐρανοὶς. 44 στραφεὶς δὲ ὁ κύοιος είπεν πρός τον Πέτρον. ἔφθασεν ο καιρός ἄρξαι τῆς ύμνοδίας. του δέ Πέτρου άρξαμένου της υμνωδίας πάσαι αί δυνάμεις τῶν οὐρανῶν ὑπήκουσαν τὸ ἀλληλούῖα. καὶ τότε τὸ πρόσωπον τής μητρός του κυρίου ύπερ το φως έλαμψεν, και άναστάσα τή οίκεία χειρί ηθλόγησεν έκαστον των άποστόλων, καὶ έδωκαν πάντες δέξαν τῶ θεῶ, καὶ τοῦ κυρίου ἀπλώσαντος τὰς ἀχράντους αύτου γείρας έδέξατο την άγιαν και άμωμον αύτης ψυχήν.

τῆς ταπεινῆς. BCD om | κόσμον: D add σευ

⁴² χύριε (C χριστὲ) βα τ. ούρ. (C ἀπάντων) – Ανθρωπ. (D τὸν) ἐπικ. τὸ ον. σου (D add τὸ, ἄγιον) ἕνα δ. ἡ γένν. σου (C οιπ ἕνα etc.): A haec οιπ | ταύτ. τ. παράκλ. eum BC: A πρόσδεξαι καὶ ταύτ. μου τὴν παράκλ., D καὶ ταύτ. τὴν παρ. πρόσδεξαι | ἐν: A οιπ | ὅπου: D ἔνθα | γίνεται (C γένηται) ἡ (A οιπ) μνήμη τοῦ (D add ἀγίου) | σε (D με) διὰ τοῦ ἐμοῦ (eum BC, D σου, A μοο ροκὶ ὀνόμ.) ὀνόμ. ' τῶν τοιούτων eum BC, D τοῦ τοιούτου: A παρ' αὐτῶν | B ἰκετηρίαν | καὶ πᾶσαν (ita BC; A οιπ) εὐχήν: D οιπ

⁴⁸ χάρις: Β add και πάσα δόξα | τὸ ὄν. σου: D σε | Β καταισχυν Σείη !

Α εξήτση | C εν ούρανοῖς

4 BD ὑπηκουον (Β ὑπήκοων) | ἀναστᾶσα: C ἀνακαθήσασα | BC εὐλόγησεν |
C ενα εκαστον | D εδώκαμεν | BD οπ ἀχράντους αὐτοῦ | τὴν ἀγίαν (C παγαγ.) καὶ (B οπ ἀγ. καὶ) ἄμωμ. (C οπ καὶ ἄμωμ.)

45 καὶ σύν τῆ ἐξόδω τῆς ἀμώμου αὐτῆς ψυχῆς ἐπληρώθη εὐωδίας καὶ ἀφάτου φωτός ὁ τόπος, καὶ ίδου φωνή έκ του ούρανου ήκούετο λέγουσα: μακαρία σύ έν γυναιξίν, και δραμών ό Πέπρος κάγώ Ιωάννης και Παύλος και Θωμάς περιεπτυξάμεθα τους τιμίους αύτης πόδας πρός το άγιασθήναι οι δέ δωδεκα ἀπόστολοι τὸ τίμιον καὶ άγιον αὐτής σώμα ἐπὶ κλίνης θέντες ἐβάστασαν. * καὶ ίδου ἐν τῶ βαστάζειν αὐτὴν Εβραίός τις ἐνόματι Ἰεφωνίας γενναίος τω σώματι όρμήσας έπεχείρησεν κατά της κλίνης, των άποστόλων βασταζόντων, καὶ ίδου άγγελος κυρίου άρράτω δυνάμει μετά ζίφους πυρός έκ των ώμων αύτοῦ τάς δύο έκοψεν χεῖρας καὶ μετεώρους ύπο τον άξρα περί τήν κλίνην άπετέλεσεν κρεμασθήναι. 47 τούτου δέ του θαύματος γενομένου ανέκραξεν πᾶς ό λαός των Ίρυδαίων των θεωρησάντων ότι όντως άληθινός θεός έστιν ό τεχθείς παρά σού, θεοτόκε άειπάρθενε Μαρία. καὶ αύτὸς δὲ ὁ Ἰεφωνίας, τοῦ Πέτρου κελεύσαντος αὐτῷ πρὸς τὸ δειγθήναι τὰ θαυμάσια τοῦ θεοῦ, ἀναστὰς ὀπίσω τῆς κλίνης ἔκραζεν : άγία Μαρία ή γεννήσασα Χριστόν τον θεόν, ελέησόν με. καὶ στραφείς ό Πέτρος εἶπεν πρός αὐτόν : ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ τεγθέντος παρ' αὐτῆς κολληθήσονται αί χεῖρες αί ἀφαιρεθεῖσαι ἀπὸ σού. και παραγρήμα τῷ λόγῳ τού Πέτρου αί χεῖρες παρὰ τὴν κλίνην της δεσποίνης κρεμάμεναι άναγωρήσασαι έκολλήθησαν το

⁴⁵ σύν τῆ cum AD: BC ἐν τῆ | ἀμώμου: Β ἀγίας | Β ὁ τόπο ἐκεῖνος | ηκούετο (A ante ἐκ): Β οπ | C ἐκ τῶν οὐρανῶν | Β σὐ εἶ ἐν | D δραμόντες | ὁ πέτρ. κάγὼ (Β καὶ) ἰω. κ. παῦλ. κ. Σωμ. (Β κ. Σω. κ. πα.) cum BC: D ὁ πέ καὶ Σωμ. κάγὼ καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, Α ὁ πέ μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποστ. περιεπτυξάμεθα cum CD: AB -ξαντο | D οπ πρ. τὸ ἀγ. | οἱ δὲ δώ. ἀπ. - - ἐβάστασαν cum BC: Α καὶ Σέντες ἐπὶ κλίνης οἱ δώ. ἀπ. τὸ τίμιον αὐτῆς σῶ. ἐβ., D καὶ αὐτοὶ ἡμεῖς οἱ δώδ. τὸ τίμ. - - ἐβαστάσαμεν

^{, 46} αὐτὴν cum BC: Α αὐτούς. D ἡμᾶς | ἰεφωνίας cum AE: D ἰοφωνίας, BC ἰωφονίας | γενν. τῷ σώ. cum AD: BC om | ἀορ. δυν. cum BCD: A om | μετεώρους cum A: C om, D ἄρας (pergit ἀπὶ τὸν ἀέρ.), B ἡέμβας (τὰς δύ. ἐγ-χόψας χεῖρ. ἡεμβὰς ὑπὸ ἀέρα etc.)

 $^{^{47}}$ Β ἔκραξεν | παρὰ (C ἐκ) σοῦ - - μαρία: B nil nisi ἐξ αὐτῆς | ἰεφωνίας (ut ante; A om ċ): B ἰωφωνίας, CD ἰοφονίας | τοῦ βεοῦ cum CD: AB om | BD ἔκραξεν | βεὸν (D ἀληβινὸν βε.) cum BCD: A σωτῆρα | παρὰ cum AD: BC ἐξ | Α κολληβήτωσαν | αἱ (C σου αἱ) ἀφαιρ. ἀπὸ (A παρὰ) σοῦ: B nil nisi σου | παρὰ (Mon² αἱ παρὰ) τ. κλίνην: Mon b παρ. τῆ κλίνη, D ἀπὸ τῆς

'Ιεφωνία· καὶ ἐπίστευσεν καὶ αὐτὸς καὶ ἔδόξασεν Χριστὸν τὸν θεὸν τὸν τεχθέντα ἐξ αὐτῆς.

48 Τούτου δε γενομένου τοῦ θαύματος εβάστασαν οι ἀπόστολοι τὴν κλίνην καὶ κατεθεντο τὸ τίμιον καὶ ἄγιον αὐτῆς σῶμα εν Γεθσημανὴ εν μνημείφ καινῷ. καὶ ἰδού μύρον εὐωδίας εξήρχετο εκ τοῦ ἀγίου μνήματος τῆς δεσπούνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ εως τριῶν ἡμερῶν ἀοράτων ἀγγελων φωναὶ ἡκούοντο δοξαζόντων τὸν εξ αὐτῆς τεχθέντα Χριστόν τὸν θεὸν ἡμῶν. καὶ πληρουμένης τῆς τρίτης ἡμέρας οὐκέτι ἡκούοντο αί φωναί, καὶ λοιπὸν ἐκείθεν πάντες ἔγνωσαν ὅτι μετετέθη τὸ ἄμωμον καὶ τίμιον αὐτῆς σῶμα εν παραδείσω.

49 Τούτου δέ μετατεθέντος ίδου θεωρούμεν την 'Ελισάβετ την μητέρα τοῦ άγίου 'Ιωάννου τοῦ βαπτιστοῦ καὶ "Ανναν την μητέρα της δεσποίνης καὶ 'Αβραὰμ καὶ 'Ισαὰκ καὶ 'Ιακώβ καὶ τὸν Δαυίδ ψάλλοντα τὸ ἀλληλούῖα καὶ πάντας τοὺς χοροὺς τῶν άγίων προσκυνοῦντας τὸ τίμιον λείψανον τῆς μητρὸς τοῦ κυρίου, καὶ τόπον φωτοειδη, οὖ τοῦ φωτὸς ἐκείνου οὐδὲν λαμπρότερον καὶ πληθος εὐωδίας τοῦ τόπου ἐκείνου, ἔνθα μετετέθη τὸ τίμιον

κλίνης | Ιεφωνία (B Ιωφονία, C Mon b :ωρωνία, D Mon a Ιοφωνία): D add είς τόν τόπον αὐτῶν | Mon a om τὸν Sεόν, Mon b om χριστ. | έξ αὐτῆς cum BC Mon a et b : AD παρ a αὐτ.

⁴⁸ έβάστασαν οἱ ἀπόστ. usque ἐν παραδείσω ex C edidimus. Satis different ABD (item E): ἐν τῷ ἐξέρχεσθαι τοὺς ἀποστόλους ἐχ τῆς πόλεως ἱεροσολύμων βαστάζοντες (Ε Monh -ντας) τὴν κλίνην ἄφνω δώδεκα νεφέλαι φωτὸς (D om) ἀφήρπασαν (ita AE; D ῆρπασαν, B ἐπῆραν, Mona et b ἀπῆραν) τοὺς ἀποστόλους (D ήμᾶς pro τ. ἀπ.) σὺν τῷ σώματι τῆς δεσποίνης ἡμῶν, καὶ (BD om) ἐν τῷ παραδείσω μετατέθηκαν (sic A; Monb μεταθέντες ἐν τ. πα. et D μεταθήσαντες ἐν τ. παρ., B μεταθησάντων ἐ. τ. παρ.). Consentiunt etiam Mona et b.

⁴⁰ Τούτου usque ad finem sectionis 50 ad scripturam codicum ACDE recensuimus. B eorum loco tantum haec habet: καὶ ἐδοξάσαμεν πάντες τὸν θεόν· τὰ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰτῶνας τῶν αἰτῶν, ἀμήν | μετατεθέντος: C add ἐκ πνεύματος ἀγίου | ἰδού: C om | δεωροῦμεν: A add ἐν τῷ παραδείσω | τὴν (cum CE; AD Monb om) ἐλισ. τ. μητ. (Ε μητέραν) τ. ἀγί. (C om τ. ἀγ.) ἰω. τοῦ βα. (Ε Μοnb οm τ. βα.) κ. ἄνν. τ. μητ. (DE μητέραν) τῆς δεσπ. (cum AD; CE Μonb αὐτῆς pro τ. δε.) - - καὶ τὸν (DE om) δα. ψάλλοντα (Μοnb -ντας, Ε -ντες sic) - - γοροὺς τῶν ἀγί. (D Μonb om τ. άγί., A habet τῶν προφητῶν καὶ ἀγί.) πρ. τ. τίμ. λείψ. (D post κυρίου) τῆς (D τῆς ἀγίας μαρίας τῆς) μητρ. τ. κυρ. (Ε om τῆς μη τ. κυρ.) καὶ (C add ἴδομεν) τό. το. τοῦ τοῦ τὸ. (cic D; ΑCE οὐ τὸ τῶς, Monb om τοῦ τω. ἐκ.) οὐδ. λα. κ. πλ. εὐωδ. (C add ἀνεπέμπετο ἐκ) τοῦ τόπ. ἐκ. (D Monb ἐν αὐτῷ pro τ. τό. ἐκ.) ἔνθα (Ε add ὡς εἴ-ρηται) μετετέδη (C ὁ σωτὴρ μετέθηκεν) τὸ τίμ. κ. ᾶγ. (C om κ. ᾶγ.) αὐτῆς

καὶ ἄγιον αὐτῆς σῶμα ἐν τῷ παραδείσῳ καὶ μέλος δὲ ὑμνούντων τὸν ἔξ αὐτῆς τεχθέντα, ὁ παρθένοις καὶ μόνοις διδοται τὸ τοιοῦτον γλυκύ μελος ἀκούειν, οὐ κόρος οὐκ ἔστιν. Εθ ἡμεῖς οὖν οἱ ἀπόστολοι θεωρήσαντες τὴν ἄφνω τοῦ ἀγίου αὐτῆς τώματος τιμίαν μετάθεσιν ἔδοξάσαμεν τὸν θεὸν τὸν δείξαντα ἡμῦν τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀναλύσει τῆς μητρὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡς εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις ἀξιωθώμεν πάντες ὑπὸ τὴν αὐτῆς σκέπην καὶ ἀντίληψιν καὶ προστασίαν τυχεῖν καὶ ἐν τῷ νῶν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μελλουτι, δοξάζοντες ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ τὸν μονογενῆν αὐτῆς υίὸν ἄμα τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἀγίω πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰωνων, ἀμήν.

⁽Ε post τίμ) - - ύμνούντων (C add ἀγγέ)ων) - - τεχ Σέντα (C add χριστόν τὸν Σεὸν τίμων) | δ (Ε οιι) παρ Σ. κ. μόνοις (Ε παρ Σένω καὶ μόνοι) δίδοται (cnu D; Ε δέδοται) -- ἀκούειν: Α (corrupte) ού μέλος παρ Σένων καὶ μόνον δέδοται τὸ τοιοῦτον μέλος ἀκούειν. C plane om. Μοι ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο είναι usque ο ο κεστιν.

⁵⁰ ήμεῖς etc. cum D: ACE Monb οἱ δὲ ἄγιοι ἀπόστ. | ἄφνω: C add ἐχ τοῦ μνήματος | Monb οm τοῦ ἀγίου et σιόματος ' D τοῦ τιμίου καὶ ἀγίου | μετάδεσιν Ε μετάστασιν | ἐδοξάσαμεν τιμ ACD: Ε ἐδόξασαν, Monb ἔδωκαν δόξαν, pergens τῷ δεῷ τῷ δείξαντι - ἡμὶν Ε αὐτοῖς | αὐτοῦ: C ταῦτα ; ἐπὶ τὴ ἀναλ. cum AC: Ε ἐπὶ τὴν ἀναλοσιν, D καὶ τὴν ἀνάλ. | τοῦ (D αὐτοῦ τοῦ) κυρ. (E add καὶ δεοῦ, item A καὶ δεοῦ καὶ σωτῆρος) ἡμ. ἰησ. χρι. (cum AD; CE Monb om ἰησ. χρι. | ὑπὸ τὴν - τυχεῖν (ita C, E om; A εἶναι post μέλλοντι): D εὐρεῖν ἔλεος καὶ ἄφεσιν ἀμαρτιῶν παρὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. Monb pro ἀξιωδώμεν usque τῷ ἀγίω πνεύματι nil nisi στηριχθείημεν δοξάζοντες πατέρα καὶ υίὸν καὶ ἄγιον πνεῦμα | δοξάζοντες (C ἵνα δοξάζωμεν) - μονογενῆν (cum AE; C -γενῆ) αὐτ. υίόν: D nil nisi δοξ. αὐτόν | C παναγίω | εἰς: E praem νῦν καὶ ἀεὶ καὶ | ἀμήν cum CDE: A om

VI. TRANSITUS MARIAE. A.

DE TRANSITU BEATAE MARIAE VIRGINIS.*

¹In tempore illo antequam dominus ad passionem veniret, et inter multa verba, quae mater filio inquisivit, de suo transitu interrogare coepit eum tali affamine: O carissime fili, precor sanctitatem tuam ut, quando anima mea de corpore exierit, tertio die ante facias me scire, et tu, dilecte fili, cum tuis angelis eam suscipe. ²Tum suscepit deprecationem dilectae matris dixitque ei: O aula et templum dei vivi, o puerpera benedicta, o regina omnium sanctorum et benedicta super omnes feminas; antequam me portares in tuo utero, semper custodivi te et cibare feci te cotidie meo angelico cibo, ut nosti: quomodo te deseram, postquam tu me portasti et nutristi, fugiendo in Egyptum detulisti et multas angustias pro me sustinuisti? Ecce scias quia angeli mei semper custodierunt te et custodient usque ad transitum tuum. Sed post-

^{*} titulum hunc A praebet; C: Transitus beatae Mariae virginis; B: De assumtione beatae Mariae virginis.

¹ dominus ex BC; A deus | et inter: ita et A et B | O: A om. C: Tempore illo quo dominus ad passionem suam venire debebat, inter multa verba de quibus eius gloriosa mater ipsum cotidie deprecabatur - - coepit eum rogare tunc tali modo - - de hoc seculo migrare debuerit, eam cum tuis angelis suscipere debeas et omnes apostolos transitu meo facias interesse.

³ suscepit: B add deus | aula: B add sancta | sanctorum: ita certe C, nec aliter, ut suspicor, AB. Pro compendii vero similitudine facile confunduntur seculorum et sanctorum. | meo angelico cibo: B cibo angelorum meorum | B om fu-Apocalyps: apocryph. ed. Tischendori.

quam sustinuero passionem propter homines, sicut scriptum est, et in die tertio resurrexero et post XL dies in celum ascendero, cum videris me cum angelis et archangelis, cum sanctis et cum virginibus et cum meis discipulis ad te venientem, scito pro certo quod anima tua separabitur a corpore et in celum eam deferam, ubi nunquam penitus tribulationem vel angustiam habebit. ³ Tunc illa laetificata et glorificata est et osculata genua filit sui, et benedixit creatorem celi et terrae, qui tale donum dedit ei per Ihesum Christum filium eius.

'Secundo igitur anno post ascensionem domini nostri Ihesu Christi beatissima virgo Maria diebus ac noctibus semper in oratione assistebat. Tertia vero die antequam obiret, venit ad eam angelus domini salutavitque eam dicens: Ave Maria, gratia plena, dominus tecum. Illa autem respondit dicens: Deo gratias. Iterum dixit ei: Accipe hanc palmam quam tibi promisit dominus. Illa vero cum magno gaudio gratias deo referens accepit pal-

giendo in Eg. detulisti | cum videris: B videbis | scito: B scias. C: Dixit ad eam dominus: O aula templi dei vivi. Atque iterum dixit: O puella benedicta, o regina omnium sanctorum. o domina super omnes mulieres exaltata atque benedicta, antequam me in utero portares, semper te custodivi, cibo angelorum, ut nosti, per meum angelum te cotidie cibare feci: quomodo te deseram, postquam me portasti et nutristi atque fugisti, et propterea multotiens pro me multas angustias sustinuisti? Ecce scias quod sicut angelus meus usque nunc te custodivit et semper servivit, ita et de cetero semper custodiet atque serviet usque ad tuum transitum. Sed - - scriptum est, die tertia resurgam et - - in celo ascendam. Cum autem videris angelum meum Gabrielem ad te venire cum palma quam tibi de celo mittam, scias me proximo ad te esse venturum cum meis discip, atque ang, et arch, atque virg., et ipsemet angelus Gabriel bene docebit te quoniam anima tua separabitur a corpore; et tunc animam tuam et corpus tuum cum omni choro angelorum, archangelorum, patriarcharum atque virginum in celis deferam, in quibus neque tribulatio neque angustia aliqua habetur.

^{3.} C: Tunc illa obsculans genua filii sui benedizit creatorem -- sibi concessit -- eius.

⁴ Illa vero cum usque de manu angeli ex C adsumpsimus. C: Ipsa vero beatissima virgo Maria et ante passionem filit sui et inter ipsam passionem et post ipsam resurrectionem atque ascensionem diebus et noctibus semper in orationibus astitit. Tertia vero antequam gloriosa virgo Maria de hoc seculo migrare deberet, ecce angelus Gabriel venit ad eam deferens in dextera manu palmam (codex deferente et palma). Et salutavit eam divens - dixit ad eam angelus: Accipe - quam tibi

mam sibi missam de manu angeli. Dixit ei angelus domini: Post triduum erit assumptio tua. Illa autem: Deo

gratias, respondit.

Tunc vocavit Ioseph de Arimathia civitate et alios discipulos domini, quibus congregatis et propinquis et notis, nuntiavit transitum suum omnibus illic astantibus. Tunc beata Maria lavit se et induit se sicut regina, et expectabat adventum filii sui, sicut promiserat ei. Et rogavit omnes propinquos ut eam custodirent et solatium ei facerent. Habebat autem secum tres virgines, Sepphoram, Abigeam et Zaël; discipuli vero domini nostri Ihesu Christi iam dispersi erant per universum mundum ad populum dei praedicandum.

⁶Tunc hora tertia facta sunt tonitrua magna et pluvia et coruscationes et tribulatio et terrae motus, dum staret regina Maria in thalamo suo. Iohannes evangelista et apostolus de Epheso subito ductus est et intravit thalamum beatae Mariae, salutavitque eam dixitque ei: Ave Maria, gratia plena, dominus tecum. Illa vero: Deo gratias, respondit, et elevans se osculata est sanctum Iohannem.

dominus meus, filius tuus. per me de celo transmisit. Illa vero - - ei angelus: Post - - ascensio tua. Illa autem gratias magnas cepit referre deo talibus dictis: Magnificat anima mea dominum et exultavit spiritus meus in deo salutari meo.

⁵ lavit se et induit se: ita B. item C; A levavit se B Sephora, Abigea, Zaeh. C: Tunc Joseph ab Arimathia civitate, qui ipsam gloriosam virginem Mariam die ac nocte semper in domo serviebat et custodiebat, omnibus suis notis ac propinguis et parentibus et omnibus astantibus transitum beatae virginis Mariae denuntiavit. Tunc beata Maria corpus suum lavit et induit se. et cum gaudio mayno expectabat - ipse promiserat. Et rogabat omn. pr. suos - sibi facerent. Ipsa vero beata Maria habebat secum - scilicet Seph. Abiccam et Zabel. quae eam die ac nocte cum magna reverentia serviebant et custodiebant.

⁶ B om et coruscationes usque motus. C: Tunc hora tertia secundi diei, postquam angelus cum palma venit ad cam, facta sunt tonitrua et coruscationes et pluvia et magna tribulatio - Et dum ipsa regina staret in oratione in suo thalamo.
recedente pluvia, ecce Joh. apost. intravit in suum thalamum salutavitque eam dicens - ecro respondit: Deo gr. Et ascendens osculata est - ei: O fili cariss. -me dereliquisti et - non observasti nec attendisti, scilicet ut - ipse praecepit tibi
dum pendebat in cruce pro salute hominum - flexo cum lacrimis veniam postulare
cepit - pepercit ei dando (additum est sibi) suam benedictionem. Iterum obsculata est eum.

Dixitque ei beata Maria: O carissime fili, cur tanto tempore me dimisisti et praecepta tui magistri non attendisti, ut me custodires, sicut praecepit tibi dum in eruce penderet? Ille autem genu flexo veniam rogabat. Tunc beata Maria benedixit eum et iterum osculata est eum. ⁷Et dum voluisset interrogare unde veniret vel pro qua causa Hierosolymam venisset, ecce omnes discipuli domini ad ostia thalami beatae Mariae, excepto Thoma qui dicitur Didymus, nube ducti sunt. Stantes intraverunt salutaveruntque reginam talibus dictis et adoraverunt eam: Ave Maria, gratia plena, dominus tecum. Illa vero sollicita cito surgens et inclinans se, osculans eos gratias deo retulit. "Haec sunt nomina discipulorum domini qui in nube illuc advecti sunt: Iohannes evangelista et Iacobus frater eius, Petrus et Paulus, Andreas, Philippus, Lucas, Barnabas, Bartholomaeus et Matthaeus, Matthias qui dicitur Iustus, Simon Chananaeus, Iudas et frater eius, Nicodemus et Maximianus, alii multi, qui numerari non possunt. 9 Tunc beata Maria dixit fratribus suis: Quid est hoc quod omnes Hierosolymam venistis? Respondens Petrus dixit ei: Nobis necessarium fuit hoc a te quaerere; tu autem interrogas nos? Certe, ut puto, nullus de nobis scit cur huc tanta velocitate venimus hodie. Fui

¹ C: Et cum voluit -- venisti -- venisti -- stantes ante ostium be. Ma. virginis -- Didymus. Et insimul ad eam intraverunt et adoraverunt eam atque cum magna reverentia salutaverunt eam dicentes -- Illa vero, ut solita erat, deo gratias dixit.

^{*} Paulus: B om | Matthaeus (cod. matheus): B add puplicanus | B om Matthias (cod. mathias) qui di. Iu. | et frater eius: ita C, nec aliter ut videtur AB, in quibus et marcus legi suspicatus eram | B Maxim. et pro et Maxim. | C: Haec - qui fuerunt adducti: Ioh. evang. Petr. Andr. Iac. Zebedei, Paul. Luc. Bartho. Barn. Math. publicanus. Sim. Chana. Iud. et frater eius, Nichod. Ma. et alii mu. quos nominare non possumus.

[°] C: Tunc -- suis: Videte hoc; quid ita vos omnes Hierusalem venistis -- O regina, certe nobis est necesse inquirere a te hoc quod a nobis inquiris, quia, ut firmiter credo, non est aliquis ex nobis qui sciat qua de causa Hierusalem venimus; quia hodie fui Antiochiae et cum tanta velocitate huc veni et ductus sum, quia etiam interim aliquid nec dicere nec cogitare potui. Similiter et omnes manifeste dizerunt de quo loco sive de qua regione adducti fuerant. Tunc unusquisque corum hace audiens valde cepit mirari.

Antiochiae; modo vero sum hic. Dixerunt omnes manifeste locum ubi fuerant illo die. Qui ammirati sunt universi, quod ibi aderant, haec audientes. Dixit eis beata Maria: Ego filium meum rogavi, antequam sustineret passionem, ut ipse et vos essetis ad obitum meum; et annuit mihi hoc donum. Unde sciatis quod die crastina erit transitus meus. Vigilate et orate mecum, ut, quando venerit dominus ad animam meam suscipiendam, vigilantes vos inveniat. Tunc omnes promiserunt se vigilare. Et vigilaverunt et adoraverunt per totam noctem cum psalmodiis et canticis cum magnis luminariis.

"Adveniente die dominica hora tertia, sicut spiritus sanctus descendit super apostolos in nube, ita descendit Christus cum multitudine angelorum et accepit animam suae matris dilectae. Nam talis illustratio fuit et odor suavitatis et angeli cantantes cantica canticerum, ubi dicit dominus: Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias, quod omnes qui aderant ibi ceciderunt in facies suas, sicut ceciderunt apostoli quando Christus transfiguravit se coram eis in monte Thabor, et per integram horam et dimidiam nullus exurgere potuit. ¹² Sed recedente 'umine simulque cum ipso lumine assumpta est in celum anima beatae Mariae virginis cum psalmodiis, hymnis et canticis

¹⁰ C: Divit iterum regina ad eos: Ego dominum et fil, meum (h. l. plura desunt) quia hodie anima mea separabitur a corpore. Et ostendit eis palmam quam dominus per angelum suum sibi miserat de celo, divitque eis: Vigilate - ut cum venerit filius meus et dominus meus, vigilantes vos mecum inveniat. Tune unusquisque ipsorum promisit - cunticis spiritualibus.

¹¹ quod onnes: B et onnes | A qui ibi aderant ibi | quando Christus usque exurgere (A se erigere) potnit: hace B praebet; A pleraque male om. C: Veniente hora tertia ipsius diei siculi sp. sa. apparuit in nube suis discipulis, sciliest Petro. Iavobo et Iohanni, quando transfiguratus est, ita et tune apparuit atque descendit Chr. cum -- dilect. matr. Et tune omnis terra tremuit; facta funt illustratio et claritas adventus Christi cum odore suavitatis, quod unasquisque corum ibi astantium ceciderit in facies suas; quando dominus transfiguratus est coram cis. andichant canticum angelicum cantare: Sicul Idium inter spinas, sic amica m a inter filias, et (decem fere litterae) una hora et dimidia prae nimia clarita'e, et nullus ipsorum se crigere potuit. Sic singula, sed vix recte.

¹⁸ simulque: B simul | cirginis cum ps. hy. et canticis (cod. cantica) cant. ::

canticorum. Et ascendente nube omnis terra contremuit, et in uno momento obitum sanctae Mariae omnes Hierosymitani aperte viderunt.

Let illa eadem hora introivit Satanas in illos et coeperunt cogitare quid de corpore eius facerent. Et acceperunt arma ut corpus eius arderent et apostolos interficerent, quia de ea exierant dispersiones Israel, propter peccata eorum et congregationem gentium. Sed caecitate percussi sunt, percutientes capita sua per parietes et percutientes se invicem. Tunc apostoli tanta claritate perterriti, levantes se cum psalmodio corpus sanctum de monte Sion ferebant in valle Iosaphat. Sed venientes media via, ecce quidam Iudaeus, Ruben nomine, sanctum volens feretrum in terra iactare cum corpore bea-

haec om B | ascendente nube ex B; A discedente lumine | omnis terra contr. etc.: B omnes contremuerunt et uno momento obiit virgo Maria et omnes Hier. aperte vid. C: Sed recedente simul cum - - est ipsa anima be. Ma, virginis in celum cum psalm. et canticis spiritualibus. (Nil praeterea.)

18 de ea (cf. etiam C): B de eis | congregationem: ita scriptum est; nimirum verba propter pecc. eorum et congr. gent. auctor libelli addidit ut commentaretur quod de dispersione Isr. dictum erat. | se invicem: B add et mortui sunt. C: Tunc iterum introivit sathanas in populo ludaeorum et ceperunt - - facerent, quia. ut ipsi dicebant, de ipsa exercut dissensio ludaeorum: propterea volebant eius sanctissimum corpus destruere atque comburere. Tunc ceperunt facere incantationes quam plurimas, et insimul se convenire et taliter facere volebant ut memoria beatae Mariae virginis non haberetur in terra. Et aeceptis armis credebant se facere insultum in discipulos domeni et per vim capere corpus gloriosae virginis Mariae, quia ipsum penitus volebant delere atque comburere. Et divino iudicio ac divina vindieta, statim ut ceperunt iter ad faciendum hoc quod cogitaverant, in ipso momento ceperunt se invicem cum ipsis armis percutere atque occidere; et tanquam furiosi et malitiosi percutiebant capita per muros et parietes, et super ipsos versare eorum rabies (extrema corrupta).

14 apostoli ex B (et C); A enim | perterriti etc.: B illuminati levaverunt corpus beatae Mariae virginis cum pealmodia de mo. Si. ct fereb. | in valle: ita A, similiterque infra (scripturam B codicis non adnotavi) | B Iosapha (sed post etiam Iosaphat habet). C: Tunc ap. pert. tant. clar. levantes [se?] cum magna fiducia et cum magno honore atque gaudio, cum psalmodiis, hymnis et canticis spiritualibus ceperunt portare sanctissimum corp. de monte Sion in vallem Iosaphat. Et dum venissent circa mediam viam itineris quod ceperant, ecce quid. Iud. scriba venit de tribu Dan, nomine Ruben, qui volebat et cogitabat sanctissimum corpus in terra iacere. Set (sic) divino dei iudicio, dum ipse Iudaeus porrigeret manus versus corpus sanctae dei genitricis Mariae, illi cito manus eius usque ad cubitum aruerunt, et nullo modo valebat ad se trahere.

tae Mariae. Sed manus eius aruerunt usque ad cubitum; nolendo volendo usque in valle losaphat descendit plorans et lugens, quia manus eius erant erectae ad feretrum, et non valebat manus suas ad se retrahere. ¹⁵ Et coepit rogare apostolos ut per orationem eorum salvaretur et Christianus efficeretur. Tunc apostoli flectentes genua rogaverunt dominum ut eum solveret. Quo sanato eadem hora, gratias referens deo et osculans pedes reginae omnium sanctorum et apostolorum, in ipso loco baptizatus est, et coepit praedicare nomen dei nostri Ihesu Christi.

¹⁶ Tunc apostoli cum magno honore posuerunt corpus in monumento, flendo et canendo prae nimio amore et dulcedine. Et subito circumfulsit eos lux de celo, et cadentes in terram, corpus sanctum ab angelis in celum est assumptum.

Tunc beatissimus Thomas subito ductus est ad montem oliveti et vidit beatissimum corpus petere celum, coepitque clamare et dicere: O mater sancta, mater benedicta, mater immaculata, si inveni gratiam modo, quia video te, laetifica servum tuum per tuam misericordiam, quia ad celum pergis. Tunc zona, qua apostoli corpus

¹⁸ solveret: its (non salvaret) A, nec aliter C | sanato: its seriptum esse videtur, et confirmatur C codicis scriptura C: Tunc ille cepit rog. sanctos app. dei et eis firmiter promittere quia, si per orationem eorum salvaretur, absque mora officeretur Christianus. Tunc omnes app. -- reginam ut eum so veret. Et sanatus est eadem hora, et cepit cum magno gaudio obsculari pedes virginis et pedes omnium apostolorum, et statim in illo loco baptizatus est. Deinde cepit praed nom. domini no. I. Chr.

^{. 16} C: Amplius autem portaverunt sanctissimum corpus in valle Iosaphat, et ibi ipsum collocaverunt cum omni honore, flendo -- et cadens (?) in terra sanct. corp.

- assumpt. est.

¹⁷ coepitque cl. et dic. O mater ex B sunt; A clamare coepit (videtur antea inter et vidit excidisse ut) circa eam: Mater | quia video te ex B; A te vidente (videndi?) | quia ad celum pergis ex B; A adscendentem. C: Tunc beatus Thomas cum ascenderet in montem oliveti, vidit corpus sanctae dei genitricis celum petere; cepit clamare flendo voce magna: Mater sancta, ma. imma. ma. bened. venio te videre; quomodo me dimittis, quia video te in celum ascendere? Per tuam sanctam miseric. sanctifica me filium tuum. Tunc illa gloriosa virgo Maria exaudivis

sanctissimum praecinxerant, beato Thomae de celo iactata est. Quam accipiens et osculans eam ac deo gratias referens venit iterum in valle Iosaphat. 18 Invenit omnes apostolos et aliam turbam magnam ibi pectora sua percutientes prae claritate quam viderant. Qui videntes se invicem et osculati, beatus Petrus dixit ad eum: Vere semper durus et incredulus fuisti, quia pro incredulitate tua non plaeuit deo ut esses nobiscum ad sepeliendam matrem salvatoris. Ille vero percutiens pectus suum dixit: Scio autem et firmiter credo quia malus homo et incredulus semper fui; veniam igitur peto ab omnibus vobis de duritia et incredulitate mea. Et omnes oraverunt pro eo. ¹⁹ Tune dixit beatus Thomas: Ubi posuistis corpus eius? Qui digito sepulcrum monstraverunt. Ille vero dixit: Non est ibi corpus quod dicitur sanctissimum. Tunc ait beatus Petrus ad eum: Iam alia vice resurrectionem nostri magistri et domini credere noluisti nobis, nisi digitis tuis palpares et videres; quomodo credes nobis ut corpus sanctum hic esset? Adhuc ille affirmat dicens: Non est hic. Tunc quasi irati ad sepulcrum accesserunt, quod in petra erat cavatum novum, tuleruntque lapidem; corpus

eum et misit sibi de celo zonam de qua sancti app. praecinxerant eam. Quam acc. et obsc. et magnas grat. deo referens venit in valle Io.

¹⁸ quia malus homo etc.: B quia malus sum et durus et incredulus et semper etc. | igitur ex B; A om. C: Ibi invenit omn. app. et illam turb. magn. percutientes corpora sua prae nimia clar. qu. vid. Et videntes beatum Thomam cum gaudio obsculati sunt eum, dixitque ad eum be. Pe. - - et quia incredulitas tua non placuit deo, ideo nobiscum non fuisti ad sep. matr. domini salvatoris. Ille vero percutiebat pe. su. et dicebat: Vere scio et - - malus sum et incr. Veniam peto deo et suae sanctae matri et omnib. vob. propter incredulitatem meam. Et omn. statim ceperunt orare pro eo.

¹º C: Tunc bea. Th. dix. eis -- corp. sanctae virginis Mariae? Qui cum digitis demonstrabant eius sepulcr. -- est hic illud quod dicitis nec quod esse creditis. Respondit ei be. Ps.; Alia vice resu. dom. nostri Ihe. Chr. cred. no. nisi dig. tu. plagas eius tetigisses et oculis tuis eum vidisses. Quomodo nunc credere poteris quod sanctiss. corp. hic sepultum fuisset. Adhuc ipse magis affirmabat e. dicendo -- Tunc illi qu. ir. cucurrerunt ad monumentum sanctae dei yentricis et sustulerunt lapidem qui superpositus fuerat suo sancto et glorioso sance. no meno. ento. Et respicientes in monumentum, et (sic) nihil viderunt nisi solummodo lapidem qui erat

vero non invenerunt, nescientes quid dicerent, quia victi erant sermonibus Thomae. Deinde beatus Thomas referebat eis quomodo missam cantabat in India; indutus adhuc erat vestimenta sacerdotalia. Verbum dei ille nesciens in monte oliveti ductus erat et vidit sanctissimum corpus beatae Mariae in celum ascendere, et oravit eam ut benedictionem ei daret. Exaudivit deprecationem illius et iactavit illi zonam suam, qua praecincta erat. Et ostendit illam zonam cunctis. Videntes autem apostoli cingulum quod illi praecinxerant, glorificantes deum veniam petierunt omnes beato Thomae propter benedictionem, quam dedit illi beata Maria et propterea quod vidit corpus sanctissimum celos ascendere. Et benedixit eos beatus Thomas et dixit: Ecce quam bonum et quam iucundum habitare fratres in unum.

²²Et nube qua ibi advecti sunt, eadem nubes revexit unumquemque in locum suum, sicut Philippus quando baptizavit eunuchum, sicut legitur in actibus apostolo-

plenus manna; quoniam illud monumentum abscissum erat de petra. Propterea quia inveniebant sanctum monumentum vacuum, (sequitur non manna?) interrogabant quid dicere deberent beato Thomae.

²⁰ C: Postquam vero be. Thom. vidit eos stupentes, exultantes et nescientes quid de sepulto corpore dicerent, eis taliter blande loqui cepit: Fratres mei et domini mei, audite. Hodie cantari missam in Indiam (sic) et adhuc sum indutus veste sacerdotali sicut ibi fui. Nescio qualiter huc veni vel adductus sum; sed statim dum incepit adscendere (videtur nonnihil desiderari), et royavi eam ut benedictionem mihi daret. Tunc ipsa exaudivit me et meam audivit deprecationem. Unde ipsa regina et domina mea statim misit ad mc zonam suam, quam (sic) praecincta erat. Et ostendit eis. | verbum: ita A, non verbo

²¹ C: Videntes app. cingulum quo praecinxerant sanctissimum corpus virginis Mariae, glorificaverunt deum et veniam -- beati Thomae de hoc quod ei dixerant, et quia ipse gloriosus apostolus meruerat [videre] sanctissimum corp. celos ascendere et etiam cingulum acceperat sanctae dei genitricis sibi per angelum de celo missum. Et rogabant omnes ibi adstantes apostolum ut veniam eis daret et benedictionem. Tunc be. Thom. cepit flere et cum magno gaudio benedicebat [eos] atque dicebat: Ecce -- in unum.

²² Et ita et: B ita | ubi erant primo ex B; A om. C: Et statim in ipsa hora unusquisque ipsorum apostolorum cum eadem nube cum qua adductus fuerat remeavit sice reversus est ad suum locum proprium. Et sicut legitur in actibus app. de Philippo qui baptizavit eunuchum et stutim rediit ud suum locum; similiter Aba-

rum; et sicut Abacue propheta portavit victum Danieli qui erat in lacu leonum et cito reversus fuit in Iudaeam. Et ita et apostoli cito reversi sunt ubi erant primo ad populum dei praedicandum. ²⁸Nec mirum talia eum facere, qui clauso utero intravit et exivit de virgine, qui ianuis clausis ad discipulos intravit, qui surdos audire fecit, mortuos suscitavit, leprosos mundavit, qui caecos illuminavit et alia multa mirabilia fecit. Hoc credere non est dubium.

²⁴Ego sum Ioseph qui corpus domini in meo sepulcro posui et ipsum resurgentem vidi, et templum eius sacratissimum beatam Mariam semper virginem ante ascensionem et post ascensionem domini semper custodivi, et in pagina et in pectore meo quae praecesserunt de ore dei, et quomodo supradicta gesta sunt dei crisi. Et notum feci omnibus Iudaeis et gentibus ea quae oculis vidi et auribus audivi, et usque dum vixero praedicare non desistam.

cue; qui deportavit victum Danieli et cito reversus est in Iudaeam, et unusquisque apostolorum citissime reversus est ad praedicandum populum dei in loco illo ubi prius fuerat missus sive constitutus vel praeordinatus.

²³ Nec mirum etc.: B Nec mirum est talia credere, quiu ianuis clausis etc. C: Nec mirum est talia credere, quia ille clauso utero cirginis intravit et semper custodivit incorruptam (ita scribere poterat auctor, nisi mavis incorruptelam) ac servavit, et tertia die resurrexit, et clausis ianuis suis manifesto discipulis apparuit atque cum eis locutus fuit, qui surdos fecit aud., mort. susc., cecos illum., lepr. mund., in Chana Galileae de aqua vinum fecit.

²⁴ ipsum ex B; A om | vidi: B audivi et vidi | et cemplum usque semp. virginem: ita textus corruptus restituendus videbatur | ante ascens. et post ascens. dom. semp. custodivi: B et sepulcrum ante ascens. semp. custod. | Et in pagina usque crisi ex B; A pleraque corrupte | desistam ex B; A desisto | assidue ut sit etc: B ut pro nobis ad dominum intercedat, cui est honor et glor. in sec. seculorum, amen. C: Quia ego Ioseph, qui corpus domini nostri Ihesu Christi in meo sep. posui et post eius resurrectionem ipsum vidi et cum eo locutus fui; qui postea suam piissimam matrem in domo meo usque ad assumptionem snam in celis custodivi et pro posse meo servivi; qui etiam de suo sancto ore multa secreta audire et cidere merui, quae in pectore meo scripsi et continui. Ea quae oculis meis vidi et aurious audivi de sua sancta et gloriosa assumptione, idelibus Christianis et deum timentibus scripsi, et dum vixero haec praedicare, dicere, scribere omnibus gentibus non desistam. Et sciat unusquisque Christianus, quod ille qui hoe scriptum secum habuerit vel in domo sua, sive sit clericus vel laicus vel femina, diabolus non nocebit ei, eius filius non erit lunaticus vel daemoniacus nec surdus nec cecus; in

Cuius assumptio hodie per universum mundum veneratur et colitur. ipsam precemur assidue ut sit memor nostri ante piissimum suum filium in celo, cui laus est et gloria per infinita secula seculorum, amen.

domo eius non [fere est magna in . pit], morte subitanea non peribit; de quacunque tribulatione clamaverit ad cam, exaudictur, atque in die obitus sui cum suis sanctis virginibus in suo adiutorio cam habebit. Deprecor ego assidue vt ipsa piissima ac misericordissima regina semper sit [memor] mei et omnium in se credentium ac sperantium ante piissimum filium suum dominum nostrum Ihesum Christum, qui cum patre et spiritu sancto vivit et regnat deus per infinita secula seculorum, amen. Subscriptum est: Explicit transitus beatae Mariae virginis. Sit pax legenti, sit gratia digna petenti. Qui legerit hunc sermonem, salvetur.

VII. TRANSITUS MARIAE. B.

INCIPIT TRANSITUS BEATAE MARIAE. *

I. (II.)

¹ Igitur cum dominus et salvator Iesus Christus pro totius seculi vita confixus clavis crucis penderet in ligno, vidit circa crucem mafrem stantem et Iohannem evangelistam, quem prae ceteris apostolis peculiarius diligebat, eo quod ipse solus ex eis virgo esset in corpore. Tradidit

Quibus praemissis caput II. incipit: Igitur cum dominus

[&]quot; Ita cod. Ven., nisi quod additum habet cum lacticia. In Maxima Biblioth. vet. patr. II, 2. pag. 212. tituli loco legitur: Sancti Melitonis episcopi Sardensis de transitu virginis Mariae, liber. Quem titulum excipit caput primum, quod sic habet: Melito servus Christi, episcopus ecclesiae Sardensis, venerabilibus in domino fratribus Laudicene constitutis in pace solutem. Saepe scripsisse me memini de quodam Lencio qui nobiscum cum apostolis conversatus alieno sensu et animo temerario discedens a cia institiae plurima de apostolorum actibus in libris suis inseruit: et de virtutibus quidem corum multa et caria divit, de doctrine cero corum plurima mentitus est. asserens cos aliter docuisse et stabiliens quasi ex corum verbis sua nefanda argumenta. Nec solum sibi sufficere arbitratus est, verum etiam transitum beatae semper virginis Mariae genitricis dei ita impio depravavit stylo, vt in ecclesia dei non solum legere sed etiam nefas sit audire. Nos ergo volis petentibus quae ab apostolo Iohanne audirimus. hace simpliciter scribentes cestrar fraternitati direximes, credentes non aliena dogmata ab haercticis pullulantia, sed patrem in filio, filium in patre, deitatis et indivisae substantine tring mancate persone; acque duas hominis naturas conditas, bonam sciliect et mulam, sed unum nuturam bonam a deo bono conditam, quae dolo serpentis est vitiata per culpum, et Christi est reparata per gratiam.

¹ dominus: MB dom. noster | matrem: MB add soam | ex eis virgo esset: MB

igitur ei curam sanctae Mariae, dicens ad eum: Ecce mater tua, et ad ipsam inquiens: Ecce finus tuus. ²Ex illa hora sancta dei genitrix in Iohannis cura specialius permansit, quamdiu vitae istius incolatum transegit. Et dum apostoli mundum suis sortibus in praedicatione sumpsissent, ipsa in domo parentum illius iuxta montem oliveti consedit.

II. (III.)

¹ Secundo itaque anno postquam Christus devicta morte caelum conscenderat, die quadam desiderio Christi Maria aestuans lacrimari sola intra hospitii sui receptaculum coepit. Et ecce angelus magni luminis habitu resplendens ante eum adstitit et in salutationis verba prosiluit dicens: Ave benedicta a domino, suscipe illius salutem qui mandavit salutem Iacob per prophetas suos. Ecce, inquit, ramum palmae; de paradiso domini tibi attuli; quem portare facies ante feretrum tuum, cum in die tertia assumpta fueris de corpore. Ecce enim expectat te filius tuus cum thronis et angelis et universis caeli virtutibus. 2 Tunc Maria dixit ad angelum: Peto ut congregentur ad me omnes apostoli domini Iesu Christi. Cui angelus: Ecce, inquit, hodie per virtutem domini mei Iesu Christi omnes apostoli ad te venient. Et ait illi Maria: Rogo ut mittas super me benedictionem tuam, ut nulla potestas inferni occurrat mihi in illa hora qua anima mea fuerit egressa de corpore, et ne videam principem tenebrarum. Et ait angelus: Potestas quidem inferni non

ex ipsis virgo degeret | sanctae Mariae: MB sanct. virginis matris Mar. | ad ipsam inquiens: MB ad illam inquit | ² Ex illa: MB Et ex illa | in praedicatione: cod. Ven. de praed. | in domo: MB(?) domo

II. ¹ Secundo itaque: MB Sec. it. et vicesimo | die quadam: MB cum d. qu. | Christi: cod. Ven. omittit: Maria aestuans etc.: MB succensa Maria sola intra domus istius recept. lacrymaretur. ecce | in sal. verb. prosiluit: MB salvtationis verba persolvit! bened. a dom.: MB bened. domino | suscip. illius salutem: cod. Ven. suscipiens salutem | de parad. domini: MB de par. dei | expectat te: cod. Ven. te om | ² peto ut: MB peto abs te ergo ut | apost. domini: MB add mei | Cui angelus: MB add dixit apostoli ad te: MB apost. assumpti huc ad te | Et aut

nocebit tibi: benedictionem autem aeternam dedit tibi dominus deus tuus, cuius ego servus sum et nuntius: non videndi autem principem tenebrarum effectum non a me tibi dandum existimes, sed ab illo quem in tuo utero baiglasti: ipsius enim est potestas omnium in secula seculorum. Haec dicens angelus cum magno splendore discessit. 3 Palma autem illa fulgebat nimia luce. Tunc Maria exuens se induit melioribus vestimentis. Et accipiens palmam, quam susceperat de manu angeli, egressa in montem oliveti coepit orare et dicere: Non ego fueram digna, domine, suscipere te, nisi tu misertus fuisses mei; sed tamen ego custodivi thesaurum quem commendasti mihi. Ideo peto a te, rex gloriae, ut non noceat mihi potestas gehennae. Si enim caeli et angeli ante te tremunt quotidie, quanto magis homo de terra conditus, cui nihil erit boni nisi quantum acceperit a tua pia largitate. Tu es, domine, deus semper benedictus in secula. Et haec dicens reversa est in hospitium suum.

III. (IV.)

¹Et ecce subito, dum praedicaret sanctus Iohannes in Epheso, die dominica, hora dici tertia, terrae motus factus est magnus, et nubes elevavit eum et suscepit eum ab oculis omnium, et adduxit eum ante ostium domus ubi erat Maria. Et pulsans ostium, statim ingressus est. Cum autem videret eum Maria, exultavit in gaudio et dixit: Rogo te, fili Iohannes, memor esto verborum domini mei

ang.: MB Ait autem ang. ad eam | a me tibi dandum: cod. Ven. a me datum | in tuo utero: MB tu in sancto tuo utero! Haec dicens: MB Et h. dic. | ³ Palma autem illa fulgebat nimia luce: haec cod. Ven. nimia luce omissis post restimentis habet. | exuens sc ind. mel. vest.: MB exuens se prioribus indumentis induit meliora | egressa etc.: MB egressa est in m. ol. et coepit | thesaurum: MB add tuum | ideo: MB ideoque | nihil erit: MB nihil residet | pia largitate: MB bonitate | domine deu: MB enim dominus deus | E. haec dicens: MB Et cum haec dixisset

III. 1 sanctus: MB beatvs | erat Maria: MB erat virgo deipara Maria | Cum videret etc.: MB cum autem videret eum sanctissima virgo Maria | verborum -- quibus: cod. Ven. verbo (correctum est verbi) -- qui | dom. mei I. Chr.: MB do-

Iesu Christi, quibus commendavit me tibi. Ecce enim in die tertio. cum recessura de corpore sum, audivi consilia Iudaeorum dicentium: Expectemus diem quando morietur illa quae portavit illum seductorem, et corpus eius igni comburamus. Vocavit ergo sanctum Iohannem et introduxit eum in secretarium domus, et ostendit ei vestimentum sepulturae suae et palmam illam luminis, quam acceperat ab angelo, monens eum ut illam faceret ferri ante lectum suum cum iret ad monumentum.

IV. (V.)

Cui sanctus Iohannes ait: Quomodo ego solus-tibi parabo exequias, nisi venerint fratres et coapostoli domini mei Iesu Christi ad reddendum honorem corpusculo tuo? Et ecce subito per imperium dei omnes apostoli de locis in quibus praedicabant verbum dei elevati in nube rapti sunt, et depositi sunt ante ostium domus in qua habitabat Maria. Et salutantes se invicem mirabantur dicentes: Quae causa est ob quam dominus nos hic congregavit?

V. (VI.)

Tunc omnes apostoli gaudentes unanimiter consum-

mini Ies. Chr. magistri tui : comm. me: MB me comm. | Ecce enim etc.: MB
Ecce enim die tertio discessura sum de corpore; audivi autem consilium | Expectenus -- comburanus: cod. Ven. Expectanus -- comburatur | morietur illa: MB
morietur 2 sanct. Iohannem: MB sanct. apostolum Io. : monens: MB praemonens | ferri: cod Ven. ferre | cum irct ad: MB cum duccretur ad sepulturam et
iret ad

IV. sanctus Inhames: MB beatus et dilectus apostolus Ioannes! tibi parabo: MB par, tibi dominu frutres etc.: MB fratr. mei, discipuli et coapost, dom, nostri Ie. Chr. | corpusculo tuo: cod. Ven. corpusculi tui: Et ecce: MB Et factum est, et ecce dep. sunt ante: MB om sunt | Maria: MB add domini mater | dominus: cod. Ven. om congregavit: MB in vnum congr. | congregavit: MB addita habet hace: Advenit antem cum eis Paulus, ex circumcisione corresses, qui assumptus fuerat cum Barnaba in ministerium gentium. Cunque inter eos esset pia contentio quis es: eis prior oraret ad dominum ut ostenderet illis causam iptorum, et Petrus Paulum hortaretur ut prior oraret. Paulus respondit dicens: Tuum est istud officium. primum inchoare, maximo cum sis electus a deo columna ecclesiae, et tu praccedis omnes in apostolatu: meum autem minime; nam ego minimus sum omnium vestrum, et tanquam abortivo visus est mihi Christus; nec me vobis aequare praesumo, tamen gratia dei sum id quod sum.

V. gandentes: MB add super humilitate Pauli

maverunt orationem suam. Et cum dixissent Amen, ecce subito venit beatus Iohannes et indicavit eis omnia haee. Ingressi vero apostoli domum invenerunt Mariam et salutaverunt eam dicentes: Benedicta tu a domino, qui fecit caelum et terram. Quibus illa ait: Pax vobiscum sit, fratres dilectissimi. Quomodo huc venistis? Qui narraverunt ei quomodo unusquisque ab spiritu dei elevati in nube et depositi ibidem advenissent. Quibus illa dixit: Non me fraudavit deus conspectu vestro. Ecce ingrediar viam universae terrae, nec dubito quod nunc dominus vos huc adduxerit in solatium ferendo angustiis quae venturae sunt mihi. Nunc ergo deprecor vos ut sine intermissione omnes unanimiter vigilemus, usque in illam horam qua dominus veniet et ego sum recessura de corpore.

VI. (VII.)

Cumque circuitu consedissent consolantes eam, ubi triduo in dei laudibus vacarent, ecce die tertia circa horam tertiam diei super omnes qui erant in domo illa sopor irruit, et nullus omnino vigilare potuit nisi soli apostoli et tres tantummodo virgines quae ibidem erant. Et ecce subito advenit dominus Iesus Christus cum magna multitudine angelorum, et splendor magnus in locum illum descendit, et erant angeli hymnum dicentes et collaudances dominum. Tune salvator locutus est dicens: Veni preciosissima margarita, intra receptaculum vitae aeternae.

Et cum dixissent: MB Et cum finem orationis fecissent et dix. | venit beat. Ioh.: MB venit ad eos deo dignus apostolus Ioannes | vero: MB ergo | Mariam: MB matrem domini nostri Mariam | dilectissimi. Quomodo: MB electi a domino. Et interrogavit eos dicens: Quomodo | Qui: MB add illico | unusquisque: MB add ex ipsis, tum pergit: a spir. dei elevatus i. n. et depositus | Quibus illa etc.: MB Quibus ipsa dixit: Dominus vos huc adduxit in solatium ferendum ang. | veniet: MB centurus est.; sum recessura etc.: MB de corp. hoc sum recessura

VI. Cumque etc.: MB Cumque consedissent et consol. eam triduo in dei laud. perstitissent | sopor: MB repente sopor | quae ibidem erant: MB quae sacrae virgini comites erant | Christus: MB om | Veni: MB add electa mea | intra: MB add in

VII. (VIII.)

'Tunc Maria prostravit se in pavimento adorans deum et dixit: Benedictum nomen gloriae tuae, domine deus meus, qui dignatus es me ancillam tuam eligere et arcanum tuum mysterium mihi commendare. Memor igitur esto mei, rex gloriae: tu enim scis quia in toto corde meo dilexi te et custodivi thesaurum creditum mihi. Suscipe me itaque famulam tuam, et libera me a potestate tenebrarum, ut nullus Satanae impetus occurrat mihi nec videam tetros spiritus obviantes mihi. 'Cui salvator respondit: Cum ego missus a patre pro salute mundi fuissem suspensus in cruce, ad me princeps tenebrarum venit; sed dum nullum sui in me operis vestigium invenire praevaluit, victus et conculcatus abscessit. Tu ubi videbis eum, videbis quidem lege humani generis, per quam sortita es finem mortis; non autem nocere potest tibi, quia tecum sum ut adiuvem te. Veni secura, quia expectat te caelestis militia, ut te introducat ad paradisi gaudia. 3Et haec dicente domino exurgens Maria de pavimento accubuit super lectum suum, et gratias agens deo emisit spiritum. Viderunt autem apostoli animam eius tanti candoris esse ut nulla mortalium lingua digne possit effari: vincebat enini omnem candorem nivis et universi metalli et argenti radiantis magna luminis claritate.

VIII. (IX.)

¹Tunc salvator locutus est dicens: Surge Petre et ac-

VII. ¹ adorans deum et: MB ad. dominum, quae | domine: cod. Ven. om | ancill. tuam: MB humillimam anc. tuam | arc. tuum myst.: MB arc. tui mysterii | thesaurum (cod. Ven. add traditum vel) cred. mihi: MB thes. a te mihi cr. | Suscipe etc.: MB Susc. itaq. me domine ancillam tuam | obv. mihi: MB occursantes | ² abscessit etc.: MB abscessit. Vidi. et tu ergo videbis eum quidem communi lege hum. gen. per quam sortiris f. m., nocere autem non poterit tibi, quia nihil in te habet, et quia tecum sum ut eruam te. Veni igitur iam secura | caelestis: MB add vitae | introducat ad: MB introducam in | Maria: MB beatissima virgo | deo: MB domino deo | animam etc.: MB tantum lucis candorem ut | luminis: MB om

VIII. 1 Petre: MB Petre, tu et reliqui apostoli | et accipe etc.: MB et cor-Apocalype. apocrypa ed Tischendori.

cipe corpus Mariae et dimitte illud in dextram partem civitatis ad orientem, et invenies ibi monumentum novum, in quo ponetis eam, et expectate donec veniam ad vos. ² Et haec dicens dominus tradidit animam sanctae Mariae Michaeli, qui erat praepositus paradisi et princeps gentis Iudaeorum; et Gabriel ibat cum illis. Et statim salvator caelo est receptus cum angelis.

IX. (X.)

¹Tres autem virgines quae ibidem erant et vigilabant susceperunt corpus beatae Mariae, ut lavarent illud more funeris. Cumque spoliassent illam vestibus suis, sacrum corpus illud tanta claritate resplenduit, ut tangi quidem posset pro obsequio, videri autem species prae nimia luce coruscante non posset: nisi domini splendor apparuit magnus, et sentiebatur nihil, corpus dum lavaretur mundissimum et nullo humore sordis infectum. ¹Cumque vestissent eam linteis mortalibus, paulatim lux illa obscurata est. Et erat corpus beatae Mariae simile floribus lilii, et odor suavitatis magnae egrediebatur ex ea, ita ut ei similis suavitas inveniri nulla posset.

X. (XI.)

Tunc igitur sanctum corpus imposuerunt feretro dixeruntque ad invicem apostoli: Quis palmam hanc ante feretrum eius portabit? Tunc Iohannes ait ad Petrum:

pus Mariuc delectae meae accipite et deferte illud : invenies ibi: MB invenietis! ponetis etc.: MB ponentes eam expectate

sanct. Mariae: MB sanct. matris suae Mar. | Michaeli: MB wild archangelo suo ; erat: MB est | Iudaeorum: MB Hebraeorum | Gabriel: MB add archangelus | cum illis: MB cum ea | Et itatim: MB Dominus autem salvator noster statim in coelum cum angelis receptus est.

IX. 1 beatae Mariae etc.: MB beatissimae parentis Mariae, et laverunt illud funerum more | spoliassent: MB exuissent | nisi domini -- nihil, corpus dum etc.: haec si recte exscripta sunt, videntur vitio laborare. MB sic: et. splendor app. magnus et nihil sentiebatur, dum lavaretur corpus mund. et nullo horrore sord. inf.

² linteis: MB add et indumentis | obscurata est: MB evanuit | corpus beatae Mar. simile: MB facies beatae genitricis Dei Mariae similis

Tu [qui] praecedis nos in apostolatu, debes palmam hanc ante lectum ipsius [ferre]. Cui Petrus respondit: Tu solus ex nobis virgo es electus a domino, et tantam gratiam invenisti ut super pectus eius recumberes. Et ipse dum pro salute nostra in crucis stipite penderet, hanc tibi ore proprio commendavit. Tu igitur portare debes hanc palmam, et nos suscipiamus corpus illud ad portandum usque ad locum monumenti. ² Posthaec Petrus elevans: Accipite corpus, coepit cantare et dicere: Exiit Israel de Aegypto, Alleluia. Portabant autem cum eo ceteri apostoli corpus beatae Mariae, et Iohannes palmam ferebat luminis ante feretrum. Ceteri vero apostoli canebant voce suavissima.

XI. (XII.)

¹Et ecce novum miraculum. Ap, aruit nubes super feretrum magna valde, sicut apparere solet magnus circulus iuxta splendorem lunae; et angelorum exercitus erat in nubibus canticum suavitatis emittens, et resonabat terra a sonitu dulcedinis magnae. Tunc egressus de civitate populus, fere quindecim milia, mirabantur dicentes: Quis est sonitus iste tantae suavitatis? ²Tunc stetit unus qui diceret illis: Maria exiit de corpore, et discipuli Iesu circa eam laudes dicunt. Et respicientes viderunt coronatum lectum magna gloria, et apostolos cantantes voce magna. ³Et ecce unus ex illis, qui erat princeps sacer-

X. 1 [qui] ex MB est, item [ferre], sed MB habet ante feretrum merito ferre | Et ipse dum: MB Insuper dum ipse | et nos suscipiamus etc: MB et ego suscipiam ad sustinendum sacrosantum hoc et venerabile corpus usque ad

² Posthaec Petrus etc: MB Cui Paulus ait: Et ego, qui iunior sum omnium vestrum, portabo tecum. Cumque consensissent omnes, Petrus elevans a capite feretrum coepit psullerc et diverc | Portabant autem etc: MB Sustinebat autem cum eo Paulus sacrum beatae semper virginis Mariae corpus | palmam ferebat etc: MB ante feretrum praeferebat palmam luminis | canebant: MB psallebant

XI. 1 novum mirac.: MB nov. factum est mir. | nubes: MB corona nubis | emittens: MB emittentium | a sonitu: MB sonitu | milia: MB millia hominum iste: MB om

⁹ Maria exiit etc: MB Mar, mater Iesu exiit modo de | lectum: MB feretri lectulum

dotum Iudaeorum in ordine suo, repletus furore et ira dixit ad reliquos: Ecce tabernaculum illius qui nos turbavit et omne genus nostrum, qualem gloriam accepit? Et accedens voluit evertere feretrum et corpus ad terram deiicere. Et statim aruerunt manus eius ab ipsius cubitibus et adhaeserunt lecto. Et elevantibus apostolis feretrum pars eius pendebat et pars eius haerebat ad lectum, et torquebatur supplicio vehementer ambulantibus apostolis et psallentibus. Angeli vero qui erant in nubibus percusserunt populum caecitate.

XII. (XIII.)

¹Tunc princeps ille clamavit dicens: Deprecor te, sancte Petre. ne me despicias quaeso in tanta necessitate, quia tormentis magnis crucior valde. Memor esto quod, quando in praetorio ancilla ostiaria te recognovit et dixit ceteris ut calumniarentur tibi, tunc ego locutus sum pro te bona. Tunc respondens Petrus ait: Non est meum aliud dare tibi; si autem credideris toto corde in dominum Iesum Christum, quem ista portavit in utero, et virgo permansit post partum, clementia domini, quae larga pietate salvat indignos, dabit tibi salutem.

² Ad haec ille respondit: Numquid non credimus? Sed quid faciemus? Inimicus humani generis excaecavit corda nostra, et confusio operuit vultum nostrum ne confiteamur magnalia dei, maxime cum ipsi malediximus contra Christum clamantes: Sanguis eius super nos et super filios nostros. Tunc Petrus ait: Ecce haec maledictio eum nocebit qui infidelis ei permansit; converten-

^{*} repletus etc: MB repl. est furore et ira et dixit | accepit: MB nunc accipit | ab ipsius cubitibus: MB a cubitis | lecto: MB lectulo | ad lectum: MB ad feretri lectulum | vehementer: MB vehementi | psallentibus: MB add Domino | in nubibus: MB in nubc

XII. 1 clamavit: MB clamabat | sancte: MB dilecte Deo | quaeso: MB om | aliud dare: MB auxiliari | quem ista etc: MB quem in suo sancto utero haec, cui calumniatus es, virgo portavit, et post part. virg. perm. | quae larga -- indignos: MB et larga eius pietas quae salvat indignos

³ Inimicus: MB quia inimicus | clamantes: MB palam clam. | Ecce haec etc:

tibus autem se ad deum misericordia non negatur. Et ille ait: Omnia credo quae mihi dicis; tantum deprecor, miserere mei, ne moriar.

XIII. (XIV.)

'Tunc Petr's fecit stare lectum, et ait illi: Si credideris in toto corde in dominum Iesum Christum, solventur a feretro manus tuae. Et cum haec dixisset, statim solutae sunt manus eius a feretro, et coepit stare pedibus suis: sed erant brachia eius arida, et non discessit ab eo supplicium. 'Tunc Petrus ait illi: Accede ad corpus et osculare lectum et loquere: Credo in deum et in dei filium, quem ista portavit, Iesum Christum, et credo omnia quaecunque locutus est mihi Petrus apostolus dei. Et accedens osculatus est lectum, et statim omnis dolor recessit ab eo, et sanatae sunt manus eius. 'Tunc coepit benedicere deum largiter et de libris Moysi testimonium reddere laudibus Christi, ita ut etiam ipsi apostoli mirarentur et flerent prae gaudio, laudantes nomen domini

XIV. (XV.)

¹Petrus vero dixit ad eum: Accipe palmam hanc de manu fratris nostri Iohannis, et ingrediens civitatem invenies populum multum caecatum, et annuntia eis magnalia dei, et quicunque crediderint in dominum Iesum Christum, impones palmam hanc super oculos eorum, et videbunt; qui autem non crediderint, permanebunt caeci.

²Qui cum fecisset ita, invenit populum multum caecatum ita plangentem: Vae nobis, quia similes facti sumus So-

MB Haec maled, its solis nocebit qui infideles permanserint | mihi: MB om | deprecor, miserere mei ne: MB precor misere ne

XIII. 1 lectum: MB lectulum | in toto: MB toto | et cum haec dix.: MB et cum dixisset: Hoc credo

² lectum et loquere: MB lectulum quoque et dic | lectum: MB lectulum | recessit: MB abscessit

³ benedicere: MB laudare et bened. | laudantes: MB addit sub illa

XIV. 1 et videbunt: MB addit caeci | 3 caecatum ita plang.: MB plangentem et dicentem | quia: cod. Ven. qui |

domitis caecitate percussis. Nil superest iam nobis nisi nt pereamus. Cum autem audissent verba principis loquentis, qui sanus fuerat, crediderunt in dominum Iesum Christum, et imponente eo palmam super oculos eorum receperunt visum. Quinque ex cis permanentes in duritia cordis mortui sunt. Et egressus princeps sacerdotum ad apostolos retulit palmam, referens omnia quaecunque facta fuerant.

XV. (XVI.)

¹ Mariam autem portantes apostoli pervenerunt ad locum vallis Iosaphat, quem ostenderat illis dominus, et posuerunt eam in monumento novo, et clauserunt sepulchrum. Ipsi vero sederunt ad ostium monumenti, sicut mandaverat eis dominus: et ecce subito advenit dominus lesus Christus cum magna multitudine angelorum, magnae claritatis radio coruscante, et dixit apostolis: Pax vobiscum. At illi respondentes dixerunt: Fiat misericordia tua, domine, super nos, sicut speravimus in te. 'Tunc salvator locutus est eis dicens: Antequam ascenderem ad patrem meum, pollicitus sum vobis dicens, quod vos qui secuti estis me, in regeneratione, cum sederit filius hominis in sede maiestatis suae, sedebitis et vos super thronos duodecim, iudicantes duodecim tribus Israhel. Hanc ergo ex tribubus Israhel elegi iussione patris mei ut inhabitarem in ea. Quid ergo vultis ut faciam ei? 3 Tunc Petrus et alii apostoli dixerunt: Domine, tu praeelegisti hanc ancillam tuam fieri immaculatum tibi thalamum, et nos famulos tuos in ministerium tuum. Omnia ante sae-

percussis: cod. Ven. percussi | qui sanus fuerat: scribendum potius videtur sanatus pro sanus | quinque: MB Quicunque tantum | mortui: MB caeci mortui | omnia etc: MB omnia quae fuerant facta

XV. 1 Christus: MB om | cum magna multitudine: MB cum innumerabili exercitu | sicut: MB quemadmodum

 $^{^2}$ cum sederit -- maiest, suae: cod. Ven. om \mid elegi etc: MB elegit iussio patris mei ut habitarem in ea

³ tu: MB om | famulos: MB servulos | in ministerium: cod. Ven. om in |

cula praescivisti cum patre, cum quo tibi et spiritu sancto est una deitas aequalis et infinita potestas. Si ergo potuis-set fieri coram gratiae tuae potentia, visum nobis fuerat famulis tuis rectum esse ut. sicut tu devicta morte regnas in gloria, ita resuscitans matris corpusculum tecum duceres eam laetam in caelum.

XVI. (XVII.)

Tunc salvator ait: Fiat secundum vestram sententiam. Et iussit Michaeli archangelo ut animam sanctae Mariae deferret. Et ecce Michael archangelus revolvit lapidem ab ostio monumenti, et ait dominus: Exsurge amica mea et proxima mea; quae non sumpsisti corruptionem per coitum, non patiaris resolutionem corporis in sepulchro. 'Et statim resurrexit Maria de tumulo, et benedicebat dominum, et provoluta ad pedes domini adorabat eum dicens: Non ego tibi condignas gratias possum reddere, domine, pro immensis beneficiis tuis, quae mihi ancillae tuae conferre dignatus es. Sit nomen tuum, redemptor mundi, deus Israhel, benedictum in saecula.

XVII. (XVIII.)

¹Et osculans eam dominus recessit, et tradidit animam eius angelis ut deferrent eam in paradisum. Et ait apostolis: Accedite ad me. Et cum accessissent, osculatus est eos et ait: Pax vobis; quomodo ego semper fui vobiscum, ita ero usque ad consummationem saeculi. ²Et statim cum haec dixisset dominus, elevatus in nube receptus est in caelum, et angeli cum eo. deferentes bea-

cum quo etc: MB et spiritu sancto, cum quibus tibi est | si ergo etc: MB sic ergo visum nobis fuerat fam. tuis etiam rectum etc | ut sicut: cod. Ven. et sicut | tecum: MB tu tecum

XVI. 1 vestram sententiam: MB verbum vestrum | iussit Michaeli: MB praecepit Michael | Et ecce etc: MB Et ecce repente Gabriel etc | Exsurge: MB Surge | quae non sumpsisti etc: MB quae non sensisti corr. per viri contactum non patieris etc | 2 resurrexit: MB surrexit | reddere: MB rependere | immensis: ita correximus editum in MB impensis

XVII. ¹ osculans: MB osculatus | animam eius: MB eam | quomodo etc:
MB quoniam ego semper vobiscum sum usque ad cons. saec.

tam Mariam in paradisum dei. Apostolis autem susceptis in nubibus reversi sunt unusquisque in sortem praedicationis suae, narrantes magnalia dei et laudantes dominum nostrum Iesum Christum, qui vivit et regnat cum patre et spiritu sancto in unitate perfecta et in una divinitatis substantia in saecula saeculorum, Amen.

s beatam Mariam: MB beatissimam Dei genitricem Mariam | apostolis etc: MB apostoli autem suscepti sunt a nubibus, et reversi sunt | magnalia dei: MB divina magnalia | in una: haec cod. Ven. om

ADDITAMENTA

AD

ACTA APOSTOLORUM APOCRYPHA.

I. AD

ACTA ANDREAE ET MATTHIAE.

Codicis uncialis folio 2. scripta sunt haec1: ουση σφιγγη ειπεν υπωματι τω εν ουνω ο εγλυψα αποκωληθητι εκ του τοπου σου . και ε αρχι ερεις . και υπωδιξον αυτοις . η εγω θε . . . και ευ θυς ενεπηδησεν τη ωρα εκηνη η σφηγξ . και αναλα Quae lacunis expletis vitiisque correctis ita fere scribenda erunt: [τότε ὁ Ἰησοῦς ἐμβλέψας] τῆ ἐκ δεξιῶν οὖση σφιγγὶ εἶπεν αὐτῆ· σοὶ λέγω τῷ ἐκτυπώματι τοῦ ἐν οὐρανῷ, ὅ εγλυψαν τεγνιτών γείρες, αποκολλήθητι έκ τοῦ τόπου σου, καὶ έλεγξον τους άρχιερεῖς, καὶ ὑπόδειξον αὐτοῖς εἰ ἐγώ θεός εἰμι. (Sect. 14.) Καὶ εὐθὺς ἐνεπήδησεν τῆ ώρα ἐκείνη ἡ σφίγξ, καὶ άναλαβούσα 2 άνθρωπίνην φωνήν είπεν . ώ μωροί υίοι Ίσραήλ, οίς οὐκ ήρκέσθη μόνον ή τύφλωσις τῆς καρδίας αὐτῶν, ἀλλά καὶ έτέρους θελουσιν τυφλώσαι ώς (scriptum est ώσται) καὶ αύτοί, λέγοντες τὸν θεὸν εἶναι ἄνθρωπον. οὖτός ἐστιν ὁ ἐξ ἀρχης δούς την πνοήν αύτου έν πάσιν (codex έμ πάσιν), ό κινήσας πάντα τὰ ἀκίνητα: οὖτός ἐστιν ὁ καλέσας τὸν ᾿Αβραάμ, ὁ άγαπήσας τὸν υίὸν αὐτοῦ Ἰσαάκ, ὁ ἐπιστρέψας τὸν ἀγαπητὸν

¹ Cf. Prolegg. pag. LIX. "Illud aegre fero quod aliquam fragmentorum partem non animadverti, quam Thilo ad sectiones 14 et 15 indicavit."

² Quae sequuntur statim correctis vitiis manifestis dabimus.

αύτοῦ Ἰακώβ εἰς τὴν Υῆν αύτοῦ : οὐτός ἐστιν ὁ κριτής ζώντων καὶ νεκρών : οὐτός ἐστιν ὁ ἐτοιμάζων μεγάλα ἀγαθὰ τοῖς ὑπακούουσι σύτον (sie codex). μή πρόσγητέ μοι ότι έγω έλμι ψήφινον (ita codex; scriptum est ψίφινον) είδωλον· λέγω γάρ ύμιν ότι καλλίονά είσιν τα ίερα της συναγωγης ύμων. ήμεις γάρ όντες λίθοι, όνομα μόνον έδωκαν ήμιν ίερεις ότι θεός καί αύτοι εερείς λειτουργούντες τῷ εερῷ καθαρίζουσιν έαυτούς φοβούμενοι τούς δαίμονας. ἐάν γάρ συνελθωσιν γυναιξίν, καθαρίζουσιν έαυτούς ημέρας έπτα διά τον φέβον τοῦ μη είσελθεῖν αὐτούς είς το ίερον δι' ήμας, δια το όνομα ο έδωκαν ήμιν ότι θεός. ύμεις δέ έὰν πορνεύσητε, αϊρετε τὸν νόμον τοῦ θεοῦ καὶ εἰσέργεσθε εἰς3 τήν συναγωγήν τοῦ θεοῦ καὶ καθίζετε (codex καθήσιται. Εχ reliquis codd. editum καθαρίζετε) καὶ άναγινώσκετε καὶ οὐκ εὐλαβεῖσθε (codex ευβλαβησθαι) τούς λόγους ... Quae sequuntur, decisa membrana perierunt. Rursus pergitur [6] γάρ Αβραάμ το σαύτα έτη ἀπέθανεν πρίν ού]τος έγεννήθη, καὶ ποῦ ούτος [ἐπίσταται αὐτόν;] καὶ ἐπιστρέψας ὁ Ἰησοῦς πρὸς τήν σφίγ[γα είπεν αὐτῆ διατί (etian cod. C διατί, non διότι) ο]ύτοι ἀπιστούσιν ὅτι ελάλησα μετὰ τοῦ ᾿Αβραάμ; ἀλλὰ ἄπελθε καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ ἄπελθε εἰς τὸ σπήλαιον το διπλούν, είς τον άγρον Μαμβρή (codex μαμβρί), οπου έστιν το σώμα του 'Αβραάμ, και φώνησον έξω του μνημείου λέγουσα 'Αβραάμ, 'Αβραάμ, ού τὸ σῶμα ἐν τῷ μνημείω, ή δὲ ψυχή ἐν τῷ παραδείσῳ, τάδε λέγει ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον ἀπ' ἀρχῆς, ὁ ποιήσας σε φίλον ξαυτοῦ, ἄμα τῷ υἱῷ σου 'Ισαάχ καὶ Ίαχώβ έλθατε εἰς τὰ ἱερὰ τῶν Ἰεβουσαίων, ενα έλέγξωμεν τούς άρχιερείς, όπως γνώσιν ότι ἐπίσταμαί σε καὶ σύ ἐμέ. καὶ ώς ήκουσεν τούς λόγους τούτους ή σφίγξ, εύθύς περιεπάτησεν ένπροσθεν (ita codex) πάντων ήμων, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν γην των Χαναναίων εἰς τὸν ἀγρὸν Μαμβρη (codex μαμβρί), καὶ έφωνησεν έξω τοῦ μνημείου καθώς ένετείλατο αὐτῆ ὁ Ἰησοῦς. καὶ εὐθύς ἐξηλθον οἱ δώδεκα πατριάρχαι ζῶντες ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἀποκριθέντες εἶπαν πρὸς αὐτήν ἐπὶ τίνα ἡμῶν ἀπεστάλης;

 $^{^8}$ In editione p. 145. vitio typorum scriptum est $\omega \varsigma$ pro els. Similiter p. 41. $\tau \widetilde{\eta}$ pro $^{-5}$.

καὶ ἀποκριθεῖσα ή σφὶγξ (et h. l. et supra codex om. γ) εἰπεν . ἀπεστάλην πρὸς τοὺς πατριάρχας εἰς μαρτύριον , ὑμεῖς δὲ εἰσελ- ἀκοιψάντες εἰσηλθον εἰς τὸ μνημεῖον (codex εις τω μνημιω) καὶ ἐκοιμήθησαν. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρεῖς πατριάρχαι ἄμα τἢ σφιγγὶ . καὶ ἡλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

II. AD ACTA PHILIPPI.

Codex Parisiensis 1468. loco 40. horum actorum recensionem a nostra satis diversam eamque gnosticae origini propiorem praebet, videturque ad eam accedere quae Hagiographis ex Vaticano codice innotuit: cf. Prolegg. nostra pag. XXXII sq. Praemissis enim iis quae etiam apud nos ab initio leguntur: Κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον Τραϊανοῦ usque περὶ τῶν ἔργων ὧν ἐποίει ὁ Φίλιππος*, hunc in modum pergit:

εδίδασκεν γάρ αὐτοὺς οὕτως ἀδελφοί μου, υίοὶ τοῦ πατρός ἐμῆς πόλεως τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἡ τερπνότης τοῦ κατοικητηρίου μου. διατί αἰχμαλωτεύθητε (sic) ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ ὑμῶν τοῦ ὅφεως τοῦ είλισμένου καὶ ολολόξου Ἰ καὶ διεστραμμένου ὅντος, ὡ οὐ δέδωκεν ὁ θεὸς χεῖρας καὶ πόδας; στρεβλὴ δὲ ἡ πορία (sic) αὐτοῦ, ἐπειδὴ υίός ἐστι τοῦ πονηροῦ, ὅτι πατὴρ αὐτοῦ ἐστὶν ὁ θάνατος, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ φθορά, καὶ ὅλεθρος ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ. μὴ ἀπελθητε οὐν ἐν τῷ ἀπωλεία αὐτοῦ. ὑμεῖς γὰρ ἡτε δεδεμένοι ἐν τῷ ἀπιστία καὶ ἐν τῷ πλάνη τοῦ υίοῦ αὐτοῦ τοῦ ἀτάκτου καὶ μὴ ἔχοντος ὑπόστασιν, τοῦ ἀμόρφον καὶ μὴ ἔχοντος μορφὴν ἐν πάση κτίσει τῷ οὕση εἴτε ἐν τῷ οὐρανῷ εἴτε ἐν τῷ τῇ τῷ εἴτε ἐν

^{*} Differt tan.ummodo quod habet κλοπά, κατήγγειλεν, μαριάμνη, πάν ς δὲ καταλειπόντες (sic).

¹ Est igitur ολόλοξος, totus λοξός, quae vox nondum reperta videtus alib.

τοις ληθύσιν τοις ούσιν έν τοις ύδασιν : άλλά έαν είδετε (ita codex) αὐτόν, φεύγετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐπειδή οὐκ ἔχει τὸ ὁμοίωμα αύτου τοῖς ἀνθρώποις: τὸ κατοικητήριον αύτοῦ ἐστὶν ἡ ἄβυσσος, καὶ βαδίζει έν τῷ σκότει. φεύγετε οὖν ἀπὶ αὐτοῦ, ἵνα μὴ ο ίδε αύτου έκγυθη έφ' ύμας: έάν έκγυθη έπὶ τὸ σώμα ύμων ό ίὸς αύτου, πορεύεσθε έν τη κακία αύτου. γίνεσθε δέ μαλλον έν τη άληθινή θεοσεβεία, όντες πιστοί σεμνοί τε καί άγαθοί, μή Εγοντες δόλον. ψεύγετε ἀπὸ τοῦ δράκοντος τοῦ σατανά, καὶ ἐξάρατε ἀφ' ύμων τὸ πονηρὸν αὐτοῦ σπέρμα, τουτέστιν τὴν ἐπιθυμίαν, εν ή γεννά νόσον τη ψυχή, ήτις εστίν ίὸς του όφεως. ή γάρ ἐπιθυμία ἐκ τοῦ ὄφεως ἐστιν ἐξ ἀρχῆς, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ οπλίζουσα έαυτήν κατά τῶν πιστῶν: ἐξηλθεν γάρ ἀπὸ τοῦ σκότους και πάλιν πορεύεται έν τῷ σκότει. όφείλετε οὖν ὑμεῖς οί έλθόντες πρός ήμας, μαλλον δέ δι' ήμων πρός του θεόν, έκβάλλειν (codex έκβάλειν) τον ίον τοῦ διαβόλου ἀπό τῶν σωμάτων ύμῶν.

Ταῦτα δὲ λέγοντος τοῦ ἀποστόλου ίδου ἡ Νικάνορα ἐξελθοῦσα ἀπὸ τῆς οἰκίας αὐτῆς ἡλθεν μετὰ τῶν δούλων αὐτῆς εἰς τὴν οἰκίαν Στάχυος. ἐν δὲ τῷ ἐγγίζειν αὐτὴν τῆ θύρα (codex αὐτῆ τὴν θύραν) τῆς οἰκίας, ἰδού Μαριάμνη ἐλάλησεν αὐτῆ Συριακῆ διαλέκτῳ. ἐλικομαεῖ, κοσμᾶ, ἡταά, μαριαχά. ἐφανέρωσεν δὲ τοὺς λόγους αὐτῆς λέγουσα. ὧ θυγάτηρ τοῦ πνεύματος, σὺ εἶ κυρία μου, ἡ δοθεῖσα ἐπ΄ ἐνεχύρῳ τῷ ὄφει. ἡλθον δὲ ἐγώ ῥύσασθαί σε. διαρρήξω τοὺς δεσμούς σου καὶ τεμῶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ρίζης αὐτῶν. ἰδοὺ ἡλθεν ὁ λυτρωτὴς ὁ ρυόμενός σε. ἰδοὺ ἀνέτειλεν ὁ ῆλιος τῆς δικαιοσύνης ἵνα σε φωτίση.

Ταῦτα 3 δὲ αὐτῆς λεγούσης ἦλθεν ὁ τυραννογνόφος (ita co-dex, sed -ννογνῶφος) τρέχων καὶ ἀσθμαίνων. ἡ δὲ Νικάνορα οὖσα πρὸ τῶν θυρῶν ἤκουσεν ταῦτα, καὶ ἐπαρρησιάσατο ἐνώπιον πάντων κράζουσα καὶ λέγουσα : ἐγὼ Ἑβραία εἰμί, θυγάτηρ Ἑβραίων, λάλησον μετ' ἐμοῦ ἐν τῆ διαλέκτω τῶν πατέρων μου, ὅτι ἤκουσα τοῦ κηρύγματος ὑμῶν καὶ ἰάθην ἀπὸ τῆς νόσου μου

³ Ad haec confer sectiones 8 et 9. Νικάνορα: hoc accentu ipse codex, nec aliter alius ex meo Londinensis factus, saeculi undecimi.

^{*} Cf. huc sectionem 10.

ταύτης. προσκυνώ καὶ δοξάζω τὴν ἀγαθότητα τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐποίησεν ὑμᾶς σκυλήναι ἄχρι τῆς γῆς ταύτης.

Ταῦτα δε αὐτῆς λεγούσης ήλθεν ο τύραννος καὶ ἐπιλαβόμένος τῶν ἱματίων αὐτῆς λέγει ὁ Νικάνορα, μὴ οὐκ ἀφῆκά σε κειμένην έπὶ τῆς κλίνης ἀπὸ τῆς νόσου σου; πόθεν οὖν εὖρες την δύναμιν ταύτην και την ισγύν, ώστε δυνηθηναί σε έλθειν πρός τούς μάγους τούς άνθρώπους τούτους: ἐάν μή ούν εἴπης τίς έστιν ο λατρός, τιμωρησομαί (codex -ρήσωμαι) σε πολλαίς τιμωρίαις, ἀποκριθείτα δὲ ἡ Νικάνορα εἶπεν ὁ τυραγνοτρόσε, εκβαλε ἀπό σοῦ τὴν τυραννίδα ταύτην καὶ ἐπιλάθου τῶν ἔργων σου τών πονηρών, καὶ έγκατάλειπε του βίον τον πρόσκαιρον τοῦτον, καὶ ἀπόθου την δόξαν την μάταιαν, ὅτι παρέργεται ώς σκιά, ζήτησον δέ μαλλον τὰ αἰώνια, καὶ ἔπαρον ἀπό σεαυτοῦ τό θηριώδες καί άσελγες έργον της αίσγρας έπιθυμίας, καί παραίτησαι την κενήν συνουσίαν, ήτις έστιν γεωργία του θανάτου, ό φραγμός ό σκοτεινός, καὶ κατάστρεψον τὸ μεσότοιγον τῆς Φθοράς, καὶ περιποίησαι σεαυτώ βίον σεμνόν καὶ ἄρυπον, ενα γενώμεθα εν άγιασμο διαπαντός. εάν ούν θέλεις (sie) παρά σοί με μένειν, έν έγκρατεία ολκήσω σύν σοί.

'Ως δε ήκουσεν τους λόγους τούτους ο τύραννος, επιλαβόμενος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς εσυρεν αὐτὴν λακτίζων καὶ
λέγων καλόν σοι ἐστὶν ἀναιρεθῆναι ἐν τῷ ξίφει μου μάλλον ἡ
όρὰν σε μετὰ τῶν ξένων τούτων τῶν μάγων καὶ πλάνων. σὲ ούν
τιμωρήσομαι καὶ τοὺς πλανήσαντάς σε ἀποκτενῶ. καὶ στραφεὶς μετ' ὀργῆς πρὸς τοὺς δημίους τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ εἰπεν ' ἐνέγκατέ μοι τοὺς ἐπιθέτας τούτους. συνδραμόντες δὲ οἱ
δήμιοι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Στάχυος καὶ κρατήσαντες τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Βαρθολομαῖον καὶ τὴν Μαριάμνην σὺν τῷ λεοπάρδω
καὶ τὸ ἐρίφω τῶν αἰγῶν ἐξήνεγκαν σύροντες (codex εὐρόντες).

"Ότε ιδεν αύτους η τύραννος, έβρυξε τους όδόντας αύτου έπ' αύτους λέγων" σύρατε τους μάγους τούτους καὶ πλάνους τους πλανήσαντας πολλάς ψυχάς γυναικών καὶ λέγοντας ότι θεο-

⁴ Haec sectioni 12. respondent.

⁸ Cf. haec cum sectione 14.

[•] Cf. ad sectionem 15

σεβείς έσμέν. και έποίησεν ένεχθήναι (μάντας, και έδησαν τούς πόδας αύτων και προσέταξε συρήναι αύτούς άπό τής πύλης εως τού (ερού. πολλοί δε όχλοι συνήχθησαν είς τὸν τόπον έκεινον. εὐαύμαζον δε σφόδρα τὸν λεόπαρδον και τὸν Εριφον, ἐπειδή ήσαν λαλούντες ώς ἄνθρωποι, και τινές άπὸ τοῦ πλήθους ἐπίστευσαν τοῖς λόγοις τῶν ἀποστόλων.

Είπαν δέ οι ιερείς πρός τον τύραννον μάγοι είσιν οι άνθρωποι ούτοι. καὶ ἀκούσας ταύτα ἐξεκαύθη το θυμώ και ἐπλήσθη όργης. και προσέταξεν γυμνωθήναι τον Φιλιππον και τον Βαρθολομαΐον και την Μαριάμνην, λέγων έρευνήσατε αύτούς, μήποτε εύρητε την μαγείαν (cod. h. l. μαγίαν, aliter post) αύτ ν. εγύμνωσαν δε αύτους οι δήμιοι, και την Μαριάμνην κρατήσαντες έσυρον λέγοντες άποκαλύψατε αὐτήν, ίνα μάθωσιν ότι γυνή έστιν άκολουθούσα αύτούς. ἐκέλευσεν δέ έλθεῖν σκυτάλας καὶ νεύρα Ισχυρά, καὶ τρήσαντες τὰ σφυρὰ τοῦ Φιλίππου άνήνεγκαν κόρακας, καὶ τὰ νεύρα εἰσήνεγκαν διὰ τῶν πτερνῶν αύτου, καὶ ἐκρέμμασαν (sie codex) αὐτὸν κατά κεφαλῆς [ἐπὶ] φυτού όντος πρό της θύρας τοῦ ίεροῦ, καὶ πασσάλους πήξαντες είς τὸν τοῖχον τοῦ ໂεροῦ Εασαν αὐτόν. τὸν δέ Βαρθολομαῖον δήσαντες ποδών και χειρών εξέτειναν γυμνόν και (sic) είς τὸν τοῖχον. οτε' δὲ ἐγύμνωσαν τὴν Μαριάμνην, ἡλλάγη ἡ όμοίωσις τοῦ σώματος αύτης, καὶ ἐγένετο κιβωτὸς ὑελίνη (ita codex) φωτὸς γέμουσα, καὶ οὐκ ήδυνήθησαν έγγίσαι πρὸς αὐτήν.

'Ελάλησεν' δὲ ὁ Φιλιππος μετὰ Βαρθολομαίου τῆ Εβραΐδι διαλέκτω ποῦ ἔστιν Ίωάννης σήμερον ἐν τῆ ἡμέρα τῆς ἀνάγκης ήμῶν; ίδου γὰρ λυόμεθα ἀπὸ τῶν σωμάτων ἡμῶν 3 καὶ γὰρ εἰς αὐτὴν ἐπεχείρησαν τὴν Μαριάμνην παρὰ τὸ καθῆκον εἰμαστίγωσαν δὲ τὸν λεόπαρδον καὶ τὸν ἔριφον τῶν αἰγῶν, καὶ πῦρ ἔρριψαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Στάχυος, ἐπειδὴ ὑπεδέξατο ἡμᾶς.

¹ Ais breviter tanguntur quae sectionibus 17 et 18 scripta sunt; post vero pergiur ad sectionem 19.

¹ Cf. sectionem 20.

² Cf. sect. 21.

Sequuntur haec: καὶ εὖξεται ὑπὲρ τίνος, quae non sana sunt. Possit emenκαὶ τίς εὖξεται ὑπὲρ ἡμῶν; Vix enim satis est transponere ὑπὲρ τίνος ante

εξπωμεν τοίνυν ήμεζς ξνα πύρ καταβή έκ του ουρανού καὶ κατακαύση αὐτούς.

Καί ταῦτα λέγοντος τοῦ Φιλίππου, ίδου Ἰωάννης εἰσῆλθεν είς την πόλιν διακινών εν τη πλατεία, καὶ εξέταζε τούς εν τη πόλει τίς έστιν ὁ θόρυβος καὶ τίνες οἱ ἄνθρωποι οὖτοι; καὶ τίνος ένεχεν τιμωρούνται; καὶ λέγουσιν αὐτῷ οὐκ εἶς ἐν τῇ πόλει ταύτη; οὖτε ἔγνως ενεχεν τῶν ἀνθρώπων τούτων ὅπως ἐτάραξαν τούς οἴχους ήμων, καὶ τὴν πόλιν δὲ πᾶσαν; ἔτι γε μὴν καὶ τὰς γυναϊκας ἡμῶν ἀποστῆναι ἀνέπεισαν ἀφ' ἡμῶν προφάσει θεοσεβείας. ξένον καταγγελλοντες ονομα Χριστού έκλεισαν δέ καὶ τὰ (ερὰ ήμῶν, ἔγοντές) να μαγείαν μεθ' έαυτῶν, καὶ άναιρούσι τούς ὄφεις τούς ὅντας ἐν τῇ πόλει διὰ ξενών ὀνομασιών μή έγνωσμένων ήμιν ποτέ: τὸ δὲ κατοικητήριον ἔπηξαν ἐν τῆ οίκία του Στάχυος του τυφλού, ον και εποίησαν άναβλέψαι διά πτύσματος γυναικός ακολουθούσης αύτοῖς : ἐκείνη δέ ἐστιν τάγα ή έγουσα όλην την μαγείαν άκολουθούσιν δέ αύτοῖς λεόπαρδος καὶ ἔριφος λαλοῦντες ὡς ἄνθρωποι. εὶ λέ καὶ σύ τοιαῦτα πράγματα έώρακας, ούκ είγες ταραγθήναι ἐπὶ τούτοις; 'Αποκριθεὶς 5 δε Ίωάννης είπεν αὐτοῖς ὑποδείξατέ μοι αὐτούς. οί δε ήνεγκαν αὐτὸν εἰς τὸ ἱερόν, ἔνθα ὁ Φιλιππος ἐκρέμματο (ita codex). ὁ δέ Φίλιππος ώς είδεν τον Ἰωάννην, λέγει τῶ Βαρθολομαίω. ὧ άδελφέ μου, ίδου ήλθεν ό υίὸς βαρεγᾶ (ita prorsus), ε έστιν τὸ ύδωρ το ζων. ο δε Ἰωάννης είδεν τον Φιλιππον πρεμμάμενον (duplici μ constanter cod.) κατά κεφαλής δεδεμένον έκ των σουρών αύτοῦ : είδεν δὲ καὶ τὸν Βαρθολομαῖον δεδεμένον εἰς τὸν τοῖγον τοῦ (εροῦ.

(24) Καὶ είπεν τοῖς ἀνθρώποις τῆς πόλεως ΄ ὧ τέκνα τοῦ ὅφεως, πέση ἐστὶν ἡ ἄνοια ὑμῶν ΄ ἐπλάνησε γὰρ ὑμᾶς ἡ ὁδὸς τῆς πλάνης ΄ πνέων ἔπνευσεν εἰς ὑμᾶς ὁ δράκων ὁ πονηρός. διατί τιμωρεῖσθε τοὺς ἀνθρώπους τούτους, ὅτι εἰρήκασιν ΄ ἐχθρὸς ὑμῶν ἐστὶν ὁ ὅφις;

(25) ΄Ως δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἰωάννου, ἐπήνεγκαν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν λέγοντες ἐνομίζομέν σε

⁴ Incipit sectio 22.

⁵ Incipit h. l. sect. 23.

Apocalyps, apocryph, ed. Tischendort,

συμπολίτην ήμων είναι · νῦν δὲ ή λαλιά σου ἐφανέρωσέν σε, ὅτι καὶ σὺ τούτων κοινωνὸς τυγχάνεις. ἐν ῷ οὖν θανάτῳ ἀπέρχεσθαι μελλουσιν, καὶ σὺ ἐν τούτῳ ἀπέρχη · οὕτως γὰρ ἐβουλεύσαντο οἱ ἱερεῖς, ὅτι ἐκστραγγίσωμεν αὐτῶν τὸ αἰμα κρεμμαμένων κατὰ κεφαλῆς, καὶ μίξαντες μετ' οἴνου προσενέγκωμεν τῆ ἐχίδνη.

Ως δέ ήσαν λέγοντες ταύτα, ίδου ή Μαριάμνη ἀνέστη ἀπό ποῦ τόπου, ἐν ῷ ἐτύγχανεν, καὶ ἐγένετο κατά τὸν πρῶτον αὐτῆς τύπον. οί δε ίερεις επήνεγκαν αύτων τὰς χειρας επί τὸν 'Ιωάννην, θελοντες αύτον κρατήσαι, και ούκ ήδυνήθησαν, τότε Φίλιππος μετά Βαρθολομαίου είπεν τῷ Ἰωάννη ποῦ ἔστιν Ἰησοῦς ό μή ἐπιτρέπων ήμιν ποιήσαι τὴν ἐαυτών ἐκδίκησιν κατὰ τούτων των βασανιζόντων ήμας; ἀπό δὲ τοῦ νῦν οὐκ ἀνέξομαι αὐτών. (26) Και ελάλησεν ο Φίλιππος έν τη Εβραίδι διαλέκτω λέγων. ο πατήρ μου ούθαήλ', τουτ' έστιν ο Χριστός ο πατήρ του μεγέθους, ού τὸ ὅνομα φορούνται πάντες αἰώνες, ὁ ών δυνατὸς καὶ δύναμις του παντός, ού το όνομα πορεύεται εν δυναστεία, έλωά: εύλογητός εί είς πούς αἰώνας. Ον τρέμουσιν άρχαι και έξουσίαι φρίττοντες ένώπιον σου, ο βασιλεύς της τιμής, ο πατήρ της μεγαλιότητος, ού τὸ ὅνομα ἔφθασε πρὸς τὰ θηρία τῆς ἐρήμου καὶ ησύχασαν σου ένεκα, καὶ διὰ σὲ ἀπέστησαν ἀφ' ήμῶν οἱ ὄφεις, ξπάκουσον ημών πρό τοῦ ήμᾶς αἰτῆσαι ό βλέπων ήμᾶς πρό τοῦ ήμας καλέσαι, ο γινώσκων την βουλήν ήμων, ο πανεπίσκοπος πάντων, ό προβάλλων έφ' έαυτοῦ τούς οἰκτιρμούς τούς ἀναριθμήτους, ανοιξάτω το έαυτης στόμα ή άβυσσος και καταπιέτω τούς άθέους τούτους τούς μή βουληθέντας χωρήσαι τον λόγον τῆς άληθείας σου.

(27) Έν αὐτῆ δὲ τῆ ώρα ἤνοιξεν τὸ ἐαυτῆς στόμα ἡ ἄβυσσος, καὶ ἐξετινάχθη ὅλος ὁ τόπος ἐκεῖνος ἀπὸ τοῦ ἀνθυπάτου εως παντὸς τοῦ πλήθους σύν τοῖς ἱερεῦσιν, καὶ κατεβυθίσθησαν πάντες. ἔμειναν δὲ ἀσάλευτοι οἱ τόποι ἐν οἰς ἐτύγχανον οἱ ἀπόστολοι καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτῶν, καὶ ἡ οἰκία τοῦ Στάχυος καὶ ἡ γυνὴ τοῦ τυράννου Νικάνορα καὶ αἱ εἴκοσι τέσσαρες γυναῖκες αἱ φυγοῦσαι ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ αἱ τεσσαράκοντα παρθένοι αἴτινες οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρας : οὖτε: μόνοι οὐ κατῆλθον εἰς τὴν ἄβυσσον. ὅτι ἡσαν δεδουλωμένοι καὶ δεξάμενοι τὸν λόγον τοῦ

θεού και την σφραγίδα αύτου. οι δέ λοιποί πάντες της πόλεως

κατεπόθησαν εἰς τὴν ἄβυσσον.

(29) Φανείς δε ό σωτήρ εν εκείνη τη ώρα λέγει τῷ Φιλίππῳ. τίς έστιν θέμενος τὴν έαυτοῦ χεῖρα ἐπ' ἄροτρον καὶ στραφείς εἰς τὰ ὁπίσω εὐθεῖαν ποιῶν τὴν αὕλακα: ἢ τίς παρέχει τὸν έαυτοῦ λύχνον ἐτέροις καὶ αὐτὸς μένει καθήμενος ἐν τῆ σκοτία; ἢ τίς οἰκεῖ ἐν τῆ κοπρία καὶ καταλείπει τὸ ἐαυτοῦ οἰκητήριον ἀλλοτρίοις; ἢ τίς τίθησιν τὸ ἐαυτοῦ ἔνδυμα κάτω καὶ πορεύεται ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ χειμώνος γυμνός; ἢ τίς δοῦλος πληρώσας τὴν διακονίαν τοῦ κυρίου αὐτοῦ οὐ κληθήσεται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν καὶ βειπνον: ἢ τίς τρέχει μετὰ σπουδῆς ἐν τῷ σταδίῳ καὶ οὐ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; Φιλιππε, ἰδοῦ ὁ νύμφων μου ἔτοιμός ἐστιν, καὶ μακάριός ἐστιν ὁ ἔχων τὸ ἐαυτοῦ ἔνδυμα λαμπρόν αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ λαμβάνων τὸν στέφανον τῆς χαρᾶς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. ἰδοῦ τὸ δεῖπνον ἔτοιμόν ἐστιν, καὶ μακάριός ἐστιν ο κεκλημένος ὑπὸ τοῦ νυμφίου. πολύς ἐστιν ὁ θερισμὸς τοῦ ἀγροῦ, μακάριος δέ ἐστιν ὁ ἐργάτης ὁ δυνατός.

(30) "Ότε δὲ ὁ Φίλιππος ἥκουσεν τοὺς λόγους τούτους παρὰ τοῦ σωτῆρος, ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ. ἀφῆκας ἡμᾶς, ὧ Ἰησοῦ Ναζωραῖε, καὶ οὐκ ἐπιτρέπεις ἡμᾶς πατάξαι τούτους μὴ βουληθέντας σε βασιλεῦσαι ἐπ αὐτοῖς: τοῦτο δὲ ἔγνωμεν, ὅτι οὖπω ἐκηρύχθη τὸ ὅνομά σου ἐν παντὶ τῷ κόσμφ καὶ ἔπεμψας εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἀπέστειλάς με, δοὺς τὴν ἐντολήν σου τὴν ἀληθινήν, ἵνα διώξω πᾶσαν πλάνην καὶ εἴδωλον καὶ δαιμόνιον καταργήσω καὶ πᾶσαν δύναμιν τοῦ ἀκαθάρτου. ὅτε δὲ παρεγενόμην ἐνταῦθα, οἱ δαίμονες ἔφυγον ἀπὸ προσώπου ἡμῶν διὰ τὸ ὄνομά σου καὶ οἱ δράκοντες καὶ οἱ ὄφεις ἐξηράνθησαν, οὖτοι δὲ οὐ προσεδέξαντο εἰς ἐαυτοὺς τὸ φῶς σου τὸ ἀληθινόν. καὶ διὰ τοῦτο ἐβουλευσάμην ταπεινῶσαι αὐτοὺς κατὰ τὴν ἀπόνοιαν αὐτῶν.

(31) Είπεν δε ό σωτήρ · ὧ Φιλιππε, ἐπειδὴ κατέλειπες τὴν ἐντολήν μου ταύτην μόνον¹ τοῦ μὴ ἀποδοῦναι κακὸν ἀντὶ κακοῦ, διὰ τοῦτο κατασχεθήση ἐν τοῖς αἰῶσιν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη, μὴ γενόμενος ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐπαγγελίας σου · πλὴν τοῦτό ἐστιν

¹ Additur h. l. μητεμώσας, ita prorsus.

τό τελος της έξελεύσεως σου ἀπό τοῦ σώματος ἐν τῷ τόπῳ τοὐτῳ · ὁ δὲ Βαρθελομαίος τὸν κληρον ἔχει ἐν Δυκαονία καὶ σταυροῦται ἐκεὶ · ἡ δὲ Μαριάμνη τὸ σώμα αὐτῆς κατατίθησω ἐν τῷ Ἰορδάνη ποταμῷ.

- (32) Στραφείς δέ ό σωτής άνέτεινεν την χείρα αύτου καί έχαραξεν σταυρόν έν τῷ ἀέρι διαβαίνων, καὶ ἡν πλήρης φωτός, καὶ είχεν τὸν τύπον καθ' ομοιότητα κλίμακος: πᾶν δέ το πλῆθος των άπο τής πόλεως καταβεβηκότων είς την άβυσσον άνήρχοντο έν τῆ κλίμακι του φωτεινού σταυρού, καὶ οὐδείς ἀπ' αύτων έμεινεν είς την άβυσσον, εί μη μόνον ο τύραννος καὶ οί ίερεῖς καὶ ή ἔχιδνα ή ὑπ' αὐτών λατρευομένη. ὅτε δέ ἀνῆλθον οἱ ὅχλοι άπο τῆς άβύσσου, βλέψαντες είδον του Φιλιππου κρεμμάμενου κατα κεφαλής, του δέ Βαρθολομαΐου εἰς του τείχου τοῦ ໂεροῦ: εύρον δέ και την Μαριάμνην κατά του πρώτου τύπου. ο δέ σωτήρ ανήλθεν είς τον ούρανόν. βλεπόντων είς αύτον τοῦ τε Φιλίππου καὶ τοῦ Βαρθολομαίου καὶ Μαριάμνης καὶ τοῦ λεοπάρδου καί του έρίφου των αίγων καί Νικανόρας καί Στάχυος ήσαν δέ πάντες μετά φωνής μεγάλης δοξάζοντες του θεόν έν φόβω καί τρόμω, κράζοντες: εἰς θεὸς ο ἀποστείλας ήμιν τήν έαυτού σωτηρίαν, ού το δνομα κηρύττουσιν ούτοι οί άνθρωποι: μετανοούμεν τοίνυν εν τη πλάνη εν ή ετυγχάνομεν πρό της χθές, μήπου γενάμενοι ἄξιοι τῆς αλωνίου ζωῆς, καλ πιστεύομεν θεασάμενοι τά θαυμάσια τὰ δι' ήμᾶς γενόμενα. τινές δέ αὐτῶν ἔρριψαν έαυτούς έπὶ πρόσωπον καὶ προσεκύνησαν τοὺς ἀποστόλους: ἄλλοι δὲ ἐσκέπτοντο φυγείν λέγοντες : μήποτέ έστιν έτερος σεισμός καθ' όμοίοτητα τοῦ παρελθόντος.
- (33) Έκτείνας δὲ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ὁ ἀπόστολος Φίλιππος κρεμμάμενος κατὰ κεφαλῆς εἶπεν . ἄνδρες τῆς πόλεως, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους, οὕς ἐγωὶ μέλλω υμῖν λέγειν, κρεμμάμενος κατὰ κεφαλῆς. ἐμάθετε πόσαι εἰσὶν αί δυνάμεις τοῦ θεοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια ἄπερ ἐθεάσασθε, ὅτι ἐν τῷ γεναμένῳ σεισμῷ ἡ πόλις ὑμῶν ἀπώλετο. καὶ τοῦτο δὲ φανερὸν ἐγένετο ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἀπώλετο ἡ οἰκία Στάχυος οὕτε κατῆλθεν εἰς τὴν ἄβυσσον αὐτός, ἐπειδὴ ἐπίστευσεν εἰς τὸν θεὸν τὸν ἀληθινὸν καὶ ὑπεδέξατο ἡμᾶς τοὺς δούλους αὐτοῦ. ἐγωὶ δὲ τελειώσας ὅλον τὸ θέ-

λημα τοῦ θεοῦ μου, ὀφειλέτης αὐτοῦ εἰμὶ ἀνθ' ὧν ἀπέδωκα τῷ ποιήσαντί μοι κακόν.

- (34) Καὶ τινές τῶν βαπτισθέντων ἔδραμον ἵνα λύσωσι τὸν Φίλιππον κρεμμάμενον κατά κεφαλής, άποκριθείς δέ είπεν αύτοῖς: ἄνδρες ἀδελφοί μου 1 - - παρθενεύοντες τὰ μέλη τῆς σαρκός αὐτῶν καὶ πορνεύοντες ἐν τῆ καρδία αὐτῶν, καὶ ἡ πορνεία τῶν όφθαλμών αύτων πληθυνθήσεται ώς ο κατακλυσμός. πληθύνουσι δέ του άκούειν έν ταις πειθαναίς (sie) ήδοναίς, επιλανθανόμενοι τοῦ θεοῦ τῆς γνώσεως τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πληθύνονται αί καρδίαι αὐτῶν ὑπερηφανείας (sic), ἐσθίοντες καὶ πίνοντες ἐν τῇ αὐτῶν λατρεία, ἐπιλανθανόμενοι τῆς άγίας ἐντολῆς καὶ αὐτὴν ἀθετούντες. διεστραμμένη έσται ή γενεά έκείνη μακάριος δέ έστιν δ άναγωρών έν τοῖς ταμείοις αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸς ἀναπαύσεται έν τη έξόδω αύτου. ούκ οίδας, ώ Βαρθολομαίε, ότι ο λόγος του κυρίου ήμων ζωή έστιν άληθινή και γνώσις; είπεν γάρ δ κύριος ήμων διδάσκων ήμας ότι πας ός έαν έμβλέψη γυναικί καὶ έπιθυμήση αύτην έν τη καρδία αύτοῦ ἐπλήρωσεν την μοιχίαν (sic). καὶ διά τοῦτο ὁ ἀδελφὸς ήμων Πέτρος ἔφυγεν ἀπὸ παντὸς τόπου έν ῷ ὑπῆρχεν γυνή · ἔτι δὲ καὶ σκάνδαλον εἶγεν διὰ τὴν ἰδίαν θυγατέρα, και ηύξατο πρός κύριον, και έγένετο έν παραλύσει τῆς πλευρᾶς αὐτῆς διὰ τὸ μὴ ἀπατηθῆναι αὐτήν. ὁςᾶς, ἀδελφέ, ότι ή δρασις των δωθαλμών φέρει καταλαλιάν καὶ άργην της άμαρτίας, καθώς γέγραπται ότι βλέψασα είδεν το φυτόν ότι άρεστον τοῖς ὀωθαλμοῖς αὐτῆς καὶ καλὸν εἰς βρώσιν. καὶ ἡπατήθη. ή άκοη τοίνυν των παρθένων έστω άγία εν δε τη έξόδω πορευέσθωσαν άνα δύο δύο, έτι πολλαί είσιν αξ διαστροφαί τοῦ έγθρου. ή πορία (sie) αύτων καὶ ό τρόπος έγέτω τάξιν καλήν, ίνα σωθώσεν: εί δέ μή, ο καρπός αύτων έστω κοινός.
- (37) 'Αδελφέ μου Βαρθολομαῖε, δὸς τὰς παραγγελίας ταύτας, παραγγείλας αὐτὰς τῷ Στάχυϊ, καὶ κατάστησον αὐτὸν ἀρχηγὸν καὶ ἐπίσκοπον ἐν τῆ ἐκκλησία. ἵνα καὶ αὐτὸς ὅμοιος (sie) γένηται καλῶς διδάσκων. μὴ ἐμπιστεύσης οἰκονομίαν μη-

¹ Hoc loco haud dubie plura desunt. Quum in codice novum folium incipiat, totius folii textus excidisse videtur. Pertinent autem quae sequuntur, nisi fallor, ad ea quae Philippus Bartholomaeo dixit sectione 36.

δενὶ νεωτέρω μή καταστήσης μηδένα τοιούτον ἐπὶ καθέδρα διδασκόντων. Γνα μή βεβηλώσης τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ὁ γὰρ διδάσκων ὀφείλει ἔχειν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἴσα τῶν λόγων, Γνα ὁ λόγος ήρτυμένος ἡ ἐν παντὶ καιρῷ ἐν τῆ ἰδία δόξη. ἐγώ δὲ ἀπολύομαι ἀπὸ τοῦ σώματός μου κρεμμάμενος κατὰ κεφαλῆς · ἀρον οὐν τὸ σώμά μου καὶ ἐνταφίασον χάρταις Συριατικαῖς, καὶ μή βάλης ὀθόνην λινῆν, ἐπειδή ἔβαλαν εἰς τὸ σώμα τοῦ κυρίου ἀμῶν · καὶ σφίγξον αὐτὸ ἐν χάρταις καὶ παπύροις, καὶ χῶσον εὐχόμενοι ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, Γνα ἀφῆ μοι ὁ θεὸς τὴν παράβασιν ἡν ἐποίησα, ὅτι ἀνταπέδωκα τῷ ποιήσαντί μοι κακά, καὶ ὅπως μὴ γένηταί μοι ἐν τοῖς αἰωσιν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη.

(38) Ταύτα δέ εἰπών ὁ Φιλιππος ηύξατο λέγων · κύριέ μου Ίησοῦ Χριστέ, ὁ πατήρ τῶν αἰώνων, βασιλεῦ ὅλου τοῦ φωτός. ό σοφίσας ήμας έν τη σοφία σου, ό δεδωκώς ύμεν την ύψηλην γνώσιν, ό γαρισάμενος ήμιν την βουλήν της άγαθότητός σου, ό μηδέποτε χωρισθείς ήμιν (sie). σύ εί ο αίρων την νόσον άπο των καταφευγόντων είς σέ σύ εί ό δεδωκώς ήμιν τον λόγον του έπιστρέψαι έπὶ σὲ τούς πλανωμένους σύ εἶ ὁ δεδωκώς ήμῶν σημεῖα και τέρατα διά τους όλιγοπίστους σύ εξ ό παρέχων τὸν στέφανον έπὶ τῶν νικησάντων: σύ τυγχάνεις ήμῶν ἀγωνοθέτης, ὁ δωρησάμενος ήμιν τὸν στέφανον τῆς χαρᾶς, ὁ λαλῶν σύν ήμιν ενα δυνηθείημεν άντιστηναι τοῖς βλάπτουσιν ήμᾶς σύ εἶ ὁ σπείρων καὶ θερίζων καὶ πληθύνων καὶ αὐξάνων καὶ ζωοποιῶν πάντας τούς ίδίους δούλους σου : οί έλεγχοι καὶ αί ἀπειλαὶ ὑπάρχουσιν ήμιν βοήθεια καὶ δύναμις διὰ τοὺς ἐπιστρέφοντας ἐπὶ σὲ δι' ήμῶν τῶν σῶν δούλων. ἔλθὲ χύριε καὶ δός μοι νίκης στέφανον ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. μὴ ἐπικαλυψάτω (codex ἐπιλαμψάτω) με ὁ σχοτεινός αύτων άὴρ μηδέ χάπνος αύτων χαύση τὴν μορφὴν τῆς ψυχῆς μου, ὅπως διαπεράσω τὰ ὕδατα τῆς ἀβύσσου καὶ μὴ βυδισθώ ἐν αὐτοῖς. χύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, μὴ εὕρη ὁ ἐχθρὸς τοῦ δύνασθαι κατηγορησαί μου ἐνώπιον σοῦ τοῦ ἀληθινοῦ κριτοῦ, ἀλλ' ἔνδυσόν με τὴν φωτεινήν σου στολήν, καὶ Cetera perierunt.

His adiungamus nonnulla ex iis quae codex Baroccianus 180. ex iisdem desumpta actis praebet. Tenet is textus medium quiddam inter Parisiensem modo a nobis exscriptum et eum quem e duobus codicibus, altero Parisiensi altero Veneto, anno 1851. edidimus. Propius tamen et ipse ad antiquiorem horum actorum rationem in Parisiensi 1468. superstitem accedit necdum leopardo et hoedo humana voce loquentibus destitutus est.

Μαρτύριον τοῦ άγίου ἀποστόλου Φιλίππου.

"Οτε1 δε Φίλιππος ο του Χριστού απόστολος κατεκλείσθη έν τῷ ίερῷ τῆς ἐχίδνης ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος, ώσαύτως καὶ ὁ Βαρθολομαΐος και ή Μαριάμνη και ό λεόπαρδος και ό έριφος, συνήχθησαν οί ίερεις έπι τὸ αὐτὸ ως ἄνδρες έπτά, και δραμόντες έπι τον ανθύπατον κατεβόουν: ώ ανθύπατε τυραννογνόφε (cod. -γνάφε), εκδίκησον ήμας από των ξένων ανθρώπων των απαιδεύτων καὶ φθορέων καὶ μάγων καὶ πλανώντων τούς όχλους. ἀφ' ού γάρ ἐπεδήμησαν εἰς ήμᾶς, ἐπλήσθη ἡ πόλις πάσης ἀχρήστου πράξεως αύτων άπέκτειναν δέ καὶ τούς όφεις τούς υίους τής θέας ήμων . ἔκλεισαν δέ καὶ τὸ ίερὸν ήμων, καὶ ήρήμωται ὁ βωμός, καὶ ούχ εύρήκαμεν οίνον, ενα πιούσα ή έχιδνα ύπνώσει. πολλαί δέ νύμφαι καὶ γυναϊκες ἀπῆλθον πρὸς αὐτούς καὶ ἀφῆκαν τους ἄνδρας. εί δε θέλεις γνώναι ότι όντως μάγοι είσίν, βλέψον καὶ ίδε τὸν λεόπαρδον καὶ τὸν ἔριφον ἀνθρωπίνως λαλούντα: άλλα και ήμας θέλουσιν μαγεύσαι, λέγοντες: ζήσατε εν άγνεία, πιστεύσαντες τῷ θεῷ. πώς δέ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν; πῶς δέ καὶ οἱ δράκοντες, οὐκ ἐτύφλωσαν αὐτούς καὶ ἀνεῖλον; πῶς δέ καὶ τὸ αἴμα αὐτῶν οὐκ ἔπιον, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τούτων τῶν μάγων κατεβλήθησαν; εἰ καὶ ταῦτά εἰσιν ἐν τέχνη μαγικῆ², ἐν ὅλη τῆ κτίσει ούκ ἐφάνη ούτως, άλλαγήναι φύσιν καὶ φωνήν, ὅτι τὰ πετεινά πέτανται κατά τὸ ίδιον είδος, καὶ τὰ τετράποδα καὶ τά κτήνη και παν ο έστιν έν τη ίδια γενέσει. πως δέ και ό λεοπαρδος και ό έριφος όμιλούσιν αύτοις, έκπληττόμεθα.

¹ Haec apud nos in sect. 17 incidunt

² Adde πεπραγμένα?

- (18) 'Ακούσας δὲ ταῦτα ὁ ἀνθύπατος πλείω ἐξεκαύθη τῷ θυμῷ ὀργῆς τε καὶ ἀπειλῆς, καὶ (sequitur ἡν sed delendum videtur) ὑργιζόμενος σφόδρα λέγει πρὸς τοὺς ἱερεῖς τί ὅτι καὶ τὴν ἐμὴν γυναίκα ἔχουσι μεθ ἐαυτῶν; κἀκείθεν ξένα ρήματα ὁμιλεί, καὶ πάσαν νύκταν (sic) εὐχομένη ξένω φωτὶ καταλάμπεται, καὶ ἀναστενάζουσα λέγει τὴλθέν μοι τὸ ἀληθινὸν φῶς 'Ιησοῦς. κάγώ δὲ ἐξελθῶν ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ κοιτῶνος, ἡθέλησα διὰ τῆς θυρίδος ἐνοπτρίσασθαι καὶ ἰδεῖν ὅπερ ἔλεγεν φῶς 'Ιησοῦν, καὶ ὥσπερ ἀστραπὴ προσαπήντησέν μοι ὡς ἀποτυφλῶσαί με καὶ ἐξ ἐκείνου τὴν γυναίκά μου φοβοῦμαι διὰ τὸν φωτεινὸν αὐτῆς 'Ιησοῦν. εἰπατέ μοι οὐν, ὡ ἱερεῖς, ὁ πράξω. οἱ δὲ εἰπαν ἀνθύπατε, τάχα οὐκέτι ἐσμἐν ἱερεῖς ἀφ ἡς γὰρ συνέκλεισας αὐτούς, εὐχομένων αὐτῶν ὅλον τὸ ἱερὸν σαλεύεται ἐκ θεμελίων ἢ τάχα συμπίπτει.
- (19) Τότε προσέταξεν ο ανθύπατος έξελθόντας έκ τοῦ ίερού τούς περί του Φιλιππου άγαγείν είς το βήμα, είπων τοίς δημίσις: ἀποδύσαντες του Φίλιππον διερευνήσατε. ἀλλά καὶ άμφοτέρους. μήπως ευρεθή τι αυτών της μαγίας (sin). ἀπέδυσαν ούν ποώτου του Φίλιππον, είτα του Βαρθολομαΐου. ήλθου δέ έπὶ την Μαριάμνην, καὶ σύροντες αὐτήν έλεγον γυμνώσωμεν καὶ αὐτήν. Ενα πάντες έδωσεν ότι γυνή ούσα άνδράσεν ἐπακολουθεῖ: αὐτή γὰρ μάλιστα ἐν εὐπρεπεία πάσας τὰς γυναῖκας ἀπατᾶ. καί λέγει ο τύραννος πρός τους (ερεῖς' κηρύξατε εἰς πᾶσαν τὴν πόλιν καὶ περικύκλω, ενα έλθωσιν πάντες οι ἄνδρες καὶ πᾶσαι αί γυναίχες, όπως ίδωσιν την άσχημοσύνην αύτης, καὶ μάθωσιν ότι ψεύδεται λέγουσα ότι ούκ εἰμὶ γυνή, άλλ' ώς άνήρ συμπορεύεται. καὶ πάντως ὅτι μοιχεύεται ὑπ' αὐτῶν. ἐκέλευσεν δὲ κρεμασθήναι τὸν Φιλιππον, καὶ τὰ σφυρὰ αὐτοῦ διατμηθήναι, καί κομισθήναι δέκα κόρακας σιδηρούς, καὶ διαπείραντες τὰς πτέρνας αύτοῦ ἀνακρεμάσασθε κατά κεφαλής ἀπέναντι τοῦ ໂεροῦ έπί τινος δένδρου τον δέ Βαρθολομαΐον έκτείνατε ἀπέναντι τοῦ Φιλίππου περονήσαντες τὰς χεῖρας αὐτοῦ· πορθμήσαντες (sie codex) εν τῷ τοίχω τοῦ ἱεροῦ τῆς πύλης ἐκτείνατε.
- (20) Καὶ εγένετο ούτως. ἐμειδίασαν δὲ ἀμφότεροι ἐνορῶντες ἀλλήλους ὅ τε Φίλιππος καὶ ὁ Βαρθολομαῖος, ὅτι ἦσαν ἀβασάνιστοι αι γὰρ κολάσεις αὐτῶν ἦσαν βραβεῖα καὶ στέφανοι.

ότε δέ και την Μαριάμνην ἀπέδυσαν, ἐνέβλεψαν ἵνα εἴδωσιν (sie) την γύμνωσιν τοῦ σώματος αὐτης: και ἰδού ηλλάγη εὐθέως η όμοίωσις τοῦ σώματος αὐτης ἐνώπιον αὐτης, και ο τύπος αὐτης ἐγένετο ὡς κιβωτὸς ὑελίνη γέμουσα φωτὸς καὶ πυρὸς ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ οὐκ ήδυνήθησαν ἔτι ἐγγίσαι κάν τὸ σύνολον εἰς τὸν τόπον ἐν ὡ ἐτύγχανεν, ἀλλὰ ἔφευγον ἄπαντες ἀπὶ αὐτης.

- (21) Έλάλησεν δέ ὁ Φίλιππος μετά τοῦ Βαρθολομαίου τῆ Εβραϊκῆ διαλέκτφι ποῦ Ἰωάννης σήμερον: ἰδοῦ γὰρ ημεῖς ἀπολλύμεθα τοῦ σώματος, καὶ τίς που ὁ ὑπέρ ήμῶν εὐξάμενος: ὅτι ἰδοῦ καὶ εἰς τὴν Μαριάμνην ἐπεχείρησαν παρά τὸ καθήκον: ἐβασάνισαν δὲ καὶ τὸν ἔριφον καὶ τὸν λεόπαρδον, καὶ ἰδοῦ πῶρ ἔρριφαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Στάχυος λέγοντες ὅτι καύσωμεν αὐτόν, ἐπειδὴ αὐτὸς ὑπεδέξατο αὐτούς, θελεις οῦν, ω Βαρθολομαϊε, καὶ ἡμεῖς εἴπωμεν πῶρ ἐλθεῖν ἀπὶ οὐρανοῦ καὶ κατακαύσωμεν αὐτούς;
- (22) ΄Ως δὲ ταῦτα ἡν λέγων ὁ Φίλιππος, ἰδοὺ Ἰωάννης εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν (cod. corrupte τῶν), διακινῶν εἰς τὴν πλατείαν, καὶ ἡρώτησεν: τίνες οὐτοι οἱ ἄνθρωποι, καὶ διατί τιμωροῦνται; οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ: μὴ οὐκ εἰ ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν: ἐμὲ (sie) ἐρωτῆς περὶ τῶν ξένων τούτων. οἴτινες πολλούς ἡδίκησαν: ἔκλεισαν δὲ ἡμῶν καὶ τὰ (codex κατὰ pro καὶ τὰ) εἰδωλα, καὶ ἐν τῆ μαγία (ita codex) αὐτῶν ἀνείλον καὶ τοὺς ὅρεις καὶ τοὺς δράκοντας: πολλούς δὲ καὶ νεκρούς ἤγειραν, οἴτινες κατέπληξαν ἡμᾶς πολλὰς κολάσεις ἔξηγούμενοι: ἔγουσι δὲ καὶ λεόπαρδον καὶ ἔριφον, καὶ φωνῆ ἀνθρωπύνη βοῶσι κατὰ μικρὸν λέγοντες. Χριστὲ μερὶς ἡμῶν ἡ ἀγία, καὶ τοῖς ὁπίσω ἐστῶτα ποσίν, τοῖς ἐμπροσθίοις τὰ πρόσωπα κατασφραγίζονται καὶ πρὸς ἄλληλα λέγουσιν: ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ σταυρὸς ἄλληλα λέγουσιν: ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ σταυρὸς μεθ' ὑμῶν. ἔγουσι δὲ κρεμάμενοι καὶ ούτοι οἱ ξένοι πῦρ αἰ τῆσαι ἔξ οὐρανοῦ καὶ κατακαῦσαι ἡμᾶς.
- (23) Είτα λέγει Ἰωάννης ἀπέλθωμεν, ὑποδείξαπέ μοι αὐτούς, ἤγαγον οὖν τὸν Ἰωάννην ὡς συμπολίτην ὅπου ἦν ὁ Φίλιππος, ἦν δὲ ἐκεῖ πλήθος ὅχλου καὶ ὁ ἀνθύπατος καὶ ὁὶ ἱερεῖς, καὶ ἱδών ὁ Φίλιππος τὸν Ἰωάννην εἶπεν τῷ Βαρθολομαίῳ Ἑβραϊστί: ἀδελφέ, Ἰωάννης ἤλθεν ὁ ἱερεὺς βαρέκ, ὅ ἐστι τὸ ὕδωρ τὸ

ζών. καὶ ὁ Ἰωάννης ίδεν τὸν Φιλιππον κατὰ κεφαλῆς κρεμάμενον τῶν σφυρῶν καὶ τῶν πτερνῶν : ίδεν δὲ καὶ τὸν Βαρθολομαῖον ἐκτεταμένον εἰς τὸν τοἰχον τοῦ ἱεροῦ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς : τὸ μυστήριον (codex τοῦ μυστηρίου) τοῦ κρεμασθέντος ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τὴ γἢ καὶ τοῦ διανεμηθέντος ἐν τῷ σφαίρα τοῦ ἀέρος συνέστηκεν (sic; apud nos ex codicibus Parisiensi et Veneto ἔσται μεθ' ὑμῶν).

(24) Είπεν δέ και τοις άνθρώποις της πόλεως έκεινης. ὧ ἄνθρωποι της 'Οφιορύμου, πόση (cod. ὅση) ἐστὶν ἡ ἄνοια ύμῶν, ἐν ἡ ἐστέ: πόση ἐστὶν ἡ ἀνοιμία ἡ οὖσα μεθ' ύμῶν. ἐπλανήθητε ἐν τῆ ὁδῷ τῆς πλάνης: πνέων ἔπνευσεν εἰς ὑμᾶς ὁ δράκων καὶ ἐτύφλωσεν ὑμᾶς τυφλούς τῆ ψυχὴ καὶ τυφλούς τῷ πνεύματι, καὶ ἐπλανήθητε ὑπὸ τοῦ θρησκευομένου ὑφ' ὑμῶν. ἐμβλέψατε εἰς πᾶσαν τὴν κτίσιν εἴτε ἐν τῆ γὴ εἴτε ἐν τοῖς ὕδασιν etc.

Exeunte sect. 25. post άφανίσω additur: διά τὸ ὀργίλον με είναι υίὸν βροντῆς ώνόμασέν με ὁ Ἰησοῦς.

Hebraica sect. 26 sic scripta sunt: σαβαλλών προυμηνί δουθαήλ θαρσελί άνναχαθαεῖ άδώναβ βατελώ τελωέ. Tum sequitur τουτέστιν ό πατήρ τοῦ Χριστοῦ, ὁ μόνος παντοκράτωρ, θεὶ δν φρίττουσιν οἱ πάντες αἰώνες, ὁ δυνατὸς καὶ ἀπροσωπόληπτος δικαστής, οὖ τὸ ὄνομά ἐστιν ἐν πάση δυναστεία αἰλωήλ εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰώνας etc.

- (34) Νῦν οὖν ἀποπληρῶ τὸ προσταχθέν μοι. ὅτι ἐἀν μὴ στρέψητε τὰ κάτω εἰς τὰ ἄνω καὶ τὰ ἄνω εἰς τὰ κάτω, καὶ δεξιὰ εἰς ἀριστερὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ εἰς δεξιά, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε τῷ ἀντιπαρηλλαγμένῳ τύπῳ, ὅτι ὁ πᾶς κόσμος ἐνήλλακται καὶ πᾶσα ψυχὴ στρεφομένη εἰς σῶμα γίνεται ἐν λήθη τῶν ἐπουρανίων. ἡμεῖς δὲ ἔχοντες τὴν τῶν ἐπουρανίων δόξαν μὴ ζητήσωμεν τὸ (codex τὸν) ἔξω, ὅπερ ἐστὶν τὸ σῶμα, ὁ οἶκος τῆς δουλείας.
- (36) - βαδίζουσαι άνὰ δύο δύο καὶ μὴ ὁμιλήτωσαν μετὰ νεανίσκων, ἵνα μὴ πειράσει αὐτὰς ὁ σατανᾶς · ὁ ὄφις γάρ ἐστιν ἔρπων , καὶ ἐποίησεν τὸν ᾿Αδὰμ ὀλισθῆναι εἰς θάνατον. οὕτως πάλιν ἔσται ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ · ἔσται γὰρ ὁ χρόνος καὶ καιρὸς πονηρός. πολλαὶ γυναῖκες καὶ ἄνδρες καταλείψουσιν τὸ ἔργον

τοῦ γάμου, καὶ ἔσονται [αί] μέν ἐν τῷ ὀνόματι τῆς παρθενίας, όλως μη γινώσκουσαι όνομα παρθενίας καὶ ότι έχει μεγάλην σφραγίδα και ένδοξον, πολλοί δε άνδρες έσονται έν τῷ καιρῷ έκείνω εν λόγω μόνον, άλλ' ούκ εν τῆ δυνάμει αὐτοῦ (ita codex): παρθενίαν γαρ ασκήσουσιν τοῖς μέλεσιν τῆς σαρκός, πορνεύσουσιν δέ έν τη καρδία αὐτῶν, καὶ ή πορνεία τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν (codex ὑμῶν) πληθυνθήσεται ὡς κατακλυσμός. Θελήσουσιν μαλλον ακούειν έν ταῖς πειθαναῖς ώδαῖς1, καὶ ἐρεθισθήσονται έν ταῖς ήδοναῖς καὶ ἐπιλάθωνται τῆς γνώσεως τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πληρωθήσονται αι καρδίαι αὐτῶν κενοτέραις (ita codex, nescio an praestet καινοτέραις reponere) ὑπερηφανίαις, εύρεθήσονται δέ έσθίοντες καὶ πίνοντες έν τῆ αὐτῶν (codex τῆ ἐν αὐτῶ) πανουργία · ἐπιλησθήσονται γὰρ τῆς άγίας ἐντολῆς καὶ άθετήσουσιν αὐτήν. διεστραμμένη ἐστὶν ή γενεὰ ἐκείνη, ἀλλὰ μακάριος έστιν ο άναγωρών είς τὰ ταμία (sic codex) αὐτοῦ, ὅτι οί ίκανοι (codex ότι οίκανοι) ἔσονται άναπαυόμενοι ἐν δόξη ἀπὸ της ἀπειλης του σώματος αὐτῶν. οὐκ οἶδας, ὧ Βαρθολομαῖε, ότι ὁ λόγος τοῦ χυρίου ήμων ζωή ἐστιν ἀληθινή καὶ γνώσις; εἶπεν γαρ διδάσκων ήμας ότι πας ό έμβλέψας εἰς γυναϊκα τοῦ πλησίον αύτοῦ καὶ ἐπιθυμήσας αύτὴν ήδη ἐμοίγευσεν αύτὴν ἐν τῆ καρδία αὐτοῦ. καὶ ὁ κορυφαῖος δὲ Πέτρος ἔφυγεν ἐκ προσώπου γυναικός την γαρ θυγατέραν (ita) αὐτοῦ εὔοπτον εὖσαν² ἐπὶ τῆ εὐμορφία. καὶ ὁ μακαριώτατος Πέτρος ηύξατο, καὶ ἐγένετο ἐν παραλύσει ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ. ἄρα οὖν ἡ ἐπιθυμία ή εν τοῖς ὀφθαλμοῖς πορνεία ἐστίν; ναί. εἶδεν γάρ, φησίν, Εὖα τὸ φυτὸν ὅτι ὡραῖόν ἐστιν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ κατανοῆσαι καὶ καλόν εἰς βρώσιν. ἰδού οὖν ὅτι ἡ ἐπιθυμία τῶν ἀφθαλμῶν ὁδηγός έστιν τῆς μοιχίας (sic), καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀπατήσασα τὴν καρδίαν Εύας. πᾶν δὲ φυτὸν ἐὰν τμηθη μόνον, μείνη δὲ εἰς την γην ή δίζα, πάλιν φύεται. ἐκριζώσατε οὖν την ἐπιθυμίαν

¹ Codex habet πηθανεωδεσει. Ex hoc scripturae monstro clarun erit quantopere textus corruptus sit. Certe locis haud paucis quae descripsimus emendationem sibi poscere videntur.

² Codex pergit καὶ ἦδη γεγενῆσθαι (scriptum est ἦδει γεγενεῖσθαι) quae corrupta vel imperfecta esse apparet.

τής καρδίας, ενα φαιδροίς όμμασιν ίδητε τον Χριστόν, ταύτα είπων πρός τον λαόν στραφείς λέγει τω Βαρθολομαίω. την έκκλησίαν ήν μελλεις είκεδομείν, ούτως είκεδόμησον, έγουσάν τιναν (sic) μεσότοιχον, μήποτε σκοτισθώσιν αι προσευχαί των νεοφύτων έν τη οράσει των οφθαλμών, και ή υπακοή των παοθένων έστω άγια καὶ μόναι ησυγαζέτωσαν, έν δὲ ταῖς προέδοις βαδιζέτωσαν δύο δύο. ἐγέτω οὖν ή παρθενία αὐτῶν τὴν τάζιν σεμινήν, ἵνα ἡ ψυγή αὐτῶν δοξασθή ἐν τοῖς ὑψίστοις, μήποτε ὁ κόσμος αὐτῶν έσται κενός. ούτως οδι κήρυξον άγιασμόν. λέγει ό Βαρθολομαίος τῷ Φιλίππω. διατί τῷ καιρῷ ἐκείνω, ἐν ῷ ὑπῆρχεν μεθ' ἡμῶν ὁ σωτήρ, ου διεχώρισεν ήμας από των παρθένων μέχρις ήμέρας μιας; λέγει ὁ Φίλιππος οὐκ οίδας, ὁ Βαρθολομαϊε, ὅτι ὅτε ὁ ήλιος λάμπει (codex λαμβάνει) όλος ο κόσμος πληρούται τού φωτός: δύνοντος δὲ αύτοῦ άπλοῦται τὸ σκότος, καὶ τὰ θηρία. έξέρχονται, οὖτός ἐστιν καὶ ὁ ήμέτερος τύπος. ὅτε ἦν μεθ' ήμῶν ό Ίησοῦς, πάντες ήμεν εν τῆ δόξη αὐτοῦ, καὶ ἡ χάρις ήμῶν καὶ ή δωρεά ήν κύκλω ήμων, καὶ νοεροί ήμεν τη καρδία, καὶ ούκ ήδύνατο ούδεμία σκιά οίκησαι έν καρδία ήμων ένεκεν άμαρτίας νύν δέ έν ούρανοις έστιν παρά τῶ πατρί, καὶ ού καταλείπει ήμας. πολλοί δε έλεύσονται επενδύμασιν ψευδέσιν, λέγοντες ότι λατρεύομεν έν τη διακοδία τη άγία, καὶ ή λατρεία αὐτων έστιν μετά των είδωλων, και καταλείψουσιν τάς παραδεδομένας αὐτοῖς ἐντολάς. Iam sequuntur quae accurate textui nostro respondent initio sectionis 37 scripto: องิ ชิธิ ผู้ Bapθολομαΐε γενού καλός δοκιμαστής, καὶ δός τὰς παραγγελίας ταύτας etc. In iis vero quae ad finem actorum leguntur magna rursus utriusque textus differentia est.

III. AD ACTA THOMAE.

In libro bibliothecae Regiae Monacensis (apud Ign. Hardt. cod. Gr. 252.) praeter alias reliquias litteris uncialibus scriptas inveni quae extremo capite actuum Thomae

olim legebantur. Quae quum a textu ad finem libri ή τελείωσις θωμᾶ τοῦ ἀποστόλου a nobis edito satis differant, passim vero ad Latinas Abdiae historias tantopere accedant ut ex simillimo fonte Graeco Pseudo-Abdias Latina sua hausisse censendus sit, adponam hoc loco quae e litura codicis Monacensis eruere mihi contigit. Hoc autem ita faciam ut manifesta vitia statim corrigam, postquam ipsa codicis scriptura in Anecdotis meis sacr. et profan. 1861. pag. 238 sq. fideliter exhibita est.

σιν αὐτοις ἐποιεῖτο. Συνέβη δὲ οὐ μετὰ πολύν χρόνον ἕνα τῶν παίδων μισδαίου πληγῆναι ὑπὸ δαίμονος. καὶ οὐδεὶς ήδυνήθη θεραπεῦσαι αὐτόν πάνυ γὰρ ἡν χαλεπὸς ο δαίμων : ἐνεθυμήθη δὲ μισδέος ¹ ὁ βασιλεὺς ἀνοιξαι τὸν τάφον : καὶ ἄρας τῶν καὶ θεραπευθήσεται ⁴. ἀπήει ο τῶν ποιῆσαι ὁ ἐνεθυμήθη ὁ μισδέος ὁ βασιλεύς, ὁ δὲ ἀπόστολος θωμᾶς ἐπιφανεὶς αὐτῷ εἶπεν · εἰς ζῶντας οὐκ ἐπίστευσας, καὶ εἰς νεκροὺς πιστεύεις : πλην μὴ φοβοῦ, ἐπεὶ σπλαγχνίζεται εἰς σὲ καὶ ἐλεήσει σε ὁ κύριος ἰησοῦς ροῦ, ἐπεὶ σπλαγχνίζεται εἰς σὲ καὶ ἐλεήσει σε ὁ κύριος ἰησοῦς οὐκ εὖρεν ὀστέα ἐκεῖ · εἰς γὰρ τῶν ἀδελφῶν κλέψας τὸ λείψανον τοῦ μακαρίου ἀπήνεγκεν εἰς τὴν μεσοποταμίαν ¹. ἀπὸ δὲ τοῦ τόπου τοῦ μνημείου, ἔνθα τὰ ὀστᾶ ἔκειτο, χοῦν λαβών περιέθη-

¹ Codex h. l. μισδέως, antea μισδαίου.

² Octo litterae interiectae videntur. Possis coniicere τοῦ σώματος, sed fere αυτου mihi videbar assequi sequentibus tribus litteris ut επι.

Periit versus; et iam is qui praecedit, ποστολου 2ωμα, tegumento libri obtectus est. Simile quid ut 2ήσω ἐπὶ τὸν scriptum erat.

⁴ Confer ad haee Ps. Abd. XXV: "Quibus addidit dominus hanc gratiam, ut cum Mesdei filius correptus esset a daemonio, nec quisquam qui eum sanaret posset inveniri, successit huiusmodi Mesdeo sententia ut direct: Vado et aperio sepulchrum, et tollens ossa de corpore apostoli suspendam filio meo, et curabitur."

⁵ Codex anales.

⁶ Confer hue 1. 1. Ascendehat igitur secundum cogitationes Mesdeus ad montem, et revelavit ei se Thomas dicens: In viventes non credidisti, et in mortuos credis? Sed ne timeas; miserebitur et tui dominus Iesus, et exhibebit tihi viscera miserivordiae suae propter bonitatem svam.

¹ Pergit Latinus textus sic: Verum nhi adscendit Mesdens, rescrato sepulchro ossa invenire non potuit; quia iampridem reliquias sanctas quidam de fratribus rapuerant et in urbe Edesca sepelierant.

κεν τῷ υίῷ αὐτοῦ καὶ εἰπεν πιστεύω [εἰς] σὲ χριστὲ νῦν, ὅτι εκα[τέλιπέν με ἐκεῖ]νος ὁ ταράσσων τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀντικείμενος αὐτοῖς, ἵνα μὴ ἴδωσίν σε εκαὶ κρεμάσαντος αὐτοῦ τῷ παιδί, ὑγιὴς ὁ παῖς ἐγένετο το συνηθροίζετο (cod. συνειθρύζετο) δὲ καὶ μισδέος ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ ὑπέκλινεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὑπὸ τὰς χεῖρας σιφόρου: ἔλεγεν δὲ τοῖς ἀδελφοῖς ὁ σίφορ εὕχεσθε ὑπὲρ τοῦ μισδαίου (sie h. l.) τοῦ βασιλέως, ἵνα παρὰ ἰησοῦ χριστοῦ εὐσπλαγχνίαν δέξηται, καὶ ἀμνησικακήσει (cod. ἀμνησικακεῖσι) αὐτῷ. πάντες δὲ ἐν συμφωνία χαίροντες ὑπὲρ αὐτοῦ προσευχὴν ἐποιοῦντο. ὁ δὲ φιλάνθρωπος δεσπότης, ὁ βασιλευς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριευ[όντων παρεῖπλήθους τῶν πιστευόντων, δοξάζων πατέρα καὶ υίὸν καὶ ἄγιον αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν. 12

Eundem de ultimis Thomae rebus tractatum codex Bodleianus (Clarke 43) continet, ita tamen ut quae gnosticae originis vestigia in nostro textu Parisiensi supersunt consulto exstincta videantur. Legitur enim ibi sic:

Μαρτύριον τοῦ άγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου θωμᾶ.
 Έξελθόντος δὲ τοῦ ἀποστόλου κατὰ τὴν πρόσταξιν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν ἰησοῦ γριστοῦ ἄφθη αὐτῶ ὁ

⁸ οτι scribendum videbatur, quamquam ex codice στε exscripsimus.

Pseudo-Abdias pergit: Ea tamen quaecunque rex in sepulchro reperit humi vel stercoris, supra quae iacuerant reliquiac apostoli, auferens Mesdeus et alligans filio suo ait: Credo tibi Christe nunc, quia recessit a me ille qui hominum turbat affectus, ne ad te visendum summa properatione contendam (corrigendum videtur contendant).

¹⁰ Cf. ad haec cum reliquis ea quae apud Pseudo-Abdiam sequuntur: Itaque ubi suspendit illa puero, statim sanatus est ex illa hora. Et factum est gaudium magnum inter fratres super conversione regis ad regem coelestem Christum Iesum: cui honor et gloria in perpetua saecula, Amen.

¹¹ Ita fere quae periere supplenda sunt.

^{18 (}cf. apud nos sect. 17. p. 204) Ceterum in reliquiis eiusdem codicis palimpsestis etiam aliam actorum Thomac partem invenimus cum ipso actorum initio coniunctam hunc in modum: πρᾶξις τοῦ άγιου Σωμᾶ τοῦ ἀποστόλου· ὅτε τὸ ἐν οὐρανοῖς παλάτιον ψέχοδόμησεν (cod. ἀκωδώμησεν). Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦσαν πάντες οἱ ἀπόστολοι ἐν ἰεροσολύμοις, καὶ διεῖλαν (cod. διῆλαν) τὰ κλίματα cod. κλήμι) τῆς οἰχουμένης, καὶ ἔβαλον κλήρους.

χύριος εἰρηχώς αὐτῷ· εἰρήνη σοί, μαθητά μου καὶ ἀπόστολε. πεσών δὲ ὁ ἀπόστολος κατὰ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν ἐδέετο τοῦ χυρίου όπως ἀποκαλύψη αὐτῷ τὰ περὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ ἐξόδου. εἰρήκει δὲ αὐτῶ ὁ κύριος ὅτι μισδαῖος ποιεῖται κατὰ σοῦ σκέψιν τοῦ τάχιόν σε ἀπολέσαι· ἀλλ' ίδου ἔρχεται πρός με. καὶ κατασφραγίσας αὐτὸν ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανούς. ὁ δὲ ἀπόστολος έδίδασχεν τῷ λαῷ, καὶ προσετίθετο ἡ ποίμνη τοῦ γριστοῦ. τινὲς δὲ μισόχριστοι ἄνδρες διέβαλον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα μισδέον, λέγοντες ὅτι ἀπόλεσον τὸν μάγον τοῦτον τὸν καταλυμηνάμενον καὶ ἀπατῶντα τὸν λαὸν ἐπὶ νέω θεῷ ένὶ ὂν κηρύσσει, ἔτι δὲ καὶ τῆ σῆ δεσποίνη καὶ τῷ σῷ υἱῷ*. ταῦτα ἀκούσας μισδέος ἀνεξετάστως έχέλευσεν συλλαβέσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τῆ φυλακῆ ἐγκλεῖσαι. οί δὲ τάχιον ποιήσαντες τὸ προσταχθέν αὐτοῖς ἔβαλον αὐτὸν ἐν φυλακῆ σφραγίσαντες. ἀκούσασαι δὲ αἱ πιστεύσασαι γυναϊκες τῷ θεῷ ὅτι ἰούδας¹ συνεκλείσθη, δώσασαι [πρὸς] τοὺς τηροῦντας (cod. τηρῶντας) φυλακας χρήματα πολλά εἰσίεσαν (sic) πρός αὐτὸν ἐν τῆ είρκτῆ. ὁ δὲ ἀπόστολος λέγει [πρὸς] αὐτάς θυγατέρες μου, δοῦλαι ἰησοῦ χριστοῦ, ἀκούσατέ μου. ἐν τῆ τελευταία μου ήμέρα ύμιν ἀποστέλλω τὸν λόγον μου τοῦ μὴ λαλῆσαι ἔτι ἐν σώματι· ἰδού γὰρ αἴρομαι ἄνω πρός τὸν κύριόν μου ἐησοῦν χριστὸν τὸν ἐλεήσαντά με, τὸν ταπεινώσαντα έαυτὸν άχρι τῆς ἐμῆς μικρότητος. χαίρω δὲ ὅτι ὁ καιρὸς ἐγγὺς τῆς άπαλλαγής μου ένταῦθα, ὅπως ἀπελθών ἀπολάβω μου τὸν μισθὸν ἐν τέλει δίχαιος γάρ ἐστιν ὁ ἐμὸς δεσπότης. Πληρώσας δέ πρός αὐτὰς τὸν λόγον είπεν · ὁ σωτήρ μου ὁ ὑπομείνας πολλὰ δί ήμᾶς, γενέσθωσαν τὰ έλέη σου ἐφ' ήμᾶς. καὶ ἀπέλυσεν αὐτάς εἰπών ή χάρις τοῦ άγίου πνεύματος ἔσται μεθ' ὑμῶν. ἐκεῖναι δέ έλυποῦντο καὶ ἔκλαιον, είδυῖαι ὅτι ἔμελλεν ἀπολέσαι αύτὸν μισδαῖος ὁ βασιλεύς. ὁ δὲ ἰούδας ἢχουσεν τοὺς φύλακας πρός έαυτούς μαχομένους και λέγοντας. Ετι ἀπέλθωμεν και άναγγείλωμεν τῷ βασιλεῖ ὅτι ἡ γυνή σου καὶ ὁ υίός σου ἀπέρχονται πρός την φυλακήν έπι τὸν μάγον τοῦτον, και δι' αὐτούς

[&]quot; Deest verbum.

¹ Ut hoc loco etiam infra semel Iudas pro Thoma per errorem scriptum est.

Corrigendum Σωμας. Ab hoc inde loco cf. textum Par. pag. 236. sect. 3.

άπολέσει αὐτὸν ἐν τάγει. ἄμα δὲ καὶ ἔωθεν ἀναστάντες ἀπῆλθον πρός μισδέον του βασιλέα και είπον: απόλυσον δέσποτα τον φαρμακόν έκεινου, η άλλαχού φρουρηθήναι κέλευσου. οθς γάρ η σή ευτυγότης δεσμώτας συνέσγεν . κλείσαντες δέ έν ώσα τάς θύρας άσφαλισάμενοι, διεγειρόμενοι άνεωγμένας αύτάς εύρίσκομεν άλλα και ή γυνή σου και ό υίός σου μετά των λοιπών έκείνων ούκ αφιστανται του αίδους. Ταύτα δέ ακούσας ο βασιλεύς ήλθεν έπισκεψαμένος (sie codex) τάς σφραγίδας, ας περιβεβλήκει ταίς θύραις, καὶ εύρεν αὐτάς ώσπερ ήσαν. λέγει οὖν τοῖς δεσυρφύλαξιν: τί συν ψεύδεσθε: και γάρ αι σφραγίδες αύται σώαι διατελούσιν, καὶ πώς λέγετε την τερτίαν καὶ μυγδονίαν άμα τὸ νίο μου εἰσέργεσθαι έν τὸ δεσμωτηρίω; καὶ οἱ φύλακες είπου ήμεις τα άληθη είπαμέν σοι, βασιλεύ. μετά δέ ταύτα είσηλθεν ο βασιλεύς είς το δεσμωτήριον και μετεπέμψατο τον ἀπόστολον. Έλθόντος δέ αύτου, ἀποζώσαντες αύτον έστησαν πού του βήματος. ό δέ βασιλεύς είπεν δούλος ύπάργεις η έλεύθερος; καὶ ὁ θωμάς ενός είμι δούλος σύ τὴν κατ' έμου έξουσίαν ούκ έγεις ούδ όλως καί φησίν ο μισδαίος δραπετεύσας είς ταύτην άφίκου την γώραν; καὶ ο θωμάς: ήλθον ένταῦθα ύνα πολλούς σώσω, κάγω διά των γειοών σου άποστω άπό τοῦ σώματός μου. λέγει πρός αύτον ό μισδαίος: τίς σου έστιν ό δεσπότης; καὶ τί αὐτοῦ τὸ ὄνομα; καὶ ἐκ ποίας γώρας ὑπάργεις; και ο θωμάς ού δύνασαι άκούσαι το άληθινον όνομα αύτου έν τῶ καιρῶ τούτω. λέγω δέ σοι τὸ πρόσκαιρον αὐτοῦ (potius αὐτῷ?) ἐπιτεθέν 5 ὄνομα· ἰησοῦς ἐστίν ο χριστός. καὶ ὁ μισδαῖής φησιν έγω ούκ ήπείγθην σε άπολέσαι, άλλ' ήνεσγόμην σύ δὲ ἐπίδοσιν ἐποιήσω τῶν σῶν ἔργων, ώστε τὰ φάρμακά σου άκουσθήναι έν πάση γώρα. άλλά καὶ νῦν πράξω τὸ κατά σοῦ τέλος. ἵνα σου τὰ φάρμακα συναπόληται καὶ καθαριεύση 8 ήμῶν

³ Haec ita in codice scripta sunt; at vix integra sunt.

⁴ Hue confer sact 4 apud nos.

ร Male typis exscriptum pag. 237. ธักเรกุริยง.

⁶ ήπείχθην: codex ήπηχθην. Eandem scripturam etiam Parisiensis codex praebet, quae et ipsa ήπείχθην non ἀπήχθην corrigenda erat.

ita codex; Parisiensis ἀπόδοσιν.

ita scriptum est; rectius vel certe usitatius Parisiensis xaJapevon.

τὸ εθνος. καὶ ὁ θωμᾶς εφη ταῦτα ά λέγεις (cod. λέγει) φάρμαχα εὖ ἔσται μοι καὶ τῶν ἐντεῦθεν μηδέποτε ἀφιστάμενα ἔσται. Λεγομένων 9 δε τούτων ο μισδαΐος έβουλεύετο ποίω τρόπω φονεύσει τὸν ἀπόστολον: ἐφοβεῖτο γὰρ τὸν περιεστῶτα λαὸν τῶν πιστευσάντων, καὶ άναστὰς παρελαβεν τὸν θωμᾶν έξω τῆς πόλεως. συνηχολούθουν δὲ αὐτῷ όλίγοι στρατιῶται μεθ' ὅπλων. οί δὲ όγλοι ύπενόουν τὸν βασιλέα βουλεύεσθαι περί αύτοῦ, καὶ έστῶτες προσείγον αύτω. ως δὲ προηλθον τρία στάδια, παρέδωκεν αύτὸν στρατιώταις τέσσαρσιν καὶ ένὶ τῶν πολεμαργῶν, προστάξας αύτοῖς εἰς ὄρος αὐτὸν λογγιάσαι αὐτὸς δὲ εἰς τὴν πόλιν ύπέστρεφεν. Οί δὲ 10 παρόντες ἔτρεχον ἐπὶ τὸν θωμᾶν άρπάσαι αὐτὸν προθυμούμενοι · αὐτὸς δὲ ἐπήγετο (Par. ἀπήγετο) συμπαρομαρτούντων αὐτῷ τῶν στρατιωτῶν, ἀνὰ δύο ἐπ' ἀμφότερα μέρη 11 καὶ ἄμα βαδίζων ὁ θωμᾶς ἔλεγεν · ὧ τὰ κρύφιά σου μυστήρια, ίησοῦ, ὅτι μέχρι τῆς τοῦ βίου τελευτῆς ἐν ἡμῖν πληρούνται ό του πλούτου της χάριτός σου ... 12 ίδου γάρ πῶς τέσσαρες διειλήφασίν με έπειδήπερ έκ τῶν τεσσάρων στοιχείων (his fragmentum exit).

IV.

ACTA PETRIET ANDREAE

EX

COD. BAROCC. 180.

Πράξεις των άγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ 'Ανδρέου.
'Εγένετο ως ἐξῆλθεν ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ 'Ανδρέας ἔξω

⁹ His verbis sectio 5. apud nos incipit.

¹⁰ Haec sectioni 6. respondent.

¹¹ Sequentur haec: μεταχαιχειρισάμενον τὰς φλαμίας (sie) τοῦ πολεμάρχου ταῖς χερσίν αὐτὧν κατέχοντες, quae admodum corrupta esse apparet. Parisiensis scriptura est: μεταχεχειρισμένοι διὰ φαρμαχίας, τοῦ πολεμάρχου τῆς χειρός αὐτὸν κατέχοντος.

¹³ Sequentur rursus corrupta: συγχωρεῖς ἡμῖν τοῦ κατὰ σώματος πόθου.
Parisiensis: ὅτι μέχρι τῆς τ. βι. τελ. ἐν ἡμ. πληροῦται ὁ πλοῦτος τῆς χαρ. σου ἐκεῖνος, δς οὐ συγγωρεῖ ἡμῖν ἔσεσθαι κατὰ τὸ σῶμα ἀπαθεῖς.

¹ Codex πράξις, hoc accentu. Apocalyps, apocryph, ed. Tischendorf.

της πόλεως των άνθρωποφάγων, και ίδου νεφέλη φωτεινή ήρπασεν αύτόν, καὶ τοῦτον ἀπένεγκεν (sie) ἐν τῷ ὄρει οὖ ἦν Πέτρος καὶ Ματθείας καὶ ᾿Αλέξανδρος καθεζόμενοι. ὁ δὲ ἰδών αὐτούς, ήσπάσαντο αύτὸν μετά πολλῆς χαρᾶς. τότε λέγει αὐτῷ ό Πέτρος τί σοι γέγονεν, άδελφὲ 'Ανδρέα; άραγε ἔσπειρας τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ἐν τῆ χώρα τῶν ἀνθρωποφάγων ἡ οὕ; λέγει αὐτῷ Ανδρέας ναί, πάτερ Πέτρε, δι εὐχῶν σου άλλά πολλά κακά μοι έδειξαν οι άνδρες της πόλεως έκείνης. έσυρον γάρ με έν τη πλατεία οί ἄνδρες της πόλεως έκείνης ήμέρας τρεῖς, ώστε τό αίμά μου μολύναι (cod. μολύναι) την πλατείαν όλην. λέγει αύτῷ ὁ Πέτρος : ἀνδρίζου ἐν κυρίᾳ, ἀδελφὲ 'Ανδρέα, καὶ δεῦρο ανάπαυσαι (cod. -σε) έκ τοῦ κόπου σου. ὁ γαρ γεωργὸς ὁ καλός ἐὰν πονικῶς (cod. πονικὸς, sed saepissime o et ω confundit) γεωργήσει την γην, και καρπόν φέρει, και εὐθέως πᾶς δ κόπος αύτοῦ εἰς χαρὰν γενήσεται εἰ δὲ κοπιάσει καὶ οὐ καρποφορήση (cod. -ρίση) η χώρα αύτοῦ, διπλοῦν ἔχει τὸν κόπον.

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐφάνη αὐτοῖς ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν μορφἢ παιδίου καὶ λέγει αὐτοῖς χαῖρε, Πέτρε ἐπίσκοπε ὅλης τῆς ἐκκλησίας μου χαῖρε, ᾿Ανδρέα. οἱ συνκληρονόμοι μου, ἀνδρίζεσθε καὶ ἀγωνίζεσθε ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, κόπους υπομένετε ἐν τῷ κόσμῳ τοὑτῷ ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος ἐν μιᾳ ὥρᾳ ἀνέσεως ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου. ἀναστάντες οὖν πορεύεσθε ἐν τῇ πόλει τῶν βαρβάρων καὶ κηρύξατε ἐν αὐτἢ, κάγὼ ἔσομαι μεθ' ὑμῶν ἐν τοῖς θαύμασιν τοῖς γινομένοις ἐν αὐτῇ διὰ τῶν χειρῶν ὑμῶν. ἀσπασάμενος δὲ αὐτοὺς ὁ κύριος Ἰησοῦς ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐν δόξῃ.

Πάτρος δὲ καὶ 'Ανδρέας καὶ 'Αλέξανδρος καὶ 'Ροῦφος καὶ Ματθείας ἐπορεύθησαν εἰς τὴν πόλιν τῶν βαρβάρων. ἐγγισάντων δὲ αὐτῶν τῆ πόλει, ἀποκριθεὶς (cod. add δὲ) ὁ 'Ανδρέας εἶπεν τῷ Πέτρῳ πάτερ Πέτρε, ἄραγε ἔχομεν (cod. ἔχωμεν) πάλιν κό-

² ita exscripsi. Woogius ἐνέδειξαν. Nescio uter nostrum falsus sit.

⁸ Quae h. l. exciderunt, ita fere cum Woogio supplenda erunt: ἀλλὰ 治αρ σεῖτε, ἐγωὰ ἀναπαύσω ὑμᾶς.

ita codex. non Saugariose, quod Woogius dedit.

πους ύπομεῖναι ἐν τῆ πόλει ταύτη ώς καὶ ἐν τῆ χώρα τῶν ἀνθρωποφάγων; λέγει αὐτῷ Πέτρος : εὐκ εἶδα. ἀλλ' ἰδού ἔστιν (hoc acc. ipse cod.) γέρων έμπροσθεν ήμων σπείρων έν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. ἐὰν φθάσωμεν εως αὐτοῦ, ἐρῶμεν ὁ αὐτῷ. δὸς ἡμῖν ἄρτον. και ἐὰν δώη ήμιν ἄρτον, γνωμεν ὅτι οὐ κοπιωμεν ἐν τῆ πόλει ταύτη · εί δέ ήμιν είπη ότι άρτον ούκ έχομεν (cod. έχωμεν), πάλιν γνωμεν ότι πάλιν κόπος ήμας 6 μένει. ώς δε ήγγισαν τῷ γέροντι, λέγει αὐτῷ Πέτρος: χαῖρε, γεωργέ. ὁ δὲ γεωργὸς λέγει αὐτοῖς γαίρετε καὶ ὑμεῖς, ἔμποροι. λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος ἔστιν σοι άρτος, ίνα παρέχεις (sie cod.) τοῖς παιδίοις τούτοις (cod. των παιδίων τούτων, sed paullo post ύμιν), ἐπειδή ύστερήθημεν; λέγει αὐτοῖς ὁ γέρων ύπομείνατε ὀλίγον καὶ προσέχετε τῶν βοῶν καὶ τοῦ ἀρότρου καὶ τοῦ ἀγροῦ, ἕνα πορευθῶ ἐν τῆ πόλει καὶ παρέχω ύμῦν ἄρτους. λέγει αὐτῷ Πέτρος ἐἀν ξενοδοχήσης ήμᾶς, ήμεῖς ἐπιτηροῦμεν τὸ ζεῦγος καὶ τὸν ἀγρόν. λέγει ο γέρων ναί. λέγει αὐτῷ ο Πέτρος εἶτα οί βόες ὑμῶν εἰσίν: λέγει ο γέρων ούχί μεμίσθωμαι αύτούς. λέγει αύτῷ ὁ Πέτρος: πορεύου έν τη πόλει. καὶ ἐπορεύθη ὁ γέρων ἐν τῆ πόλει. καὶ ἀναστάς ὁ Πέτρος διεζώσατο τὸν έαυτοῦ ἐπενδύτην καὶ τὸ λέντιον, καὶ λέγει πρός τὸν 'Ανδρέαν ὅτι οὐκ ἔστιν ήμιν πρέπον ἀναπαύεσθαι καὶ άργεῖν, μάλιστα δὲ ὑπὲρ ἡμῶν κοπιοῦντος τοῦ γέροντος, ἀφεὶς (sic) τὸ ἔργον αὐτοῦ. τότε ὁ Πέτρος ἀψάμενος τοῦ ἀρότρου ἔσπειρεν (cod. επηρεν) του σίτου. 'Ανδρέας δὲ ήν ὅπισθεν τῶν βοῶν, καὶ λέγει τῷ Πέτρω· πάτερ Πέτρε, τί κόπους παρέχεις ήμῖν . . . 8 τότε λαβών ὁ ᾿Ανδρέας τὸ ἄροτρον ἐκ τοῦ ٩ Πέτρου ἔσπειρεν (cod. ἔσπερεν) τὸν σῖτον λέγων · ὁ σπόρος ὁ εἰς τὴν γῆν ἐρριμμένος (sed codex ξημένος) εν τῷ ἀγρῷ τῶν δικαίων έρχου (sic cod.) καὶ έλθὲ (cod. ἔλθω) εἰς τὸ φῶς 10 εξέλθατε τοίνυν οί

⁵ ἐρῶμεν: ita codex. Videtur ex barbarismo coniunctivus futuri statuendus.

⁶ ήμας: sic codex, non ut Woogius ήμιν.

⁷ ita codex, sed supra κοπιώμεν.

⁸ Sequitur: καὶ σὰ κοπιὰς ήμῶν ὄντων. Woogius correxit καὶ σοί, κόπων ήμῖν ὄντων.

⁹ έκ τοῦ: sic. male Woogius εἰς. Nec magis codex τὸ σἔτον habet, ut Woogius voluit. Idem ὁ εἰς non adsequutus est, sed codex planissime ὁ ης.

¹⁰ An ita textus tolerabiliter restitutus sit dubito.

νεανίσκοι τῆς πόλεως, ους ευρον ἐν τῷ βυθῷ τῆς ἀπωλείας εως σήμερον: ἰδου γὰρ οι ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ εἰσέρχονται ἐν τῆ πόλει συγχωροῦντες (¿ud. -ρόντες) ἀμαρτίας τῶν πιστευόντων εἰς αὐτούς, καὶ θεραπεύοντες πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. ευξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ ὅπως ἐλεήσει με, καὶ ξυσθῶ ἐκ τῆς ἀνάγκης ταύτης.

Πολλοί 11 δε έκ του σχλου επίστευσαν τῷ Χριστῷ διὰ τὸν λόγον 12 τῆς γυναικός, καὶ πεσόντες παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων προσεκύνουν αὐτούς. αὐτοὶ δε ετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς. τοὺς δε ἀσθενοῦντας ἐν τἢ πόλει ἰάσαντο, τυφλοῖς τὸ βλέπειν ἐχαρίσαντο, κωφοίς τὸ ἀκούειν, δαίμονας ἀπήλαυνον πᾶς ὁ ὅχλος εδόξαζον τὸν πατέρα καὶ υίὸν καὶ τὸ ἄγιον πνεῦμα.

Ήν δέ τις πλούσιος έν τη πόλει ονόματι 'Ονησιφόρος 13. ούτος ούν θεωρήσας τὰ σημεία τὰ γινόμενα διὰ τῶν ἀποστόλων λέγει αύτοῖς: ἐὰν πιστεύσω εἰς τὸν θεὸν ὑμῶν, δύναμαι ποιῆσαι κάγω σημεῖον ως καὶ ὑμεῖς: λέγει αὐτω ᾿Ανδρέας: ἐὰν ἀποτάξει (sic) πάντων των ύπαργόντων σου καὶ τῆς γυναικός σου καὶ τών τέκνων σου, ως και ήμεις απεταξάμεθα, τότε και σύ ποιήσεις σημεία. ταύτα άκουσας ο Όνησιφόρος, θυμού πλησθείς λαβών το έαυτου λέντιον έβαλεν είς τον τράχηλον του 'Ανδρέου, καὶ τύπτων αὐτὸν ἔλεγεν αὐτῶ: μάγος εἶ: τὴν γυναϊκά μου καὶ τὰ τέκνα μου καὶ τὰ ἀγαθά μου πῶς σύ ἀναγκάζεις με καταλιπείν; τότε ό Πέτρος στραφείς καὶ ίδων αὐτὸν τύπτοντα τὸν 'Ανδρέαν, λέγει αὐτῷ ' ἄνθρωπε, παῦσον λοιπὸν τύπτων τὸν 'Ανδρέαν. λέγει αὐτῷ 'Ονησιφόρος' θεωρῶ σε ὅτι φρονιμώτερος αὐτοῦ εί είπε μοι οὖν καὶ σὺ ἵνα καταλείψω τὴν γυναῖκά μου καὶ τὰ τέχνα μου καὶ τὰ ἀγαθά μου · τί σὸ λέγεις; λέγει αὐτῷ Πέτρος. Εν σοι δήμα λέγω, εύκοπώτερον έστιν κάμηλον 14 διά τρυμαλιάς βαφίδος είσελθεῖν ή πλούσιον είς την βασιλείαν του θεού εἰσελθεῖν. ταῦτα ἀκούσας ὁ 'Ονησιφόρος καὶ ἐπὶ πλεῖον πλησθεὶς

¹¹ Quae hoc loco sequuntur, cum iis quae praecedunt non cohaerent. Videntur igitur plura excidisse. Sed nec quae praecedunt prioribus apta sunt.

¹² Huc usque Woogius textum exscripsit.

¹⁸ Codex plerumque όνισιφόρος.

¹⁴ Codex κάμιλον. Item postea constanter

όργης καὶ θυμοῦ, λαβών τὸ λέντιον ἐκ τοῦ τραχήλου τοῦ 'Ανβρέου ἔβαλεν εἰς τὸν τράχηλον τοῦ Πέτρου, καὶ οὕτως ἔσυρεν
λέγων ὅντως μέγας μάγος, πλείων τούτου οὐ γὰρ εἰσέρχεται
κάμηλος διὰ τρυπήματος ραφίδος, εὶ δὲ καὶ δείξεις μοι τοῦτο
τὸ θαῦμα, πιστεύω εἰς τὸν θεόν σου οὐ μόνον δὲ ἐγώ, ἀλλὰ
καὶ πάσα ἡ πόλις εἰ δὲ μήγε, μεγάλως τιμωρηθήση ἐν μέσω
τῆς πόλεως, ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Πέτρος ἐλυπήθη λίαν, καὶ
σταθεὶς καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, προσηύξατο
λέγων δέσποτα κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ἐπάκουσόν μου τῆ ῶρα
ταύτη ἀγρεύσουσιν (cod. -εύσω) γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν σῶν λόγων,
οὐ γὰρ προφήτης εἰπεν ταύτην τὴν διασάφησιν αὐτοῦ ἀπαγγελνείαν, καὶ νῦν ζητοῦσιν παρ ἡμῶν τὴν τοιαύτην διασάφησιν
μετὰ παρρησίας, σὸ οὖν δέσποτα μὴ παρίδης ἡμᾶς · σὸ γὰρ εἰ
ο ὑμνούμενος ὑπὸ τῶν Χερουβίμ.

Ταύτα δέ αύτου εἰπόντος ἐφάνη ὁ σωτήρ ἐν μορφή παιδίου δωδεκαετούς, φορών όθόνιον, καὶ λέγει αὐτοῖς θαρσεῖτε καὶ μή πτοείσθε, οί έκλεκτοί μου μαθηταί: έγω γάο είμι μεθ' ύμων πάντοτε ένεγθήτω ή δαφίς και δ κάμηλος. και ταύτα είπων ανηλθεν είς τους ούρανούς. πανταπώλης. 16 δέ τις ην έν τη πόλει, πιστεύσας τῶ κυρίω διὰ Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου καὶ ακούσας ταύτα, δραμών εξήτησεν ξαφίδαν (cod. ξαφήδην, vide post) έγουσαν μεγάλην τρυμαλιάν, γάριν παρέγων τοῖς ἀποστόλοις, τότε μαθών ο Πέτρος λέγει τέχνον, μη ζήτει μεγάλην ξαφήν¹⁶· εὐκ άδυνατεῖ γὰρ τῷ θεῷ πᾶν ξῆμα· άλλὰ μᾶλλεν φέρε ήμιν λεπτήν βαφήν. της δε βαφής ένεγθείσης και παντός τοῦ πλήθους τῆς πόλεως ἱσταμένων πρὸς θεωρίαν, ἀναβλέψας ό Πέτρος ίδεν κάμηλον έργομένην. εἶπεν δὲ ἐνεγθῆναι αὐτήν. τότε επηζεν την βαφίδαν (sic h. l. ipse codex) είς την γην, καί κράξας φωνή μεγάλη είπεν εν όνόματι του σταυρωθέντος Ίησου Χριστοῦ ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου κελεύω σοι, κάμηλε, ενα εἰσελθης διά τρυμαλιάς της βαφίδος. τότε ή τρύπη της βαφίδος ήνοίχθη ώς πύλη, καὶ διῆλθεν δι' αὐτῆς ὁ κάμηλος, καὶ πᾶς ὁ

¹⁵ Codex habet παντάπολις.

¹⁶ ραφή eodem sensu quo ραφίς usurpatum.

ογλος έθεώρει, πάλιν λέγει ο Πέτρος τῷ καμήλω: εἴσελθε πάλιν διά της βαφίδος. καὶ εἰσηλθεν πάλιν δεύτερον ὁ κάμηλος. ταῦτα ίδων ο 'Ονησιφόρος λέγει τω Πέτρω · άληθως μέγας μάγος εί. έγω γαρ ού πιστεύω, εί μή έγω πέμψω και φέρω ραφίδαν (cod. -ίδην) καὶ κάμηλον. καὶ προσκαλεσάμενος ενα ἐκ τῶν παίδων αύτοῦ λέγει αὐτῷ λαθραίως. πορεύθητι καὶ φέρε μοι ώδε κάμηλον καὶ βαφίδαν (cod. -ίδην): εύρε δε καὶ γυναϊκα μεμιαμένην, καὶ αὐτὴν ἐπιβιβάσας ἔνεγκε ὧδε. οἱ γὰρ ἄνδρες οὐτοι μάγοι εἰσίν. μαθών δὲ ὁ Πέτρος τὸ μυστήριον διὰ τοῦ πνεύματος λέγει τῷ 'Ονησιφόρω : πέμψον, φέρε τὴν κάμηλον καὶ τὴν γυναῖκαν (sie) καὶ τὴν ξαφήν. ώς δὲ ήνεγκαν, λαβών ὁ Πέτρος τὴν ξαφήν έπηξεν είς την γην. ή δέ γυνή ήν καθεζομένη έν το καμήλφ. τότε λέγει ὁ Πέτρος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ χυρίου ήμῶν Ίησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἐσταυρωμένου κελεύω σοι, κάμηλε, ἵνα εἰσελθης διά της ξαφίδος ταύτης. εὐθέως δὲ ἡνοίχθη της βελόνης ή τρύπη καὶ ἐγένετο ώς ή (sie) πύλη, καὶ εἰσῆλθεν δι' αὐτῆς ὁ κάμηλος. λέγει πάλιν ο Πέτρος τῷ καμήλῳ εἴσελθε πάλιν δι' αύτης, όπως ίδωσιν πάντες την δόξαν του χυρίου ήμων Ίησου Χριστού, δπως πιστεύσωσίν τινες είς αὐτόν. τότε εἰσῆλθεν πάλιν ό κάμηλος διὰ τῆς βελόνης. ἐδών δὲ 'Ονησιφόρος ἐβόησεν λέγων άληθως [μέγας] 17 ό θεὸς Πέτρου καὶ 'Ανδρέου, κάγώ άπὸ τοῦ νῦν πιστεύω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ χυρίου ὑμῶν Ἰησοῦ Χριστου. νυν ούν άχουσον των όηματων μου, ώ Πέτρε. έχω τοίνυν ἀρούρας, ἀμπελους καὶ ἀγρούς. ἔγω δὲ καὶ εἴκοσι έπτὰ λίτρας χρυσίου καὶ πεντήκοντα λίτρας άργυρίου. ἔχω δὲ ἀνδράποδα πάμπολλα. παρέχω τοῖς πτωχοῖς τὰ ὑπάρχοντά μου, ὅπως καὶ ἐγώ ποιήσω Εν θαῦμα ώς καὶ ὑμεῖς 18 ὁ δὲ Πέτρος ἦν λυπούμενος, μήποτε ούκ ένεργοῦσιν αὐτῷ αί δυνάμεις, ἐπειδή ούκ ήν λαβών την έν Χριστῷ σφραγίδα. ταῦτα δέ αὐτοῦ ένθυμουμένου, ίδού φωνή έκ τοῦ ούρανοῦ λέγουσα πρός αὐτόν.

¹⁷ Hoc vel simile quid supplendum videtur, nisi mavis άληθής pro άληθως.

¹⁸ Sequitur in codice: ἐὰν πέλης, καὶ σὺ ποιήσης (sed iota subscriptum codex nusquam habet) ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, quae non sana esse apparet. Possit coniici ita fere scriptum fuisse: λέγει αὐτῷ ᾿Ανδρέας ταῦτα ἐὰν πέλης, καὶ σὺ ποιήσεις ἐν etc. Sed eodem iure etiam alia coniici possunt.

κελεύω σοι 19, ποίησον αὐτῷ ὅσα θέλει, ὅθεν πληροφορῶ αὐτὸν ώς βουλεται. λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος: τέκνον, δεῦρο, ποίησον ώς καὶ ήμεῖς. προσελθών δὲ ὁ Ὀνησιφόρος ἵσταται ἔμπροσθεν τῆς καμήλου καὶ τῆς ξαφίδος, καὶ εἶπεν ἐν ὁ[νόματι] 80

¹⁹ κελεύω σοι: ita reposuimus pro κέλευσον, quod in codice est.

²⁰ Hunc in modum exit codex. Quae enim folio insequenti (115) leguntur, ad vitam S. Barbarae pertinent.

DAS SONNENWEIB UND DER SIEBENKÖPFIGE DRACHE. 1498

ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ. Εὐλογία τοῦ Θεοῦ καί ἐξορκισμός τοῦ διαβόλου (Α. Dürer, 1498).

INDEX.

TEXTUS APOCALYPSIUM etc.	1 — 136.
I. Apocalypsis Mosis. Graece. (Editio princeps.)	1 — 23.
II. Apocalypsis Esdrae. Graece. (Editio princeps.)	24 — 33.
III. Apocalypsis Pauli. Graece. (Editio princeps.)	34 — 69.
IV. Apocalypsis Iohannis. Graece	70 — 94.
V. Iohannis liber de dormitione Mariae. Graece.	
(Editio princeps.)	95 — 112.
VI. Transitus Mariae. A: Latine. (Editio princeps.)	113 — 123.
VII. Transitus Mariae. B. Latine	124 — 136.
	*
ADDITAMENTA AD ACTA APOSTOLORUM APOCRYPHA	Pag. 137 — 167.
I. Ad acta Andreae et Matthiae, ex codice unciali	139 — 141.
II. Ad acta Philippi	141 — 156.
1. ex codice Parisiensi	141 — 150.
2. ex codice Barocciano	151 — 156.
III. Ad acta Thomae	156 — 161.
1. ex codice Monacensi unciali palimpsesto	
2. ex codice Bodleiano	158 — 161.
IV. Acta Petri et Andreae in fine mutila ex codice	
Barocciano	181 187

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΑΠΟΚΡΥΦΑ

ΕΠΙ ΤΗ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ

C. TISCHENDORF

EVANGELIA APOCRYPHA

ADHIBITIS PLURIMIS CODICIBUS GRAECIS ET LATINIS MAXIMAM PARTEM NUNC PRIMUM CONSULTIS ATQUE INEDITORUM COPIA INSIGNIBUS

EDIDIT

CONSTANTINUS TISCHENDORF

THEOL, ET PHIL. DR. THEOL, PROF. P. ORD. H. LIFS.

LIPSIAE
AVENARIUS ET MENDELSSOHN
MDCCCLIII.

DER ENGEL MIT DEM SCHLÜSSEL ZUM ABGRUND. 1498 ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ. Τό δέσιμο τοῦ διαβόλου (Α. Dürer, 1498).

